

103 Verkenningsbataljon

Na 60 jaar nog springlevend

Opgericht 15 juni 1961

Opgeheven 5 november 2001
60 jaar na oprichting: 15 juni 2021
Met pensioen, maar nog steeds paraat!

INHOUDSOPGAVE

• VOORWOORD EN INLEIDING	03
• PERIODE VAN DE KOUDE OORLOG	07
○ Inleiding en context	08
○ De kracht van een verkenningsbataljon	09
○ Oproep en opkomst: verslag van een dienstplichtige	17
○ Langs het IJzeren Gordijn.....	20
○ Organisatie en slagorde.....	23
○ Spionage door de oosterburen	27
○ Materieelherkenning en de mogelijke wijze van optreden van het WP	28
○ Oefeningen	32
○ Schietseries	41
○ Colonne rijden, logistiek en bevoorrading.....	47
○ Schade en de taken van de schadecommissaris	53
• 103 VERKENNINGSBATALJON GESCHIEDENIS.....	57
○ Historie door Ikol A. Rens, met diverse aanvullingen.	58
○ De onbekende gevechtsweldbewakingsradar	88
○ Door de ogen van een dienstplichtig huzaar	89
○ Over kachels, 3 vatensysteem, een mijnenhond en Koken en eten (te velde)	93
○ Deelname aan Boeselager- en andere wedstrijden	97
○ Oefening Spearpoint “de dood of de gladiolen”	103
• WOON- EN WERKGEBIED ZEVEN	105
○ Kazerne Seedorf.....	106
○ Belevissen van een “smokkelaar”	113
○ Wonen en werken in Seedorf gezien door de ogen van een kornet	121
○ MIO- en CI-inspecties	125
○ Bergen Belsen, Sandbostel, kamp Seedorf en bezoek aan de IDG	127
○ Ouderweekeinden en Avondvierdaagse.....	131
○ Herinneringen van een Eskadronscommandant	133
• DE PERIODE NA DE “KOUDE OORLOG”	139
○ Het interbellum, tussen Koude Oorlog en opheffing van het bataljon	140
○ Hoe het verder ging	144
• HET BEROEPSKADER, WIE ZAT WAAR	145
○ Bataljonsstaf	146
○ Staf, Staf en Verzorgingseskadron	152
○ A eskadron	155
○ B eskadron	158
• WAPENS EN BEWAPENING	167
○ Handvuurwapens.....	168
○ Groepswapens	169
○ Antitankwapens.....	170
○ Tanks en overige pantservoertuigen	171
○ Bergingsvoertuigen.....	174
○ Wielvoertuigen	176
○ Motoren en overig materieel	179
○ Optiek en NBC Materieel	182
○ Tenuen en onderscheidingen	186
○ Tegels en memorabilia	191
• TRADITIES EN EMBLEMEN	195
• DE REÜNIECOMMISSIE.....	199
• NAWOORD	204
• EINDE ACTIE, TREFFERS KANON STOP	206
• 103 VERKENNINGSBATALJON IN BEELD EN INTERESSANTE LINKS	224

Voorwoord van de voorzitter reüniecommissie

15 juni 1961. De geboortedag van 103 Verkenningsbataljon.

60 jaar later hadden we dit willen vieren met een grootse reünie. De reüniecommissie onder mijn leiding had er alle vertrouwen in dat het een groots feest kon worden. De locatie zou de voor iedereen herkenbare Bernhardskazerne in Amersfoort worden. Op 8 januari 2021 stond het aantal belangstellenden al op meer dan 780 personen. Het mocht echter niet zo zijn. Sinds maart 2020 werd ons land geteisterd door het Corona virus. De maatregelen en lockdowns wisselden elkaar af. Vanaf begin januari 2021 is er gestart met vaccineren. Daar de verwachting was, dat grootschalige bijeenkomsten, zoals onze reünie, in juni van dit jaar niet mogelijk zouden zijn, kon de reüniecommissie op 8 januari 2021 niet anders dan besluiten om de reünie uit te stellen naar 2022. En dat met het oogmerk dat van uitstel zeker geen afstel mocht komen.

Over één ding was de reüniecommissie het wel eens. De 60-jarige verjaardag mag niet zomaar voorbijgaan. Derhalve is het idee ontsproten om de belangstellenden een digitaal herinneringsboekwerk ter hand te stellen.

Al lezend kwamen bij mij vele mooie herinneringen weer boven, zelfs verrijkte het mijn kennis over 103 Verkenningsbataljon. U hebt vast dezelfde ervaring.

Veel lees- en kijkplezier.

Voorzitter reünie werkgroep 103 Verkenningsbataljon

Brigadegeneraal buiten dienst George Eleveld

**1970 Legerplaats
Seedorf: Commandant
B-Esk 103 Verkbat
ritmeester George
Eleveld rijdt in zijn B01
parade met zijn
Eskadron**

De standaard van het Regiment Huzaren van Boreel

Inleiding van de redactie

Een herinneringsboekje uitgeven, eigenlijk is dit een traditie. 35 jaar geleden, het bataljon bestond toen 25 jaar, mocht ik, Fred Kerkhof, als jong wachtmeester der eerste klasse het boekwerkje "CONTACT WACHT UIT" samenstellen. Deze kroniek beschreef een aantal wetenswaardigheden betreffende het 103^e Verkenningsbataljon gedurende de eerste 25 jaar van haar bestaan. De kroniek kwam o.a. tot stand door samenwerking met (toen owi) Hans Kuijpers en ook nu hebben wij weer samengewerkt om dit epistel te kunnen uitbrengen. Maar zo'n boekwerk als dit maak je niet alleen of met zijn tweeën. Ook Koos Oosterhoff toonde zich bereid om deel uit te maken van de redactiecommissie.

35 jaar en wat grijze haren later heb ik de eer en het genoegen om wederom iets bij te mogen dragen aan de roemruchte geschiedenis van het "Trakehner Bataljon". Helaas is 'ons' bataljon eind 2001 opgeheven. Jammer, maar met een verkleining van de Koninklijke Landmacht, wel begrijpelijk. De verkennermentaliteit wordt nu in stand gehouden door de drie parate zelfstandige Brigade Verkenningseenheden (BVE'n): het 11^e in Schaarsbergen, het 42^e in Oirschot, het 43^e in Havelte en het 104 JISTARC Verkenningseskadron gevestigd in 't Harde. Het 103^e Verkenningsbataljon is opgeheven, maar zeker niet uit het hart.

Dat kan ook niet. Het bataljon heeft aan duizenden zo niet tienduizenden dienstplichtigen en honderden beroepsmilitairen onderdak geboden. In eerste instantie in de Koude Oorlog, maar later ook in diverse andere operaties. Tot een grootschalige inzet is het gelukkig nooit gekomen. Het bekende vertragende gevecht vanaf de Elbe via het Elbe-Seitenkanaal hebben we nooit hoeven voeren.

35 jaar geleden, bij het schrijven van voornoemde kroniek was het toch een andere tijd. Het IJzeren Gordijn was in volle "glorie" aanwezig. Het 103^e Verkenningsbataljon stond paraat om een eventuele vijand uit het oosten weerstand te bieden. Veel van de nu reeds aangemelde reünisten zijn van die tijd. Een spannende tijd, maar ik ben ervan overtuigd dat het ook zeker een mooie tijd was, in ieder geval voor het gros van de Trakehners van toen.

Het boekwerk heeft zijn huidige vorm gekregen door de inzet van de gehele reüniecommissie, maar was alleen mogelijk omdat u uw fotomateriaal en anekdotes uit die tijd met ons wilde delen. Wij willen dan ook iedereen die op een of andere wijze heeft bijgedragen aan dit resultaat hartelijk danken. Deze inleiding is te kort om iedereen met naam en toenaam te noemen. Bij sommige verhalen in dit boek wordt de schrijver benoemd, maar dat kan niet bij alle bijdragen. Neem alleen al het personeelsoverzicht, initieel door Hans gemaakt maar aangevuld door anderen zoals bijvoorbeeld Jack van Egmond, Mike Helms, Hans Oosterholt en Johann Breukelman. Onze zestigste geboortedag vierten we met herinneringen. Laat dit boekje daar een instrument voor zijn. Het is zeker geen vervanger van onze echte reünie. Deze vindt plaats op 18 juni 2022 in Stroe. Dat is het tijdstip waarop wij elkaar weer kunnen ontmoeten en waarop we elkaar weer kunnen vermaken met anekdotes en sterke verhalen uit ONZE tijd bij het enige echte Trakehnerbataljon; het 103^e Verkenningsbataljon!

BOREEL!

Namens de reüniecommissie wensen wij, de redactiecommissie, u veel leesplezier.

Fred Kerkhof; samenstelling en tekst. Hans Kuijpers; foto's, opmaak, tekst en personeelsoverzicht.
Koos Oosterhoff; correcties.

Voorwoord eerste commandant 103 Verkenningsbataljon

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het 103 Verkenningsbataljon in 1986 schreef de eerste commandant van het bataljon, de majoor J. L. M. van den Bergh een voorwoord in het toen uitgebrachte jubileumboekje "Contact Wacht Uit". De majoor is in 2011 in de rang van kolonel b.d. overleden. Onderstaand voorwoord is uit genoemd jubileumboek overgenomen.

TRAKEHNERS!

25 jaar later 15 juni 1986. Eind 1960 gaf C-1 LK, Igen Gips, na sterk aandringen van de C-lichte Brigade, de toenmalige kolonel der Cavalerie, J. A. C. Bartels, opdracht tot het formeren van een tweede Verkenningsbataljon. Reeds lang had C-lichte Brigade daarvoor krachtig gepleit, teneinde in voorste lijn van 1 LK een slagvaardige, zeer mobiele en snel inzetbare eenheid te hebben onder meer bestaande uit twee Verkenningsbataljons, een Tankbataljon, een Geniebataljon, drie compagnieën Commandotroepen en onder operationeel bevel een groep lichte vliegtuigen.

De geboortedag van het bataljon werd 15 juni 1961. De naam: 103 Verkenningsbataljon.

Schuilnaam: Trakehner.

Het werd een goed bataljon, hetgeen onder meer moge blijken uit de tevredenheidsbetuiging van Commandant 1 LK, de dato 5 januari 1962, waaruit ik citeer: "Dat ik reeds voor het einde van het jaar 1961 aan 103 Verkbataljon een moeilijke operationele taak kon toevertrouwen, in de overtuiging dat, indien het nodig zou zijn, deze taak naar behoren zou worden uitgevoerd" (einde citaat).

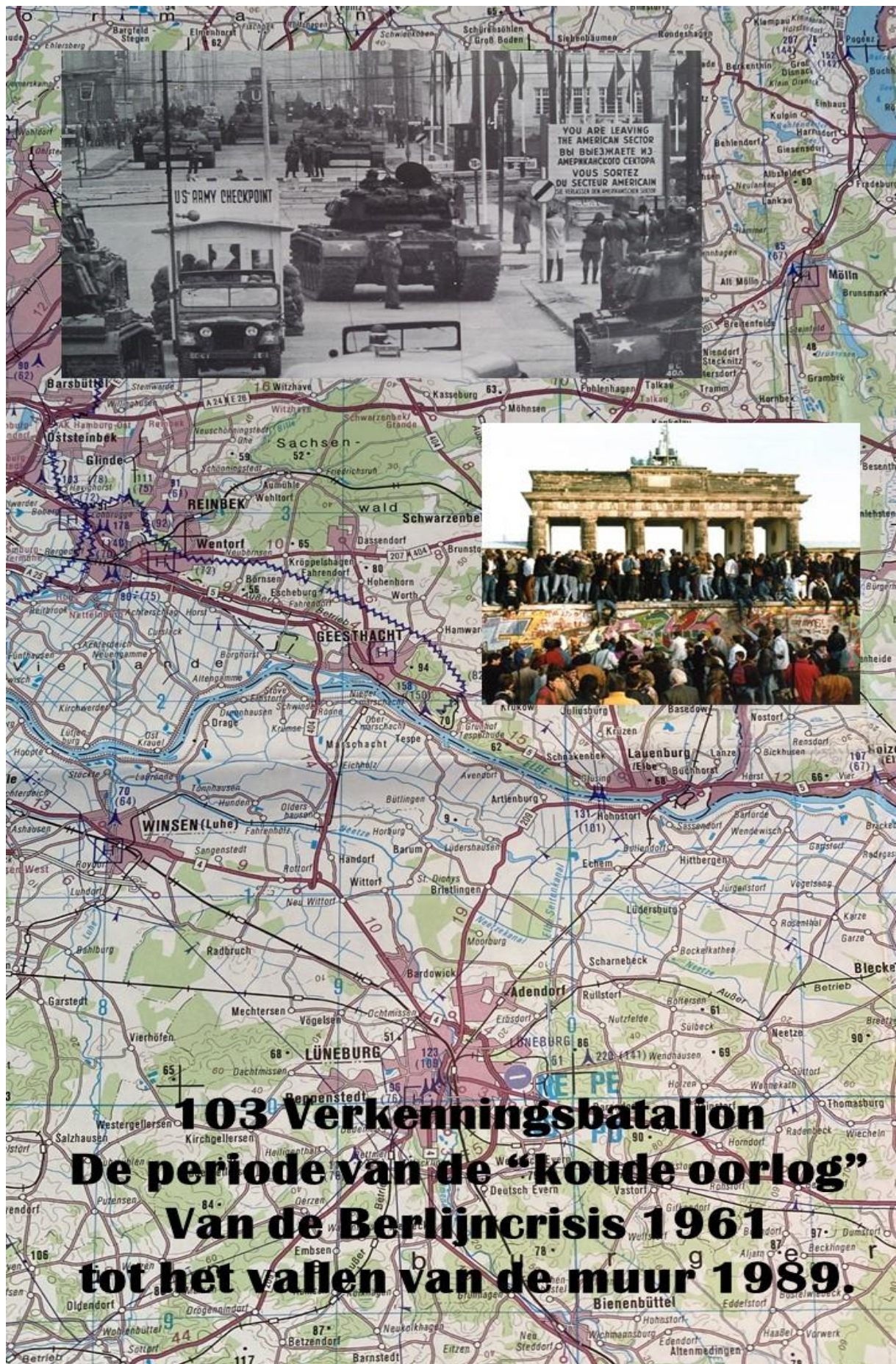
Welnu, dat stelde C-1 LK toen 103 Verkbataljon zijn opdracht uitvoerde in Hohne, tijdens de met spanning geladen "Berlijn crisis". Dit mooie resultaat was te danken aan de enthousiaste en grote inzet van allen. Van verkenners, tankchauffeurs en tirailleurs tot EC, van monteurs tot staffunctionarissen, kortom van iedereen. Inzet en deskundigheid en heel spontaan trouw-aan-het-bataljon en aan elkaar. Zo is het 25 jaar gebleven, zo is het goed! Immers, trouw kan niet wijzigen, kan nooit meedoen, ook niet schoorvoetend, aan normverlaging of -vervaging. Trouw blijft zoals in het eerste uur.

DAAR HEBBEN ALLE TRAKEHNERS 25 JAAR VOOR GEWAAKT.

Er ontstond, wellicht onbewust, een sterke band, die het bataljon kenmerkte en die 25 jaar bestendig bleek, ook onder moeilijke omstandigheden. Herdenken wij in die geest ook de kameraden die ons ontvielen, wetend dat hun inzet ons mede inspireerde. Moge het alle TRAKEHNERS, huidige en toekomstige, gegeven zijn op dezelfde wijze voort te gaan. Ik wens u allen van harte geluk met deze 25-jarige verjaardag.

J. L. M. van den Bergh.

Majoor J. L. M. van den Bergh was de eerste Commandant 103 van 15-06-1961 tot 01-02-1962.

Inleiding en context

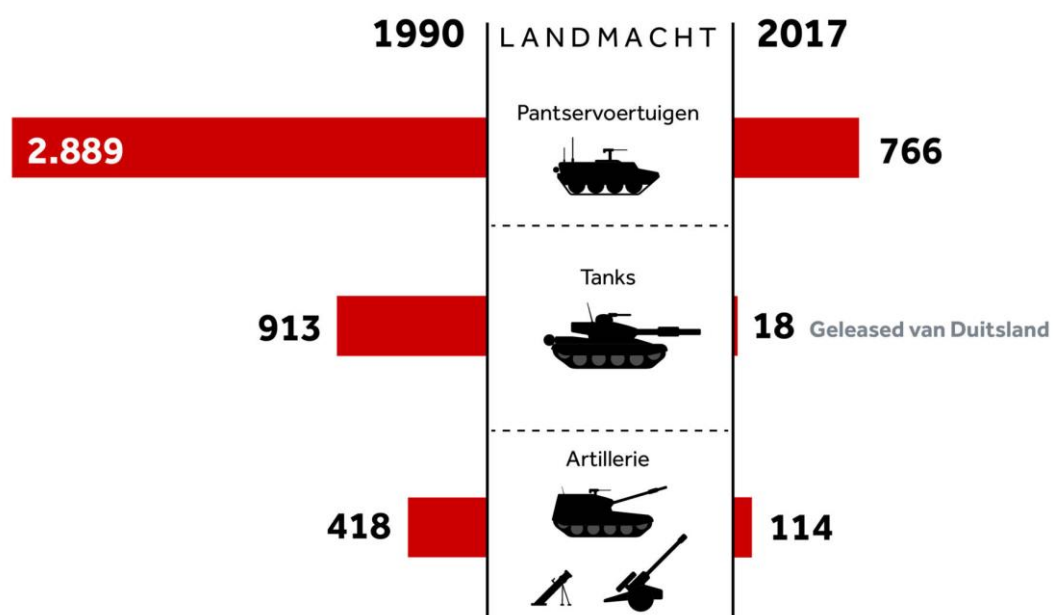
In de jaren zeventig op het hoogtepunt van de Koude Oorlog had Nederland bijna 1.000 tanks. Zij vormden de ruggengraat van de krijgsmacht. Met het vallen van de Berlijnse Muur op 9 november 1989 en het daaropvolgende uiteenvallen van de Sovjet-Unie en het Warschaupact verviel de belangrijkste dreiging. Vanaf dat moment nam het aantal tanks snel af.

In 2010 had Nederland nog 116 Leopard 2A6-gevechtstanks, waarvan er 60 nog in gebruik waren. De overige waren opgeslagen.

In dat jaar werden omvangrijke bezuinigingen doorgevoerd. Na nog een verdere verlaging van het budget, werd in april 2011 het einde van de laatste 2 tankbataljons aangekondigd. Slechts enkele weken later, op 18 mei 2011, klonk het laatste schot van een Nederlandse Leopard-tank op het militaire schietterrein Bergen-Hohne in Duitsland.

De krijgsmacht is sinds het einde van de Koude Oorlog enorm veranderd. Niet alleen werd de dienstplicht opgeschort, ook de taakstelling veranderde. Van een leger dat in het hart van Europa een oorlog met het Warschaupact moest kunnen uitvechten, werd het omgebouwd naar een kleinere, maar flexibele krijgsmacht die in nauwe samenwerking met andere (NAVO) landen missies moest kunnen uitvoeren in alle delen van de wereld.

Dat is duidelijk zichtbaar als je kijkt naar het aantal militairen van onze krijgsmacht. In 1990 bestond deze nog uit 261.000 manschappen, waarvan bijna 60.000 beroepsmilitairen. Op het moment van schrijven zijn dit er nog maar 46.900 beroepsmilitairen.

Een kleinere en mobielere krijgsmacht

Dat de organisatie is omgevormd zie je vooral terug in het type en aantallen gevechtsmaterieel. Waar we ooit een verdedigingsleger hadden, hebben we nu een leger dat ingezet moet kunnen worden bij internationale missies. De landmacht is om die reden volledig uitgediepte, en de omvang van het materieel bij de luchtmacht is in verhouding groter geworden. Zo zijn alle tanks en driekwart van de pantservoertuigen en artillerie sinds 1990 afgeschreven of verkocht.

De kracht van een verkenningsbataljon

Cavalerie-verkenningseenheden zijn de ogen en oren van de hoofdmacht. Het doel van de beveiligende en verkennende opdrachten is:

- a. De hoofdmacht te vrijwaren van vijandelijke verrassingsaanvallen over de grond;
- b. De commandant van de hoofdmacht voldoende tijd en ruimte te geven voor het nemen van tegenmaatregelen.

Verkenner verzamelen gegevens over de vijand, eigen troepen, terrein, weersgesteldheid en alles wat verder van waarde zou kunnen zijn. Het verkennen geschiedt niet alleen met behulp van de eigen middelen zoals de inzet van de verkenningsvoertuigen en radar, maar men kan zich daarbij ook laten ondersteunen door helikopters en drones. Verder verkent men niet alleen door vóór een opmarcherende eenheid uit te gaan, maar het bataljon kan ook ingezet worden in het achtergebied van een eenheid die verdedigt. Het bewaken van een terreinstrook of het beveiligen van een object valt ook onder de taken van een verkenningseenheid.

Als de vijand zich elektronisch stilhoudt, door bijvoorbeeld een langdurige radiostilte, levert dit voor een Elektronische Oorlogsvoeringseenheid (EOV) geen informatie op. Ook de waarnemingsposten van 104 waarnemings- en verkenningscompagnie zijn stationair en kunnen een bewegende vijand op het gevechtsweld niet blijven volgen. Luchtfoto's geven een prima momentopname, maar vertellen niet hoe de situatie ter plaatse een uur later is.

Heli's zijn erg kwetsbaar en niet altijd 's nachts of bij verminderd zicht inzetbaar. Datzelfde geldt ook voor drones. Informatie van de eenheden in voorste lijn bevat weinig ruimtelijke diepte, zij kijken tegen de voorste vijandelijke eenheden aan en niet daarachter.

Door al die tekortkomingen was de inzet van verkenningsvliegtuigen als aanvulling op de grondverkenningen in bepaalde situaties zeer gewenst. Een verkenning in de diepte over de grond kon een riskante operatie worden zonder dat het tot het gewenste resultaat zou kunnen leiden.

103 Verkenningsbataljon kon in dat geval een beroep doen op de Groep Lichte Vliegtuigen (GPLV). In het begin vloog deze groep nog met Piper-Cubs verkenningsvliegtuigen (zie pag. 60) en Hiller helikopters. Vanaf 1964 werd met de Alouette III helikopter gevlogen en vanaf 1975 ook met de Bolkow BO 105C. Eén van de squadrons uit die tijd was 298 squadron uit Soesterberg. Dit Squadron

van de Groep Lichte Vliegtuigen (GPLV) vloog in de jaren van de Koude Oorlog regelmatig voor 103 Verkenningsbataljon.

Eén van de bemanningsleden uit die tijd was de Elt (Klu) b.d. P.L. Schram destijds technisch bemanningslid van de Alouette III en BO 105C. Hij heeft aan de samenwerking met het eigenzinnige, en daardoor bijzondere, 103 Verkenningsbataljon nog wel warme herinneringen. Hier volgt zijn eerste indruk gevolgd door een kijkje in de wereld van helikoptervliegers:

“Binnen ons squadron stond het 103 Verkenningsbataljon bekend omdat het, als een van de weinige KL-onderdelen, zinvolle opdrachten had voor de helikopter community. De bij het squadron ingedeelde cavalerie-LSO's speelden daarin zeker een rol van betekenis.

De wisselwerking tussen de beide onderdelen, het 103e en het 298 squadron was ondanks grote cultuurverschillen, ronduit goed te noemen”.

Een anekdote ter illustratie:

“Voor de oefening Wildbaan in 1977 was onze ondersteuning middels luchtverkenningen weer aangevraagd. De zojuist gelande bemanning van de Alouette III meldde zich bij de Sectie 3, en werd daarna door een ritmeester begeleid naar de officiersmess te velde. In schril contrast met wat wij als luchtmachters gewend waren tijdens oefeningen, zagen wij met enige verbazing de voor de lunch ingerichte leger tent. De tafels waren gedekt met witte lakens en tafelzilver. Er werd bediend door hofmeesters in smetteloos witte jasjes! Nog maar net naar onze plaats geleid en nog niet bekomen van deze indrukken, meldde zich een huzaar bij de ritmeester.

De officiersmess bij oefeningen; elnt Hans Bosch en ritm Renie Meeder in een alleen door officieren van 103 gepermitteerde zwarte trui. (Eveneens gold dat voor de buitenmodel buitenjas)

De huzaar wachtte niet buiten de officierstent, maar ging naar binnen en vroeg toestemming om de ritmeester te mogen spreken. Nadat de officier hem daarvoor enigszins geïrriteerd toestemming gaf, vervolgde de huzaar: “Excuses ritmeester dat ik de conversatie tussen u en uw gasten moet onderbreken maar uw tent staat in brand!”

Dat zou bij de luchtmacht heel anders zijn gegaan. De brand bleek overigens veroorzaakt door een niet goed bevestigde kachelpijpplaat, waardoor het tentdoek vlam had gevat. Of dat het gevolg was van de downwash van de landende helikopter in de nabijheid is niet bekend”.

(downwash: hevige neerwaartse wind veroorzaakt door de rotorbladen van een heli)

Deze huzaren troffen geen blaam aan de tentbrand, zij hadden de kachelpijpen goed schoongemaakt

De Elt (Klu) b.d. Schram vervolgt zijn relaas: “Het vliegen in het toegewezen verdedigingsgebied van het legerkorps was voor beroepsmensen, jarenlang in dezelfde functie, nauwelijks nog een uitdaging. Steeds dezelfde oefenlocaties, dezelfde opstellingen, dezelfde tactische manoeuvres en dezelfde bruggen verkennen. Op een gegeven moment had je dat wel gezien.

Die eentonigheid werd onderbroken als je bij hoge uitzondering en met speciale toestemming van- en onder begeleiding door de Bundesgrenzschutz (BGS), mocht vliegen in de Air Defense Identification Zone (ADIZ). Dit was binnen de laatste 5 Nautische Mijl (5 NM = 9,26 km) zone tot de daadwerkelijke grens!

Het ‘oog in oog staan’ met de ‘andere kant’ bleef indruk maken, want bewegingen aan de oostzijde van het hek waren er altijd.

Vanaf de waarnemingstorens was duidelijk te zien hoe Oost-Duitse militairen met verrekijkers en telefoons in de weer waren om onze vliegbewegingen door te geven. Als een vlucht langs de grens lang aanhield, dan verscheen er vaak aan de andere kant een Hoplite of Hip welke dan “escorterend” op afstand meevloog.

Dergelijke vluchten werden altijd begeleid door, zoals op de afgebeelde foto, de Bundesgrenzschutz (BGS). Soms gebeurde dat met hun eigen Alouette II, maar meestal met een van de BGS-vliegers aan boord van de KLu-helikopter”.

27 augustus 1981: Vlucht langs de grens (Z.O. van Uelzen) onder begeleiding van een Alouette II van de Bundesgrenzschutz

De Bundesgrenzschutz (BGS) werd in 1951 opgericht voordat de Bondsrepubliek Duitsland toestemming had om in 1955 een leger op te richten. De BGS werd opgezet als een paramilitaire organisatie die de bewaking van de grenzen als belangrijkste opdracht had. De BGS patrouilleerde op het land, het water en vanuit de lucht en voerde ook personen- en documentencontroles uit bij de grensovergangen. In juli 2005 is de naam BGS veranderd Bundespolizei.

Veel officieren en onderofficieren van 103 Verbat uit die tijd mochten gebruik maken van de heli om bijvoorbeeld een brugverkenning uit te voeren of om vanuit een helikopterview het al dan niet

slagen van een tactische manoeuvre gade te slaan. Het verkennen uit de lucht vereiste wel gewenning. Zo moest, in tegenstelling tot het kaartlezen in het voertuig, de kaart regelmatig worden meegedraaid. Door de snelheid moest je je ook op andere punten oriënteren dan bij verkenningen over de grond.

Het zicht van de bemanning vanuit de cockpit van de Alouette III tijdens een verkenningsvlucht

De piloten waren echte waaghalzen en haalden alles uit de kast en hun kist. Soms scherend door

ogenschijnlijke smalle brandgangen in boscomplexen, dan weer op dertig centimeter boven het water van het Elbe-Seitenkanaal, waarbij ook vaak de onderzijde (!) van de brug werd bekeken. Verkennen met de heli was niet altijd een pretje. Na zo'n 15 minuten begon de maag bij sommige "meevliegers" van ons bataljon al wat te protesteren. Het was dan ook niet verwonderlijk dat na zo'n toch wel spectaculaire vlucht sommigen letterlijk en figuurlijk kotsmisselijk en lijkleek uit de heli stapten.

Luchtverkenningen waren echt een aanvulling op de grondgebonden verkenningen. De helikopters en hun bemanningen waren dan ook een graag geziene gast bij ons bataljon.

Verkenningseenheden konden (en kunnen ze nu nog steeds) in het front van de eigen troepen klok rond verkenningen uitvoeren, een onderkende vijand onder waarneming houden. Ook bij nacht, bij verminderd zicht en als de vijand zich verplaatste.

Een verkenner bezig met een flankverkenning

Verkenners konden een doorgebroken vijand opzoeken, deze onder waarneming houden en verdere opmarswegen verkennen. Maar ook konden ze die terreindelen bewaken waar geen andere eigen gevechtseenheden optraden.

Had een verkenningseenheid voldoende gevechtskracht dan kon zij ook beveiligen of tijdelijk als tank- of pantser-infanterie-eenheid optreden. De eenheid beschikte immers over alle daarvoor benodigde middelen zoals tanks, mortieren, zware mitrailleurs en antitankwapens.

Verkenningseenheden waren snel, beweeglijk, terreinvaardig en hadden een flexibele organisatie. Zij beschikten over goede waarnemings- en verbindingsmiddelen. Ze waren goed opgeleid en bovendien hadden zij voor de beschreven taken een “verkenners” mentaliteit ontwikkeld.

Tot dusver is er vooral gesproken over het verkennen en de middelen die daarvoor ter beschikking stonden en slechts summier over de capaciteit aan gevechtskracht die een verkenningseenheid kon ontwikkelen en de mogelijke verdere vergroting daarvan door gevechtsondersteuning. Onderstaand wordt verder ingegaan op die gevechtskracht.

Een verkenningsbataljon was wel enig in zijn soort, het was de enige eenheid in het Nederlandse leger, dat alle facetten van een gevechtsbrigade in zich had. Dat was zelfs doorgetrokken tot op het pelotonsniveau. De gevechtskracht van een brigade, de pantserinfanterie- en de tankbataljons werden op het laagste niveau vertegenwoordigd door de tirailleurgroepen en de tanksecties. De gevechtsondersteuning, dus de artillerie en de genie-eenheden, zag men terug bij de mortieren en ook weer bij de tirailleurs met hun springmiddelen, mijnen en mijndetectors.

De brigadestaf was vergelijkbaar met de commandoposten op pelotons-, eskadrons- of bataljonsniveau. De logistieke eenheden waren wat betreft Klasse I t/m Klasse V ook op eskadronsniveau aanwezig. Uiteraard was het onmogelijk om alle brigademiddelen op bataljonsniveau in eigen huis te hebben. Sommige waren gewoon niet op ieder niveau aanwezig. Dat kon zijn vanwege de beschikbare hoeveelheid, maar soms ook door de niet aanwezige specifieke deskundigheid. Dat probleem werd opgelost door deze middelen onder bevel of onder operationeel bevel te stellen.

De vuuraanvraag

Ieder eskadron had de beschikking over een artillerieswaarnemer. Weliswaar fungeerden de eigen voertuigcommandanten als gelegenheidswaarnemer (zij vroegen mortier- of artillerievuur aan). Maar de artillerieswaarnemer kon ook zelf naar het zwaartepunt om de prioriteitsvuren aan te geven of hij vertaalde de vuuraanvragen van de voertuigcommandanten naar directe vuuraanvragen bij de naast hogere artillerie-eenheid.

Verder werd ook vaak een Forward Air Control (FAC) eenheid onder bevel gesteld. Deze was in staat, hoewel onze voertuigcommandanten dat ook min of meer beheersten, directe luchtsteun aan te vragen. Een voorbeeld daarvan was het Britse Laser Target Designator team (zie pagina 21). Deze had in oorlogstijd een specifieke taak; het vernietigen van de brug bij Lauenburg. Bovendien beschikte een FAC-team over de mogelijkheid om ruimere directe luchtsteun aan te vragen.

Die steun kon noodzakelijk zijn om het gevecht af te kunnen breken bij een grote vijandelijke doorbraak of om grote hoeveelheden vijandelijke voertuigen aan te kunnen vallen. Bij deze vorm van luchtsteun lagen vijandelijke- en eigen troepen dicht bij elkaar (Close Air Support (CAS)).

Door de oranje of paarse gronddoeken, uit de gronddoekenset, boven op het voertuig te leggen, werd aangegeven waar zich de Voorste Lijn Eigen Troepen (VLET) bevond.

De gevraagde luchtsteun kon geleverd worden door gevechtsvliegtuigen van onze eigen Koninklijke Luchtmacht, toentertijd de Northrop NF5, de F104 Starfighter of later de F16, of door jagers van bevriende mogendheden. Vooral de inzet van de US A10 Warthog Thunderbolt, het zogenaamde “vliegende kruis” maakte op oefeningen altijd indruk. Met zijn vuurmogelijkheden, zijn enorme hoeveelheid bewapening en zijn bewegelijkheid en bepantsering werd dit type ook wel de vliegende tank of tankkiller genoemd.

Tijdens de talrijke oefeningen werd ook het openhouden van bruggen beoefend. De commandant, meestal een wachtmeester, kreeg dan papieren in 3-voud overhandigd die waren ondertekend door een hogere bevoegde commandant. Bij een voorwaartse doorschrijding of een terugtocht van eigen troepen kon door die bevelvoerende eenheidscommandant eventueel opdracht worden gegeven de brug op te blazen. Hij moest dan wel beschikken over een duplicaat van de al eerder verstrekte papieren aan de commandant die belast was met het openhouden van de brug. Zo kwam het tijdens oefening wel eens tot een verhitte discussie omdat de commandant van zo'n terugtrekkende eenheid, niet beschikte over de benodigde papieren. Het resultaat was dan dat de al ondermijnde brug niet werd gesprongen. Een gesprongen brug werd bij oefeningen voorzien van een rood kruis, niet hinderlijk voor het burgerverkeer.

Gevechtsondersteuning ging verder dan alleen luchtsteun, ook genie-eenheden werden vaak onder bevel gesteld. Onze tirailleurs waren prima in staat om een brug te ondermijnen of om met springmiddelen een hindernis op te werpen of een verhakking te maken. Maar bij grotere objecten of oppervlaktes kon men

geniesteun goed gebruiken. Overigens ook bij het opsporen en vernietigen van vijandelijke mijnen en valstrikken. Ook heden ten dage is het de genie die bij operaties de zogenaamde IED's of bermbommen buiten werking stelt. De genie is nu nog steeds bij uitstek de eenheid die zorgt dat verplaatsing van eigen troepen mogelijk wordt of dat de vijand die mobiliteit wordt ontnomen. Om verplaatsingen te kunnen waarborgen werd vaak een brugleggende tank onder bevel gesteld en ook ingezet. Ook al waren onze voertuigen vanaf de invoering van de M113 amfibisch, niet alle watertjes leenden zich voor een amfibische operatie. Het kunnen leggen van een brug met een effectieve lengte van 22 meter, op een plaats waar de vijand het niet verwachtte, kon soms het verschil maken tussen winnen of verliezen. Ook de mogelijkheid om zo een terugtochtweg te kunnen garanderen gaf ook weer een extra voordeel.

Een Leopard 1 maakt even een 'verhakking' ten behoeve van het verkrijgen van een beter schootsveld (Of vroeg een boer hierom?)

Het personeel maakte dat het verkenningsbataljon echt anders was dan andere eenheden. Dat gold zowel voor de verkenners als voor de lader, de mortierist en de tirailleur.

De voertuigcommandant was verantwoordelijk voor het juist uitvoeren van de aangeleerde drills en vaardigheden en was daar ook op geselecteerd. Er werd van hem verwacht dat hij leiding kon geven, en dat hij beschikte over enig technisch inzicht wat weer van pas kwam bij het onderhoud aan het voertuig. Verder moest hij kennis hebben van alle tot hem beschikking staande wapensystemen, van uzi tot boordkanon of .50 mitrailleur, van Fal tot de kist met springmiddelen en van pistool tot mortier.

Van hem werd ook verwacht dat hij kon kaartlezen, de radio kon bedienen en in voorkomend geval een chemische of nucleaire verkenning kon uitvoeren. Bij het verkennend optreden moest hij de vijandelijke voertuigen kunnen benoemen en in staat zijn met een klein team, ver van eigen troepen, solitair op te kunnen treden.

Van hem werd verwacht dat hij vooral bij het waarnemen zijn zintuigen, zoals het zien en horen, kon inzetten maar ook dat hij op zijn intuïtie kon vertrouwen. Sommige voertuigcommandanten hadden de meeste vaardigheden al van huis uit. Bij anderen werd het tijdens oefeningen aangeleerd.

Waarschijnlijk gaan de gedachten bij deze opsommingen uit naar een verkennerscommandant, maar zonder een tank- of mortierbakcommandant te kort te doen, wat te denken van een tirailleurcommandant die, daarnaast ook nog eens tien huzaren moest leiden?

Om het geheugen op te frissen volgt onderstaand een deel van de werkzaamheden van de commandant van een verkenningsvoertuig bij een uitrukkende dienst. Onder zijn leiding werd het voertuig bepak en gezakt.

Het bepakken van de voertuigen voor de legeringsgebouwen

Het eerste appel werd uitgevoerd en daarop volgde de controle op de aanwezigheid van de waarnemingsmiddelen, de voorgeschreven PSU, voldoende water en brandstof voor tenminste 72 uur, de eventueel mee te voeren (oefen)munitie en wat dies meer zij. Verder werd de werking van de radio en intercom, het boordwapen en overige wapens getest. Ook werd aandacht geschonken aan het deugdelijk bevestigen van de eventueel mee te voeren rijcamouflage.

Onder andere werd de twintigmaal kijker onder handbereik gelegd, de veldkijker 6X30 of 7X50 veldkijker ging om de nek en het Askania kompas ging aan de koppel. Daarna werd het tijd voor het waarschuwingsbevel.

IK 2-17, 9^e druk

A. COMMANDOVOERING

(Voor bataljonsniveau en lager)

BESLUITVORMING

- Opdracht**
 - Analyse opdracht:
 - Opdracht en oogmerk twee naasthogere commandanten.
 - Bezien eigen rol in hoger verband.
 - Opgedragen en afgeleide doeltaken in tijd en ruimte.
 - Beperkingen en verplichtingen.
 - Fouten en veronderstellingen.
 - Tijdbalk.
 - Kritieke punten t.a.v. deeltaken en/of tijdsbalk.
 - Vaststellen (voorlopig) eigen oogmerk (afhankelijk van de situatie).
 - Vaststellen essentiële inlichtingenbehoefte en overige vragen.
 - Vaststellen coördinatiebehoefte.
- Terugkoppeling en coördinatie**

Uitvoeren 1ste CI (a.d.h.v. een eerste analyse van de opdracht).

 - Rol: welke rol vervult de ehd in het plan ter realisatie van de doelstelling van de naasthogere commandant(en) (het waarom).
 - Beoogd effect: waartoe moet het optreden van mijn ehd leiden.
 - Essentiële doeltaken inclusief tijd- en ruimtetactoren.
 - Kritieke punten t.a.v. eigen doeltaken en/of tijdbalk.
 - Essentiële inlichtingenbehoefte.
 - Vragen.
 - Coördinatiebehoefte.
- Geef een waarschuwingsbevel (op bataljonsniveau in de vorm van een operatiebevel) uit dat tenminste inhoudt:**
 - K: Komende actie.
 - V: Voorbereiding en verplaatsingen.
 - P: Plaats en tijd bevelsuitgifte.
 - O: Onderbevelstellingen.
 - G: Graad van gereedheid/Notice to move.
- Analyse TVOEM**
 - Terrain + Weer:

Terrain	Weer
Hindernissen (natuurlijk, kunstmatig)	Licht
Nedermingsmogelijkheden (terugtochtmogelijkheden)	Wind
Belangrijke gebieden en beheersende terreindelen	Bewolking
Waarnemingsmogelijkheden en schootsvelden	Neerslag
Vuur- en zichtdekkingen	Temperatuur
	Zicht
 - Vijand/partijen.

Mogelijkheden (de 6 W's: wie, wat, waar, wanneer, waarmee en waarom).

Bepaal: Meest waarschijnlijke en gevaarlijke wijze van vij optreden (hoe).
 - Overige aspecten en groeperingen, geresiteerd aan beschikbaarheid tijd.
 - Eigen middelen (kwalitatief en kwantitatief, organiek en steunend).
 - Mogelijke wijzen van optreden vaststellen en de beste kiezen (inclusief risicoanalyse: veiligheid voor personeel en materieel).

Vastgesteld door Commandant Opleidings- en Trainingscommando voor deze C-OTCMan, d.d.: 19-03-2007 bij brief nr. 2007030555

714647

Hiervoor gebruikte men het ezelsbruggetje **KVPOG**. De K van komende actie, de V van verbindingen (frequenties bijv.) en verzorging (Klasse I, III en V), de P van plaats en tijd bevelsuitgifte. De laatste twee, de O van onderbevelstelling en de G, graad van gereedheid werden niet altijd gebruikt.

De volgende stap was het bevel. Deze ging van hoog naar laag. Het begon met een NATO-standaardbevel zoals vermeld op de IK 2-17 en werd op voertuigniveau door de voertuigcommandant vertaald naar een bruikbaar bevel voor hemzelf en zijn bemanning.

Hiervoor gebruikte men het ezelsbruggetje **OTVEM**. Het bevel werd opgebouwd uit: de **O** van opdracht, de **T** van terrein, de **V** van vijand, de **E** van eigen beschikbare middelen en de **M** van mogelijke wijze van optreden. De T van terrein werd aan de hand van de kaart, maar ook aan de hand van het terrein zelf verder geanalyseerd.

Dit ezelsbruggetje wijzigde in de loop van de tijd van naam, maar de laatst gebruikte vormen waren **Bep Wast Vlug Haar Nylons** of **Henk Naait Beppie Water Vlug**. De **H** stond voor natuurlijke of kunstmatige **Hindernissen**, de **N** voor **Naderings-** of **terugtochtwegen**, de **B** voor **Beheersende** of **belangrijke terreindelen**, de **W** voor **Waarnemingsmogelijkheden** en **schootsvelden** en de **V** als laatste stond voor **Vuur** en **zichtdekking**. Op deze wijze werd het bevel opgebouwd, maar het laatste werd door de voertuigcommandant ook constant gemonitord tijdens de opdracht.

Elementaire benodigdheden van de voertuigcommandant

Vervolgens werd door hem de kaart ingetekend. Op oleaatplastic d.m.v. glaspotloden of watervaste viltstiften. Velen beschikten over een zelf gemaakt aantekenboekje (boekje pienter) met daarin de noodzakelijke informatie zoals bijvoorbeeld tactische tekens. Meestal werd hem maar weinig tijd gegund om zich goed op de kaart te kunnen concentreren en oriënteren. Daarom werd in de ogen van de voertuigcommandant het bevel tot verplaatsing altijd te vroeg gegeven.

Vaak moest er verplaatst worden door ontoegankelijk terrein. Hierbij was het van belang om dit ongezien voor een mogelijke vijand te doen. “Panzer geht wo Wasser fließt” is het credo dat onze Duitse vrienden hanteren. Bij ons heette dat “Zien zonder gezien te worden”.

Streugut

Kaartlezen was essentieel. Maar ook het “lezen” van het terrein en de omgeving. Helaas sprak niet iedereen vloeiend Duits. Het kwam dan ook regelmatig voor dat er werd gemeld bij het oord “Streugut” te staan (bordje betreft locatie Strooizout).

Aangekomen in de opstelling werd er gecamoufleerd. Indien er geen radiostilte was verordonneerd, werd de locatie over de radio doorgegeven aan de naast hogere commandant. Ook het melden van de vijand diende z.s.m. per radio plaats te vinden. Voor het zenden van berichten werd gebruik gemaakt van een vaste volgorde. De radioberichten dienden kort en bondig te zijn. Het bericht ging dan in de volgorde Wie, Wat, Waar, Wanneer, Hoe en Wat doe ik zelf. Het bericht werd vaak voorafgegaan door het bericht: ‘Romeo hier Bravo contact wacht uit’. Hierna volgde de melding:

- Romeo hier Bravo (wie), Tweemaal vijandelijke tank, type T-62 (wat);
- Coördinaten Foxtrot Tango 6452 8356 (waar);
- Tijdstip 17.02 Zulu (wanneer);
- Verplaatsen zich in westelijke richting over de doorgaande weg (hoe);
- Ik blijf waarnemen (wat doe ik zelf) over.

Ter herinnering: Romeo; hogere commandant, pelotons- eskadrons- of bataljonscommandant, Alfa, Bravo, Charlie en Delta; de 4 verkenningsvoertuigen, Echo en Foxtrot; de 2 tanks, Golf de tirailleurbak en Hotel de mortierbak.

A alpha	N november
B bravo	O oscar
C charlie	P papa
D delta	Q quebec
E echo	R romeo
F foxtrot	S sierra
G golf	T tango
H hotel	U uniform
I india	V victor
J juliet	W whiskey
K kilo	X x-ray
L lima	Y yankey
M mike	Z zulu

Het NATO-spelalfabet

Het was zaak om de vijandelijke voertuigen in het zicht te houden en natuurlijk steeds zien zonder gezien te worden. Indien men toch door de vijand waargenomen was en onder vijandelijk vuur kwam te liggen werd eventueel de rookbuslanceerinrichting en het boordwapen gebruikt om onder dekking hiervan dit ongewenste gevechtscontact af te breken.

Het was van essentieel belang dat de gehele bemanning goed samen werkte. Het ging om het snel en veilig verplaatsen van het voertuig. Daarnaast het waarnemen en de bediening van het boordwapen en mitrailleur en het melden via de radio over de plaats van het vuurcontact en met welke middelen waren op zo’n moment essentieel. De bemanning werd hierin tijdens oefeningen getraind want een goed samenspel en een goede teamgeest waren van levensbelang.

Het verkenningsbataljon was uniek en het personeel maakte het tot een unieke eenheid. Uiteraard zijn wij “Trakehners” overtuigd van ons kunnen en de exceptionele karaktertrekken van ONS verkenningsbataljon. Maar wij zijn uiteraard niet objectief. Dat ook anderen hoog opgaven van de capaciteiten van ons bataljon bleek o.a. uit de uitlatingen van de commandant van de 4^e Divisie, Generaal-majoor Geert Numan, in de Militaire Spectator eind jaren zeventig.

Oproep en opkomst: verslag van een dienstplichtige

Na deze inleiding volgt de roemruchte geschiedenis van het 103^e Verkenning bataljon. Maar hoe verging het de mannen en later de vrouwen die in eerste instantie als burger het bataljon gingen bemensen? De ervaringen van de toenmalig huzaar Jan Schuurman van lichting 71-6 en de toenmalig kornet Martin Evers, PC 2e peloton van het Bravo Eskadron uit 1986, opgedaan gedurende hun diensttijd bij 103 Verkenning bataljon, worden verderop in dit boek verhaald.

Hans Smulders beschrijft hieronder, soms aangevuld door de redactie, hoe hij werd opgeroepen en hoe hij de eerste oefening op het opleidingscentrum onderging.

Aan de ingeschrevene voor de dienstplicht

50.04.15.450	SMULDERS--
RK	JOHANNES M.--
NED	HENGSTDALEW.179
	3500 NIJMEGEN GLD
3500	NIJMEGEN 70-1075
TILBURG	5.25.03.9

L. Form. 14374

KEURING VOOR DE DIENSTPlicht

INDELINGSRAAD Nr. 5 TE UTRECHT

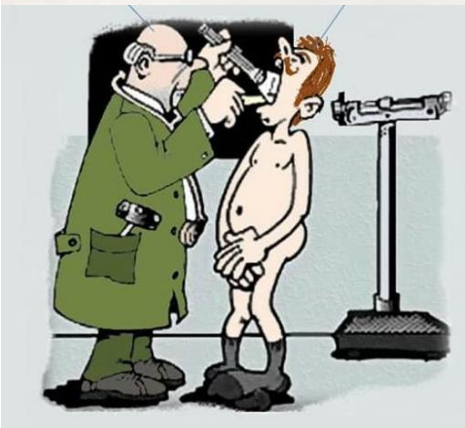
25 MARCH 1969 (datum)

De op bovenvermelde datum in het openbaar medegedeelde uitspraak omtrent Uw geschiktheid voor de dienst als dienstplichtige - na de beoordeling als bedoeld in de artikelen 10 en 12 van de Dienstplichtwet - luidt:

GESCHIKT

Het Hoofd van de Indelingsraad,
De Luit.-Koln.
W. A. Froijser

enst leilichlingen inwinnen bij Uw huisarts.
r een nieuw geneeskundig onderzoek worden aange-
vonden ingediend bij de burgemeester van de gemeente

Alle dienstplichtigen zullen zich misschien deze post nog herinneren. Ik kreeg hem, ergens in 1968, op mijn toenmalige adres. Mijn aandacht werd gevestigd op de aan ommezijde van het formulier opgenomen mededelingen. Maar ik kon geen beroep doen op broederdienst, ik had geen gesneuvelde vader en ook geen gewetensbezwaren. Verder geen uitstel van eerste oefening i.v.m. studie, enzovoort. Kortom er zat een keuring aan te komen!

In 1968 had ik al bericht gehad dat ik in militaire dienst moest. In 1969 volgde de keuring in Utrecht en enige tijd daarna de heugelijke mededeling dat ik geschikt was om mijn militaire dienstplicht te vervullen.

1970 Begon spannend. Eerst de bevestiging dat ik was goedgekeurd en dat ik binnen afzienbare tijd een oproep kon verwachten. Daarna een waarschuwingsooproep. Mijn

eerste oefening zou in de week van 9 maart 1970 beginnen. En tot slot duidelijkheid. 10 maart 1970. Amersfoort. Cavalerie!

Over die keuring nog het volgende; de keuringsarts deelde de mannen die in aanmerking kwamen voor het vervullen van hun dienstplicht na een onderzoek conform de 'ABHOZIS' in. Deze letters stonden voor: 'A' Algemeen, 'B' Bovenste ledematen, 'H' horen, 'O' Onderste ledematen, 'Z' Zien, 'I' Intelligentie en 'S' voor Stabiliteit.

Ieder element van de 'ABHOZIS' werd ingedeeld van 1 t/m 5. Hierbij stond de 1 voor uitstekend en de 5 voor slecht. Als je overal een '1' voor kreeg was je geschikt voor alle wapens en dienstvakken. Bij een 'O-2' werd het al moeilijk om bij de infanterie te komen maar bij de cavalerie was dat geen punt. Bij een 4 of een 5 gingen bellen rinkelen en al helemaal bij, die soms gewenste en ook met trucjes geveinsde, 'S-5' die weliswaar tot een afkeuring leidde, maar ook gevolgen zou kunnen hebben bij het vinden van een burgerbaan.

Je hoorde in die tijd wel allerlei spookverhalen, maar 99 procent van die opgevoerde trucjes mislukten aangezien het keuringspersoneel ook de opgevoerde trucs kende.

Op 10 maart 1970 meldde ik me, gelijk met de nodige andere leeftijdgenoten, keurig op tijd op de daarvoor bestemde plaats bij het station in Amersfoort. Ik kreeg mijn militair paspoort uitgereikt, nadat een van de daar werkzame soldaten 'KS' in de rechterbovenhoek had geschreven. Ik vroeg wat 'KS' betekende en hij antwoordde: "Dat betekent Kaderschool. Je bent de lul. Je mag twee maanden langer dienen. Trouwens, huzaar ... jij gaat naar de Bernard!"

Daarna werden we naar ons vervoersmiddel gestuurd. Ik verwachtte geen luxe touringcar, maar wel een 'dikke DAF'. Het bleek een heel oude GMC te zijn waarmee ik tezamen met lotgenoten, naar de Bernardkazerne werd vervoerd.

Het werd een drukke dag en de legerleider, waarvan wij toen de rang nog niet kenden, was duidelijk bang het dagprogramma niet in één dag afgerond te krijgen. Vermoedelijk liet hij ons daarom sommige verplaatsingen in looppas doen.

We moesten, eerst nog in burger, aantreden voor het gebouw waarin de Kaderschool was gevestigd. Een of andere hoge pief vertelde ons van alles waarvan hij dacht dat het belangrijk was. Daarna ging het, onder begeleiding van iemand die ze 'wachtmeester' noemden, naar de slaapzaal, waar we een stapelbed aangewezen kregen en kennis konden maken met ons 'slapie'. We kregen heel veel informatie, PSU en een te klein kastje, waar we alles in moesten zien te krijgen.

Ze hadden ook voor de rest van de dag een leuke dagbesteding voor ons bedacht. Daar hoorde ook een bezoek aan de kapper bij, die toen nog niet was afgezwaaid. Alles lekker kort, snorren en baarden eraf. "Mijn baard kan er niet af. Ik heb een heel vervelende huid. Dat gaat problemen geven!" liet ik voorzichtig een klein protest horen.

De begeleidende wachtmeester had daar wel een oplossing voor want hij liet mij ten overstaan van eenieder een legerformulier (LF 15333) invullen, waarmee je een verzoek kon indienen, iets kon rapporteren of een bezoek aan een arts kon aanvragen.

"Alles goed invullen graag ... naam, registratienummer, goed opletten dus en ... vooral niet vergeten... 2e peloton, Kaderschool."

Voordat ik het wist had ik het eerste verzoekje ingevuld en ingediend en de volgende dag kon ik met een plaatsbewijs voor een militair, per trein afreizen naar de huidarts in Utrecht.

Die man kon helaas niets met mijn klachten, wat tot gevolg had dat, na terugkomst in Amersfoort, ook mijn (beginnende) baard er af moest.

De dag waarop ik me aanmeldde was helemaal goed gevuld. Zo kreeg ik onder andere een slaapplek aangewezen en leerde mijn slapie kennen: "Hallo, ik ben Peter", "Hallo ik ben Hans". Verder was er de nodige administratieve rompslomp en kreeg ik natuurlijk mijn PSU. Mijn Persoonlijke Standaard Uitrusting. Wauw, dat was wel even slikken. Zoveel overkleding, het eerste grijs, toen nog een kort jasje, gevechtsgas en dergelijke, mijn gewone werkkleding voor de komende 18 maanden en een slobberbroek met overal zakken.

Meteen werd ons geleerd hoe we de broekspijpen met behulp van een weckring of elastiek naar binnen toe konden oprollen. Een overall, onderkleding, waaronder korte onderbroeken met verbleekt, uitgebeten kruis. Het was mij niet helemaal duidelijk of het nu te korte lange of te lange korte onderbroeken waren. Ik kreeg ook enkele echt lange onderbroeken en ook een 'gebreide' zwembroek die, zoals later bleek, na een duik van zijn plaats gleed. Daarbij ook nog allerlei tassen waar alles in zou moeten kunnen, zoals een pukkel en ransel. Sokken. Dienstkistjes, waarin ik de komende tijd nog heel wat blaren zou gaan kweken en de nodige tips om dat te voorkomen. Kortom, zoveel moois, te veel om op te noemen. Ik kreeg, naast mijn vechtpet en helm met camouflagenet, een stuk autoband en een pakje met verband, ook mijn zwarte baret.

Die baret was prachtig, iets om trots op te zijn, zeker als je je embleem van 'Huzaren van Boreel' erop had aangebracht. De baret zag er in het begin nogal 'bollerig' uit, maar daar hadden ze het volgende op gevonden! "Neem je zwarte hoofddeksele c.q. baret, maak deze goed vochtig, rol hem strak op en leg hem 's nachts onder je matras of in de bovenste richel van de binnenkant van je PSU-kast en de volgende ochtend weer uitrollen en 'voilà'". Inderdaad was de vorm van een LP de volgende dag enigszins verdwenen. Dat alles moesten we uiteindelijk allemaal zelf in een te klein kastje dat naast

ons stapelbed stond proppen.

En dan heb ik het nog niet gehad over mijn 'Zakmes KL' met koord! Daar kon ik mee

thuiskomen ...

Al die tassen, riemen, koppels en patroontassen moesten nog geblancoëd worden. Daartoe werd dan ook, naast bruine en zwarte schoensmeer, een blikje blanco (een soort groen vet) verstrekt. De meeste stof haalden wij uit het 'Handboek Soldaat' (ook wij als huzaar moesten met die titel genoeg nemen), waaruit wij liggend op onze wiebelende stapelbedden, ook heel wat vragen op elkaar afvuurden.

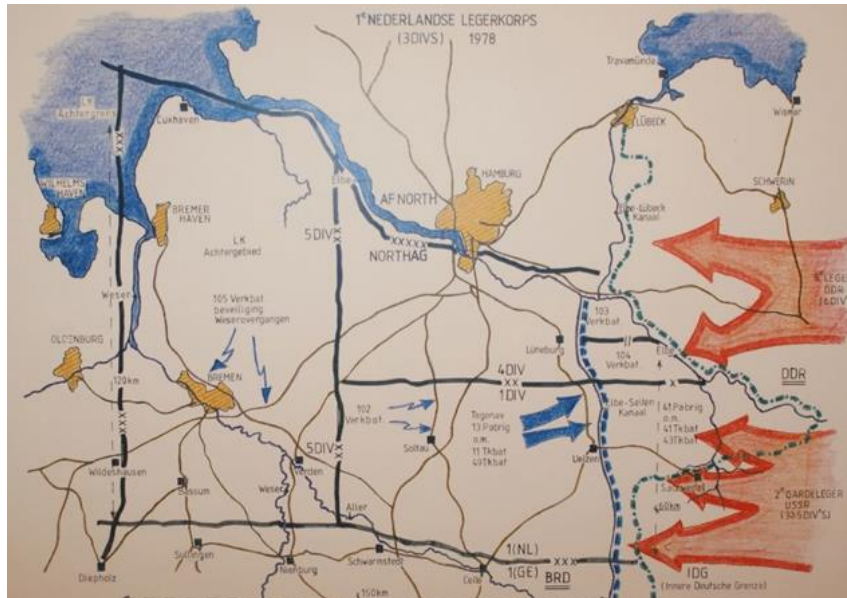
De volgende dag na onze opkomst werden wij afgemarcheerd naar de filmzaal. Na een korte toespraak door de ritmeester eskadronscommandant werden wij onder de krijgstucht gesteld. Net als ik begrepen de meesten niet wat dat betekende, maar daar kwam men in de loop van de tijd wel achter; gewoon doen wat er gezegd werd. Sancties waren er in overvloed; opvoedkundige maatregelen zoals opdrukken en strafcorvee, licht arrest, (maximaal 21 dagen) en zelfs verzwaard- of streng arrest (maximaal 14 dagen). De eskadronscommandant kon je dat tot 1971 opleggen. Later kwamen daar o.a. de geldboetes voor in de plaats.

Na de toespraak werd ons geleerd hoe te exerceren, te marcheren en te groeten. Maar ook hoe je je moest gedragen en wat nog meer noodzakelijk werd geacht voor een aankomend huzaar. Verder velddienst met alles wat daar mee te maken had en voor de aankomende chauffeurs waren er de rijopleidingen. Wij als aankomend onderofficieren werden bijgespijkerd op de Kaderschool en de pelotonscommandanten in spe op de School Reserve Officieren (SROC).

En toen was het zover, allen die waren voorbestemd voor 103 gingen naar Seedorf om aldaar tot een eenheid te worden gesmeed. Het waren niet alleen de huzaren uit Amersfoort, maar ook koks uit Bussum, de administrateurs uit Middelburg en het onderhoudspersoneel uit de Kromhoutkazerne in Utrecht, die soms druppelsgewijs de gelederen van het eskadron kwamen versterken.

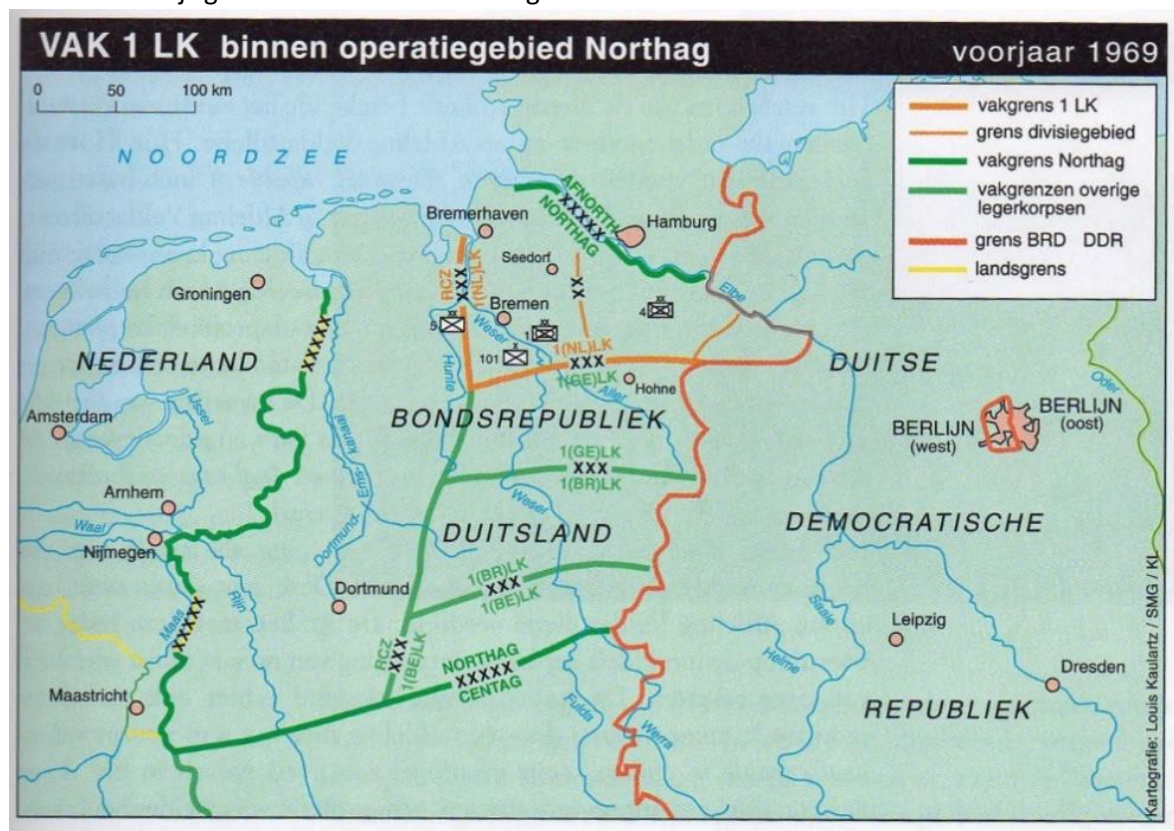
Langs het IJzeren Gordijn

In de periode vanaf de oprichting van 103 Verkenningsebataljon in 1961 tot het in 1989 “vallen van De Muur” was het 103e Verkenningsebataljon aangewezen om het vertragende gevecht te voeren vanaf de Innere Deutsche Grenze (IDG), in ons vak gevormd door rivier de Elbe, tot in ieder geval het Elbe-Seitenkanaal. De IDG was de benaming voor de 1.378 km lange en in 1952 fysiek geïnstalleerde grens tussen de Duitse Democratische Republiek en de Bondsrepubliek Duitsland.

Het zogenaamde oorlogsgebied van het Eerste Nederlandse Legerkorps

Deze verdraging moest het Eerste (NLD) Legerkorps de tijd geven om de verdediging in te richten. De plannen hiervoor waren beschreven in het zogenaamde “Opplan 1 van 1LK”. Hoewel dit plan meermaals wijzigde bleef het raamwerk ongeveer hetzelfde.

103 Verkenningsbataljon had dus de opdracht om bij oplopende spanning, het C-Eskadron paraat te stellen. Vervolgens de voertuigen maximaal oorlogsgereed te bekappen en eventueel via de afwachtingsgebieden, in de omgeving van de kazerne Seedorf, naar het gebied langs de Elbe te gaan. Dit werd ook regelmatig beoefend. Het beroepspersoneel ging regelmatig, in burger, op verkenning om de opstellingen tot op voertuigniveau vast te leggen. Zelfs de telefoonnummers van de boerderijen etc. in het gebied werden vastgelegd om toch verbinding te kunnen maken indien de radioverbinding zou worden verstoord.

Maar ook de rest van het personeel moest het oorlogsgebied wel enigszins kennen. Zo werd met iedere lichting een bezoek gebracht aan de grens (IDG). In de jaarlijkse Operational Readiness Test (ORT), werden de zogenaamde uitwijkgebieden in de omgeving van Seedorf, bijv. Klein Meckelsen, betrokken. Dat de oefeningen vanaf Entre-Nous tot Wildbaan in het gebied west van het Elbe-Seitenkanaal tussen Lüneburg en Uelzen werden gehouden was uiteraard geen toeval. Dat had alles te maken met het leren kennen van de kenmerken van het gebied. Het aan ons toegewezen gebied werd aan de noord- en oostzijde begrensd door de rivier de Elbe.

Aan de westzijde in ieder geval tot het Elbe-Seitenkanaal, tenminste als de uit Nederland komende troepen op tijd zouden komen.

De zuidzijde was een getrokken vakgrens (grens met 104 Verkenningsbataljon) die ongeveer liep op de hoogte van Lüneburg tot iets zuid van Bleckede. Wij zaten dus helemaal aan de noordoostzijde van het NORTHAG-gebied. Aan de noordzijde leunden we aan tegen “Landjut” dat bestond uit (West)Duitse en Deense troepen. De Elbe was de grensrijver tussen Oost en West. Bij de stad Lauenburg liep de grens (IDG) verder in noordelijke richting terwijl de Elbe verder naar het westen, richting Hamburg stroomde. Lauenburg was door zijn ligging ook voor onze mogelijke vijand interessant. Hier lag, iets west van de grens, namelijk de dichtstbijzijnde en tactisch belangrijke brug over de Elbe.

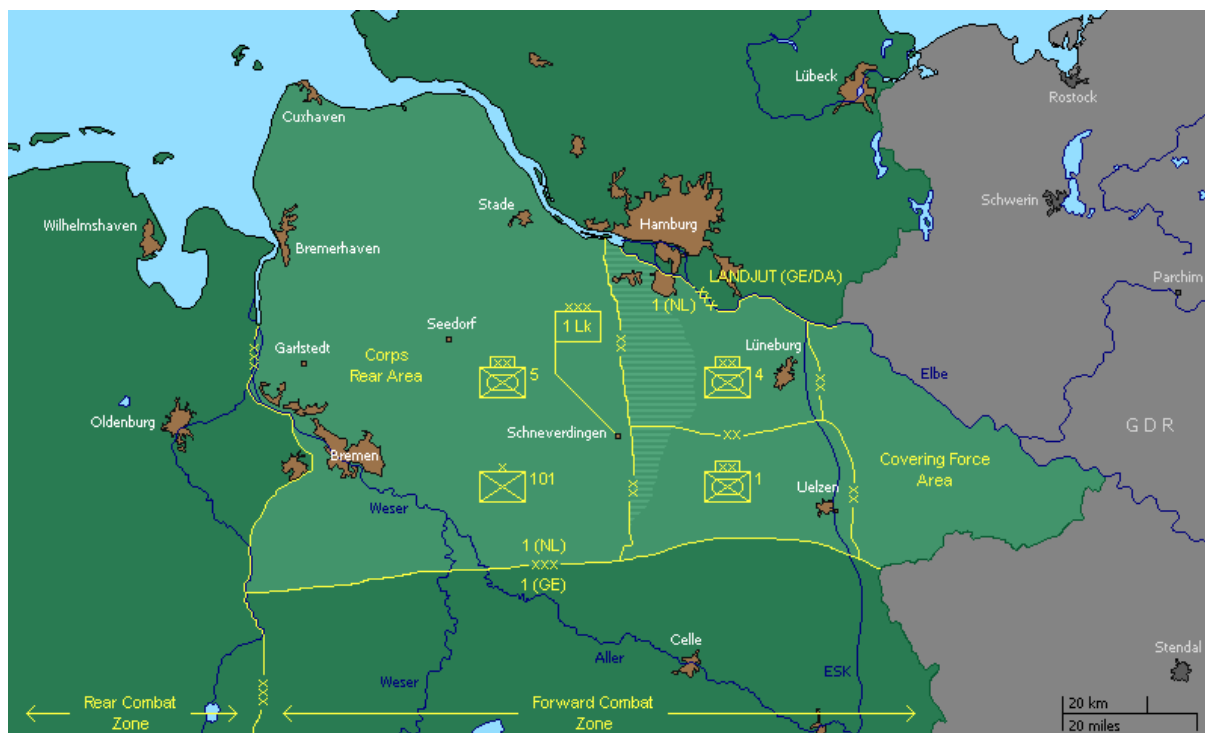
De Volkspolizei (Vopo) hield alles nauwlettend in de gaten

De verwachting was dat men die graag in handen zou willen krijgen. Derhalve was hier een heel Eskadron aangewezen om deze brug in eigen hand te houden of deze te vernietigen, zodat het Warschau Pact ons niet zou overlopen. Deze brug was zelfs zo essentieel dat er een Brits Laser Target Designator Team was aangewezen, om in voorkomend geval de brug met laser aan te stralen, zodat de Luchtstrijdkrachten in staat waren om de brug met lasergeleide bommen te vernietigen.

Zoals gezegd moesten de Nederlandse troepen gelegerd in de BRD (103 Verkbataljon en 41 Pabrig), in eerste instantie, in operationeel verband, met de eenheden van de 3(GE) Pzdiv uit de omgeving Lüneburg weerstand bieden aan de eventuele opmars van de Warschaupacttroepen. Dit zou tijd en ruimte scheppen door het optreden als Covering Force. Deze tijd en ruimte was noodzakelijk om ook de 1e, 4e en 5e divisie de gelegenheid te geven de troepen op de Noord-Duitse laagvlakte te versterken.

Na de aankomst van deze laatste NL-eenheden zou 3(GE)Pzdiv de rol op zich nemen van NORTHAG-reserve. Deze opzet had een meer dan intensieve samenwerking tot gevolg met de 3(GE)Pzdiv.

De 2e verdedigingslinie werd ingericht achter de rivier de Weser en de 3e verdedigingslinie lag achter het Mittellandkanal. Verder waren tot in het midden van Duitsland diverse Nederlandse luchtmacht installaties, zogenaamde sites, gesitueerd die met luchtdoelafweerraketten het luchtruim moesten vrijwaren van vijandelijke vliegtuigen. Ook waren bevoorradingspunten ingericht die bij zowel het aanvallend als bij het verdedigend gevecht de troepen konden blijven bevoorraden. De bevoorrading vanuit Nederland zou gebeuren via een aantal vrij te houden bevoorradingsroutes. Ook de B213 was zo'n aangewezen route. Waarbij de plaats Cloppenburg (de acht van Cloppenburg) een belangrijke logistieke verdeelplaats was. Hier was ook een Nederlands detachement geplaatst. De genoemde bevoorradingsroutes hadden prioriteit bij bijvoorbeeld sneeuwruimen. Deze routes waren samen met de snelwegen het eerst ijs- en sneeuwvrij. Zonder bevoorrading geen gevecht, beter gezegd: zonder logistiek geen tactiek.

De indeling van het 1Lk in zogenaamde Divisievakken. 103 en 104 Verkenningsbataljon alsmede 41 Pantserbrigade maakten deel uit van de op dit kaartje benoemde "Covering Force" (www.orbat85.nl)

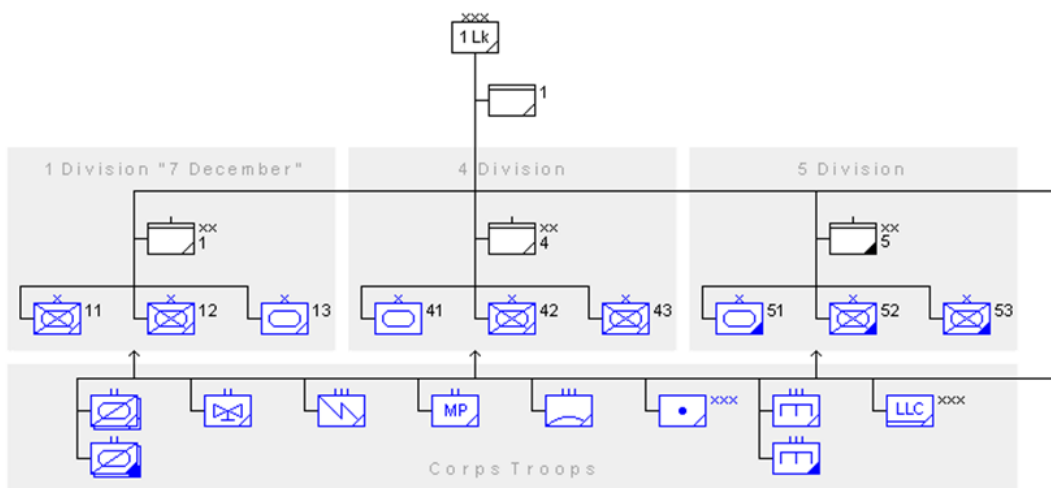
103 Verkenningsbataljon maakte dus deel uit van het Nederlandse Eerste Legerkorps en alhoewel gestationeerd op de legerplaats Seedorf, maakte ons bataljon geen deel uit van de aldaar gelegerde 41 Pantserbrigade. Op haar beurt maakte 1 LK deel uit van Northag, the Northern Army Group. Dit was een samengestelde NAVO-eenheid bestaande uit het Duitse Eerste Legerkorps, het Britse Eerste Legerkorps, het Belgische Eerste Legerkorps en dus ons eigen 1 LK in front. Daarachter het Legergroeps achtergebied met reserve- en logistieke eenheden onder bevel van C-NORTHAG.

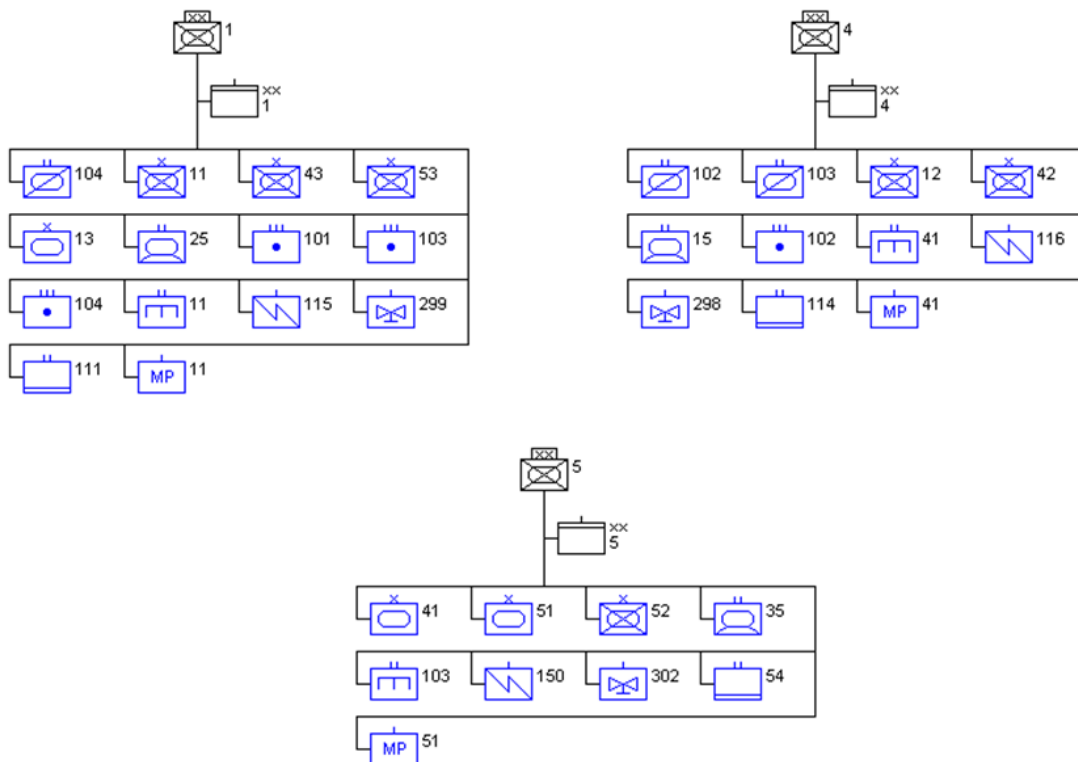
Organisatie en slagorde

Het Eerste Legerkorps, waar dus ook 103 Verkeningsbataljon deel van uit maakte had de volgende vredesslagorde.

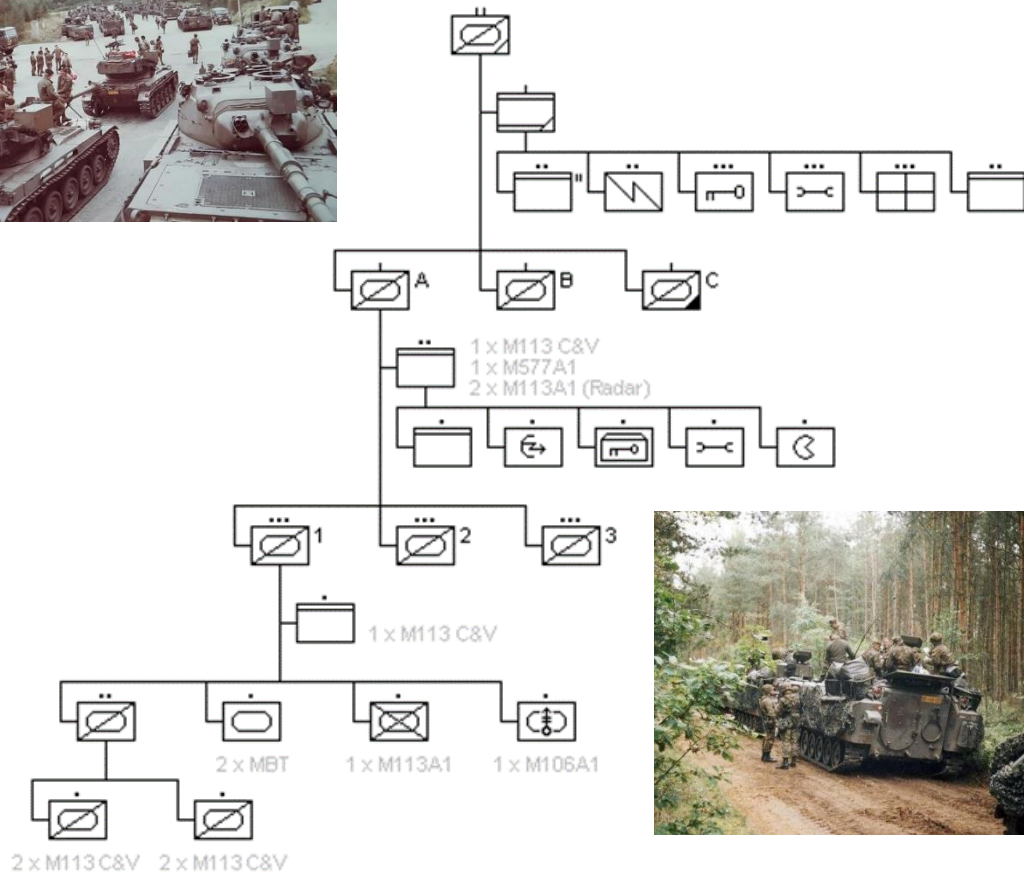
Slagorde 1^e Legerkorps (103 en 104 Verkbat paraat, 102 en 105 mobilisabel) (www.orbat85.nl)

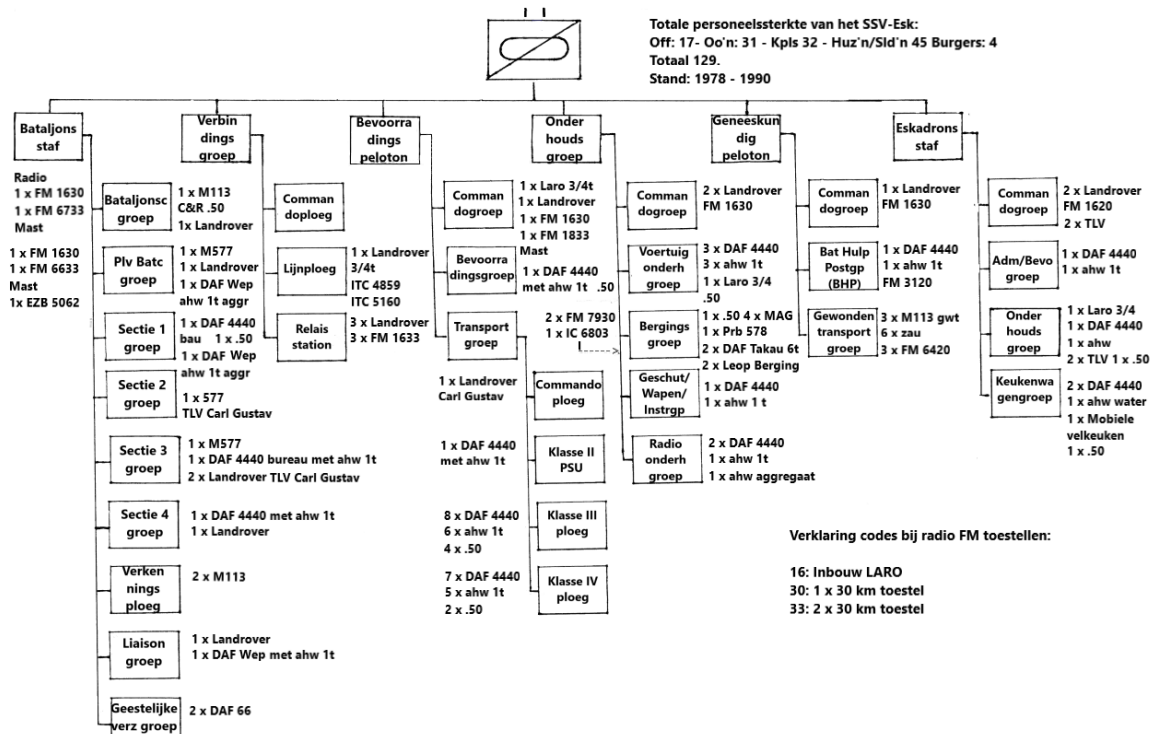
Slagorde van de 3 Divisies, 1 Divisie en 4 Divisie paraat, 5 Divisie mobilisabel. 103 Verkbat als onderdeel 4 Divisie (www.orbat85.nl)

Organisatie 103 Verkenning bataljon (www.orbat85.nl)

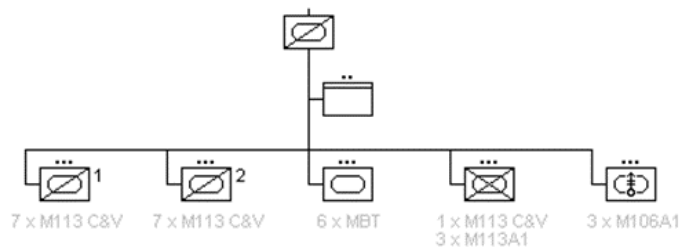

Organigram van een staf- staf- en verzorgingseskdron van een verkenning bataljon

Organisatie Verkenningsseskadron POSO (Pelotons Organieke Samenstelling Opgeheven)

(www.orbat85.nl)

Bovenstaande schema's zijn uit het tijdperk (vanaf 1971) waarin 103 Verkenningsseskadron optrad met het SSV-Esk, het A- en B-Esk en het mobilisabele C-Esk. De gevechtsvoertuigen waren op dat moment de Leopard I, de M113 C&V, De M113 A1 (tirailleurs), de M106 (mortieren) en de M113 Radarvoertuigen. De commandovoering geschiedde vanuit de M577 voertuigen en de berging rups geschiedde door de Leopard I berging en de M578.

De pelotonssamenstelling van de gevechtspelotons was aan verandering onderhevig. Deze hing grotendeels samen met de soort gevechtsvoertuigen. Echter wat niet veranderde was de groepering: een commandogroep, meerdere verkenningsgroepen, een tankgroep (tot 1996), een tirailleurgroep en een ondersteuningsgroep mortier (tot 1989).

Het Verkenningsspeloton door de jaren heen.

Op de website www.103cv.nl staan veel foto's. Ingedeeld in perioden met het meest indrukmakende voertuig, de tank en na 1996 de YPR.

Zo ontstond de indeling:

- 1961 tot 1963 'Het Centurion tijdperk'.
- 1963 tot 1971 'Het AMX tijdperk'.
- 1971 tot 1982 'Het Leopard I tijdperk'.
- 1982 tot 1996 'Het Leopard II tijdperk'.
- 1996 tot opheffing 103 Verkbat in 2002 'Het YPR tijdperk'.

Het benoemen van de tank als hoofdwapen betekende geenszins dat de overige voertuigen en de niet-tankbemanningen van ondergeschikt belang waren. Integendeel.

In het peloton waren het de 5 verkenningsvoertuigen die de noodzakelijke inlichtingen verzamelden en met hun boordwapens gericht vuur konden uitbrengen. Verkenning was per slot van rekening, buiten het uitvoeren van het vertragend gevecht, één van de hoofdtaken van het bataljon. Bij het vertragend gevecht waren het de verkenners die door “het kleven aan de vijand” de positie en opmarsrichting van de vijand doorgaven.

Het mortiervoertuig dat met zijn mortier krombaangranaten kon afvuren over middellange afstand was vaak essentieel om het gevecht af te kunnen breken. Dat konden ze doen met brisant- of rookgranaten. Maar zeker in de periode dat de waarnemingsmiddelen bij verminderd zicht nog niet optimaal waren, was het de mortier die met lichtgranaten het gevechtveld kon verlichten.

Maar ook de tirailleurs waren onontbeerlijk. Zij konden mijnen ruimen, bruggen ondermijnen met springmiddelen, huizen en boscomplexen zuiveren van vijand en hadden als hoofdtak het nabij beveiligen van de tanks met antitankraketwerpers en groepswapens.

Verder de toebedeelde radar die het peloton extra ogen in de diepte verschafte. Ook over afstanden die met het blote oog niet te overzien waren en die, niet onbelangrijk, ook bij verminderd zicht uitstekend werkten.

Maar ook de motorordonnansen, die bij nacht en ontij paraat moesten staan en uiteindelijk zorgden voor het overbrengen van berichten en de bewijzing van het bataljon en eskadron.

Zonder verzorging, geen gevecht. Zo waren er de chauffeurs met hun klasse I (voeding), klasse III (benzine, olie en smeermiddelen), klasse V (munitie) en klasse II en IV (overige zaken zoals bijv. prikkeldraad en veldversterkingsmateriaal). Maar ook de koks, de monteurs, de bergers, de hospikken, de geestelijke verzorgers waren essentieel voor het welslagen van de vele oefeningen en operaties.

De individueel aangeleerde vaardigheden, skills en drills, moesten natuurlijk beoefend worden om deze te kunnen toepassen in gemeenschappelijk verband om zo tot de gewenste samenwerking te komen. Dit moest leiden tot het beoogde doel; het succesvol voeren van het vertragend gevecht, de verkenning van de opmars, de flankbeveiliging van de naast hogere eenheid of de bewaking of beveiliging van het achtergebied. Een goede teamgeest was dan ook onontbeerlijk voor het juiste optreden ook onder moeilijke omstandigheden.

Spionage door de oosterburen

Uiteraard mochten we vanaf het begin van ons bestaan rekenen op warme belangstelling van onze oosterburen. Soms werd er gespioneerd door onherkenbare “spionnen”, soms werd je waargenomen door vrachtauto’s o.a. van de DDR-firma Deutrans. Deze vrachtwagens waren bekend om hun spionageactiviteiten. Het mooiste staaltje van spionage was het meten van de dikte van het wegdek van de parkeerplaatsen op delen van de West Duitse snelwegen. En dan specifiek op die plekken die geoormerkt waren om dienst te doen als “noodvliegveld”. Die metingen werden vanuit de vrachtwagen uitgevoerd d.m.v. grondboringen. Tijdens oefeningen zoals de oefening Wildbaan, kwam het regelmatig voor dat een eskadron op afstand in de gaten werd gehouden door een Lada Niva met Duits kenteken. Maar ook kan iedereen uit die tijd zich nog wel herinneren dat hij of zij een zogenaamd SOXMIS-kaartje kreeg uitgereikt. Het kwam namelijk ook voor dat er Warschau Pact officieren, die gewoon in hun eigen uniform rondliepen en die waren voorzien van een voertuig met SOXMIS-kenteken, de oefeningen observeerden. Het was dan de bedoeling dat zij werden gemeld, maar dat hun verder geen strobreed in de weg werd gelegd. Dit soort spionage was namelijk gelegaliseerd en dit gebeurde door beide partijen.

Indien U een dergelijk nummerbord ziet, IF15430

37

**SOVIET MILITARY
MISSION-BAOR**

heeft U te maken met een SOXMIS voertuig.
(Bedenk dat de nummers variëren van 30 t/m 50).
Rapporteer dit feit zo spoedig mogelijk aan Uw
COMMANDANT volgens de aanwijzingen aan de
achterkant van dit formulier.

Menig Trakehner heeft in zijn of haar periode bij 103 Verkenningsbataljon, bovenstaande activiteiten waargenomen. Bij ons bataljon ging het wel goed. Het bleef bij melden en soms wat kleine pesterijen. Dat het niet bij alle eenheden goed verliep blijkt uit het verhaal dat er bij een Amerikaanse eenheid een SOXMIS-voertuig tussen twee M60 tanks terecht kwam en het voertuig door de achterste tank werd geplet.

Materieelherkenning en het mogelijke optreden van het Warschaupact

In de Koude Oorlog werd er van iedere militair verwacht dat hij in staat was om het Warschaupact- en het eigen (NAVO) materieel te herkennen. Voor diegenen die geacht werden direct aan het front te opereren was het zelfs van levensbelang. Huzaren die geplaatst werden bij 103 Verkenning bataljon zouden waarschijnlijk als een van de eersten in contact met de vijand komen. Daarom werd er, zowel in de opleiding, als later bij het bataljon veel aandacht besteed aan het vak "materieelherkenning".

Dia van een T62 Tank

Er werd bij de lessen onderscheid gemaakt tussen tanks, rups- en wielvoertuigen. Door middel van silhouetplaatjes en door het tonen van eindeloze reeksen dia's met een toen in gebruik zijnde diaprojector probeerde de instructeur zijn leerlingen de kennis in het herkennen en het onderscheiden van WP of NAVO-materieel bij te brengen. Vaak sloeg de slaap of verveling toe en om dat te doorbreken popten tussen de dia's af en toe afbeeldingen van schaars geklede dames op. Dit had tot gevolg dat daarna eenieder uitkeek naar een eventuele volgende

verrassing. Het doel werd daarmee bereikt: iedereen was weer "bij de les". Ook werd er gebruik gemaakt van een overheadprojector (OHP) of schaalmodellen van hout. Als wetenswaardigheid: de T-55 tank werd ontwikkeld in de jaren vijftig, de T-62 tank in de jaren zestig en de BTR-80 in de jaren tachtig van de vorige eeuw.

Iedere onderofficier werd geacht om deze lessen te kunnen geven. Iedere beroepsonderofficier was ook bevoegd instructeur. Een aantal van hen werd verder opgeleid als kerninstructeur op bepaalde vakgebieden, zoals bijvoorbeeld schietinstructeur, infrarood apparatuur, ZelfHulp en KameradenHulp (ZHKH) of mortier 4.2. Een gediplomeerd kerninstructeur was bevoegd om les te geven aan officieren en onderofficieren, zodat die op hun beurt hun lessen aan de dienstplichtigen konden optimaliseren, zo ook bij materieelherkenning.

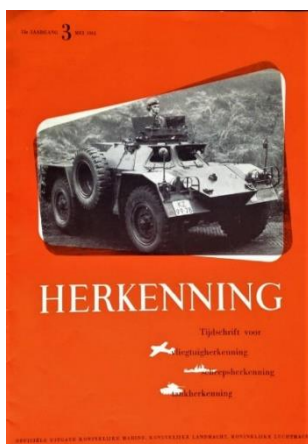
Bij de lessen materieel herkenning werd er gekeken naar de specifieke kenmerken van het materieel.

Had het voertuig een toren met een kanon, was de vorm van de toren rechthoekig, afgerond, steil, helmvormig of inspringend?

Stond de toren voor, achter of in het midden van de romp?

Was de toren overgebouwd of tussengebouwd? Vervolgens was het onderstel aan de beurt. Had het voertuig wielen en zo ja hoeveel? Was het een rupsvoertuig en had deze een Christie- of een verbeterd Christieloopwerk? Wat was de hoofdbewapening, een kanon, een mitrailleur of meerdere?

Allemaal vragen die duidelijk moesten maken wat voor voertuig het zou moeten of kunnen zijn. Zo werd een tank bijvoorbeeld pas een tank genoemd als het een gepantserd voertuig was, verplaatsend op rupsbanden met als hoofdbewapening een kanon geplaatst in een toren die 360 graden draaibaar was. Je moest toch wel van zeer goede huize komen of krijgsmansgeluk hebben als je al die genoemde kenmerken op grote afstand zou kunnen onderkennen. Daarbij nog buiten beschouwing gelaten dat het betreffende voertuig gecamoufleerd of romp gedekt zou kunnen zijn. Er werd veel, zo niet het bijna onmogelijke van een verkenner gevraagd.

Het bleef niet alleen bij voertuigen maar ook vliegtuigen, helikopters, uniformen en rangonderscheidingstekenen van het Warschaupact stonden in kleur afgedrukt in het Handboek Soldaat. Bij eventuele gevangenneming van vijandelijke militairen moesten deze zo spoedig mogelijk worden afgevoerd voor verdere ondervraging, waarbij officieren gescheiden moesten worden van de overige militairen.

Vaak werd er gedacht dat alles wat uit oostelijke richting kwam wel vijandelijk zou zijn. Maar bij oefeningen bleek dat de waarheid soms anders lag. De meeste verkenner onder ons hebben dat aan den lijve ondervonden. Stuitte men bij het verkennend voorwaarts gaan op te sterke tegenstand, dan werd het gevecht afgebroken en moest men terugvallen op de Voorste Lijn Eigen Troepen (VLET). Bij de doorschrijding die daarop volgde, diende men zich nauwgezet te houden aan de voorgeschreven herkenningstekens: kanonnen en mitrailleurs over het achterdek richting vijand, de verlichting aan. Ook moest men de instructies uitvoeren die de eigen (hogere) eenheid had verordonneerd, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een (rode, gele, blauwe of groene) vlag.

De doorlaatpost in de VLET kon bemand zijn met eigen troepen, van welk wapen dan ook. De manschappen bij de doorlaatpost konden nerveus reageren op de voor hen onbekende troepen die hen met gezwinde spoed naderden.

Ondanks alle misinterpretaties die zouden kunnen ontstaan bij het onderkennen van de soorten voertuigen, heli's of vliegtuigen, bleef het van cruciaal belang om tot een juiste beoordeling daarvan te komen. Het melden van de juiste soort en aantallen voertuigen gaf het hogere echelon duidelijkheid over welke eenheden over welke aanvalsrouten naderden. Het waarnemen van bijvoorbeeld een BTR-60 zou een ander vijandbeeld kunnen opleveren dan een BMP. Het verschijnen van één of meerdere tanks kon duiden op de opmars van de vijandelijke hoofdmacht.

Het geschetste vijandbeeld werd op eskadrons niveau in de M577 geverifieerd. Het kon voorkomen dat eenzelfde vijandelijk voertuig door meerdere verkenner, dus ook die van de aansluitende pelotons, werd gemeld.

Zo'n melding zou ten onrechte kunnen worden geïnterpreteerd als een grotere groep voertuigen. De geverifieerde inlichtingen gingen daarna via de Sectie S2 van het bataljon naar de hogere eenheid.

De machtsverhoudingen tussen enerzijds de NATO en anderzijds het WP waren zodanig dat er hooguit een tijdelijk overwicht van WP troepen op de verdedigingslinie zou kunnen ontstaan. Er werd uitgegaan dat er bij een aanval een verhouding van minimaal 3 op 1 nodig was om die te doen slagen. Bij een mogelijke doorbraak hield de NATO de mogelijkheid open van de inzet van (tactische) kernwapens. Dit werd de "Flexible Response" genoemd. Er wordt heden ten dage van uitgegaan dat het Warschaupact überhaupt niet in staat geweest zou zijn tot een grootschalige aanval. Niet alleen door de toen door de Sovjet-Unie gevoerde oorlog in Afghanistan (1979-1989), maar ook vanwege de deplorabele staat waarin het WP-materieel zich bevond. In 1988 beschikte het WP nog over 995.000 grondtroepen tegenover 786.000 bij de NATO. Verder over 18.800 tanks, 8.700 pantservoertuigen, 11.100 stukken artillerie en 2.100 mortieren t.o.v. 12.800 tanks, 4.400 pantservoertuigen, 3.100 stukken artillerie en 1.100 mortieren aan NATO-zijde. Weliswaar zou het WP daarmee plaatselijk een overwicht hebben kunnen creëren, maar het zou nooit op een benodigde totale overmacht uitgekomen zijn.

In deze jubileumuitgave wordt ingegaan op het optreden van de Nederlandse troepen en die van ons bataljon ten tijde van de Koude Oorlog. Maar wat waren toen de plannen van het Warschaupact? In 2006 werd een mogelijk scenario bekend toen Poolse stafkaarten en operationele plannen uit 1970 openbaar werden. Onder deze plannen stond de handtekening van de toenmalige Poolse generaal en latere president van Polen, Jaruzelski. De militair-historische ladekasten in Moskou blijven helaas voor ons gesloten. Militair historicus Hoffenaar zegt daarover: "Pas als die archieven opengaan, kun je een volledig en juist beeld schetsen".

Uit het gepubliceerde materiaal blijkt volgens de historicus, dat de Warschaupactlanden onder leiding van Moskou bij een aanval in één keer alles wat maar mogelijk was zouden inzetten. Na een "Blitzkrieg" van zes dagen moesten de troepen van het Warschaupact op het strand van Scheveningen staan. Op de Poolse kaarten staan niet alleen atoomaanvallen getekend bij zes grote Nederlandse steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Zwolle en Apeldoorn, maar ook bij de havens van Antwerpen, Emden, Bremen en Hamburg, vitaal voor de aanvoer van versterkingen van NAVO-troepen onder andere uit de USA.

De originele militaire stafkaart uit 1970 uit de Poolse militaire archieven is 3 bij 3 meter groot

Al op de derde dag zouden de vijfde, de elfde en de tiende Poolse pantserdivisie de Nederlandse oostgrens moeten overschrijden ter hoogte van de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel. Op de gepubliceerde kaart was ook de opmars van een compleet Russisch pantserleger ingetekend. Denemarken zou moeten worden veroverd en de Oostzee zou worden afgesloten. De kaarten zijn volgens de militair historicus ook niet erg realistisch: "Op de derde dag zouden de troepen al aan de Nederlandse grens staan, alsof er geen NAVO-verdediging bestond. Zelfs zonder NAVO-eenheden is het de vraag of ze dat zouden hebben gered."

De uitgeputte Poolse troepen zouden worden afgelost door verse Russische eenheden. In feite fungeerden de Poolse soldaten als kanonnenvlees. Als ze niet door vijandelijk vuur zouden omkomen, dan wel door hun eigen atoomwapens of die van de NAVO. De Poolse generaals

geloofden bovendien niet in deze missie, weet Hoffenaar. "Ze wisten dat de Poolse troepen naar voren werden gestuurd terwijl er kernwapens zouden worden ingezet. Dat zouden ze niet overleven".

Voormalig C-103 Verkbat, Ikol Raoul Hoondert, geeft hier als bgen voorlichting hoe het Warschaupact bij een doorbraak tijdens de Koude Oorlog zou opereren

Militair historicus Hoffenaar, die mondelinge contacten had met Russische generaals concludeerde:

"Als Moskou een oorlog onvermijdelijk achtte, zou deze snel en volledig nucleair worden uitgevoerd. Dit om het slagveld zo ver mogelijk buiten het eigen grondgebied te houden. Ook tegen de Verenigde Staten zouden de Sovjets dan onmiddellijk nucleaire wapens hebben ingezet. De Amerikanen gingen in eerste instantie uit van een escalatieladder: eerst conventioneel vechten en zo nodig pas later atoomwapens inzetten".

Afgezien van de Cubaanse rakettencrisis in 1962, vormde de eerste helft van de jaren tachtig volgens Hoffenaar de gevaarlijkste periode uit de Koude Oorlog. Er werden Russische nieuwe nucleaire SS20 raketten geplaatst en in het westen werden kruisvluchtwapens gestationeerd. Wederzijds wantrouwen vormde het belangrijkste risico voor het mogelijk ontstaan van een nieuwe oorlog.

Langs de Nederlandse grens waren grote mobilisatieopslagplaatsen met Amerikaans legermateriaal, genaamd Prepositioned Organizational Materiel Storage (POMS) sites, ingericht. Hier was persoonlijke uitrusting, voertuigen en zelfs de complete inventaris voor een groot militair ziekenhuis opgeslagen. Nederlandse militairen oefenden tijdens grootschalige manoeuvres met Amerikanen, Duitsers, Britten en Belgen. Daaraan vooraf werd steevast de oefening Reforger (Return Forces to Germany) gehouden. Die behelsde het snel verplaatsen van Amerikaanse militairen vanuit de Verenigde Staten naar Europa.

Jaarlijks vond tot begin jaren negentig in Nederland de oefening Donderslag plaats. Nederlandse reservisten moesten zich binnen twaalf uur na een oproep melden op een vooraf opgegeven plaats en werden dan in allerijl het terrein in gebracht om met elkaar te oefenen.

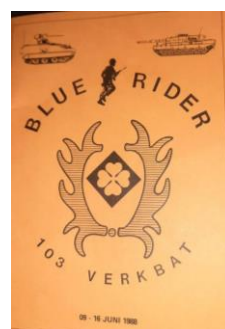
Om de vijf jaar werden in de herfst, als de boeren hun oogst al zo veel mogelijk binnen hadden, op de Noord-Duitse laagvlakte grote NAVO-oefeningen gehouden met klinkende namen als Big Ferro (1973), Saxon Drive (1978), Atlantic Lion (1983) en Free Lion (1988). Free Lion was de laatste, want in 1989 viel het IJzeren Gordijn.

De geschiedenis en het optreden van de Koninklijke Landmacht in de periode 1945 - 1990 staat uitgebreid beschreven in het boek "Met de blik naar het Oosten".

Oefeningen

Natuurlijk moesten al de benodigde vaardigheden, skills en drills beoefend worden. Deze vaardigheden werden eerst ploegsgewijs, vervolgens pelotons- en eskadronsgewijs beoefend. Dit gebeurde bijvoorbeeld tijdens de oefeningen Entre-Nous, Kleine en Grote Cross en bijvoorbeeld Steeple-Chase. Zodra een eskadron daar gereed voor was kwam er vaak een bataljonsgeleide oefening zoals Wildbaan. Deze oefeningen waren vaak intensief in tegenstelling tot de grotere oefeningen op brigade-, divisie- of legerkorpsniveau. Deze zogenaamde Field Training Exercises (FTX) waren hoofdzakelijk bedoeld voor de training van hogere staven en de deelnemende troepen waren daarbij vaak slechts “gereedschap”. Dit soort oefeningen resulteerden vaak in wachten, snel verplaatsen, weer wachten gevolgd door een korte actie en eventueel herhaling van dit geheel.

Eén zo'n oefening was de oefening Saxon-Drive in 1977. Dit was een Legerkorpsoefening waarbij 1 Divisie bestaande uit 41 Pantserbrigade en 11 Pantserinfanteriebrigade versterkt met een US/GE Brigade en een Duits Verkenningsebataljon (3PzAufklBat) aan de ene zijde het op moest nemen tegen 4 Divisie bestaande uit 41 Pantserbrigade, 42 Pantserinfanteriebrigade, wat Duitse en Amerikaanse eenheden en uiteraard ons eigen 103 Verkenningsebataljon. Het oefendoel was het trainen van zowel beide Divisiestaven alsmede de staven van de onderliggende eenheden. Waarbij iedere partij gedurende een viertal dagen rechtstreeks werd aangestuurd door Staf 1 Legerkorps. Hoe zo'n oefening werd ervaren is te lezen in het hiernavolgende “dagboek” van de toenmalige dienstplichtige wachtmeester Chris van der Burg.

Oefening Saxon-Drive 1978 - Dagboek van een Verkenner:

Maandag 18 september 1978

Het is drie uur. Met een ratelend geluid loopt de wekker op kamer 4 van het onderofficiershotel in Seedorf af. Niet beseffend dat het al zover is, draai ik me nog een keer om, om lekker verder te meuren. Helaas weet de wekker niet van ophouden, zodat ook ik eruit zal moeten.

Met een slaperige kop draai ik de kranen van de douche open om, nu het nog kan, een stevige wasbeurt te ondergaan. Daarna stap ik in de kleren en ga, na het vroege ontbijt en een bezoek aan de wapenkamer, richting voertuigen. Om half vijf kan er begonnen worden met het laden van de trein, hetgeen nogal wat voeten in de aarde heeft, omdat Herr Lademeister de Leopards op de centimeter nauwkeurig op de wagons wil hebben. Het gebeurt

echter allemaal binnen het tijdschema, zodat de trein om half acht kan vertrekken. In de trein zien we het gebruikelijke beeld van slapende, kaartende en lezende huzaren dat we al van eerdere treinreizen gewend zijn. Het bagagerek is de ultieme slaapplek. Half elf. De trein komt het station van Uelzen binnen en na het ontladen van de wagons en het optuigen van de voertuigen is het wachten op de Marechaussee die voor het begeleiden van de colonne zorgdraagt. Om half vier vertrekt eindelijk de hele handel dwars door de stad, waar we uiteraard veel bekijks hebben. Na een rit van ongeveer een uur komen we in ons uitwijkgebied aan. Daar nemen we de opstellingen in.

's Avonds wordt er weinig gedaan, we slapen zoveel mogelijk nu het nog kan.

Dinsdag 19 september 1978

Om half zeven word ik wakker van de regendruppels die precies op mijn gezicht vallen. Rillend van de kou kleed ik me snel aan. Daarna pak ik mijn buitenhelm en toiletpullen om ervoor te zorgen dat ik ook tijdens oefening nog een beetje toonbaar ben. Dat schijnt redelijk te lukken, want ik krijg geen opmerkingen over mijn slaperige voorkomen. Deze dag wordt er één van weinig activiteit. De oorlogstoestand is nog niet ingegaan en ook de radio heeft weinig te melden, want er heerst radiostilte. 's Middags is er een kleine opleving wanneer er een Leopard naast zijn tracks staat. Die jongens hebben in elk geval wat te doen.

Laat in de middag gaat de oorlogstoestand in, maar voor ons is dat alleen merkbaar aan het feit dat, wanneer we de voertuigen verlaten, iedereen zijn drie-eenheid bij zich moet hebben. Verdere activiteiten kunnen niet ontplooid worden, omdat 103 Verkenningsbataljon onder het commando van een Amerikaanse brigade valt. De infanterie van die brigade moet eerst een bruggenhoofd over de Ilmenau vormen voordat wij ons kunnen ontplooiën aan de andere zijde van de rivier. Het wordt dus maar weer vroeg in de meurbaal, want je weet nooit hoe laat je eruit moet.

Saxon-Drive september 1978: Bevelsuitgifte; v.l.n.r. wmr Hans Colot d'Escury, knt Hank van den Berg en wmr Chris van der Burg

Woensdag 20 september 1978

Om kwart over drie komt het sein om naar het afwachtingsgebied te gaan. De Yanks hebben een bruggenhoofd gevormd en de eerste M113's kunnen Neutroalia binnenrijden. Het eerste vijandcontact is er al binnen een kwartier. In Bienenbüttel staat een Duitse vijandelijke Marder dwars over de weg om ons te beletten verder te gaan. Er heerst wat paniek onder de betrokkenen, want het is niet duidelijk wie nu wie heeft afgeschoten. Terwijl de scheidsrechters onderhandelen, snorren de camera's van diverse filmploegen bij de eerste schermutselingen. De scheidsrechters beslissen dat wij eerder schoten dan de vijand, dus kunnen we de opmars voortzetten. Nu is het zaak zo snel mogelijk de corridor tussen twee verboden gebieden te bereiken om deze open te houden voor de rest van de brigade. Onze verwachting is dat dit gebied door de vijand zwaar bewaakt wordt.

Niets is echter minder waar. Zonder ook maar één vijandelijk voertuig tegen te komen, bereiken we het gebied en grendelen dit aan de noordzijde af. Twee verkenningsvoertuigen rijden langzaam de flessenhals binnen om na te gaan waar de vijand zijn stellingen in de corridor heeft. Tot onze verbazing blijkt dat de tegenpartij geheel verzuimd heeft de zaak af te sluiten, zodat we nadat andere eenheden de beveiliging hebben overgenomen, verder kunnen doorstoten.

Later op de dag is er wederom vijandcontact. Een verbijsterde Duitse eenheid staat ons met grote ogen aan te staren. Ze hebben hun opstellingen nog niet eens ingenomen want ze verwachten ons morgen pas. De scheidsrechters beslissen dat ze afgeschoten zijn en ze krijgen straf tijd.

Tegen vier uur in de middag bereiken we de rivier de Aller. Hier wordt verkend of er nog bruggen zijn die niet bewaakt worden. Dit blijkt niet het geval en we blijven op dezelfde plaats staan. Over de radio vernemen we dat onze tankeenheid de Weser, de grens van Blauwland, al bereikt heeft. Ook zij stuiten daar op tegenstand, zodat aan overschrijding van de rivier niet gedacht hoeft te worden.

's Avonds kiezen we een betere positie: een boerenschuur van waaruit we de gehele strook land tot ver over de rivier kunnen overzien. De slaapplekken worden in orde gebracht en de één-derde-regeling gaat in. Er gebeurt verder niets dat op aanwezigheid van de vijand duidt.

Donderdag 21 september 1978

Om half vier 's ochtends worden we gewekt met de mededeling dat we ons voor vertrek moeten gereedhouden. Naast een overvolle blaas beginnen ook mijn darmen te protesteren. Hoog tijd dus om een gelegenheid te zoeken om die nood te ledigen. Ik vind een smal betonnen muurtje achter een hek. Het is aardedonker, maar in zulke situaties hoef je toch niets te zien. Na de grote boodschap laat ik snel even mijn zaklantaarn om me heen schijnen en tot mijn schrik blijkt dat ik midden op het kerkhof een zerk als toilet heb gebruikt. Ik hoop dat men het mij vergeeft, want tijd om op te ruimen heb ik niet, de motoren draaien al. Om half vijf komt het bevel om ons een dorp verderop te verzamelen. Vandaar gaan we in colonne verder terug naar het oosten. We worden door Blauwland

teruggedrongen. Op onze locatie blijkt dat we eskadronsreserve zijn en dat betekent dat we weer kunnen gaan pitten. Ik zoek een strategische positie op het achterdek van een van de Leopards uit, want daar is het lekker warm. Om twee uur komt het bevel dat we ons moeten verplaatsen om iets verder naar het noorden stellingen in te nemen. We hebben de stelling nog maar net ingenomen of er komt alweer een nieuw bevel. Dit gebeurt zo'n vier keer achter elkaar.

We gaan steeds verder naar het oosten, maar we zien geen vijand.

Iedere keer als de vijand oprukt, nemen de Amerikaanse M60-tanks het van ons over. Dat is helemaal niet naar onze zin, want we houden er niet van om heen en weer gestuurd te worden.

Wij zijn een Verkenningbataljon wat zich kenmerkt door snelheid, beweeglijkheid en niet in de laatste plaats zelfstandigheid.

Tegen de avondschemer nemen we onze posities in. Erg strategisch natuurlijk, maar ook van alle gemakken voorzien: bij een boerderij. We hebben net onze slaapplekken geregeld in de hooischuur als

OEFENING „SAXON-DRIVE“
Exercise „SAXON DRIVE“ Übung „SAXON DRIVE“
Centrale Meldingskamer Koninklijke Marechaussee
Central Reporting Room Royal Neth. Military Police,
Meldungszentrale Niederl. Militär Polizei
Tel / Phone / Fernruf: **05196 - 367**

Voor alle **VERKEERSONGEVALLEN**,
SCHADEGEVALLEN (indien geen
(c) schadecommissaris aanwezig is)
en aanvragen om **HULPVERLENING**

In any case of **TRAFFIC - ACCIDENTS**,
DAMAGES caused to property etc. (if
no damagecontrol-officer is present)
and application for **ASSISTANCE**

Bei allen **VERKEHRSUNFÄLLEN**,
SCHADEN (falls kein Schadens-Offizier
anwesend ist), und bei Anfragen für jede
HILFELEISTUNG

« **KONINKLIJKE MARECHAUSSEE** »

over de radio het bevel komt dat we ons moeten verzamelen en gereedmaken voor een colonneverplaatsing. Balen dus.

Na een colonnerit van dik een uur komen we in een dorp aan. Hier is de bevelsuitgifte en daarbij blijkt dat we tot in ieder geval de komende ochtend brigadereserve zijn.

In het dorp ontmoeten we een aantal infanteristen die ons opgetogen ontvangen, want we zijn de eerste eenheid die zij in drie dagen zien.

We verplaatsen ons pelotonsgewijs naar onze locaties waar we, op de wachtposten na, allemaal kunnen gaan slapen. Voor dit doel wordt een boerenschuur gekraakt. We kunnen de eigenaar

helaas niet om toestemming vragen, want hij lijkt in zijn bed in coma te liggen. We krijgen hem in elk geval niet wakker.

Vrijdag 22 september 1978

Om vijf uur worden we gewekt door een geschrokken boer met een luid blaffende hond. Hij komt op het juiste moment, want de wacht wil net beginnen met het wakker maken van de meute.

We moeten ons weer verplaatsen en een gebied onder waarneming houden en afgrendelen. We kiezen een mooie positie in een boerenschuur van waaruit het gebied prima kan worden waargenomen. Met een tafel voor de kaart en een kruiwagen als stoel zitten we gebeiteld.

Er wordt natuurlijk ook voor de inwendige mens gezorgd en in een mum van tijd staan de koffie en de worst warm op tafel. Bij gebrek aan een douche wordt even later de regenpijp gebruikt om de haren onder te wassen, hetgeen de nodige hilariteit bij de jeugdige dorpsbevolking oplevert.

Tegen de middag krijgen we de opdracht om ons administratief te verplaatsen naar een aangegeven punt. Als we in het dorp aankomen, is het er een drukte van belang. Groenland en Blauwland rijden er door elkaar en op een gegeven moment zitten we in een file van Blauwlandse M-60 tanks.

Het is half twee als we, nog steeds in file rijdend, een AMX-13 tank uit het bos zien komen. Hij vuurt tweemaal op de Blauwlandse colonne en trekt zich dan weer terug tussen de bomen. Als op commando draait het hele tankeskadron compleet met infanterie links uit de flank en rijdt dwars over het heideveld het bos in om dat pistool op rolschaatsen te pakken te nemen.

Voor ons is in ieder geval de weg vrij en we kunnen doorrijden naar het afgesproken punt. Hier blijkt dat we alweer een colonneverplaatsing voor de boeg hebben: zo'n kleine 50 kilometer naar het oosten staan ons te wachten.

Tegen zes uur arriveren we bij een kleine klasse-3-sstraat. Hier wordt er door de chauffeurs afgetankt, terwijl de commandanten bevelsuitgifte krijgen.

We moeten verplaatsen naar het stadje Ebstorf, waar we de brug moeten bewaken. We nemen stelling achter de tirailleurbak en regelen een slaapplek op de zolder van een verffabriek. Na de eigenaar ervan overtuigd te hebben dat hij niet in zijn slaap gestoord zal worden door schoten of andere knallen, nemen wij onze positie in de slaapzak in.

Zaterdag 23 september 1978

Om half vijf worden we uit de zak gehaald met de mededeling dat de vijand verder oprukt in onze richting. We hebben de stelling nog maar net ingenomen of er razen al twee Luchsen voorbij. Een thunderflash doet wonderen, want ze stoppen meteen... om daarna tot onze boosheid snel door te rijden. De scheidsrechter weet wel raad met ze. Tien uur. Een vijandelijke colonne genievoertuigen nadert onze stelling en rijdt in de val die we opgesteld hebben. Ze worden afgeschoten verklaard, krijgen een half uur straftijd en moeten daarna terugkeren. Eén vaandrig probeert slim te zijn en rijdt door. We onderscheppen hem en maken hem krijgsgevangen. Zijn kaart wordt ingenomen en we vullen onze schamele hoeveelheid munitie flink aan. Op last van de scheidsrechter moeten we hem weer vrijlaten, want ook hij heeft recht op zijn weekend. Mazzel voor hem.

Om twee uur krijgen we het bevel om ons te verzamelen. We gaan pelotonsgewijs naar onze weekendlocatie, het dorpje Höver.

Tot zeven uur wordt er onderhoud gepleegd. De hele waslijst moet worden nagelopen. Om half negen ligt deze jongen te slapen en dat op zaterdagavond!

Zondag 24 september 1978

Half twaalf. Met een verschrikkelijk onuitgeslapen gevoel kom ik uit mijn slaapzak in het stro. Ik begeef me naar de commandopost die in het plaatselijke café is gevestigd. Hier hoor ik dat ik van twaalf tot vijf wachtcommandant ben. Mijn gezicht klaart echter op als ik hoor wat mijn locatie is: het café. De middag breng ik door met het lezen van verschillende kranten en twee nummers van de Saxon-Drive Revue. Tussendoor maak ik een aantal keren een ronde. Men is drukdoende met het onderhoud van de voertuigen. Dode

blokken moeten als het kan vervangen worden, anders loopt de zaak in de soep.

Om vijf uur ben ik van mijn wacht af. Ik ga mijn toiletpullen halen en op zoek naar een bad of douche.

Terwijl ik door het dorp loop en achteromkijk, struikel ik over een stoeprand. De man van een passerend Duits echtpaar zegt dat ik wel mag oppassen als ik niet als echte gewonde afgevoerd wil worden. Ik raak met ze aan de praat over de oefening en de drukte in het anders zo rustige dorp. Als ik een eind wil maken aan het gesprek omdat ik nog een bad zoek, bieden zij mij hun eigen badkamer aan. Wanneer ik beleefdheidshalve weiger, word ik bij mijn arm genomen en mee het huis ingetrokken.

Na een weldadig bad en twee Baco's vertrek ik onder uitgebreide dankzegging terug naar het café, waar ik de kaart voor de volgende dag ga intekenen.

Om half negen is het dorp in diepe rust.

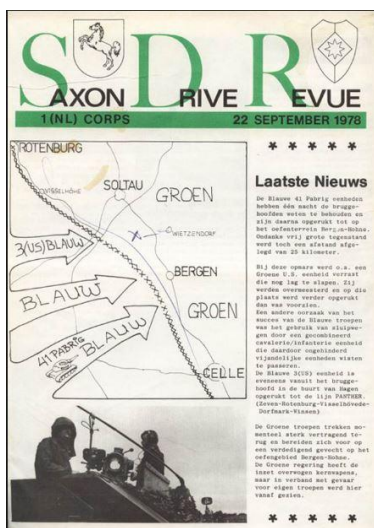

Maandag 25 september 1978

We vertrekken om half acht naar een afwachtingsgebied en om negen uur kunnen we weer de Ilmenau over, dwars door de weilanden, waar een Amerikaanse bruggenlegger een overgang heeft gemaakt.

Op de dag zelf gebeurt er weinig bijzonders. We zien bijna geen vijand en worden steeds maar weer teruggeroepen omdat we te ver naar voren zitten. Ons bataljon blijkt het enige dat over de Ilmenau is gekomen. De brigade en onze verzorgingseenheden kunnen niet verder omdat de brug verzaakt is. Tegen zes uur komt over de radio het bericht dat we ons in westelijke richting moeten verplaatsen en ver achter de vijandelijke linies stelling moeten nemen. We vinden het een idiote zet, maar we gaan toch op weg.

Als we zo'n tien kilometer onderweg zijn, komt het bericht dat we op de plaats waar we nu zijn in stelling moeten gaan en daar het daglicht moeten afwachten. We staan achter een groep huizen in het bos. We regelen een slaapplek in een garage van iemand die niet bang is om 's avonds de deur open te doen. Om elf uur is het voor deze jongen bedtijd.

Dinsdag 26 september 1978

Eén uur; het is aardedonker. Ik word gewekt met de mededeling dat ik zachtjes moet doen, omdat de vijand vlakbij staat. De commandant van onze eenheid, we zijn met twee voertuigen, deelt mee dat er aan de andere kant van het groepje huizen een YP 408 is komen te staan en dat hij met een aantal mensen wil proberen de handel te overvallen en krijgsgevangenen te maken.

Enkele minuten later blijkt dat het niet een YP408 is, maar twee Duitse Marders.

Schützenpanzer Marder 1A3 IFV

Het is nu weinig aantrekkelijk meer om een overval te plegen. We laten het maar zo en zullen proberen vroeg in de ochtend weg te komen.

Om vier uur word ik opnieuw gewekt. Terwijl ik met mijn gezicht vol zeep sta, komt er een vijandelijke Duitse vrachtwagen aanrijden. Een Hauptfeldwebel en drie soldaten stappen uit en zeggen dat ze ons eten komen brengen. Dat vinden we zo aardig dat we ze meteen krijgsgevangenen nemen.

De auto levert ons naast veel eten en koffie een schat aan informatiemateriaal op, zoals wachtwoorden, frequenties, opstellingen en gegevens over de sterkte van de eenheid. Ik ga bij de chauffeur voorin zitten en we rijden met onze eigen twee voertuigen er achteraan naar veiliger oorden. Daar worden de krijgsgevangenen vastgehouden gaat de chauffeur met een van ons mee om met zijn eigen wagen de vijandelijke opstellingen te verkennen.

Gelukkig is het goed weer, er is weinig te doen en we kunnen onze spullen in de zon drogen.

Als we met behulp van de vrachtwagen door de linies zijn, laten we de krijgsgevangenen vrij. Ze hebben voor ons geen nut meer.

DAF YP 408

Net als we ons voertuig aan het camoufleren zijn, rijdt een vijandelijke YP408 voorbij. De bemanning staart ons aan. Na 100 meter stoppen zij en keren terug met de mededeling dat wij

afgeschoten zijn. Daar voel ik niets voor en val nogal uit tegen de vaandrig op het voertuig. Ik maak hem wijs dat het nogal stom is om eigen troepen af te schieten. Intimidatie van de bovenste plank! Hij vraagt mij waar de blauwe stickers zitten. Ik verklaar dat de stickers van de zijkant gestolen zijn door de vijand en dat de sticker van de voorkant op de boeggolfplaat zit, die neergelaten is. Hij schijnt het maar half te geloven en heeft een kwartier nodig om bij zijn superieuren te rade te gaan. Uitstijgen durft hij niet, bang om krijgsgevangenen genomen te worden. Na enige tijd is hij er kennelijk van overtuigd dat wij eigen troepen zijn en geeft vrijelijk allerlei informatie die wij op onze beurt doorspelen naar onze CP. Als hij weg is, halen we opgelucht adem.

Na tien minuten verschijnt hij weer met de mededeling dat er nog wel zo'n 25 YP-voertuigen zullen passeren, omdat ze terugtrekken. Ik bedank hem vriendelijk en geef de informatie snel door. Als de YP's langskomen steken we vriendelijk onze hand op, maar de meesten zien ons niet eens.

Op het moment dat we goed en wel gecamoufleerd staan, komt over de radio het bevel dat we ons in een dorp moeten verzamelen om ons gereed te maken voor het in ontvangst nemen van klasse I en een colonneverplaatsing van 150 kilometer. We nemen aan dat het een vergissing is, van die 150

kilometer, maar later wordt ons verteld dat we opeens blauwland geworden zijn. We zullen stellingen aan de andere kant van de Weser moeten betrekken.

Om ongeveer negen uur vertrekken we voor de naar mijn mening gevaarlijkste actie die we tot nog toe hebben moeten ondernemen: 150 kilometer colonneverplaatsing. Enkele chauffeurs vallen bijna letterlijk achter de sticks in slaap. Iedereen heeft het moeilijk. Als we door een lange bomenlaan rijden

en mijn eigen chauffeur roept dat het wel een erg lange brug is waar we onderdoor rijden, neem ik mijn verantwoordelijkheid en grijp in. We ruilen van plaats. Ongemerkt gaat de volgende dag in.

Dinsdag 26 september 1978; Hoog bezoek tijdens de oefening Saxon Drive; HKH-koningin Beatrix en prinsgemaal ZKH-prins Claus in gezelschap laten zich informeren over het verloop van de oefening

Woensdag 27 september 1978

We komen tegen vier uur 's morgens aan op onze locatie. Daar vandaan vertrekken we naar onze opstellingen. We zoeken natuurlijk eerst naar een boerderij waar we eventueel een slaapplek kunnen vinden. Vijandelijke activiteit valt vooralsnog niet te verwachten. Om half zes lig ik dan ook op wat strobalen te slapen.

Om negen uur is het opstaan geblazen om te verkassen. Nu nemen we stellingen in bij een grote veevoederfabriek die pal aan de Weser ligt. We plaatsen ons voertuig precies onder een havenkraan, zodat hij moeilijker is waar te nemen. Vanaf de kraan kunnen we kilometers ver het vijandelijke gebied in kijken. Ik geef veel informatie door, maar dat schijnt niet in het draaiboek van de oefening te passen. De oefenleiding besluit er niets mee te doen...

Aan het einde van de middag ga ik eens een babbeltje maken met iemand van de fabriek, want het ziet er naar uit dat we hier ook de nacht moeten doorbrengen. We kunnen onder een overkapping op een aantal zakken varkensvoer gaan liggen.

's Avonds heb ik wachtdienst en moet ik uitluisteren. Er wordt over de radio gemeld dat er aan de overzijde vrij veel vijandelijke activiteit te bespeuren valt. In onze sector is het echter vrij rustig. Om half twaalf moet ik snel nog even langs de plaatselijke kroeg. Daar heeft de foerier zijn domicilie gekozen en ik kan het eten voor het peloton in ontvangst nemen. Om twaalf uur is mijn wacht afgelopen en kan ik de zak in.

Donderdag 28 september 1978

Om half vier is het reveille. We moeten zo snel mogelijk verkassen, omdat de vijand op verschillende plaatsen de rivier is overgestoken. We nemen stellingen in bij een dorp en zien in de loop van de ochtend grote vijandelijke troepenverplaatsingen. Er komt nog een tegenaanval met een complete tankslag op de boerenakkers en dat is het laatste wat we van de oefening zien.

Om half twee komt het bericht over de radio dat het Einde Oefening is. Dat is aanleiding om alle resterende munitie, inclusief rookpotten en thunderflashes af te steken. We verplaatsen ons naar een parkeerplaats waar al een aantal Amerikaanse M113's staat.

Hier maken we ons gereed voor vertrek naar de vredeslocatie, zoals dat zo mooi heet. Om half zes vertrekken we richting Seedorf, waar we om half acht aankomen. Hier staat ons een flinke gamel soep te wachten. Dan laden we snel de bakken uit om maar zo snel mogelijk in bed te kunnen rollen. Na een uitgebreide douchebeurt tuimel ik om tien uur voor het eerst in twaalf dagen in een echt bed, beseffend dat lang niet iedereen de oefening Saxon-Drive op zo'n enerverende wijze heeft beleefd.

Het belang van oefeningen en oefenen

Oefeningen zijn voor militairen onlosmakelijk verbonden met hun dienstdtijd. En dat geldt voor alle geledingen. Voor huzaren, korporaals, onderofficieren en officieren. Voor dienstplichtigen en voor beroepsmilitairen. Of een oefening nu groot of klein was, op groeps-, pelotons-, eskadrons- of bataljonsniveau. Of het in hartje zomer of midden in de winter plaats vond, iedere militair herinnert zich zijn oefeningen. Als er sterke verhalen rondgaan, gaat het meestal over stappen, kameraadschap, schieten en de oh zo belangrijke oefeningen.

Gelukkig hebben wij, tijdens het bestaan van het bataljon, het geleerde nooit in praktijk hoeven brengen. Gelukkig, niet omdat we het niet aan hadden gekund, maar omdat dat heel veel levens had gekost. Aan beide zijden wel te verstaan. Maar we waren er wel klaar voor bij ons bataljon. Door onze opleiding, onze training, onze oefeningen en, zeker niet onbelangrijk, door onze teamgeest. 103 Verkenningsbataljon was uniek. Niet omdat we beter waren dan andere (verkenning)s bataljons. Maar door onze ligging in Duitsland en het daaraan gekoppelde bij elkaar zijn. Daaruit volgde snel het er ook voor elkaar zijn. Onze geoefendheid, maar ook onze kameraadschap maakte ons tot een geduchte tegenstander. Laten we het er maar op houden dat ONZE aanwezigheid al die jaren de reden is geweest dat het Warschau Pact netjes aan de oostzijde van de IDG is gebleven. Wij hebben er in ieder geval toe bijgedragen.

Uiteraard moest ook de schietvaardigheid op peil gehouden worden. Voor het schieten met onze handvuurwapens was er aan de overkant van de kazerne de garnizoensschietbaan. Maar daar kon je alleen terecht met de klein kaliberwapens. Voor het schieten met de overige wapens en wapensystemen werd twee tot drie keer per jaar uitgeweken naar de schietbanen van Bergen Hohne. Dit terrein met een oppervlakte van 283 km² staat bekend als Nato Truppen Lager Bergen Hohne. Het gebied ligt globaal tussen Soltau en Celle en is middels de zogenaamde “Wietzendorf-corridor” verbonden met het oefen- en schietterrein Münster Süd. Het oefenterrein wordt begrensd door de 65 km lange “Panzerringstrasse”.

Langs deze rondweg bevinden zich de schietbanen. Gedurende de schietserie werd eerst alleen met de eigen wapensystemen geschoten. Dus alle 25mm kanonnen bijeen op één baan, net als bijvoorbeeld de tanks, de mortieren en de tirailleurs. De schietseries werden afgesloten met de “pelotonsbattlerun” waarbij alle systemen gezamenlijk mochten optreden. Dit laatste gebeurde veelal op de banen zes, negen of twintig.

Een schietserie begon traditioneel op de kazerne Seedorf met het bepakken en controleren van de voertuigen. De dag erna werd, vaak in de vroege morgen, verplaatst naar station Godenstedt achter de kazerne. Daar werden met uiterste precisie de rupsvoertuigen beladen. Het vastzetten van de voertuigen gebeurde eerst met houten blokken en later met zogenaamde keggen en wiggen. Vooral het vastzetten en positioneren van de tanks kwam neer op “Fingerspitzengefühl”. Zodra alle voertuigen erop stonden werden deze gecontroleerd door de “Lademeister”. Gezien de breedte van de tanks was dat zeker nodig om ongeschonden te kunnen verplaatsen.

Aan de voor- of achterzijde van de trein bevond zich een passagiersvoertuig waarin de voertuigbestuurders en de commandanten mee konden rijden. De overige bemanningsleden zouden zich later, of per bus of met de wielcolonne, gaan verplaatsen richting schietterrein. De treinverplaatsing, over hemelsbreed nog geen 100 km, duurde vaak ruim een dag. Dit omdat de tanktrein de normale dienstregeling niet mocht verstoren. Bij de aankomst op “Laderampe” Bergen of Oerbke was de rest van de bemanningen dan ook weer aanwezig om te helpen met het ontladen van de voertuigen. Na het ontladen werden de voertuigen verplaatst naar het bivak of één van de complexen, Lagers genaamd, zoals Oerbke of Hörsten. Hier werd dan de legering in orde gemaakt.

De “Lademeister” overlegt met zijn collega over de belading van de Leopards II

De volgende morgen werd in alle vroegte verplaatst naar de respectievelijke schietbanen en vroeg was ook echt vroeg, want om 08.00 uur moest volgens de traditie het eerste schot klinken. Zo kon het gebeuren dat bij dichte mist waarbij de doelen absoluut niet zichtbaar waren, er toch op het tijdstip van 08.00 uur, een schot werd afgevuurd.

Om 07.00 uur waren alle functionarissen op de baan aanwezig en werd de baan gereed gemaakt. De wacht die de gehele nacht de op de baan aanwezige munitie had bewaakt, werd van hun taak ontheven. De indeling op de schietbaan was heel strak georganiseerd. De deelnemende voertuigen moesten precies op één lijn uitgericht op de zogenaamde plaat naast elkaar opgesteld worden, de munitie diende aanwezig te zijn etc.

Een eventuele bezoeker werd opgevangen door de zogenaamde ontvangstofficier (meestal één van de korporaals, vergezeld door een huzaar) herkenbaar aan de gele armband. Deze verwees het bezoek dan naar de baancommandant (meestal de resp. Eskadronscommandant of een stafofficier) die herkenbaar was aan een oranje armband.

Deze was vrij in beweging en bevond zich meestal daar waar hij het beste de gehele baan kon overzien. Dit was meestal op de toren, bij de Duitse baanmedewerker, die door de Nederlanders onder elkaar stevast Heinrich werd genoemd.

Het schieten werd geleid door de HSI (Hoofdschietinstructeur), dit was één van de meer ervaren beroepsonderofficieren.

Hij was herkenbaar aan de witte armband met verticale oranje balk. Ook deze functionaris bevond zich tijdens het schieten op de toren, maar dan in het rechterdeel. Hiervandaan gaf hij de opdracht tot het laten opkomen van de doelen etc. Ook legde hij de oefeningen uit volgens de vigerende schiettabellen.

Het schieten met de wapensystemen werd gecontroleerd door de schietinstructeurs. Dit waren wachtmeesters die herkenbaar waren aan de witte armbanden. Ook zorgden zij dat vanaf de

toren zichtbaar was in welke toestand het wapensysteem zich bevond.

Dit gebeurde met de "vlaggenset". Een groene vlag op de koepel gaf aan dat het wapensysteem ontladen en veilig was. De rode vlag stond op het voertuig indien het wapensysteem vuurgereed was of vuurde. Bij storing aan het wapensysteem werd de gele vlag erbij geplaatst. Dus een gele vlag samen met de rode vlag gaf aan; storing aan een geladen en dus onveilig wapensysteem. Geel met groen gaf weliswaar storing aan maar dan met een veiliggesteld en ontladen wapensysteem. Dat dit niet altijd goed ging wordt verderop omschreven.

Het veiligstellen werd gecontroleerd door de veiligheidsofficier. Dit was meestal één van de pelotonscommandanten en deze was herkenbaar aan de rode armband. De munitie bevond zich op het munitie uitgiftepunt. De uitgifte geschiedde door een onderofficier die herkenbaar was aan de blauwe armband.

En als laatste herkenbare functionaris was er op iedere baan verplicht één of waren er meerdere gewondenverzorgers aanwezig met hun voertuig. Deze waren herkenbaar aan een witte armband met rood kruis.

Vervolgens werd de hele dag en vaak ook nog in de avond geschoten. Na afloop van het schieten werd er vervolgens verplaatst naar de baan waarvandaan de volgende dag geschoten zou worden. Die baan werd zo goed mogelijk al gereedgemaakt. Er bleef een wacht achter en de rest verplaatste terug naar het bivak of het kamp. Daar werd dan nog vaak een drankje genuttigd in de bataljonsbar.

Het was de gewoonte om de bar(s) in ieder geval open te houden tot één uur na aankomst van de laatste groep die van de schietbaan terugkeerde. Dat kon bij “nachtschieten” wel eens heel laat zijn. Waarbij je zeker wist dat je er de volgende morgen weer vroeg uit zou moeten.

Het werken met drie kleuren vlaggen op de voertuigen was heel overzichtelijk maar soms ging dit niet helemaal volgens het boekje. Zo kon het gebeuren dat tijdens een schietoefening eerst stationair met vier verkenningervoertuigen C&V vanaf de plaat, deze vervolgens moesten oprijden naar “Feuerhalt” 1. Daar moesten wederom een aantal doelen uitgeschakeld worden. Dan door naar de volgende Feuerhalt enzovoort. Deze verplaatsingen werden gecoördineerd vanuit de toren, zodat de voertuigen mooi op linie bleven. Op een gegeven moment werd op één van de C&V's naast de rode vlag, de gele vlag geplaatst; storing dus. Na enig rommelen aan het wapensysteem verdween de rode vlag, die werd vervangen door de groene. Echter de gele vlag bleef, dus er was nog steeds storing. Het voertuig begaf zich achteruitrijdend (met het 25 mm kanon in de veilige richting) terug naar de plaat. Het hoofd van de GWI-groep (Geschut, Wapen, Instrumenten), de wachtmeester 1 P. bekommerde zich over de C&V. Tezamen met een monteur werd de loop van het Oerlikon kanon verwijderd. Bij het verwijderen hiervan bleek er nog een granaat in te zitten (de groene vlag had dus nooit geplaatst mogen worden). Daar schrok de monteur zo van, dat hij de loop weer plaatste. Daardoor echter raakte de slagpin de granaat en ging het schot af. Het kanon wees echter op dat moment richting Autobahn. Pas nadat het duidelijk werd dat er geen slachtoffers waren of schade te betreuren was, waren de grappen niet van de lucht. Dat ging in de bar natuurlijk verder.

Gehoorscherming was bij het schieten vanaf eind jaren zeventig verplicht. De meesten kennen nog wel het bekende “rode doosje” met lichtbruine oordopjes. Dit was echter niet altijd zo. In 1969 kreeg de wachtmeester Kuijpers nog van de PBC de opdracht om de watten uit de oren te laten omdat dat er echt a-militaristisch uitzag. Dat veel beroepsmilitairen uit die tijd zo doof als een kwartel werden behoeft waarschijnlijk geen nadere toelichting.

Bij brand in het voorterrein, dat meestal werd veroorzaakt door brisantgranaten of .50 lichtspoor, (vijf scherpe patronen gevolgd door een lichtspoorpatroon om de richting te duiden) werd het vuren onmiddellijk stilgelegd. Vervolgens werden de huzaren en een kaderlid gewapend met vuurwapen, al dan niet begeleid door de Duitse beambten, het voorterrein in gereden om aldaar het vuur te doven. Het vuren werd ook stilgelegd wanneer herten, wilde zwijnen of ander wild zich tussen de tankdoelen ophielden.

Ook bij de mortier traden wel eens problemen op. Soms bleef de ingebrachte mortiergranaat in de schietbuis zitten en was er sprake van een weigeraar. Procedure: wegwezen en 20 minuten wachten. Daarna werden onder leiding van de schietinstructeur de rotatiepennen waarmee de mortierpijp aan de grondplaat vast zat er uitgetrokken en werd de mortierbuis door 2 huzaren voorzichtig opgetild.

De zwetende schietinstructeur stond bij het uiteinde van de schietbuis om zodoende de uitglijdende granaat met 2 handen op te kunnen vangen. Als men door de zenuwen of wat dan ook de buis maar wat zouden laten zakken zou de granaat weer terugglijden en dan toch nog tot ontbranding kunnen komen met alle gevolgen van dien. De schietinstructeur liep dan vervolgens met de granaat in zijn armen naar een veilige plaats, plaatste een rode vlag en haastte zich terug. De verdere afhandeling was daarna voor de munitie-specialisten of de EOD (explosievenopruimingsdienst). Gelukkig is het altijd goed gegaan.

Tijdens een schietserie werd er ook met handvuur- en groepswapens geschoten. Het schieten met de Terugstootloze Vuurmond (TLV) of raketwerper bij een schietserie was altijd iets bijzonders. Aangezien een raketwerper een holle lanceerbuis is waar bij het lanceren een behoorlijke achterwaartse steekvlam wordt geproduceerd, werd het 3-hoekig onveilige gebied afgebakend met wit lint. In 1970 was een eskadronsopperwachtmeester heel nieuwsgierig naar het afvuren van de TLV Carl Gustav. Aangezien de opper zich niet geheel liet ophouden door het witte lint werd hij na controle op de onveilige zone door de schietinstructeur daarop gewezen. Vervolgens werd het vuur-vrij gegeven en na de bekende klap op de helm drukte de schutter af. Er klonk een luide knal vergezeld van een hoop rook en nog meer gejammer en gevloek. De opper was toch weer naar voren gebogen en had daardoor een deel van de lading in zijn rechterhand en zijn owi-knuppel gekregen.

Hevig scheldend werd hij in een jeep naar het ziekenhuis gebracht en bij terugkomst had hij een keurig wit verband. De beschadigde owi-knuppel heeft jarenlang het owi-bureau gesierd...

Schietserie Bergen-Hohne 1974 -2 Schietinstructeur Carl Gustav wmr 1 Piet vd Meeren

Overigens was niet alleen bij de TLV een onveilig gebied aan de achterzijde van het wapensysteem. Ook het gebied achter de AMX-tank was bij het

schieten niet geheel veilig. Door het automatisch laadsysteem verliet de huls, na het schot, de tank aan de achterzijde. Duitsers noemden daarom deze tank ook wel het "Kuckkuckpanzer". Boze tongen beweren dat er ook baancommandanten waren die de huls maar net konden ontwijken.

Zoals al eerder vermeld was het sluitstuk van de schietserie de pelotons battlerun. Hier was het ook vaak een competitie welk peloton als de beste uit de bus zou komen. Dat gebeurde niet altijd eerlijk, maar vaak zoals het een verkenners betaamt; louche en onbetrouwbaar. Zo gebeurde het wel dat bij het oprijden van de baan door de E-tank het mortierdoel qua afstand al werd opgemeten (bij de Leopard II, d.m.v. de laser afstandsmeter) en deze op een stiekeme frequentie aan de mortierbemanning werd doorgegeven. Hierdoor lag het eerste mortierschot vaak al op de goede afstand. Bij het coaxschieten van de tanks was het zaak om zoveel mogelijk munitie over te houden en niet te verspillen aan de vrachtautodoelen. Het leverde namelijk veel meer punten op om, na het terugtrekken van de tirailleurs, met de coaxmitrailleur de overgebleven falling plates om te schieten. Ach ja als het allemaal eerlijk had gemoeten hadden we wel bij het Leger Des Heils gediend.

Als de schietserie langer dan een week duurde werd er, buiten het onderhoud natuurlijk, in het weekend gestapt in plaatsen als Celle, Hannover of Soltau. De zondag werd gevuld met een kerkdienst, Kaffee und Kuchen en veelal een bezoek aan Gedenkstätte Bergen-Belsen. Kortom: de schietseries waren voor ons verkenner vaak “de kers op de taart”.

Mitrailleur .50 inch schieten vanaf de grondaffuit. Dit wapensysteem werd behalve door tirailleurs ook bediend door personeel van het stafpeloton en van het Stat-, Staf en Verzorgingseskadron

Ook het schieten met het lichte Anti-tank wapen LAW 66 mm werd door iedereen beoefend

Hulzen 105 mm Leopard 1

120 mm APFSD-T granaat Leopard II

25 mm Oerlikon granaten

Colonne rijden

Bij de sectie 3 van het bataljon werd altijd voor het komende jaar een oefen- en schietprogramma opgemaakt. De gegevens daarvoor werden door hogerhand opgelegd maar het bataljon had hierin ook een eigen inbreng. Bij veel activiteiten was de inzet van personeel en materieel noodzakelijk. Alarmoefeningen met de daaraan verbonden verplaatsingen naar de uitwijkgebieden in Groß- en Klein Meckelsen werden, gelet op de relatief korte afstand van 15 kilometer van de legerplaats Seedorf, altijd over de weg uitgevoerd.

De locaties van oefeningen en schietseries, lagen verder verwijderd en eenieder herinnert zich nog wel het station Godenstedt dat vlak achter de kazerne Seedorf lag. Daar vandaan vond het transport per spoor plaats van tank- en rupsvoertuigen van het bataljon, inclusief de bemanningen. De deelnemende wielvoertuigen bereikten in een 'marsserie', hier gemakshalve 'colonne' genaamd, hun bestemming over de weg. Voor de sectie 4 was er altijd veel werk aan de winkel om de verplaatsingen tijdig aan te melden en om de benodigde

toestemming rond te krijgen. Verder werd o.a. bij de marechaussee begeleiding aangevraagd die in samenwerking met de plaatselijk politie moesten zorgen voor een veilige verplaatsing. Dat was ook nodig voor die voertuigen die vanwege hun breedte niet per spoor konden worden vervoerd en dus per dieplader bij het wegtransport werden gevoegd.

Formeel gesproken was bij zulke gelegenheden sprake van een niet-tactische verplaatsing omdat deze onder vredesomstandigheden plaatsvond. Dus de Wielvoertuigen verplaatsten zich vanaf 10 voertuigen over de weg in coloneverband.

Een colonne moest aan heel wat eisen voldoen. In de staart van de colonne reed de veegploeg mee, want met pech (gele vlag) moesten zo snel mogelijk worden gerepareerd of meegenomen door een takelwagen.

voertuigen

Dan het aanbrengen van de signalering, zoals dat ook vandaag nog geldt:

- Het voorste voertuig voert zowel links als rechts een blauwe vlag op het voertuig en heeft tevens aan de rechterzijde een blauwe kap voor de koplamp geplaatst;
- De daaropvolgende voertuigen moeten aan de rechterzijde van het voertuig een blauwe vlag voeren en tevens aan de rechterzijde een blauwe kap geplaatst hebben voor de koplamp;
- Het laatste voertuig van de colonne moet aan de rechterzijde een groene vlag voeren en tevens aan de rechterzijde een groene kap geplaatst hebben voor de koplamp.

Alle voertuigen die deelnemen aan de colonne dienen dimlicht of groot licht te voeren.

Zodra de colonne stond opgesteld werd er met krijt het colonne marsnummer geschreven op de zwarte rechthoekige vakjes die zich bevonden aan weerszijden van het voertuig.

Voor de kaderleden van de staf brak er dan een spannend moment aan; wie zou er worden aangewezen om als snelheidsregelaar te fungeren? Naast de functionarissen die een taak hadden in het begeleiden van de colonne was die van de snelheidsregelaar wel het meest intensieve. Deze moest namelijk vooroprijden en zich nauwgezet aan de routetijdtabel houden. Het kwam dan ook voor dat door een kaartleesfout of een niet gemelde wegomlegging de gehele colonne afweek van de geplande route. Dus hij moest goed kaartlezen, de tijd in de gaten houden en regelmatig in de spiegel kijken of het achterliggende voertuig volgde. De snelheid bedroeg doorgaans zo'n 50 tot 60 km per uur, maar door verkeersomstandigheden werd er vaak een 'harmonicaeffect' verkregen, waardoor er door de verder achterliggende colonnevoertuigen flink hogere snelheden moesten worden gereden om bij te kunnen blijven.

MELDER

OPSLUITER

C-COL

C-SERIE

Zo werd er in 1984 een opper aangewezen om als tijdrijder te fungeren. Nadat de colonne zich in beweging had gezet bleek dat de kilometerteller en snelheidsmeter het niet deden. Men had in die tijd nog geen GPS. Aan de hand van de hectometerpaaltjes kon hij zich toch houden aan de juiste snelheid om zodoende op tijd de controleposten te passeren en te parkeren op de daarvoor bestemde rustplaatsen. Het personeel werd per DAF vervoerd (18 personen in een YA328). Het dragen van ringen werd verboden nadat een huzaar zijn vinger verloor bij het instijgen via een gesloten achterklep. Uiteraard gold voor alle inzittenden de draagplicht van een binnenhelm. Om te controleren of iedereen aanwezig was werd op last van de voertuig/bakcommandant door de inzittenden werd door de inzittenden luidkeels het volgnummer geroepen. De bakcommandant was ook verantwoordelijk dat bij doorkruising van oorden geen onwettelijke taal werd geuit richting het Duitse vrouwelijk schoon. Ook moest hij urineren vanuit de DAF voorkomen en ook dat ontblote lijven zichtbaar zouden zijn voor het passerend verkeer. Het was ook vanwege de uitlaatgassen geen pretje om in zo'n DAF vervoerd te worden. Die werden door de turbulentie de laadruimte ingezogen.

Op de parkeerplaatsen of rustpunten ontstond een run op de aanwezige bomen en struiken om de druk op de blaas te verlichten. De lunchpakketten werden aangesproken en ook stond er vaak een gamel met koffie. De chauffeurs hielden hier ook het haltappel, waarbij de moeren van de korte tussenas van de DAF 328 werden aangedraaid.

Bij een volledige inzet van het bataljon bestond zo'n verplaatsing uit:

Per spoor; A- en B-Esk: 48 rupsvtgn en 12 Leopards. SSV-Esk; 9 rupsvtgn en 3 bergingtanks (2x Leo, 1x M578). **Totaal dus aan rups 57, 12 Leo's en 3 berging.** (C-esk als mob eenheid daarbij niet inbegrepen).

Over de weg; A-en B-Esk 18 wiel waarvan 12 met een aanhangwagen (ahw). SSV; 64 wiel en 28 ahw. **Totaal dus aan wiel 82 en 40 ahw.**

Logistiek en bevoorrading

Het belang van een goede bevoorrading wordt nog wel eens onderschat. Zeker ook bij gevechtseenheden. De militaire geschiedenis kent vele voorbeelden waarbij door slechte bevoorrading door te lange aanvoerlijnen een operatie mislukte. Het credo “zonder logistiek geen tactiek” is dan ook belangrijk gegeven om bij het plannen van acties terdege rekening mee te houden. Dat geldt voor iedere eenheid en het gold dus ook zeker bij 103 Verkenningsbataljon met zijn vergaande verkennende acties en opgaven.

Zoals al eerder verhaald in het hoofdstuk ‘De Kracht van een verkenningsbataljon’ werd het bataljon geacht ook logistiek zelfstandig op te kunnen treden. In ieder geval gedurende een vastgestelde tijd van 72 uur. Die zich zelfverzorgende zelfstandigheid werd zeker wat betreft de voeding, doorgevoerd tot op het enkele voertuig. Er werd wel gezorgd voor de aanvulling van benodigde munitie en ook werden de voertuigen zoveel mogelijk regelmatig afgetankt. Maar de komende acties zouden uiteindelijk de echte behoefte bepalen.

De organisatie van de bevoorrading vond plaats vanuit de legerplaats Seedorf. In 1965 werd besloten om de parate brigades, die begin jaren zestig waren geformeerd, logistiek te verzelfstandigen. Zo kreeg 41 Pantserbrigade in Seedorf 41 Bevoorradingscompagnie, 41 Herstelcompagnie en 41 Geneeskundige compagnie in de organisatie. Deze drie logistieke eenheden werden in 1966 als 41 Treinenbataljon (Tnbat) gehergroepeerd. In 1984 werd de staf van 41 Tnbat opgeheven, waarna 41 Tnbat en 840 zwaar transportcompagnie rechtstreeks onder bevel kwamen van C-41 Pabrig.

De taakstelling was het bevoorraden van de brigade-eenheden, inclusief 103 Verkenningsbataljon en 41 Geniebataljon, met klasse I goederen (voeding, water), klasse III goederen (brandstof, olie, smeermiddelen) en van de munitie. 41 Bevocie beschikte over een aanvulling op de munitie (klasse V) voorraad (OMU) van de brigade, de z.g. “ijzeren voorraad,” om naar verwachting een munitieverbruik tot circa vijf dagen te dekken.

Het treinenbataljon was verantwoordelijk en ingericht voor het distribueren en afvoeren van PSU-goederen, het inrichten en in bedrijf houden van een gravendienst-verzamelpaats, een veldpostkantoor en het aanhouden van een voorraad klasse I, III en V goederen. Verder het vervoer van rupsvoertuigen en het logistiek ondersteunen van de Noord Duitse laagvlakte oefenende NL-eenheden. Maar ook het, klok rond, in bedrijf houden van een verdeelplaats KL III (jerrycans, olie en smeermiddelen) in Seedorf. De aanvoer uit NL gebeurde via de dagelijkse lijndienst.

Het treinenbataljon deed zaken met 103 Verkbat via de logistieke deelsecties van het SSV-Esk die bij oefeningen en daadwerkelijke acties optraden als goederentrein waarin alle elementen van bevoorrading en steunverlening aanwezig waren. De gevechtsskadrons vielen dus doorgaans terug op de

bataljonsgoederentrein, die ervoor moest zorgen voldoende bevoorrading in de diverse klassen met zich mee te voeren.

Zeker voor ons verkenningsbataljon was deze tijdelijke logistieke zelfstandigheid een must. Op de kazerne werd gebruik gemaakt van aanwezige logistieke verzorging en infrastructuur, zoals voeding (Klasse I), reservedelen (Klasse II). Voor brandstof, olie of smeermiddelen (Klasse III) was er de BOS-pomp. Niet organiek ingedeeld materieel (zogenaamd AS-84 materiaal) zoals bijv. tenten of concertina's (Klasse IV) kon je ophalen op de verdeelplaats en munitie (Klasse V) was opgeslagen op het munitiecomplex aan de overzijde van de B71.

Tot logistiek behoorde ook het onderhoud en reparatie van voertuigen, wapensystemen en overig materieel. De bemanning voerde het 1^e echelons onderhoud aan de hand van de “roze lijsten” uit op de plaat. Daar werden de voertuigen en alles wat vast aan het voertuig zat op juiste werking gecontroleerd. Het onderhoud, reparaties en aanpassingen of modificaties werden onderverdeeld in 5 gradaties, ‘echelons’ genaamd. Voor de 5 echelons bestonden onderscheidenlijke lijsten voor ieder type voertuig, wapensysteem, optische instrumenten enz. Kleinere (1^e echelons gebreken) dienden door de bemanning zelf te worden gerepareerd.

1971-1982 Onderhoudsformulier 1e echelon Leopard I

Het 2A echelon werd door de Eskadrons Onderhouds Groep (EOG) uitgevoerd, het 2B echelon door de Bataljons Onderhouds Groep (BOG). Als een voertuig of wapensysteem niet meer op bataljonsniveau kon worden gerepareerd, werd deze aangeboden aan de 41

herstelcompagnie die verantwoordelijk was voor het 3^e echelon. Het voertuig onderging dan een zogenaamde in-inspectie, waarbij menig voertuig werd geweigerd vanwege het niet voldoende uitgevoerde lagere echelons onderhoud. Het 4^e en 5^e echelon werd bijvoorbeeld uitgevoerd door de tankwerkplaats in Leusden.

De wapens lagen opgeslagen in wapenkamers. Deze werden beheerd door de wapenherstellers die ook de kleinere reparaties aan de groeps- en handvuurwapens uitvoerden. De was werd op de kazerne via de wachtmeesters distributie (foeriers) opgehaald en naar de wasserij gebracht. Deze foeriers regelden ook de ruilingen van defecte kleinere uitrustingsstukken en PSU.

Op oefeningen was ook ieder voertuig in principe voor 72 uur logistiek zelfstandig. Voertuigen gingen compleet afgetankt de poort uit. Bij 103 Verkenningsbataljon stonden de voertuigen sowieso altijd afgetankt gereed op de plaat. Bij een mogelijk echte inzet werden de voertuigen ook voorzien van voldoende munitie. In vroeger tijden lag soms de oorlogsmunitie voor het bataljon tijdelijk opgeslagen in, op hondenhokken gelijkende, loodsjes aan de kant van de Middenweg van de legerplaats Seedorf. Bij het beoefenen van het beladen van de munitie werd deze uit het munitiecomplex overgebracht naar de KV (Klein Verlof) loods. Daar werd de munitie dan per voertuig verdeeld. Hier bleek dat vaak een puzzel te zijn. Zeker voor de tirailleurgroepen was het bijna onmogelijk om het voertuig zo te bepakken dat ook de tirailleurs nog een plekje in het voertuig konden innemen. Immers voor die 11 tirailleurs moest ook nog voeding voor 72 uur worden meegevoerd! Een deel daarvan bestond uit gevechtsrantsoenen. Hoe ging de bevoorrading op een oefening in zijn werk? Het was zaak om te zorgen dat die minimale 72 uur logistieke zelfstandigheid zo lang mogelijk gehandhaafd kon worden.

Een herbevoorrading kon riskant zijn. Na een verplaatsing werd indien mogelijk, ook zo snel mogelijk weer afgetankt. Dit kon door middel van jerrycans omdat een BOS-voertuig langs de voertuigen kwam. Maar dat was niet altijd mogelijk als je in een opstelling stond. Bovendien duurde het wel heel erg lang om een Leopard volledig af te tanken met cans. Ook werd er wel een BEVO-sstraat ingericht in combinatie met munitiebevoorrading.

De gevechtstrein, bestaande uit de verzorgende elementen van het eskadronsstafpeloton, had intussen onder leiding van de eskadronsopperwachtmeester hun locatie ingenomen.

1972 Oef 'Juno Catch'. Deel Gevechtstrein: BOS en Keukenwagens DAF's 328

Een eskadronsgevechtstrein kon, afhankelijk van de opdracht, eventueel versterkt worden met bijvoorbeeld een brugleggende tank, een bergingstank, een tankauto en KMAR. De foerier haalde bij de bataljonsgoederentrein de voeding op en intussen waren de koks bezig met het in bedrijf stellen van de mobiele veldkeuken. De commandant EOG ging eventueel bij de pelotons langs als er reparaties te doen waren. Het was ook niet uitzonderlijk dat deze soms tot diep in de nacht met reparaties bezig was.

Lekkende leidingen van de M113, doordat de bemanning bij het geopende motorluik op de leidingen ging staan en kapotte BAF kasten waren geen zeldzaamheid. Bij de bataljonsgoederentrein werd intussen gekookt voor de bataljonsstaf en het stafeskadron. De benodigde voorraden voor het

bataljon werd dagelijks opgehaald bij de bevoorradingscompagnieën van de brigade.

Iedere dag gaven de OPC 'n de bijzonderheden van hun peloton door. Dit deden zij met de zogenaamde "SPEAR" melding. Deze bevatte de actuele sterkte van het peloton voor de benodigde klasse I, de benodigde klasse III en V en de overige benodigde middelen of steun van bijv. de EOG. Bovendien werd er gemeld of de wapens compleet waren. Er bleef namelijk wel eens ergens een wapen achter, dat altijd wel weer werd teruggevonden.

De pelotons stonden meestal relatief ver uit elkaar in opstelling en de eskadronsstaf stond vaak kilometers verder naar achteren. Zodra de voeding door de koks bereid was werd de warme maaltijd voor maximaal 10 personen in stapelbakken voor de verschillende maaltijdcomponenten in gamellen gedaan. Deze werden tezamen met het ontbijt en lunch voor de volgende dag, extra watercans, post, kranten en reservedelen door de foerier, opgevoerd naar de opstellingen. Als de bevoorrading pas laat kon worden uitgevoerd nam de eskowi ook een of twee pelotons voor zijn rekening, afhankelijk van de posities van de pelotons. Nu zat een gecamoufleerde verkenners niet te wachten op een foerier of owi die in het donker, het liefst met zijn verlichting aan, kwam bevoorraden. Derhalve werd er soms voor gekozen om de bevoorrading centraal in het pelotonsvak plaats te laten vinden of het tirailleurvoertuig werd langs de verkenners gestuurd met de benodigde middelen.

Ook werd vooraf gecoördineerd dat de bevoorrading ruim voor de opstellingen werd opgevangen door een lid van het peloton. Vandaar werd het bevoorradingsvoertuig met gedoofde lichten naar de opstelling begeleid. Het was vaak een hele toer voor de foef om de verstopte en goed gecamoufleerde pelotons te vinden. Bij terugkeer werden de gevulde blauwe afvalzakken weer meegenomen, goed voor het milieu, maar ook voor de sporendiscipline.

Over de kranten het volgende; bij het bataljon kwamen dagelijks zo'n 25 kranten aan. Telegraaf, Volkskrant, AD en soms Trouw. Er werden direct na aankomst zoveel kranten onder de armen verdeeld dat per eskadron nog maar 5 kranten overbleven, en per peloton één. Dat was meestal Trouw.

Door deze wijze van bevoorrading hoefden de voertuigbemanningen niet terug te vallen op hun eigen ijzeren voorraad voor 72 uur. Die voorraad kon gebruikt worden zodra er contact was gemaakt met de vijand en er niet meer direct bevoorraad kon worden.

Gamellen

Er waren nog wel meer mogelijkheden. Helikopters maakten bijvoorbeeld gebruik van zogenaamde Forward Air

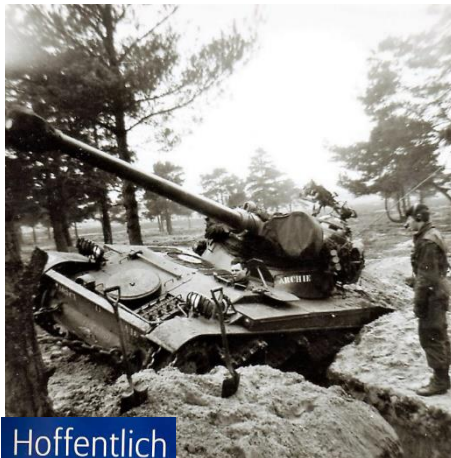
Refueling Points (FARP). Dit waren verder naar voren gelegen, verdekt opgestelde, landingsplekken waar de helikopters werden bevoorraad. Hierdoor hoefden ze niet terug te vliegen naar een ver afgelegen vliegveld. Er werd ook wel herbevoorrading door het trainebataljon, in onze situatie van 41 Pabrig, gecamoufleerd verstoopt in boscomplexen in het achtergebied. Hier kon je dan als eenheid langsrijden en je voertuigen bevoorraden.

Tot besluit van dit hoofdstuk het volgende voorval:

Tijdens de oefening Spearpoint in 1984 maakte het A eskadron deel uit van de vijandelijke troepen. De oefening Spearpoint was een oefening waarbij het Engelse leger hun oorlogsopdracht beoefende. Naast de in de BRD gelegerde Engelse troepen werden er ook extra eenheden uit Groot-Brittannië aangevoerd. Deze oefening was de grootste Engelse oefening na de Tweede Wereld Oorlog. Op de eerste dag van de oefening wist het A eskadron door de vijandelijke Engelse linies te breken en de verkenningpelotons drongen zelfs door tot in het Engelse achtergebied. Een verkenningvoertuig o.l.v. een wmr trof in een boscomplex een grote hoeveelheid opgeslagen onbeheerde oefenmunitie aan van onze Engelse vijand. Een andere daar al aanwezige verkenner, de wmr 1 S, wist te melden dat er verderop in het bos een aanhangwagen stond met daarin een paar slaapzakken en o.a. een koker met daarin een kaart van Groot-Brittannië. De eerstgenoemde wachtmeester nam de kaart mee als trofee en na te zijn teruggekeerd in zijn opstelling kwam tot zijn verrassing bij het uitrollen van de kaart een oleaat tevoorschijn met alle vijandelijke opstellingen. Binnen de kortste tijd was dit oleaat onderweg naar de M577. Commandant A eskadron, ritmeester van der A. stuurde het oleaat snel door naar de divisie. Een ongekend succes. Al op de eerste dag van de oefening waren de vijandelijke oorlogsplannen in onze handen en het munitiecomplex in het bos kon vernietigd worden verklaard.

Zonder logistiek geen gevecht. Vele veldheren hebben dat op een pijnlijke wijze moeten ervaren. Zo ook onze "oefenvijand". Niet alleen omdat de tegenstander op de hoogte was van hun plannen maar ook raakten zij hun munitieopslag in hun achtergebied kwijt. Bewaking daarvan zou dit hebben kunnen voorkomen.

Schade en de taken van de schadecommissaris

Hoffentlich
Allianz
versichert.

Waar gehakt wordt vallen spaanders. Ook bij Defensie ontstond en ontstaat schade veroorzaakt door het (rollend) materieel of het personeel. Schade die ontstaat door ongelukken komt hierbij het meest voor. Anders dan in de burgersector is defensie niet verzekerd tegen de kosten van schade, maar draagt de kosten van een door defensie veroorzaakte schade zelf. Het verzekeringsbedrag dat jaarlijks zou moeten worden betaald aan een verzekeringsmaatschappij zou vele malen hoger worden, dan het werkelijke uit te betalen bedrag van die schade. Maar ook voor een verzekeringsmaatschappij is het ingewikkeld om bijvoorbeeld een zestig ton zware Leopard II tank te verzekeren. Defensie heeft ervoor gekozen om ontstane

schade rechtstreeks aan de gedupeerden uit te betalen via het daarvoor ingerichte bureau Schadecommissaris. Dit bureau behoort tot de staf van het Ministerie van Defensie en had in de tijd van ons bataljon zelfs een depot in de “Feldwebelwoningen” in Seedorf.

Eenieder werd op het hart gedrukt om schade te voorkomen, maar dat was toch vaak onvermijdelijk. Ook vanwege onvoorziene omstandigheden. Vaak werd schade geaccepteerd omdat dat gewoonweg niet te vermijden was. Toch werden er wel maatregelen genomen om deze te beperken.

In de jaren '60 van de vorige eeuw reden onze tanks op stalen tracks. Ook de Centuriontanks, die ook nog even een paar jaar deel uitmaakten van de bewapening van 103 Verkbat. Bij oefeningen, buiten de reguliere militaire oefenterreinen, zorgden deze stalen rupsbanden voor schade aan het wegdek. In eerste instantie werd, om deze schadepost terug te dringen, verboden om met deze gevechtstanks op de openbare weg te rijden. In het begin van de jaren zestig werd besloten op zoek te gaan naar een ander type rupsband. In 1970 reden alle Centurions, ingedeeld bij de parate eenheden, op Duitse rupsbanden met rubberen pads. Die bij de mobilisabele eenheden bleven op stalen rupsbanden staan. Vandaar de uitdrukking vredes-en oorlogstracks. Met die vervanging was niet het gehele probleem opgelost, de rubberen pads moesten regelmatig gecontroleerd worden. Niet alleen op slijtage maar ook op bevestiging. Een losschietende pad kon ook verregaande gevolgen hebben.

Bij het verkenningsbataljon was de kans op schade vaak groter dan bij andere bataljons. Niet omdat ons personeel lomper of onvoorzichtiger was, maar omdat 103 Verkenningsbataljon meer op de openbare weg oefende dan andere eenheden en zich verplaatste met relatief zware en vaak buitenmaatse voertuigen. Andere eenheden, bijvoorbeeld infanterie- of tankbataljons, oefenden bijna altijd op daarvoor ingerichte militaire oefenterreinen. Dat kon ook gemakkelijk want het operatiegebied van deze eenheden hoefde niet veel diepte of breedte te bevatten. Om de oorlogsopdracht van een verkenningsbataljon te beoefenen was een zeer groot oefengebied, zowel in de diepte als in de breedte benodigd. Maar die waren niet of nauwelijks aanwezig. Vanaf de eerste pelotonsoefeningen werd zo snel mogelijk overgegaan op oefenen op de openbare weg.

Ook bij verplaatsingen van rupsvoertuigen op het kazerneterrein werd op de veiligheid gelet. Alle verplaatsingen dienden daar stapvoets te geschieden, dus ook het stuk van de plaat naar de legeringsgebouwen, waar het be- en ontladen plaatsvond. Het was verplicht dat iemand voor het voertuig uit liep en niet rende, wat regelmatig gecorrigeerd moest worden.

Alle voertuigen waren wettelijk goedgekeurd voor gebruik op de openbare weg. Zo moesten (niet gebarsten) spiegels, en werkende verlichting aanwezig zijn en verder moesten bij verplaatsingen van buitenmaats brede voertuigen over de weg, zoals (berging)tanks, oranje zwaailichten worden gevoerd.

Bijzondere aandacht werd besteed aan de werking van de intercominstallatie. Het zicht van de bestuurder was beperkt en de voertuigcommandant die bij verplaatsingen boven het commandoluik uitstak, had een belangrijke rol bij het begeleiden van de bestuurder middels die intercom. In de 80'er jaren werd bij een verplaatsing van een Leopard tank zonder werkende intercom een schoolbus aangereden, maar ook in 1985 ging het fout (pag. 78).

De KMAR reed, een blauw zwaailicht voerend, met de tanks mee zodra deze zich over de openbare weg verplaatsten. Wel werd altijd afgesproken dat zodra de oefenvijand was genaderd, de KMAR de zwaailichten moest doven. Ook kwam het wel voor dat de tanks het open veld of de bossen ingingen waar de KMAR ze niet kon volgen. Dat het ondanks de begeleiding van de KMAR toch wel eens fout kon gaan bewijst het volgende verhaal:

Aan het eind van een eskadronsoefening werden alle pelotons verzameld. Het eskadron werd in een colonne opgesteld met vooraan de M113 C&V's, daarachter de Leopard tanks en vervolgens de tirailleur- en mortiervoertuigen. De KMAR-voertuigen werden over de colonne verdeeld. Het eerste KMAR-voertuig, waarschijnlijk een Daf 66, reed vooruit om kruisingen af te zetten voor het kruisende verkeer. Het tweede voertuig reed met blauw zwaailicht als voorste voertuig van de colonne, waarbij zij met handgebaren het tegemoet rijdende verkeer aangaven om op het trottoir te gaan staan of om uiterst rechts langs de weg te halt te houden. Het laatste voertuig van de KMAR reed met zwaailicht aan het eind van de colonne. Wmr Fred Kerkhof stond als voertuigcommandant in het bovenluik van één van de tanks. Hij zegt hierover: *Van de tank voor mij had de bestuurder Kpl1 B. aangegeven dat hij tijdens de oefening weinig geslapen had en hij zichzelf niet in staat achtte om de tank veilig te besturen. Er was toentertijd geen rijtijdenwet van toepassing voor militaire oefeningen. Gelukkig bezat de*

tankcommandant wmr R. ook een geldig tankrijbewijs. Het betrof hier slechts een relatief korte verplaatsing naar het treinstation, dus werd besloten dat de wachtmeester de Leopard zou verplaatsen. Alles ging goed, tot in een oord met wat onoverzichtelijke bochten. De KMAR had alle tegenliggers goed naar de zijanten van de hoofdstraat gedirigeerd. Een wit bestelbusje van een loodgieter uit Bardowick, stond keurig te wachten net voor een bocht in de hoofdstraat.

De goede man zag echter alleen maar de relatief smalle C&V's passeren. Het nut van het langs de weg moeten stilstaan ontging hem. Na een aantal C&V's te hebben laten passeren vond de loodgieter het wel mooi geweest. Hij kon daar gemakkelijk langsrijden bedacht hij.

Ondanks de waarschuwingen van de KMAR reed hij weg bij het trottoir om zijn weg te vervolgen. Dat ging goed tot de eerste bocht. Daar ontmoette hij de veel bredere Leopard tanks. De tank van de wachtmeester R. kon hem niet meer ontwijken. De linker rupsband ging als een blikopener door het linker spatbord van het bestelwagentje, de linker deur werd losgerukt en vloog door de lucht. Ik reed erachter met mijn tank en wat ik toen zag vergeet ik nooit meer. Terwijl de deur nog in de lucht rondtolde sprong de bestuurder aan de passagierskant uit zijn bestelbusje. In mijn herinnering stond hij al naast busje voordat de rondtollende deur de grond raakte.

Dit was een typisch voorbeeld van onvermijdbare schade, gelukkig zonder letsel”.

Dit soort schades kwamen nog meer voor. Vaak werd door burgerchauffeurs de remweg van een pantservoertuig onderschat. Dan zaten ze er te dicht achter als het voertuig remde, met een kopstaartbotsing tot gevolg.

Maar ook werd er wel eens schade gemaakt aan wegen of paden. Een rupsvoertuig en zeker een tank, was in staat om bijna op zijn plek, rond te draaien. Dit had soms gevolgen voor de stenen in het wegdek. Maar ook als er verplaatst werd over bospaden of door landerijen kwam het voor dat bij het oprijden van de openbare weg er modder of zand op het wegdek terecht kwam. Dat diende dan direct met de op het voertuig aanwezige schoppen en bezems opgeruimd te worden. Ook was er, vanaf halverwege de jaren tachtig, bij het bataljon een bezemvoertuig aanwezig om het ergste vuil van het wegdek te verwijderen.

Bij grotere oefeningen zoals bij 'Big-Ferro' in september 1973 was de kans op schade aanzienlijk. Er waren 40.500 deelnemers, daaronder 24.000 Nederlandse soldaten en verder Duitse, Belgische, Amerikaanse troepen met in totaal 1.900 rups- en 8.800 wielvoertuigen, 40 heli's en 220 (gevechts)vliegtuigen. Er werden uitgebreide aanwijzingen gegeven hoe te handelen bij verkeers- en schadegevallen. Bij bataljonsoefeningen kreeg de

sectie 1 een beperkt budget om kleine schade en onkosten ter plekke af te handelen.

Het kwam ook voor dat oefeningen wegens de hitte werden afgelast. Dat gebeurde niet in de eerste plaats om de deelnemers te behoeden, maar om grote schade aan het wegdek te voorkomen. Zo kon het ook gebeuren dat tijdens een oefening de temperatuur overdag zo hoog opliep dat er na een bepaalde tijd niet meer van de wegen gebruik mocht worden gemaakt. De oefening werd dan stilgelegd (ijskast) en de noodzakelijke verplaatsingen vonden dan in de vroege uurtjes plaats.

Het was in het belang van eenieder om schade te voorkomen. Mocht het onverhoopt toch voorkomen dan diende men een aantal maatregelen te nemen. Eerst moest de schadelocatie vastgesteld worden middels kaartcoördinaten en die gegevens moesten worden gemeld via de radio. Vervolgens werd er een schademeldingsformulier ingevuld.

Indien de gedupeerde bekend was gaf men deze een afschrift van het schademeldingsformulier Bij grotere schades, denk aan een ontplooid tankpeloton dat door een akker was gereden, kwam een schadecommissaris of een toegevoegde kornet of vaandrig de schade opnemen met de landeigenaar.

De toegevoegde kornet of vaandrig reed met een voertuig, voorzien van het opschrift schadecommissaris en getooid met een oranje vlag. Hij nam de schade op, vergelijkbaar met een schade-expert van de verzekering en handelde deze af met de gedupeerde. Indien schade door een gedupeerde werd ontdekt en er geen schadecommissaris ter plaatse was geweest, moest deze zich melden bij het gemeentehuis. Het gemeentehuis nam dan contact op met de schade-organisatie. De schade werd dan alsnog beoordeeld of er werd direct uitbetaald. Voorafgaand aan een oefening werd deze in de lokale kranten aangekondigd en ook werd vermeld hoe men eventuele schade kon melden.

Een goede en eerlijke regeling waar echter ook wel eens misbruik van werd gemaakt. Zo waren er boeren die schade claimden die niet reëel was. Ze claimden bijvoorbeeld een hectare omgeploegd maisland, terwijl het land nog niet eens was ingezaaid. Er waren boeren die, in ruil voor het mogen innemen van een locatie op hun erf, vroegen om een gammel schuurtje te raken om vervolgens een nieuwe schuur in rekening te kunnen brengen. Ook het herkennen van dat soort fraude was een zaak voor de schade-organisatie.

Maar ook kon er schade ontstaan die niet direct zichtbaar was. Bijvoorbeeld als buitenstaand vee of drachtige paarden schrokken van overvliegende helikopters of vliegtuigen. Maar ook het enorme geronk en geratel van langsrijdende rupsvoertuigen vonden de dieren niet fijn. Als er dan ook nog, bij vijandcontact, gebruik werd gemaakt van losse munitie dan was het leed vaak niet te overzien. Het was wel regel om geen kanonnabootsers, thunderflashes of andere blancs te gebruiken in de bebouwde omgeving of in de buurt van levende have. In de hitte van de strijd werd dit weleens vergeten, met dode kippen, varkens e.d. tot gevolg. Maar ook miskramen bij dure drachtige merries kwamen helaas voor. Die schade moest dan natuurlijk wel vergoed worden.

Dan waren er ook nog de problemen die konden ontstaan wanneer een bestuurder, meestal op aandringen van de voertuigcommandant, zich niet hield aan het maximale draagvermogen van een brug. Bij iedere brug stonden de bekende gele ronde borden die het draagvermogen aangaven bij gebruik van enkel- of dubbelverkeer en dan ook nog specifiek voor rups- en wielvoertuigen. Het ging vaak goed, maar soms was men ook heel erg blij dat de brug er na gebruik daarvan nog stond.

Historie van het bataljon zoals omschreven in 2003 door de lkol A. Rens aangevuld door de redactie

De Historie van 103 in het algemeen: “de Trakehners” 1961 – 2001.

Op **15 juni 1961** om 10.30 uur stonden op de appelplaats van de Legerplaats 't Harde voor het eerst in de Nederlandse historie twee verkenningsbataljons aangetreden. 102 Verkenningsbataljon onder commando van majoor W.R. A. baron van Tuyll van Serooskerken en 103 Verkenningsbataljon onder commando van de majoor J.L.M. van den Bergh. Beide commandanten meldten hun bataljons op deze gedenkwaardige dag aan Commandant 121 Lichte Brigade, kolonel J.A.C. Bartels. Nadat kolonel Bartels de beide bataljons had geïnspecteerd, werden aan beide bataljonscommandanten de blauwwitte fanions uitgereikt. Hierna las ritmeester E.C. baron van Heeckeren van Molencaten de dagorder voor, waarmee de oprichting van 103 Verkenningsbataljon een feit was geworden.

Omdat het splitsen van 102 Verkenningsbataljon al sinds mei 1960 was voorbereid kon bij de officiële oprichting op 15 juni 1961 het bataljon reeds beschikken over twee verkenningseskadrons. Het

voormalige stafeskadron van 102 Verkenningsbataljon groeide in de volgende maanden uit tot het Staf, staf- en verzorgingseskadron. Tevens werd het C-eskadron geformeerd. Ook dit bataljon mocht zelf een schuilnaam uitzoeken, dat werd 'Trakehner'. Het brandmerk van dit paardenras is een eland gewei en dat werd het logo van het bataljon.

Na een korte doch hevige inwerkperiode ging het bataljon van 28 augustus tot 12 september op zijn eerste najaarsschietserie. In Bergen-Hohne werd het bataljon tezamen met de

brigadestaf en 102 Verkenningsbataljon in één bivak gelegd, in de directe omgeving van baan 20. De gevechtsskadrons bivakkeerden op het hooggelegen terrein en de respectievelijke staven in de vallei. Deze vallei werd al meteen, door wie weet niemand meer, omgedoopt in de "Balenvallei".

1961 103 Verkbat; Het nieuwe bataljon moest het nog even doen met de Chaffee-tank voordat deze werden vervangen door Centurions

Op 12 september kwam er ineens een alarmerend bericht: "Onmiddellijk de schietserie afbreken". Dat betekende terug naar 't Harde, geen najaarsoefening in La Courtine, maar inleveren van de Chaffee-tanks en omscholen op de Centurion. Daarna zo snel mogelijk terug naar Duitsland. De "Berlijnscrisis" dreigde te escaleren!

Op 16 oktober was het dan zover. Met gemengde gevoelens werd 103 Verkenningsbataljon als deel van 121 Lichte Brigade overgeplaatst naar Hohne. Wat we daar zouden aantreffen kon niemand op dat moment exact vertellen. Aangekomen in Hohne werd het bataljon gehuisvest in vijf verwaarloosde gebouwen. De plaatsing van 103 Verkenningsbataljon in de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) was een feit. Dat improviseren ingebakken zit in de genen van huzaren mag blijken uit het gegeven dat binnen de kortst mogelijke tijd en met buitengewoon veel fantasie de kamers van de huzaren als leefbaar mochten worden beschouwd. Oude kisten en kratten dienden hierbij als meubilair, waarop en waarin de bezittingen van de huzaren werden opgeborgen.

De huzaren lieten niet alleen hun fantasie de vrije loop bij het inrichten van de kamers, waar de kisten met scherpe munitie als tafel of bureau dienden. Maar ook in de brieven naar het thuisfront. Uit commentaar van de ouders van één van hen, bleek dat deze in zijn fantasie naar huis had geschreven dat hij met zijn eskadron, met geladen wapens, langs het IJzeren Gordijn in stelling lag.

1960 Overzicht van het toenmalig Verkenningsbataljon; het stafeskadron met o.a. DAF's 328 en half tracks, drie verkenningsskadrons met NEKAF-jeeps, half tracks en Chaffee tanks en gedeeltelijk zichtbaar het verzorgingseskadron

Dit was ook de tijd dat de schuilnaam "Trakehner" veelvuldig werd gebruikt. Deze naam komt voort uit de paardenwereld. Voor de tweede Wereldoorlog werd dit paardenras gefokt in het toenmalige Oost-Pruisen. Na de oorlog werd een stoeterij opgericht in de omgeving van Bad-Bevensen, een dorp in de omgeving van de stad Lüneburg. De bataljonscommandant nam contact op met deze stoeterij met het verzoek om een bataljonseembleem te mogen voeren naar het voorbeeld van het brandmerk van deze Trakehnerpaarden. Zowel de leiding van de stoeterij als het beschermde "Trakehnerverband" gingen akkoord. Ons embleem was geboren.

In november van dit jaar stond de eerste grote oefening op de agenda. Onder leiding van de 4^e Divisie werd tezamen met een compagnie commando's opgetreden als tegenpartij van een Pantserinfanterie brigade. Het neerstorten van een Piper-Cub van de groep Lichte Vliegtuigen, vlak voor de opstellingen van het B eskadron, maakte de oefening wel heel realistisch.

Gelukkig vielen er bij dit ongeval geen dodelijke slachtoffers. Aan het einde van de oefening brak de eerste verlofperiode aan. Dit verlof bestond uit één week verlof in de zes weken. Dit verlof was niet eskadronsgewijs maar voertuig gebonden. Dit had als nadeel dat er vanaf dat moment nooit meer een eskadron compleet binnen en dus inzetbaar was.

Eind december werd op initiatief van de brigadecommandant door de WZZ een “Hollandse” jaarwisseling op touw gezet. Compleet met poffertjeskraam, een schiettent en het onontbeerlijke vuurwerk achter het Engelse kerkje om 24.00 uur. De commandanten voelden vast wel aankomen wat er ging gebeuren toen zij om 24.00 uur de plaats naderden en daar maar zeer weinig belangstellenden aantroffen. Bij het afsteken van de eerste vuurpijl brak achter de belangstellenden een waar inferno uit. Uit alle gebouwen werd met losse munitie het jaar 1962 welkom geheten.

In **januari 1962** nam 103 Verkenningbataljon, met enige jaloezie, afscheid van 102 die in 't Harde op kracht mocht komen. Het zou nog tot april duren voordat 102 het Trahkeherbataljon weer zou gaan aflossen. Vanaf dat moment zouden beide bataljons elkaar ook om de drie maanden in Hohne gaan aflossen. Tegelijkertijd werd er een tankbataljon aan de Lichte Brigade toegevoegd.

De huisvesting, intussen, werd er ook steeds beter op. Doordat de Britse 14th/20th Kings Hussars, een eenheid ter grootte van een regiment, ons bataljon adopteerde, kreeg 103 Verbat de beschikking over een garageruimte. Daar konden de onderhoudsgroepen, zowel de BOG als de EOG'n, droog en warm sleutelen. Ook voor reserveonderdelen van de van oorsprong Britse Centurion tank kon men meestal wel bij de Engelsen terecht. Dit jaar werd ook gestart met een nieuwe eskadronsindeling. Er werd met een tank-, een verkenning- en een tirailleur/mortiereskadron geoefend. Dit kwam zeker de elementaire opleiding ten goede. In deze samenstelling, het zogenaamde POSO-verband, werd geoefend tot maart. Hierna werd weer overgegaan naar de organieke samenstelling.

Op 8 februari van dit jaar gaf majoor van den Bergh met weemoed het commando over het bataljon over aan Ikol M.A. van de Wall Bake. Hoe het in die tijd gesteld was met het dienstvervoer mag duidelijk zijn als je je realiseert dat de nieuwe commandant met de zogenaamde verloftrein in Hohne aankwam. Ook dit jaar werd er veelvuldig geoefend en uiteraard ook geschoten tijdens de schietserie. Op 11 april kreeg het C-Eskadron bezoek van niemand minder dan Z.K.H. Prins Bernhard, tevens Inspecteur-Generaal Krijgsmacht (IGK). Vanuit een halftrack M38 sloeg de Prins de verrichtingen van een peloton te velde gade.

Tijdens deze schietserie vond er een “cocktailparty” voor officieren bij de Britten plaats. Wellicht was dit het begin van de voortaan zo populaire schietserieborrels. Na het onderhoud na afloop van de schietserie, werd 103 afgelost door 102 Verkenningbataljon. Ons bataljon mocht nu voor de eerste keer naar 't Harde.

Bij de grenspassage werd het voertuig van de Sie 1 (personeelszaken), door de douane uit de colonne gehaald en doorzocht. De nieuw aangeschafte koekoeksklok van de ritmeester T. dreigde daarbij in beslag genomen te worden. Na een nogal levendige discussie op het bataljons-commandonet, tussen enerzijds de douanebeambte bij het voertuig en anderzijds de ritmeester, die ver voorin de colonne zat, werd de klok uiteindelijk door de douane vrijgegeven. Ook de rest van de colonne kon de reis naar 't Harde voortzetten.

Aangekomen in 't Harde ging een relatief rustige periode van start. In juni werd men omgeschoold op de nieuwe handvuurwapens, de Uzi en de Fal, die ook diezelfde maand werden verstrekt. Op 15 juni werd in 't Harde op feestelijke wijze het éénjarig bestaan gevierd. In augustus werd in Hohne 102 Verkenningsbataljon weer afgelost. Intussen stond in diezelfde tijd de lucht bol van de geruchten. Geruchten over een permanente legering van een verkenningsbataljon in de Bondsrepubliek. Tijdens de zogenaamde "Cuba-crisis" werden de voertuigen weer oorlogs-bepakt. In Nederland vond de actie Open het Dorp plaats en ook de huzaren droegen van hun karige soldij duizend gulden bij aan dit goede doel. Op 28 november 1962, de dag voor het vertrek naar Nederland, overleed H.K.H. Prinses Wilhelmina.

Het C-eskadron leverde op 12 december een ere-afzetting van honderd man bij de uitvaart van prinses Wilhelmina. Het detachement van 103 Verkenningsbataljon droeg, een cavalerist waardig, trots de zwarte baret, terwijl alle andere eenheden een binnenhelm droegen. Ritmeester Rens werd met van alles en nog wat bedreigd, totdat Z.K.H. Prins Bernhard opdracht gaf aan de adjudant van H.M. luitenant-kolonel W.R.A. Baron van Tuyl van Serooskerke, om uit te zoeken van wie toch dat perfecte detachement met zwarte baret was. De storm luwde ogenblikkelijk.

In december 1962 begon ook de omscholing op de AMX 13 tank, die tot maart zou duren. Verheugd werd afscheid genomen van de Centurion, alleen de periode van inleveren was niet zo aangenaam.

Terwijl de tankers bezig waren met hun nieuwe voertuig, gingen de verkenner en de tirailleurs in **februari 1963** hun conditie opvijzelen bij het Korps Commandotroepen. In maart van dit jaar reden de nieuwe tanks van de trein. Op 30 april 1963 verliet het bataljon definitief 't Harde. Toen de colonne op 30 april 's avonds in Hohne arriveerde, konden de officieren zich meteen verkleden in

Attila voor het Koninginnebal. De echtgenote van de 'Kommandeur der Schießplatz', Frau Christa von Kessel, had gezorgd voor een autobus vol lieflijke jonge dames. Op 1 augustus 1963 kreeg het C-eskadron de klein-verlof status (KV), maar ging in werkelijkheid zelfstandig verder als 41 Verkenningseskadron van 41 Pantserbrigade. Het eskadron schonk het bataljon ter gelegenheid van deze afsplitsing de eerste Trakehnervlag. Deze vlag was vervaardigd door mevrouw L. Baudoin, echtgenote van de plaatsvervangend eskadronscommandant.

Eind augustus startte het "kwartiermaken" in Seedorf. Hoewel het bataljon geen deel uitmaakte van 41 Pantserbrigade, werd het nu wel een onderdeel van de 4e Divisie. Het legerkorpseembleem werd verwisseld voor het klaverblad. Terwijl de voorbereidingen voor de verhuizing naar Seedorf in volle gang waren, ging het bataljon weer terug naar bivak Hirschberg bij baan 21 om deel te nemen aan de schietserie.

Een week na de schietserie vond de daadwerkelijke verhuizing naar kazerne Seedorf plaats. Nauwelijks gesetteld verplaatste het bataljon begin oktober zich weer naar, het inmiddels vertrouwde, bivak Hirschberg, om van daaruit deel te nemen aan de oefening 'Blaas Veilig' van de 4e Divisie. Tijdens deze oefening kreeg het bataljon bezoek van de Minister van Defensie, de heer de Jong. Deze werd vergezeld door Staatssecretaris Haex en de Bevelhebber Landstrijdkrachten (BLS) luitenant-generaal van de Wall-Bake.

Nederlandse troepen onderweg naar Seedorf op donderdag 26 september 1963

Van 26 tot 28 november 1963 vond de eerste Commandanten Inspectie (CI) plaats. Op 29 november werd de 150^e verjaardag van het Regiment Huzaren van Boreel gevierd. Kerstmis werd dit jaar in Duitsland gevierd. Deze feestdagen werden doorgebracht met het verplegend personeel en de patiënten van het Martin Luther Krankenhaus in Zeven.

Het jaar 1964 begon slecht. Op 10 januari verongelukte Hoofd Sie S3, majoor J.A.C. Kapteyn direct voor de kazernepoort. Februari kenmerkte zich door een druk oefenprogramma en in april was het weer tijd voor de schietserie. De mitrailleur Browning .30 werd nog voor de schietserie Hohne in april ingeruild voor de MAG. Ook werden de eerste contacten gelegd met PanzerAufklärungsBataillon 3 in Lüneburg. Dat resulteerde in het over en weer bezoeken van het Koninginnebal op 30 april in Seedorf en het Frühlingsball in Lüneburg een maand later. Van juni tot en met oktober was het volop oefenen wat de klok sloeg, met oefeningen met namen als Turfstreek, Bruine-Beer, Fallex 14, Allez-Oup, Lu Back en Grifhoorn. Uiteraard ontbrak ook de schietserie niet. Dat deze oefeningen effectief waren bleek uit het resultaat van ruim 76 punten bij de gehouden CI-inspectie in november. De kerstviering in de Sankt Vitikirche in Zeven haalde de voorpagina van de Legerkoerier. Het Trakehnerkoor, met als dirigent de plaatsvervangend bataljonscommandant majoor D.H. Abbenes en ritmeester H. de Jong aan het orgel, zong de sterren van de hemel.

Op 1 **februari 1965** kreeg het bataljon het divisiefanion uitgereikt als meest verdienstelijke onderdeel van de 4e Divisie. Later in die maand werd voor het eerst geoefend tegen het toekomstige 'Paten-Bataillon'. Op 1 mei 1965 droeg luitenant-kolonel Backer in de stromende regen het commando over aan luitenant-kolonel J.H. Bos. Deze voerde ook de jaarlijks terugkerende standaardoefeningen Weser-Sprong en Alte-Aller in.

In juni ging de eerste Weser-Sprong van start, samen met PanzerAufklärungsBataillon 3 en ondersteund door het Duitse geniebataljon uit Barme. De oefening werd even onderbroken om de verloving van H.K.H. Prinses Beatrix met de heer Claus van Amsberg te vieren. Ook bezocht de IGK, Z.K.H. Prins Bernhard de kazerne Seedorf. Hierbij werd ook 103 Verkenningsbataljon door hem met een bezoek vereerd. Later dat jaar werd ook het draagbare antitankwapen Carl Gustav ingevoerd en de AMX 13 kreeg infrarood nachtzichtapparatuur. Deze wapensystemen werden voor het eerst tot grote tevredenheid uitgeprobeerd tijdens de laatste schietserie van dat jaar. Deze laatste snufjes op bewapeningsgebied werden door iedere Trakehner op prijs gesteld.

Het **jaar 1966** kenmerkte zich door een betrekkelijke rust maar ook enige vreugdevolle gebeurtenissen. Met als hoogtepunt het huwelijk van H.K.H. Prinses Beatrix met prins Claus von Amsberg. Ritmeester J. Valstar mocht meerijden in het cavalerie ere-escorte bij dit huwelijk. Het gerucht ging dat hij de enige in het ere-escorte was, die zo gewend was aan rook, dat hij geen last had van de geworpen rookbommen. Een tweede heugelijke gebeurtenis was de Patenschaft met PanzeraufklärungsBataillon 3 uit Lüneburg op 24 maart 1966. Hiermee was 103 Verkenningbataljon het eerste Nederlandse bataljon wat “verbroederde” met een Duitse eenheid. Een Patenschaft die zou voortduren tot de opheffing van het bataljon.

1966-1967 A-Esk 103 Verkbat: oude samenstelling met half-tracks, nieuwe AMX met 105 mm kanon en Nekaf-jeeps

Het najaar stond in het teken van de omscholing op de M113. Deze voertuigen zouden de jeeps en halftracks gaan vervangen. In de ‘Walkmühle’ vond op 3 december het eerste Trakehnerbal voor de officieren plaats. Er zouden nog vele volgen. Een andere nieuwe traditie die door de bataljonscommandant werd ingevoerd was de jaarlijkse sportwedstrijd tussen de eskadrons om de Zilveren Trakehner. Dit was een goede voorbereiding op de Boreel Sportwedstrijden tijdens de voorjaarschietserie. Tijdens die schietseries zat het bataljon altijd op dezelfde stek, de Hirschberg. Naast de Hirschberg is later de kazerne Langemannshoff gebouwd.

Op **10 januari 1967** vond het huwelijk plaats tussen H.K.H.-prinses Margriet en Mr Pieter van Vollenhove. Ook nu werd het Cavalerie ere-escorte versterkt met personeel van 103 Verkenningbataljon.

Deze eer viel nu de majoor Poll en de ritmeester Rens ten deel.

Op 17 februari 1967 reden op ‘Bahnhof Godenstedt’ achter de kazerne de eerste M113's van de trein. De voorste werd bestuurd door hoofd Sie S4, majoor Van de Poll.

Vanaf dit moment kon iedere gevechtsoperatie gepantserd plaats vinden. De omscholing op de nieuwe voertuigen zou nog duren tot half maart. Op 13 maart stroomden de eerste drie korporaals Technisch Specialist (TS) bij het bataljon binnen. In mei vond de eerste schietserie van dat jaar plaats. Deze keer met de nieuwe M113 voertuigen.

Op 14 juli mochten de nieuwe voertuigen hun amfibische kwaliteiten tonen. Eerst vanwege de zekerheid maar in stilstaand water bij Stade en drie dagen later volgde het echte werk in de Weser bij Minden. Bij de oefening Wesersprong, vier weken later, werd het nog eens tactisch verantwoord overgedaan.

Oefening Wesersprong, de eerste amfibische oefening van 1^e Legerkorps (A-Eskadron 103 Verkbat)

Voorafgaande aan de oefening Wesersprong bezocht op 21 juli Bundespresident Heinrich Lübke de kazerne en 103 Verkenningbataljon. Het nieuwe A eskadron viel op 7 september bij hun aankomst in Seedorf met hun neus in de boter. Ze vertrokken direct op schietserie.

Toen deze schietserie op 20 oktober ten einde liep, werd besloten de tentharingen maar te laten staan, zodat de tenten voortaan op dezelfde plaats konden worden opgebouwd.

Ook **1968** begon voorspoedig. Bij de Divisiecross op 31 januari werden de twee hoogste plaatsen behaald door respectievelijk het Bravo en het Alfa eskadron. Het ging helaas niet altijd even voorspoedig. Op 9 mei, tijdens een oefening van het A eskadron bij de plaats Minden, verongelukte de chauffeur van een AMX-tank, korporaal Fons A. M. van Meelen. De vergrendeling van het bestuurdersluik functioneerde niet naar behoren tijdens het draaien van de geschutskoepel. De verslagenheid bij het bataljon was groot. Op 29 en 30 mei gaven de veldeskadrons een flitsende demonstratie aan de Bevelhebber Landstrijdkrachten (BLS).

In juni werd de oefening Weser-Sprong weer eens gehouden.

Tijdens een natte dag tijdens een oefening vonden de tirailleurs wel een droog plekje...

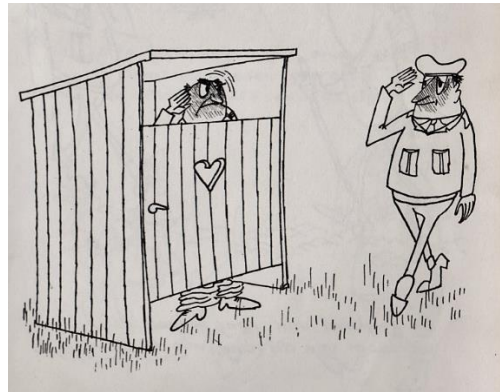
Tijdens de divisiegeleide oefening Koningsgambiet in augustus werd voor het eerst in de geschiedenis van het bataljon de tactiek van de verschroeide aarde toegepast. Dat alles door een combinatie van mooi droog weer, een goudgeel korenveld, een sigarettenpeuk en een achteloos wegwerpgebaar. Het jaar werd afgesloten met de bataljonsoefening Alte-Aller en de divisieoefening Edelman, welke werd gehouden in het Lippische land.

Een deel van de tanktrein en dit was nog maar een deel!

1969 kenmerkte zich door rust. Slechts de standaard oefeningen en schietseries vonden plaats. Schietserie 69-2 was de kortste ooit. Slechts een week werd gebruik gemaakt van bivakterrein Hirschberg. Tijdens de schietseries werd er in die tijd gebruik gemaakt van mobiele toilethokken, een soort primitieve dixie zonder opvangbak. Er werd een gat in de (heide)grond gegraven en daaroverheen kwam een toilethok met een zitje en een gat. Het gebeurde weleens dat zo'n hokje tijdens het gebruik door collega's heen en weer werd geschut wat dan ook weer leidde tot het omduwen daarvan. Wat een lol!

De toilethokken waren in ieder geval wel een verbetering ten opzichte van de toiletten die buiten de eerste legeringsbarakken bij schietseries in Bergen-Hohne stonden opgesteld. Er werd een lange diepe sleuf gegraven waarover een bekisting met een stuk of tien schijtgaten werd gezet. De ontstane wc's werden dan van een separatie voorzien zodat er nog enige ruimte voor privacy ontstond. De gebruikers bogen bij het verlengen van de ruggengraat automatisch voorover en kwamen zodoende met het gezicht voorbij het tussenschot. De kans was groot dat je dan de buurman van welke rang of stand ook, in het gezicht keek.

Sommigen gaven de voorkeur om gebruik te maken van de natuur, maar dat bleef niet altijd zonder gevolgen. Tijdens een schietserie schoof een opperwachtmeester aan de bar. Een collega, die naast hem zat, vond dat het naar de stront rook. De opper vond het ook en beiden zochten naar de oorzaak zoals onder de schoenen kijken. Totdat een derde aanwezige de oorzaak ontdekte: de opper was even uit de broek gegaan maar hij droeg een tankoverall. Die gaven net zo'n probleem als een skioverall! Bij een sanitaire stop moest je goed oppassen dat je je eigen nest niet bevulde. Dat had de opper dus wel gedaan, getuige zijn onwelriekende kraag met inhoud.

Op 9 december bracht de hoogste bevelhebber, Commandant Northern Army Group (Northag), generaal Sir Desmond Fitzpatrick een bezoek aan de Nederlandse eenheden in Seedorf.

Het **jaar 1970** begon met een primeur van het B eskadron. Als eerste eskadron brachten zij een bezoek aan West-Berlijn. Er mocht toen nog niet over de weg verplaatst worden.

Er werd dus gevlogen vanaf vliegveld Langenhagen bij Hannover. Men werd gelegerd bij de US-troepen in Berlijn. De Brandenburger Tor en de Gedächtniskirche maakten indruk. Net als het bezoek aan de Berlijnse muur. De commandant B-Esk, de ritmeester George Eleveld, wist tijdens zijn commando een groot deel van het eskadron te enthousiasmeren om hun parabrevet te behalen bij de paraclub TU die onder leiding stond van de opperwachtmeester Jan de Graaf. Door de intussen ontworpen borstzakbadge min of meer legitiem te maken werd deze bij een officiële gelegenheid aan de bataljonscommandant overhandigd. Officieel mochten dit soort zaken niet op het uniform gedragen worden, maar daarna liep eenieder van het eskadron met de badge.

Dat een verkenner ondanks de nieuwste snufjes kon improviseren blijkt uit deze foto: een C&V met monotrailer

Ook in dit jaar maakte luitenant-kolonel Jhr. A. van der Goes abrupt een einde aan een bijna vijf jaar oude traditie om iedere schietserie op de Hirschberg te bivakkeren. Het bataljon werd voortaan gelegerd in Oerbke Lager. Kerstfeest werd dit jaar op zeer speciale wijze gevierd. De ouders en bekenden van het personeel van het A en B eskadron kwamen de feestdagen over naar

Seedorf. Het Staf-Staf-en Verzorgingseskadron bracht de Kerstdagen door in de Harz. Helaas met weinig sneeuw, pas de laatste dag vielen er wat sneeuwvlokken.

1971. Bij de schietserie 71-1 was het bataljon gelegerd in kamp Ostenholz. Dit was de laatste schietserie van de AMX-tank, dus hier viel voor 103 Verkbab het laatste schot van deze tank. Dit mocht natuurlijk niet ongemerkt voorbijgaan. Na het afvuren van het laatste schot, werd de huls aangeboden aan de Legerkorpscommandant. Na deze schietserie werden de AMX-tanks ingeleverd. Ook begon de omscholing op de Leopard I. Eind juni stroomde de nieuwe tank binnen. Overste Van der Goes had de eer om de eerste Leopard I, als bestuurder, de kazerne binnen te rijden. Helaas had hij ook het twijfelachtige genoegen om het eerste Verkeers-Ongevallen-Rapport (VOR) voor het nieuwe voertuig te mogen invullen. Hij ramde namelijk de poort. In de daaropvolgende schietserie bewees het bataljon, door de komst van de Leopard I gevechtstank, nog beter in staat te zijn om in voorkomend geval de vijand schade te kunnen berokkenen. Vol trots nam de bataljonscommandant dan ook de eerste huls in ontvangst.

1971 Schietbaan Bergen-Hohne; Wachtmeester 1 Berend Beekman overhandigt de BC 103 Verkbab, de 1e huls van de Leopard 1

Met de komst van de Leopard I veranderde ook de samenstelling van een gevechtspeloton. Vanaf dat moment bestond een verkenningspeloton uit 40 militairen. Eén pelotonscommandant (pc) in de rang van tweede luitenant of kornet. Acht voertuigcommandanten (1 Opc, 1 tweede beroeps en zes dienstplichtig wachtmeesters). En eenendertig manschappen in de rang van korporaal en de stand van huzaar. 1/8/31 Zij waren verdeeld over de volgende groepen:

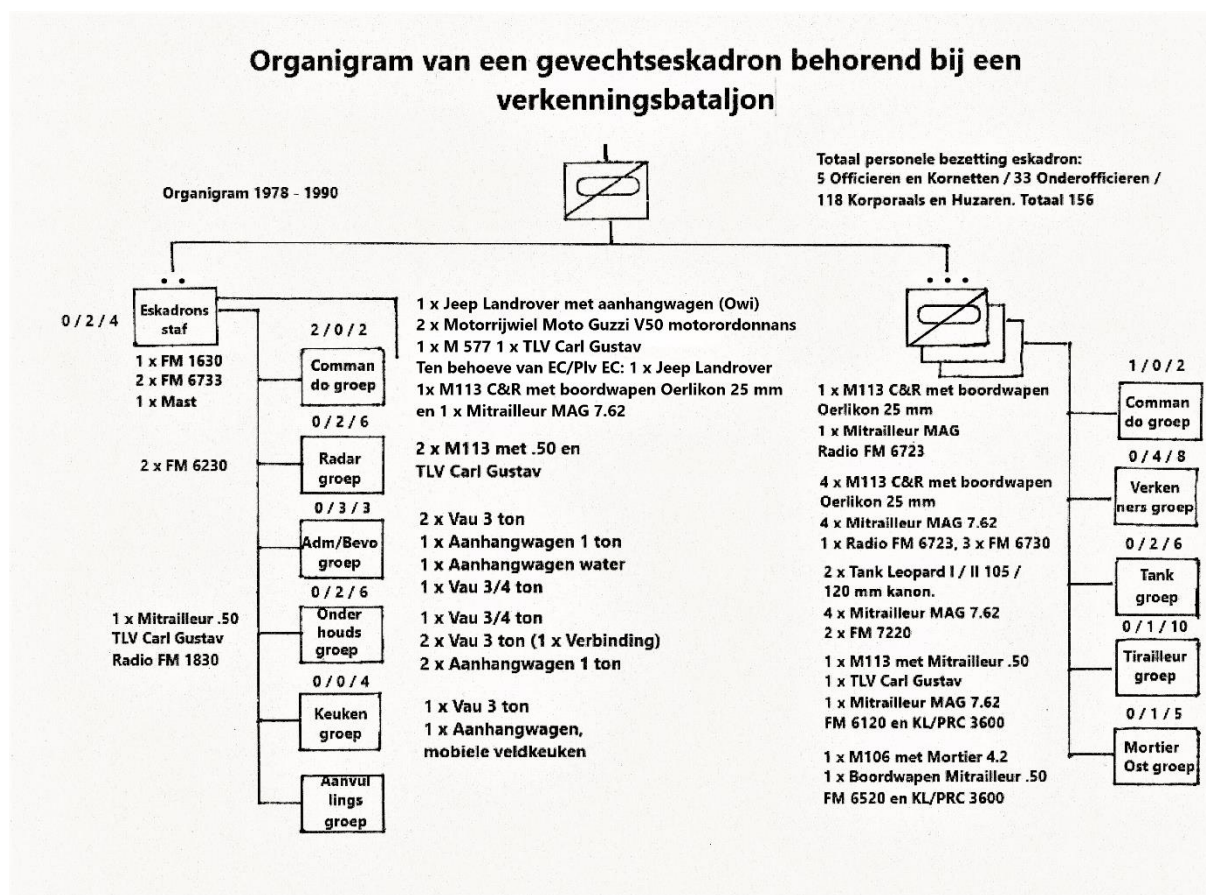
- De commandogroep (R) 1/0/2 en twee verkenningsgroepen (A en B en C en D) 0/4/8 uitgerust met de M113 C&V.
- De tankgroep (E en F) 0/2/6 met de Leopard tank.
- De tirailleurgroep (G) 0/1/10 met de M113A1.
- De mortiergroep (H) 0/1/5 met de M106.

Hotel Golf Foxtrot Echo Delta Charlie Bravo Alfa Romeo

Het gevechtsekskadron bestond uit drie gevechtspelotons en het Stafpeloton 2/9/27:

- De commandogroep 2/2/7; ritmeester (EC), eerste luitenant (PlvEC), Eskowi en wmr Hoofd verbindings uitgerust met twee jeeps, één M113 C&V, één M577 en twee motoren;
- De radargroep 0/2/6 uitgerust met twee M113 A1 met radar Rasura of ZB 298;
- De administratie groep 0/2/3 met één jeep en twee 4 tonners;
- De onderhoudsgroep 0/2/6 met één jeep, één 4 tonner en een aanhangwagen;
- De distributiegroep 0/1/1 met één 4 tonner met waterwagen;
- De keukengroep 0/0/4 met één 4 tonner met mobiele veldkeuken.

Nu braken een aantal jaren aan dat de geschiedschrijving van het bataljon op een laag pitje kwam te staan. In **1972** werden slechts enkele oefeningen en schietseries gehouden. Het hoogtepunt dit jaar was het bezoek van Z.K.H. Prins Bernhard aan het bataljon tijdens schietserie 72-2 en het feit dat het bataljon eindelijk weer eens meest verdienstelijke onderdeel van de 4e Divisie werd, zodat luitenant-kolonel R.P. Hoondert uit handen van de divisiecommandant het divisiefanion mocht ontvangen.

Bij bijeenkomsten van militairen van dezelfde rang breken de sterke verhalen los. In de kantine of mess betreft het vaak zogenaamde "borrelpraat". Hoe dat in zijn werk ging wordt duidelijk uit het volgende verhaal.

Op een zondag na het paraatsheidsappel in de eskadronsbar, o.a. wmr's 1 Bonne ten Kate, Joop Meijers, Rex von Winkermann en Volkert Lichtevoort-Cats.

Op een druilerige zondagmiddag in **1973** zaten een aantal onderofficieren aan de bar. Onder het genot van een biertje ontspon zich het volgende verhaal:

"Weet je nog dat de wmr1 v.d. H. in 1962 opperwachtmeester werd?"

"Bedoel je kleine Piet? Nee dat verhaal heb ik nooit gehoord".

"Nou dat ging als volgt. De toenmalig opperwachtmeester K.H. had een luchtbuks en beweerde dat hij door de schoen van de wachtmeester S. kon schieten. Hierbij keek de wachtmeester S. nogal ongelovig, dus schoot de opper inderdaad door de schoen, om te bewijzen dat de luchtbuks daarvoor krachtig genoeg was. Bovendien probeerde de opper hierna een vogel op het dak te raken. Deze werd echter op een haar na gemist. Echter het kogeltje ging wel door de baret van de juist arriverende ritmeester H. Dit bleek voldoende aanleiding om de opperwachtmeester terug te sturen naar Nederland en om een wachtmeester I tot tijdelijk opper te bevorderen".

De opperwachtmeester K.H. die ook aanwezig is in de mess vervolgt:

"Kun je je nog herinneren dat de commandant transportgroep, wmr Jaap B., een nieuwe Opel Kadett had gekocht? Hij wilde zeker weten dat deze auto in orde was en vroeg of hij deze in de koffiepauze op de vaste oprijbrug van de Bataljons Onderhoudsgroep (BOG), mocht inspecteren. Er ging echter wat mis, waardoor de nieuwe auto van Jaap tussen de oprijbrug belandde. Na veel gezeur werd hem eindelijk een takelauto ter beschikking gesteld om zijn auto weer op de wielen te krijgen. De auto was uiteraard flink beschadigd. Tot overmaat van ramp vloog op de terugweg naar Zeven, in de bocht van Brauel, ook nog de reeds zwaar beschadigde motorkap open, die ook nog de voorruit vernielde. 's Avonds om 17.30 kwam Jaap B. met een wrak in plaats van zijn nieuwe auto thuis aan, waarbij hij moest proberen dit uit te leggen aan zijn echtgenote".

NB: de opperwachtmeester K.H. komt ook later in dit boekwerk ter sprake, maar dan als gastronom.

1973. Het jaar waarin de nieuwe legerings- en stafgebouwen werden betrokken

Op 1 september 1973 trad luitenant-kolonel P.A.F. Cavadino aan als bataljonscommandant. Hij mocht gelijk zijn kunnen bewijzen. Op 13 september startte de legerkorpsoefening 'Big-Ferro'. Wadend met de Leopards en varende met de M113's werd aan de noordoever van de rivier de Aller een bruggenhoofd vermeersterd. Het bruggenhoofd werd snel uitgebreid totdat het bataljon in de loop van de middag vastliep op verbeterd weerstand van het Groenlandse 45 Painbat.

De eerste week van de oefening mocht de staf van 103 Verkenningsbataljon de vereende krachten van beide verkenningsbataljons aanvoeren. Hierbij trad de staf van 102 Verkenningsbataljon op als hulpleidersorganisatie. De tweede week werden de rollen omgedraaid. Voor de eerste keer bij zo'n grote oefening was het een 'free battle'. De scheidsrechters honoreerden aan de hand van een puntenlijst, sterkte, artilleriesteun, verrassing en gebruik van het terrein. De commandant met de meeste oefjes, en die kwam bij de Huzaren van Boreel vaker voor dan elders, werd zo beloond.

In oktober 1973 brak de Jom Kipoeroorlog uit. Israël werd aangevallen door een alliantie bestaande uit Egypte, Algerije, Irak, Koeweit, Libië, Marokko, Saoedi-Arabië, Soedan en Tunesië.

Autoloze zondag in 1973

In deze oorlog koos Nederland de zijde van Israël. Uit protest tegen deze pro-Israëliëse houding draaiden enkele Arabische staten de olietraan dicht, waarop de regering het oliebruik probeerde te beperken door tien autoloze zondagen in te stellen. Dat was van 4 november 1973 tot en met zondag 6 januari 1974. Ook defensie moest een tijdje het oliebruik beperken. Dat had ook invloed op de oefeningen van het bataljon.

Eind **januari 1974** werd de bouwsteen oefening Wildbaan gehouden. Bij deze oefening kreeg het bataljon bezoek van de Nederlandse ambassadeur in de BRD, de heer de Geus. Op 15 juni, bij de bataljonsverjaardag, kwam de Chaffee-tank terug bij het bataljon. Dit ornament kreeg een ereplaats in het plantsoen voor de gebouwen.

Het bataljon behoorde op dat moment nog steeds tot de betere eenheden van de Nederlandse Koninklijke Landmacht.

Op 2 november ontving het bataljon dan ook de divisie legpenning van commandant 4 divisie.

Het mouwembleem (klaverblad) van 4 Divisie

In **1975** stonden de “normale” oefeningen weer op het programma. In september nam luitenant-kolonel J. Valstar het commando over. In de schietserie van oktober presteerde het bataljon het om de Bult Franciscup voor de neuzen van de tankbataljons weg te kapen. Dit mocht best een prestatie genoemd worden, omdat dit een wedstrijd was, specifiek gecreëerd voor tankpelotons. Maar ook op sportief gebied deed het bataljon het goed onder deze overste.

In **1976** begon het bataljon met de oefening Wildbaan in de omgeving van Lüneburg. Zoals altijd werd het bataljon vriendelijk ontvangen door de burgerbevolking. Dit ondanks de onvermijdelijke schades. Ook dit jaar bezocht de Prins het bataljon tijdens de voorjaarschietserie.

Bij de Boreel Sportwedstrijden in 1976 werd het A-eskadron winnaar en bezette het B-eskadron de tweede plaats. Ook zijne excellentie de heer Joseph Luns bezocht, in zijn functie als Secretaris-Generaal van de NAVO, de legerplaats en uiteraard ook het bataljon. Begin mei werd deelgenomen

aan de schietwedstrijden op het ISK in de Harskamp. Maar het sportieve hoogtepunt dit jaar moest dan nog komen. Van 19 – 20 mei vonden de Boeselager wedstrijden plaats, waar het bataljon voor het eerst aan deze Olympische Spelen voor verkennerseenheden deelnam. Tot grote schrik van de andere Buitenlandse equipes, die uit beroepsmilitairen bestonden, won het team van 103 Verkenningsbataljon bij de wedstrijden om de “Boeselager Pokal” het internationale klassement.

Schietbaan Bergen-Hohne C B-Esk ritmeester Hans J. R. Karssing in gesprek met Z.K.H. Prins Bernhard

Dit jaar werd het ook 15-jarig bestaan gevierd gelijktijdig met het 10-jarig bestaan van de Patenschaft met PzAufklBt 3. In september van dit jaar droeg het bataljon zijn steentje bij aan de Legerkorps oefening Grosser-Bär. Aan deze oefening werd deelgenomen door ruim 60.000 militairen en 20.000 voertuigen, waarvan 3.000 rupsvoertuigen.

Het **jaar 1977** startte weer met een schietserie vanuit kamp Oerbke. Het A Eskadron draaide de oefening Pantserstorm bij de commando's in Roosendaal. Een 14-daagse oefening waar je niet naar uitkeek. Je werd echt op de proef gesteld en er werd je geen rustig moment gegund. Tijdens een bivak werd er ‘voeding in natura’ uitgereikt bestaande uit rauwe aardappelen en groenten en bovendien werden er kratten met levende kippen uitgeladen. Tijdens die cursus stond ook het meermaals beklimmen van een 20 meter hoge toren die bestond uit X vormige ijzeren profielen op het programma.

Boven aangekomen kon je of abseilen of je werd gedwongen om naar een touw te springen, want je kon er net niet bij. Het touw eindigde onder in de toren waar een put met water een eventuele onfortuinlijke afdaler nog een kans had om er zonder al te veel kwetsuren ervan af te komen. Als je eenmaal in het touw hing en je je volgens het boekje naar beneden bewoog, sprong de volgende cursist alweer in het touw. Hierdoor werd de klembeweging die je moest toepassen zeer bemoeilijkt. Dit had dan weer tot gevolg dat je sneller beneden was dan gewenst en waarbij je handen behoorlijk geblesseerd konden raken. Later werden er dan ook handschoenen verstrekt.

Op 19 maart ging de oefening Wildbaan van start. In het weekend werd er een zogenaamde weekendlocatie betrokken. Hier werd op de zaterdag uitgebreid onderhoud aan de wapensystemen gepleegd. Voor de derde keer werd deze weekendlocatie in het stadje Gerdau ingericht. Na het onderhoud werden de huzaren in de gelegenheid gesteld om het stadje te verkennen. De opvang door de autochtone bevolking was zoals gewoonlijk geweldig. Vaak werden letterlijk vriendschappen voor het leven gesloten. Dit blijkt o.a. door het feit dat enige huzaren in het huwelijk traden met dochters uit verscheidene families uit dit stadje. Er werden gemiddeld 15 huwelijken per jaar gesloten tussen 'Seedorfers' en Duitse schone.

Weekendlocatie

Tijdens de schietserie in mei werd voor de laatste maal geschoten met de elektrische .50 mitrailleur. Ook hier werd het laatste schot door de bataljonscommandant afgegeven en de huls kreeg een ereplaats in het stafgebouw. Bij de Boeselagerwedstrijden in Eutin was dit jaar (slechts) een vijfde plek voor het bataljon weggelegd.

Bij de tweede oefening Wildbaan van dit jaar was het bataljon eindelijk in staat om iets terug te doen voor de gastvrije bevolking van Gerdau. Dit gebeurde door een voertuigshow, schietwedstrijden in de Schützenhalle en grote hoeveelheden bier voor de ruim 450 gasten. In september stroomden de eerste C&V's met Oerlikon kanon bij het bataljon binnen.

Het nieuwe wapensysteem voldeed uitstekend zoals bij de eerstvolgende schietserie zou blijken. Maar er stroomde dit jaar nog meer nieuw materiaal in. In november startte de omscholing op de 4-tonner YA 4440 en de Landrover. We namen dan ook afscheid van de vertrouwde Daf 3-tonner (YA 328) en de onvolprezen NEKAF-jeep.

De vernieuwde M113 C&V met 25 mm kanon

De nieuwe DAF 4tonner

Bij de jaarwisseling 1977-1978 was het gehele bataljon weer paraat. Dat werd gevierd met een groots diner voor alle personeelsleden en hun gezinnen. De eerste schietserie vond dit jaar plaats onder zeer koude omstandigheden.

17 februari 1978. Weer of geen weer, beëdiging; Inspectie door de BC Ikol van Lingen, paradecommandant maj de Jong en de Regimentscommandant Ikol jhr v.d. Goes

Vanaf de komst van ritmeester J. Attema in maart 1978 als commandant Alfa eskadron begon het te regenen en dat zou het gehele jaar doorgaan. Er werd al spoedig gesproken over "Attematisch weer". In mei werd de Boeselager Pokal

voor de tweede keer in drie jaar tijd naar Seedorf gehaald. Wederom waren de naaste internationale concurrenten verslagen. Op 19 augustus werd er voor het eerst een groots opgezette open dag voor de Duitse bevolking gehouden. De bijdrage van 103 Verkenningbataljon bestond uit het showen van

het Nederlandse materieel. De schietserie in september werd sinds lange tijd weer uitgevoerd vanuit een tentenkamp. Dit omdat kamp Oerbke bezet was door Amerikaanse troepen. Aansluitend aan deze schietserie ging de oefening Saxon-Drive, zoals eerder vanaf pagina 32 omschreven, van start. Het meest spraakmakende wapenfeit was wel de gevangennamen van de vijandelijke divisiecommandant generaal-majoor J. Makkink door de, bij 103

Verkenningbataljon onder bevel gestelde 2. Kompanie PanzerAufklärungsLehrBataillon 11 uit Munster.

Het "Attematisch weer" liet ook het kerstfeest van het B-eskadron in de Harz in het water vallen.

In februari **1979** werd de Noord-Duitse laagvlakte geteisterd door zulke grote hoeveelheden sneeuw en ijzel, dat zowel het civiele als het militaire leven totaal werd ontwricht.

Horrorwinter 1979, inzet pantservoertuigen

In Seedorf werd zelfs een crisiscentrum ingericht, van waaruit militaire hulp werd gecoördineerd.

Het rijden met eigen auto werd verboden en de in Zeven woonachtige militairen werden met militair vervoer, ook met pantservoertuigen, opgehaald. Toch gingen de militaire oefeningen, zoals de oefening Entre-Nous, door zodra de weersomstandigheden dit toelieten.

Ook het sociale leven werd ontwricht, maar dat door een boek geschreven door een leraar van de Nederlandse school met de titel 'De Roddel'. Bij de Boeselager wedstrijden in mei van dat jaar werd het bataljon voor de derde en voorlopig laatste keer winnaar. Na vele jaren werd de oefening Wesersprong weer eens uit de kast gehaald, 'up to date' gemaakt en uitgevoerd. Daarna was het bataljon gereed voor de divisie-geleide bataljonsoefening 'Steeple-Chase', waarbij 42 ZVE werd ingedeeld als C-eskadron.

Het jaar werd afgesloten met twee onplezierige voorvallen met Leopard tanks. Luitenant-kolonel W.F.S. van Lingen werd in de nadagen van zijn bataljonscommando geconfronteerd met de wijze waarop twee korporaals van het bataljon, in de dubbelfunctie van bestuurder Leopard I en afgewezen minnaar, hun leed trachtten te verwerken. De een reed met zijn tank naar Bremervörde, plette daar een aantal auto's, ramde vervolgens het stadhuis en kwam stil te staan op de trappen. De ander reed door de gesloten poort en ging rechtsaf op weg naar Nederland. In Meppen sloot hij de luiken en ging eerst maar eens slapen. Daar werd hij gearresteerd. Om herhaling te voorkomen moesten voortaan van de in de kazerne geparkeerde tanks de eindaandrijvingen worden losgekoppeld. De speciale sleutel die daarvoor moest worden gebruikt werd bewaard in de afgesloten kast van de plaatsvervangend EC. Dat zou duren tot er een verhoogde paraatheid werd afgekondigd.

Ook **1980** begon weer met een schietserie. In februari ging een afvaardiging van het bataljon naar de stoeterij in Bad Bevensen (de stoeterij waaraan we het Trakehner embleem ontleen). Dit ter gelegenheid van de opening van nieuwe stallen. Namens het Trakehnerbataljon werd een Saksisch paardenmotief als cadeau aangeboden. In maart nam het A-eskadron deel aan de oefening Klaver-Go. Op 30 april werd altijd Koninginnedag (de verjaardag van H.K.H. Koningin Juliana) uitbundig gevierd. Prinses Beatrix werd op deze datum echter ingehuldigd als Koningin der Nederlanden. De Koninginnedagfestiviteiten die normaal gesproken dan op de kazerne plaatsvonden werden daarom verplaatst naar 5 mei (Bevrijdingsdag). Tijdens de schietserie in juni 1980 wisten de tankers van het A-eskadron beslag te leggen op de Generaal Gitzbeker voor de best schietende eenheid. Een unieke prestatie voor een verkenningseenheid.

In mei **1981** werd deze prestatie nog overtroffen door zowel de Bergen op Zoombeker als de Generaal Gitzbeker te winnen. Deze keer door het B-eskadron onder de bezielende leiding van (de helaas veel te jong overleden) wachtmeester der eerste klasse Ruud de Lange. Twee bekertjes winnen! Deze unieke prestatie werd met lede ogen aangezien door de tankbataljons. Hoe kon een verkenningseenheid nu winnen in deze specifieke “tank” wedstrijden?

1981 103 Verkbat B-Esk 2e Peloton winnaar BOZ-beker. O.a. midden; wmr's 1 Jacques v.d. Berg en Ruud de Lange

41 ZVE won bij de Boeselager wedstrijden voor de tweede keer de hoofdprijs. 103 Verkbat behaalde een eervolle vijfde plaats. De 15e

verjaardag van de 'Patenschaft' met PanzerAufklärungsBataillon 3 werd in Lüneburg gevierd.

Ter gelegenheid van de 20e verjaardag van het bataljon werd op 19 juni 1981 een grote reünie georganiseerd. In Zeven werd een hippische show gegeven en werd het materieel aan de bevolking getoond. Dit terwijl het Trompetterkorps der Cavalerie opgewekte marsen speelde. Vervolgens werd in Seedorf door luitenant-kolonel G.H. Eleveld het commando overgedragen aan luitenant-kolonel R.E. Abbas. Hierbij verbaasde de Duitse luitenant-kolonel Spiering, commandant van het 'Patenbataillon', eenieder hogelijk, door in onberispelijk Nederlands een toespraak te houden. Op 7 november veroorzaakte een dronken Duitse automobilist een ongeval. Hij reed in op een colonne te voet van het SSV-eskadron. Hierbij werd de eskadronscommandant, ritmeester de Klippelaar ernstig en twee huzaren licht gewond.

Het meest in het oog springende “wapenfeit” in **1982** was de deelname van een team kaderleden aan het Gouden-Schoen voetbaltoernooi. Voor het eerst, in de lange historie van dit toernooi, wist het team van 103 beslag te leggen op de eerste plaats. Helaas zat een mooie plaats bij de Boeselagerwedstrijden er dit jaar niet in. Wellicht kwam dat door de grote hoeveelheid oefeningen. Dat waren er maar liefst eenentwintig. Drie schietseries, drie oefeningen Wildbaan, twee keer oefening Kleine-cross en twee keer Entre-Nous, vier keer de oefening Zevensprong en nog een aantal andere oefeningen.

Die grote hoeveelheid oefeningen stond in schril contrast met de opgelegde brandstofbesparingsmaatregelen. De laatste oefening van dat jaar was een zogenaamde Field Training Exercise (FTX). Deze werd gehouden in Schleswig-Holstein.

Ook in dat jaar werden de eerste 2 vrouwelijke militairen bij het Bataljon Onderhouds Groep (BOG) verwelkomd. De legering was totaal niet ingericht op de aanwezigheid van vrouwelijke militairen en daarom werden de dames gelegeerd in Zeven. Iedere dag werden zij met dienstvervoer opgehaald en weer teruggebracht. Later werd er voor de dames in het legeringsgebouw van het SSV-Esk een eigen optrekje gecreeerd. De beide dames werden door hun mannelijke collega's niet aan hun lot overgelaten. Bij het wisselen van een wiel was men gaarne bereid om een handje te helpen.

De eerste dagen van **1983** brachten de militairen van het bataljon thuis door bij familie, vrienden of kennissen. Dit omdat het bataljon verlof had. Voor het eerst deed een Turks team mee aan de Boeselagerwedstrijden. Tot grote verbazing van ons team, werd deze verkenningsgroep over de hindernisbaan gejaagd door een met een stok bewapende majoor. Hier was men zo van onder de indruk dat we slechts een vierde plaats wisten te behalen. Op 18 juni nam Ikol Ruurd Reitsma het commando over.

Leopard II. Camouflage door het breken van de vorm en opgaan in de achtergrond

In het najaar van 1983 kreeg het B-eskadron als eerste de Leopard II. Deze werd direct ingezet tijdens de oefening Entre-Nous. Het A-eskadron werd aangewezen om in 't Harde in Nederland een week sitewacht te draaien. Door de enorme motivatie van de huzaren geschiedde dit tot volle tevredenheid.

Het jaar **1984** stond in het teken van logistiek. Dit bleek één van de stokpaardjes van de bataljonscommandant te zijn. Van de vele oefeningen dit jaar sprong de oefening Wildbaan eruit. Dit vooral door de deelname van een Amerikaans verkenningseskadron dat optrad als vijand. Deze eenheid maakte met hun M60 tanks zoveel schade, dat het leek of in het oefengebied een hele Divisie een echte oorlog had uitgevochten. Op het jaarlijkse Koninginnebal, dit jaar georganiseerd door 103 Verkenningsbataljon, stalen een aantal officieren de show. Zij verschenen als leden van Oranje uit de 400-jarige geschiedenis van het Koningshuis. Hilariteit ontstond toen een ogenschijnlijk mannelijke Oranjetelg de commandant Nederlandse Troepen ten dans vroeg. Pas toen bleek dat één van de dames van het bataljon in deze vermomming stak, was de generaal bereid de uitnodiging te volgen.

Het Boeselagerteam maakte dit jaar een inschattingsfout. Ongepaste zorg over “die arme Turken” leidde ertoe dat tijdens de nachtoriëntatie essentiële informatie werd gedeeld. Hierdoor moest een bijna zekere eerste plaats aan het Turkse team worden afgestaan. Van 30 juni tot 6 juli werd de oefening Wildbaan weer gehouden. Ook dit jaar werd het eskadron bij het dorp Velgen door de vijand verslagen. Dit werd ruimschoots goed gemaakt tijdens de daaropvolgende grote Britse oefening Spearpoint.

Op de eerste dag van deze oefening wist het A-Eskadron al beslag te leggen op de complete vijandelijke divisieplannen. Wel liep de opmars van de complete Pantserbrigade een vertraging op van vijftien minuten, omdat de plv EC, elnt Rinus van Dungen zo nodig een foto moest maken bij het plaatsnaambord Gross Dungen.

Dit jaar kwam ook de video-oefenuitrusting en de mobiele bedieningssimulator van de Leopard II tanks. In september werd voor de oefening ‘Autumn-Moment’ het bataljon aangevuld door het pas opgerichte zusterbataljon 104 Verkenningbataljon, de Veluwe Adders. De beide bataljonsstaven mochten beurtelings het commando voeren.

Januari 1985 startte met de oefening Wild-Cross. Deze oefening deed zijn naam eer aan. Op 30 januari boorde een Leopard tank zich achteruit in de plaatselijke kroeg. Dit gebeurde doordat de tankbemanning de Leopard II wilde draaien. Bij de bestuurder echter raakte de “navelstreng” van zijn radioverbinding los. De drill had moeten zijn dat de bestuurder dan halt zou houden. Hij had het echter niet in de gaten. De ongelukkige tankcommandant die het aan zag komen, kon over de intercom roepen wat hij wilde, maar het ongeval viel niet af te wenden. Gelukkig waren er geen gasten in het Gasthaus. De schade bleef dus beperkt tot materiële schade en wat gekrenkte ego’s van de tankbemanning. Dit voorval haalde wel de Nederlandse kranten.

Op 18 maart werd de oefening Klaverjas gehouden. 103 Verkbat versterkt met een Duitse genie-eenheid en het Anti-Tank peloton van 42 BLJ trad hierbij op als oefenvijand van 43 Pantserinfanteriebrigade. Tijdens deze oefening, waarin echt eerlijk werd gespeeld, werd de vijand regelmatig verrast tot grote ergernis van enkele generaals. Het voordeel van de warmtebeeldapparatuur (WBA) van de Leopard tanks werd dan ook voor de volle 100% uitgebuit. Deze apparatuur was bij de vijandelijke brigade niet aanwezig.

De naam van de oefening werd al snel verbasterd in Klaver-Tjas, vanwege de naam van commandant 43 Painfbrig, generaal Tjassens. Het motto werd, na de vijandelijke oversteek over de Weser, al snel; “Tjassens terug de Weser in”.

Deze kreet stond ook op kaartenwand in één van de M577 voertuigen, compleet met de portretfoto van de generaal. Dat de generaal “not amused” was toen hij dit tijdens een werkbezoekje zag hangen hoeft hier geen betoog.

Vlak voor het afscheid van luitenant-kolonel R. Reitsma wist het bataljon eindelijk weer eens beslag te leggen op de eerste plaats in de internationale klasse van de Boeselager wedstrijden.

1986 was een jubileum jaar. Het 25jarig jubileum viel samen met het 1.000-jarig bestaan van Stadt Zeven en de 20-jarige Patenshaft met PzAufklBat 3.

De bataljonscommandant Ikol Ruurd Reitsma overhandigt een zelf vervaardigd trakehnerschild aan C-PanzerAufklärungsBataillon 3. Daarnaast het logo van het Duitse bataljon

Op de kazerne was de nieuwbouw gestart van de nieuwe Klein Verlof (KV) loodsen. Het bataljon werd opgeschrikt door het op rigoureuze wijze afscheid van het leven nemen door een huzaar. De oefening Cattle-Clash ging niet door vanwege de lang doorzettende vorst. Op 29 april werd eindelijk afscheid genomen van de laatste Daf YA 328, de fameuze drietonner.

Op 22 augustus bracht H.M.-koningin Beatrix een werkbezoek aan de Legerplaats Seedorf. Uiteraard werd dit voorafgegaan door de nodige maatregelen. Zo moest bijvoorbeeld in de officiersmess een compleet nieuwe toiletgroep worden gebouwd. Van ons bataljon kreeg adjudant Herbert Kuin, onze Bataljons adjudant (BI), het voorrecht om samen met zijn echtgenote Ollie Kuin de Koningin te mogen ontmoeten. Op de vraag van Hare Majesteit wat de adjudant het meest miste, was zijn antwoord: “Een haringtent Majesteit”. Dit tot hilariteit van Hare Majesteit en de Brigadecommandant.

Vanaf het 25-jarig bestaan van het bataljon werd er bijna niet aan geschiedschrijving gedaan. Over het jaar **1987** is dan ook bar weinig te vermelden. Slechts een anekdote uit die tijd. Korporaal 1 Boot herinnerde ons eraan. Het was tijdens een schietserie in de zomer op de gortdroge 25mm baan. Het voorterrein vatte vlam! Het bevel: "STOP, STOP, STOP" werd gegeven. De brand in het voorterrein moest eerst geblust worden.

De baancommandant, de hoofd schietinstructeur (wmr 1 Fred K.) en de korporaal zaten in de toren te wachten. Tussen beide eerstgenoemden ontstond een gesprek over de voortgang van de militaire loopbaan.

Fred: "Nou, over een jaar of vijf breekt de derde wereldoorlog uit en daar kom ik dan zeker als ritmeester uit. Doos sigaren in mijn binnenzak, als ik dan mijn rang vergeten ben, hoef ik alleen maar even op de doos te kijken".

De baancommandant: "Dat doe ik ook elke morgen, even kijken op het doosje Ritmeester sigaren en dan weet ik het weer"

Fred: "Nee geen "Ritmeester" maar "Hofnar..."

De anekdotes over de ritmeesters zijn talrijk zo heeft de lkol tit b.d. W.L. Plink er zelfs een boekje over geschreven. Een van de verhalen daaruit;

De ritmeester zou binnenkort jarig zijn en zoals bijna alle ritmeesters, was ook hij geliefd bij zijn eskadron. Een kleine deputatie toog bij diens afwezigheid naar diens huis om zijn echtgenote te vragen wat de ritmeester graag zou willen hebben. De echtgenote moest even nadenken en toen opperde de aanwezige luitenant: "Wat dacht u van een boek?" Mevrouw keek verschrikt op en zei: "Heren dat is onmogelijk, de ritmeester heeft al een boek". Na enig overleg besloot men dat de ritmeester verrast zou worden met een mooie legpuzzel. Op zijn verjaardag werd die voor de front van de troepen overhandigd. De ritmeester was zichtbaar ontroerd en ging meteen naar huis om aan de puzzel te beginnen. Toen de ritmeester na dagen nog niet terugkeerde op het eskadron ging de plaatsvervanger maar eens kijken wat er toch aan de hand was. De ritmeester deed zelf open en de luitenant vroeg wat er toch aan de hand was. De ritmeester antwoordde dat hij met de puzzel bezig was en dat hij bijna klaar was. De luitenant opperde dat het wel lang duurde, waarna de ritmeester verontwaardigd reageerde met: "Hoezo lang? Op de doos staat 6 – 12 jaar en ik doe het in een paar dagen!"

Nog een uit vele: Tijdens een oefening komt de generaal op bezoek en vraagt naar de ritmeester. De generaal wordt naar de ritmeester geleid en de generaal vraagt hoe de oefening verloopt. Nadat de ritmeester de generaal uitgebreid op de hoogte heeft gebracht vraagt de generaal waar zij zich op dat moment bevinden. De ritmeester pakt de kaart, bestudeert deze aandachtig en antwoordt, daarbij in het voorterrein wijzend: "Volgens de kaart generaal, bevinden wij ons daar op gindse heuvel."

Het jaarlijkse Trakehnerbal voor de officieren werd in **1988** gehouden te Wester-Timke. Jammer genoeg kon luitenant-kolonel P. Bruinink daar slechts één oudgediende begroeten, luitenant-kolonel A. Rens, toentertijd commandant van het zusterregiment Huzaren Prins Alexander. Na de schietserie 1988-3 mocht het A-eskadron als C-eskadron van 104 Verkenning bataljon meedoen met de legerkorpsoefening 'Free-Lion'. De staf van 103 Verkenning bataljon mocht de hulpleidersorganisatie voor zijn rekening nemen. Vanwege de vele overplaatsingen werd een aantal reserveofficieren verzocht de open plaatsen op te vullen. Door de reserve-majors P.T. Kok en L.P.M. Winkelman en reserve ritmeester A.M.J. Fischer werd enthousiast gevolg gegeven aan deze oproep. Tijdens het ouderweekeinde van het Staf-en Verzorgingseskadron in oktober werd van een aantal officieren en onderofficieren de snorren bij opbod verkocht. Hierdoor kon een aanzienlijk bedrag worden aangeboden aan het Instituut voor Gehandicapte Kinderen te Zoeterwoude.

Een ingrijpende gebeurtenis in **1989** was het verdwijnen van de mortier 4.2 inch uit de organisatie, en daarmee ook de M106. Voor de vuursteun waren de verkenning bataljons voortaan volledig aangewezen op de veldartillerie. Menigeen had daarover zo zijn twijfels. Bij de schietseries in dat jaar werd voor het eerst, sinds het commando van luitenant-kolonel Van der Goes, niet in Oerbke gelegeerd, maar heel toepasselijk in het bivak 'Trakehnen'. Deze verandering viel samen met het aantreden van de nieuwe bataljonscommandant, luitenant-kolonel P.H. de Vries.

De Mortierbak M106 verdwijnt bij het bataljon. Hier gaat nog een M106 door een NBC-ontsmettingsstraat

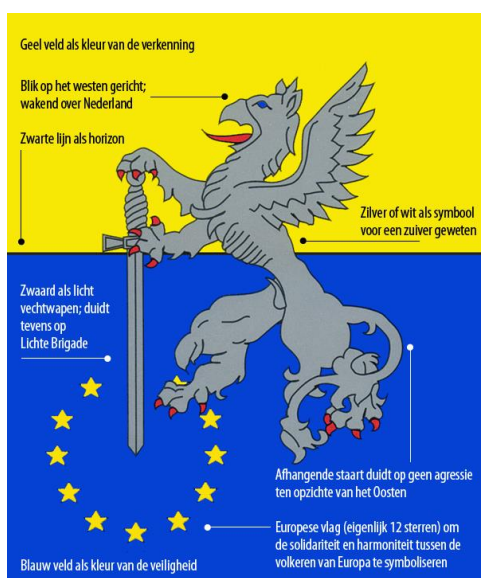
Februari 1990 ging de divisiegeleide bataljonsoefening 'Twin-Rider', met A-104 Verkenning bataljon onder bevel, vanwege het uitzonderlijk slechte weer niet

door. Door opdooi, sneeuw, regen en ijzel zou waarschijnlijk onaanvaardbare schade zijn aangericht. Bijzonder, in december 1990 ging het A-eskadron naar Roosendaal voor de oefening 'Pantserstorm', iets wat de 'Duitse' verkenners al heel lang niet meer hadden gedaan. Ook bijzonder was dat het B-eskadron in verband met de diensttijdverkorting twee maanden eerder afzwaaide.

In 1991 vonden drie jubilea plaats: PanzerAufklärungsBataillon 3 bestond 35 jaar, 103 Verkbat bestond 30 jaar en de 'Patenschaft' tussen beide bataljons was 25 jaar oud. Dat werd op 14 juni 1991 uitbundig gevierd. De '5e Kompanie' kwam voor een hele week naar Seedorf. Er was een buitengewoon appel van beide bataljons in de stad

Zeven, gevolgd door een defilé met alle voertuigen. Het civiele verkeer lag een uur lang in coma. Tot overmaat van ramp had de 'Autobahn Polizei' vanwege een ongeval alle verkeer via Zeven geleid. Ter afsluiting was er een barbecue voor 1.000 man waarbij 3.000 liter bier werd getapt. Een gigantische operatie die vlekkeloos verliep, mede dankzij de regie van de plaatsvervangend bataljonscommandant majoor D. Brunt.

Op 1 juli 1992 werd te Seedorf 41 Lichte Brigade formeel opgericht. Dit was in grote lijnen een voortzetting van 41 Pantserbrigade, waaruit 43 Tankbataljon was verdwenen en waaraan 103 en 104 Verkenningbataljon werden toegevoegd. Voor het laatstgenoemde bataljon gold dat alleen in oorlogstijd. In vreedstijd bleef 104 Verkenningbataljon deel uitmaken van de 1e Divisie '7 december'. De commandant van de 4e Divisie had 103 Verkenningbataljon reeds op 14 januari 1992 te Oerbke overgedragen aan commandant 41 Pantserbrigade. Bij deze gelegenheid overhandigde generaal-majoor C. Dekker het divisiefanion aan luitenant-kolonel P.H. de Vries. Brigadegeneraal K. Kraak bleef brigadecommandant. Een voorstel van commandant 41 Lichte Brigade om de stafcompagnie om te vormen tot een stafeskadron werd door de BLS afgewezen, ondanks positief advies van de

divisiecommandant en de legerkorpscommandant. Bij het eerste brigade-appel stond ook de standaard van het regiment ingetreden. De verkenningsekskadrons werden gereorganiseerd en bestonden voortaan uit een verkennerpeloton, een tankpeloton en een tirailleurpeloton.

Het bataljon gooide in 1992 weer hoge ogen op wedstrijdgebied. Het Boeselagerteam, gecoacht door ritmeester D.J. Echten en gecommandeerd door eerste-luitenant M.C. Buitink, werd in mei winnaar in het internationale klassement. Het tankpeloton van het B-eskadron werd winnaar bij de wedstrijd om de Bult Franciscup in september, iets wat gewoonlijk de tankbataljons onder elkaar hielden. Bij de Bergen op Zoom-wedstrijden eindigde dat peloton op de tweede plaats. In mei van dat jaar werd afscheid genomen van de laatste M113A1. Deze voertuigen werden vervangen door de YPR765 PRI 25 mm.

In het schitterende, doch moeilijke terrein van de Eiffel oefende 41 Lichte Brigade voor het eerst in het kader van het 'Mobile Counter Concentration Defence Concept'. Dit bracht tot dusver onbekende tijd- en ruimtefactoren met zich mee. Bijvoorbeeld een verplaatsing van bijna 100 km, aansluitend een voorwaartse doorschrijding en vervolgens een gebiedsverkenning.

In **1993** mocht 103 Verkenningsebataljon, als winnaar in het voorgaande jaar, de wedstrijd om de Bult Franciscup organiseren. Tot ontzetting van de tankbataljons werd het deelnemende tankpeloton van 103 Verkenningsebataljon wederom winnaar. De plaatsvervangend brigadecommandant, kolonel R.R.R.E. Meeder, reikte op een speciaal bataljonsappel een groepswaardering uit aan de pelotonscommandant, kornet E.R. Wilmink. In 1993 deed er sinds lange tijd weer een detachement mee aan de Nijmeegse 4-Daagse.

Op **20 januari 1994** werd het bataljon opnieuw meest verdienstelijke onderdeel van de 4e Divisie en kreeg luitenant-kolonel J.L. Johan het divisiefanion uitgereikt. Beide verkenningsebataljons voerden nu gelijktijdig het fanion van hun divisie. De zomerschietserie 1994 van het B-eskadron is het vermelden waard omdat toen ook de legerkorps vaardigheidswedstrijden werden gehouden. Met alles waarmee je kon schieten legde het B-eskadron beslag op de eerste plaats. Het bataljon had nu voor het derde jaar in successie de Bult-Franciscup in zijn bezit. Eerlijkheidshalve moet worden vermeld dat de meest geduchte tegenstanders van weleer, 41 en 43 Tankbataljon, inmiddels waren opgeheven. Ook werd na vele jaren weer eens een Boreelsportdag gehouden.

Nadat 104 Verkenningsebataljon op **12 januari 1995** was opgeheven, werden de tradities en de fanions van het Adderbataljon overgenomen door het Trakehnerbataljon. Een lichtpuntje daarbij was dat het C-eskadron in maart 1996 weer paraat zou worden gesteld.

De laatste commandant van 103 Verkenningsebataljon M.C. (Michiel) Dulfer en de samensteller van dit

boekwerk Fred Kerkhof toen zij beiden geplaatst waren bij de sectie 3 van de 41 Lichte Brigade in Seedorf (oefening CANON CLOUD 1995)

Vanwege bezuinigingen op defensie-uitgaven in Nederland en Duitsland, kon Nederland het 1e Legerkorps niet op sterkte houden en kon ook Duitsland geen volledig derde legerkorps op de been brengen. Dus besloten beide landen een gezamenlijk Duits-Nederlands legerkorps op te richten.

Dit werd 1(GE/NL) Corps. Tot de opheffing van het 1ste Legerkorps en samenwerking met het Duitse leger werd al besloten in de prioriteitennota van minister Ter Beek in 1993.

Op 31 augustus stond het B-eskadron aangetreden bij de oprichting te Münster van het 1e Duits-Nederlandse Legerkorps.

Luitenant-generaal R. Reitsma ontving in aanwezigheid van bondskanselier Helmut Kohl en minister-president Wim Kok het vaandel met de spreuk 'Communitate Valemus'.

Luitenant-kolonel Johan was hiervan dermate onder de indruk, dat hij deze gebeurtenis daags daarna op het bataljonsappel vergelijkbaar achtte met de Vrede van Munster in 1648.

De staf van het hoofdkwartier GE/NL Legerkorps bestaat uit ruim 400 militairen en burgers. De meeste functies zijn gelijk verdeeld tussen Duitsland en Nederland. Zo'n 70 functies zijn gereserveerd voor militairen van andere NAVO- en EU-lidstaten. Militairen uit België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Spanje, Turkije, het Verenigd Koninkrijk en de VS maken ook deel uit van de staf in het Duitse Münster. De samenwerking in één gebouw, en meestal zelfs binnen één kantoor, leidt nog steeds tot internationale integratie.

Op Prinsjesdag vormde het B-eskadron, aangevuld met een deel van het Staf, staf- en verzorgingseskadron, een deel van de erehaag. Nu kon de Residentie genieten van het uit volle borst gezongen Boreellied.

Op 8 december 1995 werd het laatste schot met een Leopard II bij het bataljon afgevuurd. Vuurkracht en stootkracht zouden voortaan moeten worden geleend.

Nachtschieten met de Leopard II

Het **voorjaar van 1996** stond in het teken van reorganisatie, materieel inleveren en materieel ontvangen. De verkenningseskadrons bestonden nu uit twee verkenningspelotons met ieder zes verkenningsvoertuigen en een tirailleurpeloton met vier YPR765 PRI 25 mm. Als interim-oplossing, tot de komst van de Fennek, werden ook de M113 C&V vervangen door YPR765 PRI 25 mm. Het geweer FAL en de pistoolmitrailleur UZI werden beide vervangen door de Diemaco. Op 15 januari kwamen de laatste dienstplichtigen, lichting 95-10, binnen bij het B-eskadron.

In februari werd er nog een commandopostoefening gehouden, voorlopig de laatste. Ritmeester R. Wilmsen droeg op 15 februari het commando over het A-eskadron over aan ritmeester R. van

Zanten, om zich te gaan wijden aan het paraat stellen van het C-eskadron. In 1996 werd daarvan alleen het logistieke pel geformeerd. Pas in het voorjaar van 1997 zouden de beide verkenningpelotons en het tirailleurpeloton volgen. Het bevoorradingspeloton werd veranderd in een reorganisatieteam. 'Light-Recce' was de laatste oefening met dienstplichtigen, maar wel al geënt op de nieuwe organisatie.

Tijdens een gecombineerd ouderweekend van het Staf, Staf- en Verzorgingseskadron en het B-eskadron droeg luitenant-kolonel J.L. Johan, in het bijzijn van meer dan vijfhonderd ouders, het commando over aan luitenant-kolonel W. van den Bos. De allerlaatste dienstplichtigen verlieten nu het bataljon.

6 mei 1996 Laatste oefening met dienstplichtigen; 'Light Recce' bij Barnsdorf, zuid van Bremen

In de tweede helft van 1996 lag de nadruk op het herzien van de opleidingsgangen en de vaste orders. Het beleid voor de nieuwe organisatie moest worden vastgelegd en alle oefeningen werden opnieuw tegen het licht gehouden. De eerste beroepshuzaren kwamen binnen, maar nog wel mondjesmaat. In december kwam het definitieve bericht dat het A-eskadron in juni 1997 als onderdeel van 42 NL Mechbat RHPO/RHB zou worden uitgezonden naar Bosnië.

Het A-eskadron werd geheel op sterkte gebracht en bereidde zich in de eerste vier maanden van **1997** voor op de uitzending naar Bosnië. Dat culmineerde in april in een gezamenlijke oefening met 42 Tankbataljon RHPO in en om Vogelsang. Na het inschepingsverlof verplaatste het eskadron zich in de eerste helft van juni naar Bosnië. Het A-team 42 NL Mechbat, zoals het eskadron nu heette, kreeg als basis Camp Knezevo met één pelotonsteam aan de andere kant van de berg in Obodnic. De 'area of responsibility' (AOR) van het team lag zuidoost van de stad Banja Luka. In oktober bezochten de regimentcommandant luitenant-kolonel R.J. Nix, en de regimentadjutant/standaarddrager

J.J. Breukelman het A-team. In december 1997 vertrok het B-eskadron onder de vleugels van 11 Tankbataljon, dat werd nu 11 NL Mechbat RHS/RHB, naar Bosnië en nam daar de posities van het A-eskadron over.

Het C-eskadron oefende in **januari 1998** met Duitse 'Gebirgsjäger' op meer dan 2.000 meter hoogte in de

omgeving van Berchtesgaden en de volgende maand schoot en oefende het bij Putlos aan de Kieler Bucht. In maart oefende het twee weken lang in Hammelburg met parachutisten van het Franse vreemdelingenlegioen. Toen kwam het bericht dat de Boeselager wedstrijd dit jaar niet zou doorgaan. Het B-eskadron keerde in juni terug uit Bosnië. Luitenant-kolonel S. van Klaarbergen nam in september het bataljonscommando over van luitenant-kolonel W. van den Bos. Het C-eskadron nam in oktober deel aan een internationale wedstrijd voor lange afstand verkenner in Wales. Drie dagen lang werd in zwaar begaanbaar, bergachtig terrein onder abominabele weersomstandigheden gepatrouilleerd over een afstand van 80 km. Slechts 17 van de 98 deelnemende teams haalden de finish, het C-eskadron werd derde en daarmee beste buitenlandse eenheid.

Het **jaar 1999** bracht ingrijpende veranderingen voor het bataljon. De omvorming van 41 Lichte Brigade in 41 Gemechaniseerde Brigade (41 Mechbrig) resulteerde in een standplaatsruil met 101 Tankbataljon RHPA. Op 11 juni verhuisde het bataljon naar de Dumoulinkazerne te Soesterberg. Er vond een levendige ruilhandel in personeel plaats tussen beide bataljons. Het C-eskadron bleef achter in Seedorf en werd getransformeerd tot 41 Brigade Verkenningeseskadron (41 BVE). Het bataljon werd nu 'vierkant' gemaakt met het A- en B-eskadron paraat en het C- en D-eskadron mobilisabel. De beide parate eskadrons bleven kampen met onderbezetting, zodat voortdurend moest worden geschoven met personeel. Dat kwam de teamvorming niet ten goede.

De Dumoulinkazerne te Soesterberg. Toegangspoort langs de N237

De eventuele uitzending van het B-eskadron naar Cyprus bleek in september definitief niet door te gaan. Wellicht zou Kosovo of Bosnië daarvoor in de plaats komen.

Op de tv werd dat jaar een nieuw programma uitgezonden, Big Brother. Een van de deelnemers was een oud huzaar van het A-eskadron, Bart Spring in 't Veld. Ter verhoging van zijn moreel werd in oktober 1999 door een sterke deputatie van het eskadron, buiten het Big Brotherhuis, uit volle borst het Boreellied ten gehore gebracht. Heel het land luisterde mee.

Het A-eskadron voltooide de opleiding voor de uitzending met de eindoefening van twee weken in Engeland en vertrok begin december naar Cyprus. Het B-eskadron had de twijfelachtige eer om op oudejaarsavond paraat te zijn voor 'millenniumbijstand'. Die eindigde om 03.30 uur omdat er gewoon niets misging.

De oefening Recce-Clop speelde tweede helft **januari 2000** in de omgeving van Cloppenburg en was in zoverre bijzonder dat het bataljon ruim vijfhonderd militairen in het veld bracht. Van het 'Patenbataillon' waren twee 'Kompanien' geleend. Ook 102 EOVC-compagnie (elektronische oorlogvoering), 330 Herstelcompagnie en 13 Geneeskundige Compagnie deden mee en niet te vergeten reserve luitenant-kolonel P.T. Kok en reserve eerste-luitenant R.P.C. Neve. Laatstgenoemde was ingedeeld als pelotonscommandant bij het mobilisabele D-eskadron. In maart oefende het bataljon met 43 Mechbrig in Hongarije. Het B-eskadron, voorbestemd om per 1 juli 2001 het verkenningsskadron van deze brigade te worden, kon zo alvast zijn visitekaartje afgeven.

Minister van Defensie Joris Voorhoeve bezoekt de oefening "Griffin Rhapsody" in Hongarije

Het Staf, staf- en verzorgingseskadron leverde in mei 2000 een erewacht voor het bezoek van de Japanse keizer. Het A-eskadron was begin juni weer terug uit Cyprus. Tijdens de schietserie in Hohne werd op 15 juni 2000 de 39e verjaardag van het bataljon gevierd. Hier droeg op baan 11 adjudant J.J. Breukelman zijn functie van regimentsadjudant/standaarddrager over aan adjudant J.H.M. Claessen. Juni werd afgesloten met een 'medal-parade' te Nieuwegein voor het A-eskadron in verband met hun uitzending naar Cyprus. Luitenant-kolonel S. van Klaarbergen droeg op 3 juli het bataljons commando over aan luitenant-kolonel M.C. Dulfer. Het jaar werd afgesloten met twee weken oefenen in Holstein, waaraan ook weer zes reserveofficieren deelnamen, en een tactische oefening zonder troepen in de Vogezen.

2001. Het laatste jaar van het parate bestaan van het bataljon werd gekenmerkt door een vliegende start in het eerste kwartaal. Helaas gooide de mond- en klauwzeerepidemie roet in het eten en werd de grote eindoefening na een week beëindigd. Daarvoor in de plaats kwam inzet in de haven van Rotterdam tot begin juli. In het tweede kwartaal lag de nadruk reeds op het oprichten van 42 en 43 BVE en het reserve stellen van het bataljon. Met de defensienota 2000 was het begrip reserve-eenheden in plaats van mobilisabele eenheden ingevoerd. Vooral het staf- en verzorgingseskadron kreeg het moeilijk omdat het personeelsbestand sinds oktober 2000 nauwelijks meer was aangevuld. Ook de beide verkenningseskadrons zaten op slechts 60 tot 70 % van de organieke sterkte. In juni werd in Soesterberg een grote reünie gehouden waaraan ongeveer achthonderd Trakehners deelnamen.

Op 5 november 2001 werd het A-eskadron 42 BVE en het B-eskadron 43 BVE. De eskadrons bleven voorlopig nog in Soesterberg totdat de infrastructuur in Oirschot en Havelte gereed zou zijn. Op **5 juni 2003** werd 103 ISTAR-bataljon opgericht. Het gros van dat bataljon werd gelegerd in de Tonnetkazerne te 't Harde.

Logo 42 BVE

Logo 43 BVE

Logo 103 ISTAR-bataljon

Onbekend maakt onbemind, de onbekende gevechtsveldbewakingsradar

Een onderbelicht deel van het materieel wat bij 103 Verkenningsbataljon in de bewapening zat is de gevechtsveldbewakingsradar. In 1968 werd de Franse Rasura (Radar de Surveillance Rapproché) aangekocht. Ieder verkenningseskadron kreeg er 2 toegewezen en de radarinstallatie werd vervoerd met een M113 radarvoertuig met 1 chauffeur, 3 bedienaars en een wachtmeester als commandant.

Rasura in "grondopstelling"

Het systeem was draagbaar maar met 60 kilo zwaar en was daarom te verdelen in drie pakketten à 20 kilo. Het systeem werkte met radargolven en alleen bewegende objecten konden worden gedetecteerd. Een ander probleem was dat men direct zicht (zogenaamd line of sight) op het te bewaken object of terreindeel moest hebben.

De Rasura kon rijdende voertuigen detecteren tot een afstand van maximaal 5 km. Groepen in beweging tot maximaal 2 km en enkele personen in beweging tot 120 meter. Bovendien moesten de doelen zich bewegen met een snelheid tussen ruim 3 km tot 60 km per uur. Bewegingen in de 'dode hoeken' werden niet gesignaleerd.

De RASURA (model 2A) kon 8 uur functioneren op een herlaadbare nikkel-cadmium-accu. Model 3A was voorzien van een omvormer voor gebruik op voertuigen met een 24V stroomvoorziening.

De RASURA was een doppler-radar systeem met auditief „display“; dat wil zeggen, dat de bedienaar van de radar moest trachten uit het geruis, gefluit en geratel in een hoofdtelefoon opmaken of er personen of voertuigen aanwezig waren in zijn terreinsector en zo ja, hoeveel en van welke aard. In 1981 werd de RASURA vervangen door de in 1965 ontwikkelde Britse ZB 298. Met de komst van de ZB 298 werd deze afstanden verdubbeld.

Radar ZB 298 KL/TPS-4742

Bij de ZB 298 werden bewegingen ook met streepjes zichtbaar op een schermpje. De training bestond uit het herhaaldelijk aanbieden van doelen, via een geluidsband of in het veld. Tijdens de lessen werd de leerling telkens verteld welk geluid hij hoorde.

De Oude Stomp

Door de ogen van een dienstplichtig huzaar

De geschiedenis optekenen door beroepspersoneel is slechts één kant van het verhaal zoals Huzaar Hans Smulders beschreef in het begin van dit boek vóórdat hij bij het bataljon werd geplaatst. Maar hoe beleefden onze dienstplichtigen hun “diensttijd” tijdens het dienen bij het Trakehnerbataljon? Huzaar Jan Schuurman van lichting 71-6 omschreef dit zo op de Facebookpagina van oud 103 Verkenningsbataljon:

Beste Huzaren van 103 Verkenningsbataljon.

Natuurlijk begon het voor ons allemaal met de eerste confrontatie op de dag dat er gekeurd moest worden. Voor mij en veel mensen werd deze APK uitgevoerd op de 'Boreel kazerne' in Deventer, die een hele dag duurde. Heel misschien hoopte je stiekem op een briefje van ongeschiktheid. Maar vreemd genoeg werden alle jongens uit onze groep goed bevonden om het vaderland voor een bepaalde tijd te dienen. 50 jaar geleden, en ik weet het als de dag van gisteren, stond ik in mijn onderbroek voor de arts in zijn lange witte jas, die medebepalend is geweest dat ik nu hier iets op papier zet. Aansluitend de “benikwelgoedwijstest”, met vragen over je geaardheid en of je familie of vrienden had in een of ander communistische republiek. Einduitslag “Goed gekeurd” voor alle diensten. Mijn dienstplicht begon in november 1971. Lichting 71-6.

Na een opleidingsperiode van 2 maanden in Amersfoort, (de oude Willem III kazerne), inclusief de opleiding als M113 chauffeur, kregen we te horen dat 'Seedorf' onze legerplaats werd. Mijn eenheid werd: "103 Verkenningsbataljon Bravo-eskadron Seedorf".

Onze zwarte baret werd door ons als een trotse relikwie beschouwd.

'Duitsland' was toen nog een brug te ver en de communicatie met het thuisfront was een gecensureerde brief. Want volgens onze

commandanten, luisterde de vijand toen nog mee. Groen als gras, verlegen en geheelonthouder van alles wat volgens mijn ouders verkeerd was, nam ik plaats in een grote bus die mij en mijn mede strijdgenoten naar het verre Duitsland ging vervoeren. Als jongste kind en enige zoon uit een gezin van 6 kinderen, misschien een tikje verwend door mijn 5 oudere zussen, werd mijn koffer

volgepakt met allerlei zoetigheden en lekkernijen. Kleine Jan moest in dienst en nog wel naar het verre 'Seedorf'. Het werd een geweldig mooie periode. Helaas bleef er van het verlegen en schuchtere ventje niet veel meer over. Roken als een Hoogovenschoorsteen, zuipen als Andre Hazes en knokken alsof het leven alleen maar uit knokken bestond. Met als resultaat een telkens terugkerend blauw oog en de nodige andere gekleurde plekken. We draaiden, 'Creedence Clearwater', 'Santana', 'The Doors', 'The Byrds', 'The Hollies' en 'The Animals. Deze werden massaal belastingvrij gekocht bij de WZZ. (WelZijnsZorg). We draaiden oefeningen met getraumatiseerde Amerikanen, die uit Vietnam waren teruggekeerd. Dat ze in 'Vietnam' nog volop aan het knokken waren ging aan ons voorbij, maar nummers als: 'Paint it Black', 'We Gotta Get Out Of This Place' en natuurlijk 'He Ain't Heavy He's My Brother' werden grijs gedraaid op mijn 'Dual' platenspelertje. Nummers die ze mogen draaien op mijn begrafenis.

Mutti Müller achter de tap in haar Kneipe in Seedorf. Haar dochter genoot meer aandacht (zie elders in deze uitgave)

Als ik nu nog roep van 'Mutti Müller, de 'Roxy Bar' in Zeven en 'Meyers Tanzpalast' in Wehldorf, zullen er duizenden oudgedienden weer kriebels krijgen en nog graag één keer achttien jaar willen zijn. Geen gezeik over controversiële onderwerpen als integratie, islamisering, homohaar of transgenders. Welke legerplaats of kazerne je ook kwam, altijd was Kilroy hier al eerder geweest. Op ieder schijthuis had dezelfde idioot gezeten om zijn initialen "Kilroy was here" in de deur te snijden.

Nooit geweten wie 'Kilroy' was

Onder de gemeenschappelijke douches durfde je nog te bukken, om het op de grond gevallen zeepje op te rapen, zonder achterom te kijken. Ik bedoel maar. Maandenlang van huis had zijn tol geëist, wat was er gebeurd met het degelijke kereltje dat vertrok, maar terugkwam als eentja wat moet ik er van maken. Het werden 16 geweldige maanden, voor mij en de huzaren van lichting 71-6.

De zaterdagavond was de kers op de taart. Je propte jezelf met 7 mannen in een bestelde taxi, ieder betaalde 2 mark en je werd afgeleverd bij een discotheek of andere uitgaansgelegenheid.

Twee keer per jaar werd er een grote groep verpleegsters uit 'Bremervörde' uitgenodigd voor een gezellig feest met aansluitend de dolle duikavond. Eten en drinken was vrij en de dames werden gehaald en gebracht. Daaruit zijn zelfs huwelijken ontstaan. De wekelijkse brieven aan het thuisfront werden maandelijkse brieven en soms duurde het nog langer. Van het rustige en ietwat bescheiden mannetje, dat in november 1971 zijn burgerkloffie moest verruilen voor zijn 'Eerste grijs', bleef maar bitter weinig over.

Maar had ik dit alles willen missen beste Huzaren? Nog voor geen miljoen!

"Einde diensttijd". De laatste dag werd gevuld met veel gezuip en veel onzinnig gelul als: "We gaan gelukkig voorgoed naar huis". "Sodemieter op". Te snel kreeg ik heimwee naar 'Seedorf' en Duitsland en miste alles wat mijn ouders juist als slecht, slechter en slechtst hadden benoemd. Ik kon thuis de draai niet meer vinden, het bloed kruipt nu eenmaal..... Binnen een maand zat ik 'wieder in die Heimat'.

Voor alle mannen die onder de wapenen zijn geweest geldt, dat we allemaal onze verhalen en anekdotes hebben over een tijd die je een leven lang mee zult dragen. Want beste vrienden: 'Je kunt de persoon wel uit de militaire dienst halen, maar de militaire dienst nooit meer uit de persoon. "Seedorf" deed op 11 mei 2006 na 43 jaar voorgoed zijn poorten dicht.

Huzaar Jan Schuurman lichting 71-6.

'Houd u allen goed en blijf gezond. 'Op de plaats rust.....rust'.

Ook de toenmalig kornet Hellemans is nog een anekdote bijgebleven. Deze deelde hij met ons bij het 25-jarig jubileum van het bataljon in 1986 (bron "Contact wacht Uit").

De wonderkachel van vader Bunschot

Een anekdote van toenmalig kornet Hellemans. Schietserie 7 september 20 oktober 1967:

"Het is zaterdagmiddag als we het bivak op de Hirschberg binnenkomen. In de drie weken die we reeds in Seedorf hebben doorgebracht, hebben we zeer veel over de schietserie gehoord. De aankomst in dit bivak echter, baarde ons enige zorgen.

Men kan zich zo'n bivak het best voorstellen als een groot uitgefallen zigeunerkamp, dat bestaat uit zéér antieke, dus oude opgelapte, tenten. Daar

mijn OPC, de wachtmeester Kim, al vaker op schietserie was geweest, kon ik met een gerust hart het peloton aan zijn zorg toevertrouwen, om mijn eigen legering in orde te brengen.

Ik trok mij terug in onze tent, die maar net iets groter was dan een pubtent, om het daar tezamen met mijn beide collega PC'n wat bewoonbaarder te maken. Voor het eerst in mijn leven zag ik het wonder van de "Aladdin" kachel, die ons de nodige warmte moest gaan geven.

Noch ik, noch mijn collega kornet Kleijn, hadden het monster ooit eerder gezien, laat staan dat we wisten hoe we het apparaat moesten bedienen. Gelukkig was de derde PC iemand met KMA-ervaring, die wist dus hoe het apparaat aan de praat gebracht moest worden. Zo gezegd, zo gedaan. De luitenant kreeg het ding vlekkeloos aan de praat en daadwerkelijk, toen eenieder van ons gereed was met het inrichten van zijn slaapstede, brandde het apparaat als een tierelier. We begonnen ons al aardig thuis te voelen in de ietwat primitieve omstandigheden. Na ons overtuigd te hebben dat onze tent in orde was, vertrokken wij naar de officiersmess om ons te verpozen en te dineren. Op deze avond vierden wij ons Entre-Nous bij het bataljon en het was best wel gezellig, hoewel ik uit mijn studententijd wel iets anders gewend was. Misschien wel hierdoor was ik één van de eersten die het voor gezien hield en mij, via de pubtenten van de maten, op weg begaf naar mijn eigen onderkomen. Daar het licht in het bivak reeds was gedoofd, kroop ik mijn tent binnen om mijn zaklamp te pakken, die op mijn slaapplek lag. Ik voelde en rook dat er iets aan de hand moest zijn. Toen ik het licht ontstoken had en in het rond keek, zag ik de enorme ravage die het monster had aangericht. Zonder mij te bedenken greep ik iets waaronder ik kon slapen en kroop weer naar buiten. Onder de eerste de beste boom ben ik maar gaan liggen en wat er verder die avond is gebeurd is compleet aan mij voorbijgegaan.

De volgende morgen, het was zondag, zag ik bij daglicht de omvang van de verwoesting die de "Aladdin" had aangericht, het monster waar we in eerste instantie zo blij mee waren geweest. We hadden snel door wat er mis was gegaan. Een "Aladdin" ontsteken is geen kunst, alleen de controle daarop is het probleem. Toen wij in de mess waren en de kachel goed warm was, is hij door gebrek aan deskundig bijstellen gaan walmen. De gehele avond had een vettige zwarte walm onze tent gevuld. Alles wat zich in de tent bevond was ernstig aangetast. Een laag roet van wel twee centimeter dik lag in de gehele tent, ook op onze PSU en kleren. Alles was gitzwart. Het huilen stond ons nader dan het lachen en dat voor de ogen van alle huzaren. Nog nooit hebben we in ons leven zo hard gewerkt als op die zondag, ondanks alle "grappige" opmerkingen en aantijgingen van het beroepskader. De schade werd op collegiale wijze geregeld en de stomerij is er rijk aan geworden. De "Aladdin" is daarna alleen nog onder deskundige leiding ontstoken. Een nog veel belangrijkere les hebben we ervan geleerd, namelijk: de zaken goed te doen, te vragen als je iets niet weet, te overdenken wat je doet, maar vooral controle. Één naam ontbreekt nog aan dit verhaal, de naam van de beroeps PC. Deze PC speelde bij het 25-jarig bestaan wederom een cruciale rol. Het was de latere bataljonscommandant, Ikol P.E. Selles".

Hoe om te gaan met kachels in tenten tijdens oefeningen

In de grotere kader-commando en messtenten werden de tentkachels GHS gebruikt. De gebruiksaanwijzing stond op de zijkant afgebeeld en werd vaak

niet gelezen. Er ontstond altijd een discussie of de kachel nu op diesel, benzine of kerosine brandde. Het instructieplaatje gaf ook niet veel duidelijkheid, want daar stond het niet op. Na het raadplegen van de bijgevoegde instructiekaart (IK) kon de jerrycan met brandstof buiten de tent worden aangesloten. Hierna moest er buiten brandstof door de leiding worden gepompt en vervolgens werd met een lont de brandstof in de kachel ontstoken. Dit was een gevaarlijk iets wat niet zelden leidde tot behoorlijke ontploffingen. Als de kachel brandde kwam het volgende probleem. Kaderleden die zich wilden ontdoen van hun kledingstukken vonden daarbij steun aan de (hete) kachelpijp, met alle gevolgen van dien.

De bewuste tentkachel

De jerrycan kon benzine, diesel, kerosine of water bevatten. Een metalen plaatje, stevig vastgemaakt aan de greep, duidde aan welke vloeistof werd vervoerd. Kleur en markeringen in reliëf, handig bij gebruik 's nachts zonder verlichting, gaven informatie over de aard van de vloeistof. Huzaren konden zo een onderscheid maken tussen benzine, kerosine of diesel. Jerrycans voor drinkwater waren te herkennen aan een wit kruis dat op de zijde werd geschilderd en aan de vorm van het handvat (een H van H_2O). Later werd voor water gebruik gemaakt van plastic jerrycans. Konden de metalen watercans nog gewoon op de kachel worden geplaatst, teneinde warm water te verkrijgen, bij de plastic cans had dit vaak smelten van de cans tot gevolg. Het rooster aan de zijkant van de kachel werd ook gebruikt om tosti's te bakken.

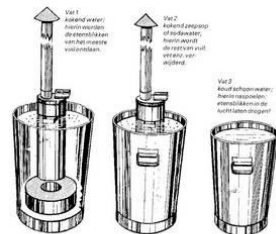

In koudere perioden werden de jerrycans met water naast de kachel gezet. Die bevoorrading werd doorgaans verricht door huzaren. Zo kon het gebeuren dat tijdens een bivak een luitenant met hoofdpijn zijn aspirine met een slok water wilde doorslikken. Hij vulde daartoe zijn

mok en nam een flinke slok. Na 14 dagen werd de luitenant uit het ziekenhuis ontslagen, de jerrycan bevatte namelijk kerosine. Dat je ook na zo'n avontuur generaal kon worden heeft deze luitenant wel bewezen. NB: De jerrycan is een Duitse uitvinding uit de 2^e WO. De Amerikanen gaven aan de Duitse "Kanister" de naam "jerrycan", een samenvoeging van "Jerry", de bijnaam die de Engelstaligen aan de Duitsers gaven en "can", vat, in het Engels.

Het Drievatensysteem

Een ander onontbeerlijk systeem op bivaks was het zogenaamde drievatensysteem. Het drievatensysteem (bestond eigenlijk uit 4 vaten) was bedoeld als afwassysteem in een bivak. In de eerste ton werden de etensresten gedeponeerd. In de tweede ton met heet water werd het ergste vuil uit de messtins gespoeld. De derde ton bevatte heet water met soda. Hier werden de messtins afgewassen. En de vierde ton bevatte koud water om de messtins af te spoelen. Om het water te verwarmen stonden in het tweede en derde vat verhitters. Deze verhitters werkten op benzine. Ze dienden ontstoken te worden met een lange lont. Het aansteken van de verhitters ging vaak gepaard met een kleine explosie waardoor de schoorsteenkap meters hoog kwam.

U mag pas gebruik maken van dit drie-vatensysteem als U de nog aanwezige etensresten in de daarvoor bestemde afvaltonnen hebt gedeponeerd

In dit boekwerk wisselen we informatie af met anekdotes of leuke gebeurtenissen. Hieronder vindt u er weer ééntje.

De mijnenhond

Dat een wachtmeester-instructeur ook heel creatief kon zijn getuige uit het volgende: Aan de overkant van de legerplaats Seedorf was een klein oefengebied ingericht voor wielvoertuigen en velddiensten. Daar werden ook lessen 'Mijnen en valstrikken' gegeven. De huzaren kregen ieder een Anti Tank oefenmijn met de opdracht die zo onzichtbaar mogelijk te begraven en de overtollige aarde in een zeiltje af te voeren. Toen zij klaar waren vertelde de instructeur dat naast mijnenprikkers en mijndetectors ook honden konden worden ingezet die mijnen kunnen ruiken. De huzaren geloofden dat niet en de wachtmeester vertelde hen dat hij zo'n hond had en dat hij dat zou bewijzen na de lunchpauze. Toen iedereen weg was om te gaan eten, reed hij naar de stad Zeven om daar zijn hond op te halen en bij de slager worst...

Terug op het oefengebied verstopte hij bij een 10-tal mijnen een stuk worst en wachtte de terugkomst van de huzaren af. Groot was de verbazing dat de hond daadwerkelijk de mijnen kon detecteren. Wel werd de snuffelhond op tijd door zijn baasje weggetrokken. Een oplettende huzaar die zag dat snuffel iets wegslikte werd snel tot complotgenoot benoemd en de mijnenhond was nog lang het onderwerp van gesprek

1970 Als lid van de mijnopgravingsdienst in de bar van het B-eskadron kreeg deze teckel de zwarte baret, een sigaretje en een KIPS-leverworst voor zijn goede diensten

Koken en eten (te velde)

Wie hard werkt, moet ook goed eten. Dat geldt uiteraard ook voor militairen. Op de kazerne werd gebruik gemaakt van diverse eetzaal. Zo was er eetzaal west voor de manschappen (geb. 61). Aan de andere zijde van datzelfde gebouw zat de onderofficierseetzaal en mess en buiten de kazerne was

de officierseetzaal en mess (geb. 74), officierscasino genaamd. Het eten werd bereid door koks, die door de verschillende onderdelen aan de keukens werden “uitgeleend”. Mocht het geleverde eten niet naar de zin zijn kon men altijd nog terugvallen op het NATO-restaurant (geb. L) voor patat, een kroketje, een uitsmijter of een schnitzel. Na het eten werden de restanten verzameld in tonnen, die later door een boer

werden opgehaald om als varkensvoer te dienen. De borden werden afgegeven aan het aangewezen keukencorvee die de boel mocht afwassen met behulp van de eventueel aanwezige afwasmachines. Voor het uitdelen van het eten werden de handen van de corveeërs zorgvuldig geïnspecteerd.

Naast dienstplichtige koks bestond het personeel uit Duitse vrouwen die o.a. de aardappelen schilden, groenten schoonmaakten en de keukens schoonhielden. Om de zoveel tijd werden de “dienstblikken” opgediend om de oorlogs- of noodvoorraad niet over datum te laten verlopen. Die datum stond toen echt niet vermeld op de blikken. Wanneer een blik uit de noodvoorraad bol begon te staan, werd de voorraad spoedig vrijgegeven voor consumptie. De dienstblikken werden ook vaak opgevoerd bij oefeningen. De keukenwagen verwarmde dan de blikken in heet water en deze werden vervolgens uitgedeeld of gedistribueerd. Als je geluk had kon je kiezen uit bijvoorbeeld hutspot met klapstuk, witte bonen met varkensvlees of bruine bonen met spek.

De dienstblikken waren in het begin nog rond en die pasten precies in de loop van de AMX. Met een ‘blanc’ (een losse flodder) werden de blikken niet te eten krentenbrood vervolgens afgevuurd.

Kaderleden vonden het ook wel vermakelijk om heimelijk dienstblikken (en ook losse patroonflodders) aan een kampvuur toe te vertrouwen. Het gevolg was dat de meeste blikken en flodders na verloop van tijd explodeerden met alle gevolgen van dien.

Over de dienstblikken de volgende anekdote; nieuwgeplaatste pelotonscommandanten werden gewoontegetrouw uitgenodigd voor een welkomstdiner bij de overste thuis in Zeven. Dat verliep niet altijd als gedacht. In de jaren 70 had de toenmalige bataljonscommandant een andere kijk op een welkomstdiner als zijn voorgangers. De ontvangst met borrel, daarna rondleiding door kamer en tuin verliep naar verwachting. In de tuin lagen bijlen en overalls klaar en de heren werden verzocht om wat hout te gaan hakken. Na een tijdje werden de heren PC’n binnengeroepen voor het diner dat bestond uit opgewarmde dienstblikken. Heel bijzonder, maar wel voorbereidend op hun toekomstige taak.

Wanneer 103 Verkenning Bataljon op oefening of schietserie was, gingen de koks mee om op de Mobiele Veld Keuken (MVK) o.l.v. de menagemeester het verse voedsel te bereiden. De eskadronsopperwachtmeesters waren hierin vaak de drijvende krachten. Het was verbazingwekkend om te zien hoe creatief men daar mee aan de gang ging. Complete Indische rijsttafels werden er soms bereid. Vervolgens werd het vers bereide voedsel in gamellen door de wachtmeester distributie, de foerier dus, naar de eenheden te velde gebracht.

Echter bij een verkenning bataljon waren de pelotons en de enkele voertuigen vaak verspreid over een grote oppervlakte. Een pelotonsvak was vaak vier tot acht kilometer breed en het stafpeloton, waar de MVK zich bevond lag vaak acht tot maximaal dertig kilometer achter de voorste voertuigen.

Vaak werd het bereide voedsel, tezamen met het (was)water, kranten, brandstoffen, reservedelen, brieven en eventueel vervangend personeel, pas heel laat in de opstellingen afgeleverd. Soms pas na middernacht. Om daar nu, hongerig, op te moeten wachten, dat was aan ons Trakehners niet besteed. De

meeste voertuigen beschikten dan ook over een zogenaamde ritselkist. Een kist met allerlei soorten houdbare levensmiddelen. Maar ook met rookworst, specerijen, eieren en andere lekkernijen. Uiteraard was de ritselkist ook voorzien van een gas- of spiritusbrander en diverse pannetjes. De door het Rijk geleverde trioxaan- of alcoholbrandertjes in een groen blikje (zie afbeelding vorige pagina) werden nauwelijks nog gebruikt. Wanneer het eten later kwam dan gewenst, werd de ritselkist aangesproken.

Hierbij fungeerden bij de tanks de laders en bij de verkenners de boordschutters vaak als kok. Maar ook op andere gelegenheden kwamen de culinaire kunsten regelmatig bovendrijven. Er werd soms gekookt in een zelfgemaakt oventje, bijvoorbeeld tijdens de oefening Pantserstorm.

Bij de Leopardbemanningen werden er vaak door de bestuurder tosti's gebakken voor de boordkachel, gelijk aan de rechterkant van de bestuurder. Maar ook in het bivak kende de creativiteit geen grenzen. Zo werd er gebruik gemaakt van de tentkachel om water heet te maken, bijv. voor soep. Het kachelrooster werd gebruikt om, ook weer, tosti's te fabriceren. Zelfs chocoprinses werden op eigen wijze gemaakt. Je nam uit een gevechtsrantsoen twee scheepsbeschuiten of kaken, je legde een stuk chocola tussen de twee kaken op een stalen bord. Je zette het op de hete kachel en je hoefde alleen maar te wachten tot het geheel aan elkaar gesmolten was. In de weekendlocaties gingen men vaak los in de plaatselijke Gaststube. Het meest genuttigde voedsel in dit soort Duitse eetgelegenheden was de "Hangoorschntzel" of het beroemde "Bauernfrühstück". Vooral het etablissement in Bahnhof Weste was beroemd bij menig

Trakehner. In uniform gekleed was je hier meer dan welkom.

Linksom of rechtsom, niemand hoefde honger te lijden. Of er nu gevechtsrantsoenen werden uitgedeeld of vers voedsel uit de MVK, eten was er eigenlijk altijd. Dat was maar goed ook. Alleen met een gevulde maag bleef het "moreel" in stand. Op een lege maag kon er niet gevochten worden.

Deelname aan Boeselager- en andere wedstrijden

Competitie is ons niet vreemd. Naast het opleiden, trainen en oefenen was er ook altijd wel ergens een competitieverband. Of het nu was tussen de pelotons, de eskadrons, tussen verkenners of tankers, mortieristen of tirailleurs of tussen 103 Verkbat en 42 BLJ. Iedereen was ervan overtuigd dat zijn doelgroep behoorde tot de crème de la crème. De beste manier om dat te bewijzen was in wedstrijdverband. Er waren veel wedstrijden. Sportwedstrijden, schietwedstrijden, je kunt het niet verzinnen of er was wel een competitieverband. Daar werd ook op “hoger” niveau aan meegewerkt. 103 Verkenningsbataljon heeft dan ook veelvuldig aan deze wedstrijden deelgenomen en veel hiervan gewonnen.

Zo werden o.a. de volgende wedstrijden en prijzen gewonnen:

- Divisiefanion voor de meest verdienstelijke eenheid van 4Div (1965, 1972, 1992, 1994);
- Boreel sportdag (eerste maal in 1968);
- De Kapteijn schaal en beker (eerste maal in 1968);
- De zilveren Trakehner (eerste maal in 1969);
- De schietserieprijs (eerste maal in 1969);
- Legpenning van C-4Div (1974);
- Boeselager (1976, 1978, 1979, 1985, 1992);
- Langemanshoff mars (1976);
- Generaal Gitz beker (1980, 1981);
- Bergen op Zoom beker (1981);
- Gouden Schoen voetbaltoernooi (1982);
- Bult Franciscus (1992, 1993, 1994);
- Legerkorpsvaardigheidswedstrijden (1994).

Eerste Prijs “Boeselagerbokaal”. Tekstinscriptie bovenzijde: “Der Kommandierende General des II. Korps”, onderzijde: “Boeselager-Wettbewerb 1979 1. Platz Gästeklasse”

Dat ook het 103 Verkenningsbataljon met succes deelnam aan de jaarlijks terugkerende Boeselagerwedstrijden was wel genoegzaam bekend maar minder bekend is hoe deze wedstrijden zijn ontstaan en waaraan de naam is ontleend. Vanaf 1988 werden de wedstrijden niet meer jaarlijks maar 2-jaarlijks gehouden. Hieronder volgt een stukje geschiedenis over de naamgever:

18 juli 1944. Terwijl het Duitse leger zich na ineenstorting van het Oostfront haastig en chaotisch terugtrekt uit Rusland, krijgt de 27-jarige cavalerieofficier Philipp von Boeselager orders een vliegveld in Polen te bereiken en luchttransport naar Berlijn te vinden. Het operationele doel - uitsluitend bekend bij Von Boeselager - is om te helpen de sleutelposities binnen de hoofdstad in te nemen zodra het nieuws bekend wordt dat Hitler is vermoord door kolonel von Stauffenberg. Maar in de middag van 20 juli wordt duidelijk dat Operatie Walküre is mislukt. Op wonderbaarlijke wijze heeft de Führer de aanslag op zijn leven welhaast ongedeerd overleefd.

Het is niet de eerste gevaarlijke onderneming waar von Boeselager aan meewerkt. Samen met zijn broer Georg was hij al betrokken bij de voorbereidingen op de moordaanslag op Hitler die gepland was in maart 1943, maar die toen niet doorging. Het was von Boeselager die in het najaar van 1943 de Britse explosieven voor Von Stauffenbergs bom in zijn attachékoftje vervoerde.

Von Boeselager overleefde het rampzalige Oostfront. Een groot deel van de samenzweerders werd opgepakt en ter dood gebracht. Von Boeselager ontstong de dans doordat de andere complotplegers zijn naam, ondanks martelingen, niet prijsgaven. Hierdoor wist hij de oorlog heelhuids te overleven.

Na de oorlog studeerde hij rechten en economie. In tal van organisaties was hij actief als bosbeschermer en trad in de jaren vijftig op als adviseur van de, nieuw op te richten, West-Duitse Bundeswehr. In 1953 was hij medeoprichter van de katholieke Maltezer Hulpdienst en in 1963 medeoprichter van de Duitse afdeling van het Wereld Natuur Fonds.

Freiherr Philipp von Boeselager was ook de beschermheer van de Boeselager-wedstrijden, een internationale militaire veelzijdigheidswedstrijd van de verkenningseenheden ter nagedachtenis aan zijn broer kolonel Georg Freiherr von Boeselager.

1979 Deelname Boeselager in de Hannover/Oberharz. Je krijgt het niet voor niets. Rechtsboven teamleider tnt Peter van de Aker en rechtsonder wmr 1 John Mullers

Van alle wedstrijden waaraan 103 Verkenningsebataljon deelnam waren m.n. de pretentieuze Duitse Boeselager wedstrijden noemenswaardig. Deze van oorsprong verkenningswedstrijd die vanaf 1970 jaarlijks plaatsvond, werd vanaf 1976 ook opengesteld voor andere NAVO-landen. Deze wedstrijden mochten met recht het predicaat Olympische Spelen voor verkenningseenheden dragen. Een team bestond uit 8 militairen, gebaseerd op een tweetal Luchs-bemanningen. De wedstrijd werd in een aaneengesloten week gehouden (aankomst, drie wedstrijddagen en prijsuitreiking) en georganiseerd door één van de Duitse verkenningseenheden. Vanaf 1976 werd er gerekend met een Bundeswehr- en een NATO-klassement. 103 Verkenningsebataljon wist 5 maal het NATO-klassement te winnen.

Hoe zo'n wedstrijd eraan toe ging vertelt de toenmalige OPC van het winnende Boeselager-team van 1978, wmr 1 Joop Snellen.

“103 Verkenningsbataljon wint voor de tweede maal de Boeselagerpokal”

“Het winnende team in Sontra 1978”

In Sontra, een plaats 50 km ten oosten van Kassel, vond op 9, 10 en 11 mei 1978 de strijd plaats om de Boeselagerpokal. Aan deze internationale wedstrijd namen naast de elf verkenningsbataljons van de Bundeswehr ook verkenningsseenheden uit de Verenigde Staten, Canada, Frankrijk, Engeland, België en

Nederland deel.

De Duitse bataljons waren ingedeeld in een Duitse klasse en de overige deelnemers in een internationale klasse.

De 22 deelnemende eenheden vaardigden elk hun beste "Spähtrupp" af. Elke verkenningsploeg bestond uit een commandant, een plaatsvervangend commandant en 6 huzaren, met twee verkenningsvoertuigen. In de drie dagen durende wedstrijd werden van deze Spähtrupp naast militair vakmanschap op verkenningsgebied ook zware lichamelijke prestaties geëist.

De wedstrijd omvatte de volgende elementen:

- 1. Een verkenningsparcours van ongeveer 10-30 km, waarbij de verkenningsploeg een aantal tactische problemen moest oplossen;*
- 2. Een oriënteringsmars bij nacht waarbij een parcours van 18 km lengte diende te worden afgelegd. Onderweg moesten op een aantal plaatsen problemen opgelost worden. Het accent lag op het oriënteren per kaart, luchtfoto, kompas, routebeschrijving etc. Het zware parcours werd grotendeels in de looppas afgelegd;*
- 3. Een verkenningsopdracht per heli voor de commandant;*
- 4. Hindernisbaan, granaatwerpen, schieten en pantserherkenning;*
- 5. Een veldloop van 2,5 km in zwaar terrein in gevechtstenue met wapen;*

Maar ook de teams die (net) niet op de 1^e plaats eindigden hebben de naam van het bataljon hooggehouden. Het is niet mogelijk om alle in het begin van dit hoofdstuk genoemde wapenfeiten te belichten, maar hieronder toch nog een paar "huzarenstukjes".

1983 103 Verkbat Boeselagerteam o.l.v. elnt Ad Koevoets en links wmr 1 Jos Vluggen

Bij de schietwedstrijden om de Bergen op Zoom beker (BOZ-beker), werd door het Alfa eskadron beslag gelegd op de tweede plaats. Door deze prestatie won het bataljon ook de Generaal Gitz Bokaal. Een unieke prestatie voor een verkenningsbataljon omdat deze beker bestemd is voor het beste tankbataljon!

1981 de "Bergen Op Zoom beker" (individuele prijs)

Geschiedenis van de Bult Francis cup

Bult Francis, luitenant-kolonel D.S.F., van de "Royal Canadian Dragoons", vervulde bij de Shape Training Mission de functie van

Cavalerie-adviseur en was in die functie gedurende enige jaren ook werkzaam bij de opbouw van de Nederlandse Cavalerie.

Bij zijn afscheid van deze functie heeft hij als blijk van waardering voor het ondervonden enthousiasme en de prettige medewerking een zilveren beker aangeboden, die door de Commandant van het toenmalige Depot Cavalerie in Amersfoort naar de schenker werd vernoemd. De opzet van de luitenant-kolonel Bult Francis was om middels het wedstrijdelement de schietopleiding te stimuleren en de schietvaardigheid op te voeren bij het tankwapen van de Nederlandse Cavalerie.

103 won in 1992, 1993 en 1994 de "de Bult Francis cup" (September 1993 A-Esk; ritm vd Laan en wmr 1 Oesterholt)

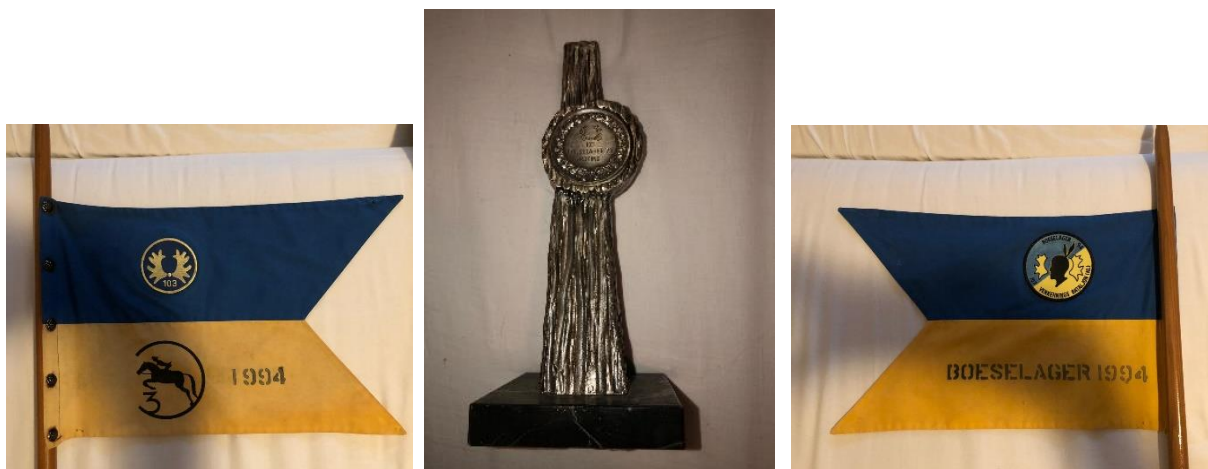

Inmiddels was de Bult Francis uitgegroeid tot een jaarlijks weerkerende grootste gebeurtenis, die voor deelnemers en toeschouwers vaak bijzonder spannend verliep. Er werd gestreden volgens een strikt en onverbiddelijk reglement geënt op de "Canadian Army Trophée" (C.A.T.), een internationale tank-schiet-wedstrijd. Ook de Nederlandse Cavalerie (tank) eenheden namen hieraan deel. Overigens werden Nederlandse tankeenheden ook in deze wedstrijden regelmatig kampioen. Dit ook weer tot grote frustratie van de buitenlandse eenheden die, in tegenstelling tot de Nederlandse eenheden, bestonden uit beroepsmilitairen.

Van elk tankeskadron en van elk eskadron van de verkenningsbataljons deed een team van twee tankbemanningen mee. Zeer in het kort kwam het erop neer, zodra er een doel werd gepresenteerd, om binnen dertig seconden met het eerste schot een treffer te boeken, want die was 500 punten waard. Tevens waren er bonuspunten te verdienen met tijdwinst en overgehouden munitie. Het bleek dat een team die het doel niet tijdig wist te raken in de meeste gevallen kansloos was voor de eindoverwinning.

1993 was sowieso een topjaar. Buiten de Bult Francis cup wist het B-Esk ook nog de zilveren PRI (tirailleurpeloton o.l.v. Wmr1 van Schaik) en de zilveren Patroon (verkenningpeloton) te winnen.

De Boeselagerprijs uit 1979 (Eerste plaats), geflankeerd door het door 103 in 1994 gevoerde fanion

Oefening Spearpoint “De dood of de gladiolen”

Als onderdeel van de NAVO-oefening “Lionhart” werd door het Eerste Engelse legerkorps van 17 tot 27 september 1984 de oefening ‘Spearpoint’ gehouden. Dit Britse legerkorps voerde een speerpunt als symbool, vandaar de gekozen naam van deze oefening. Aan deze oefening namen in het totaal 130.000 militairen deel. De 41e Pantserbrigade uit Seedorf vormde samen met een Amerikaanse brigade de “Oranje Troepen” en stonden onder bevel van de 1^e Duitse Pantserdivisie uit Hannover. Deze troepen bestonden uit de 1^e Duitse Pantserinfanteriebrigade uit Hildesheim, de 1^e USA Pantserbrigade uit Texas en de 41^e Pantserbrigade uit Seedorf, Hohne en Langemanshoff. De 41^e Pantserbrigade werd versterkt door het A-Esk 103 Verkbat o.l.v. de Ritmeester van den Aker, de 41^e Pantserluchtdoelbatterij en een aantal andere onderdelen uit Nederland.

Als oefenvijand fungeerden drie Engelse divisies, zij vormden de ‘Blauwe troepen’. De 2^e Engelse Infanteriedivisie uit het Engelse York, de 3^e Engelse Pantserdivisie uit het Duitse Soest en de 4^e Engelse Pantserdivisie uit het Duitse Herford.

De dood of de gladiolen betekent 'Ik waag het erop: het wordt een mislukking óf een glorieuze overwinning', 'alles of niets'. Deze uitdrukking komt o.a. uit de wielersport, want de winnaar krijgt een grote bos gladiolen, maar verwijst ook naar de gladiatorengevechten bij de Romeinen. Een gladiator werd ófwel bij verlies gedood ofwel bij winst bedolven onder de gladiolen. Het Latijnse ‘gladio’ betekent zwaard. In dit woord zit zowel gladiator als gladiool vanwege de zwaardvormige bladeren.

Succes of verliezen ligt soms dicht bijeen. Zoals mag blijken uit onderstaand verhaal. Het gebeurde tijdens de oefening Spearpoint. Fred Kerkhof vertelt:

“Ons eskadron had de opdracht gekregen om een vertragende verdediging in te richten. Ons peloton, het 3^e peloton, bevond zich op de linkerflank van de Nederlandse troepen. Het 2^e peloton bevond zich aan onze rechterzijde. Links van ons bevonden zich US-eenheden. Er was ruim de tijd om de grendelstelling (een stelling die de opmars van de vijand afgrendelt) te betrekken en in te richten. Met steun van een genietank werden de Leopard II tanks ingegraven op een hoge rand met een zeer ruim schootsveld en ruim gecamoufleerd door de aanwezige bosschages.

Leopards II in actie vlak voor het innemen van een rompedekte opstelling

De verkenners betrokken opstellingen ruim 3 kilometer verder naar voren. De mortieren van de drie pelotons stonden in een gezamenlijke opstelling ongeveer 3 kilometer achter de tanks. De tirailleurs zorgden voor de nabijbeveiliging aan onze uiterste linkerzijde. Daar waren zij ingegraven met een storend mijnenveld in hun front. Kortom een prachtige opstelling. De tanks stonden rompedekt en waren vanuit vijandszijde en van uit de lucht praktisch onzichtbaar.

Na een rustige nacht brak de ochtend aan. De verkenners meldten hun eerste contact met de vijandelijke (GB) verkenners in hun Scimitar verkenningsvoertuigen. Onze verkenners stonden goed verscholen en daar er geen hoofdmacht zichtbaar was, bleven zij in hun opstelling waarnemen.

Britse Scimitar verkenningsvoertuigen en eveneens Britse Challenger I tanks in actie

Ook wij zagen de verkenningsvoertuigen naderen, precies op onze linker vakgrens. Daar stootten ze op de opstelling van de tirailleurs. Er brak een kort vuurgevecht uit. Met de Garl Gustav (en thunderflashes) werden de Britse verkenners teruggeworpen. Niet veel later kwam een Engelse landrover met hulpleiderssignalering onze opstelling binnengereden. Een kapitein die sprekend op "captain Peacock" uit de serie "Wordt u al geholpen" leek stapte uit en gooide een witte rookgranaat. Ik stapte uit mijn gedekte opstelling en liep naar de officier toe. Op mijn beste Engels groette ik de man en vroeg hem wat de bedoeling was. Hij gaf aan dat er net een granaat van een mortier op ons was afgevuurd en dat we compleet vernietigd waren door deze enkele mortiergranaat. Ik vroeg hem met wat voor middelen wij hier ingegraven zaten. Hij gaf ons aan dat wij hier met drie infanteristen zaten. Ik vroeg hem om met mij mee te lopen naar onze opstelling.

Het gezicht van de goede man vergeet ik nooit meer toen hij de ingegraven Leopard tanks zag. En toen ik hem aangaf dat we ook nog vijf C&V's met 25 mm kanonnen in front hadden staan plus een mortierpeloton en een tirailleurgroep werd er een berekening gemaakt. We hadden slechts twee gewonden. Op dat moment werd ik geroepen door de lader van mijn tank. Er werden vijandelijke tanks gemeld. Ik gaf dat door aan de scheidsrechter en dook mijn tank in. Flankerend op drie kilometer afstand verplaatste zich nietsvermoedend een tankcolonne van twaalf Challenger tanks. Wij namen ze onder vuur en meldten dat aan de scheidsrechter.

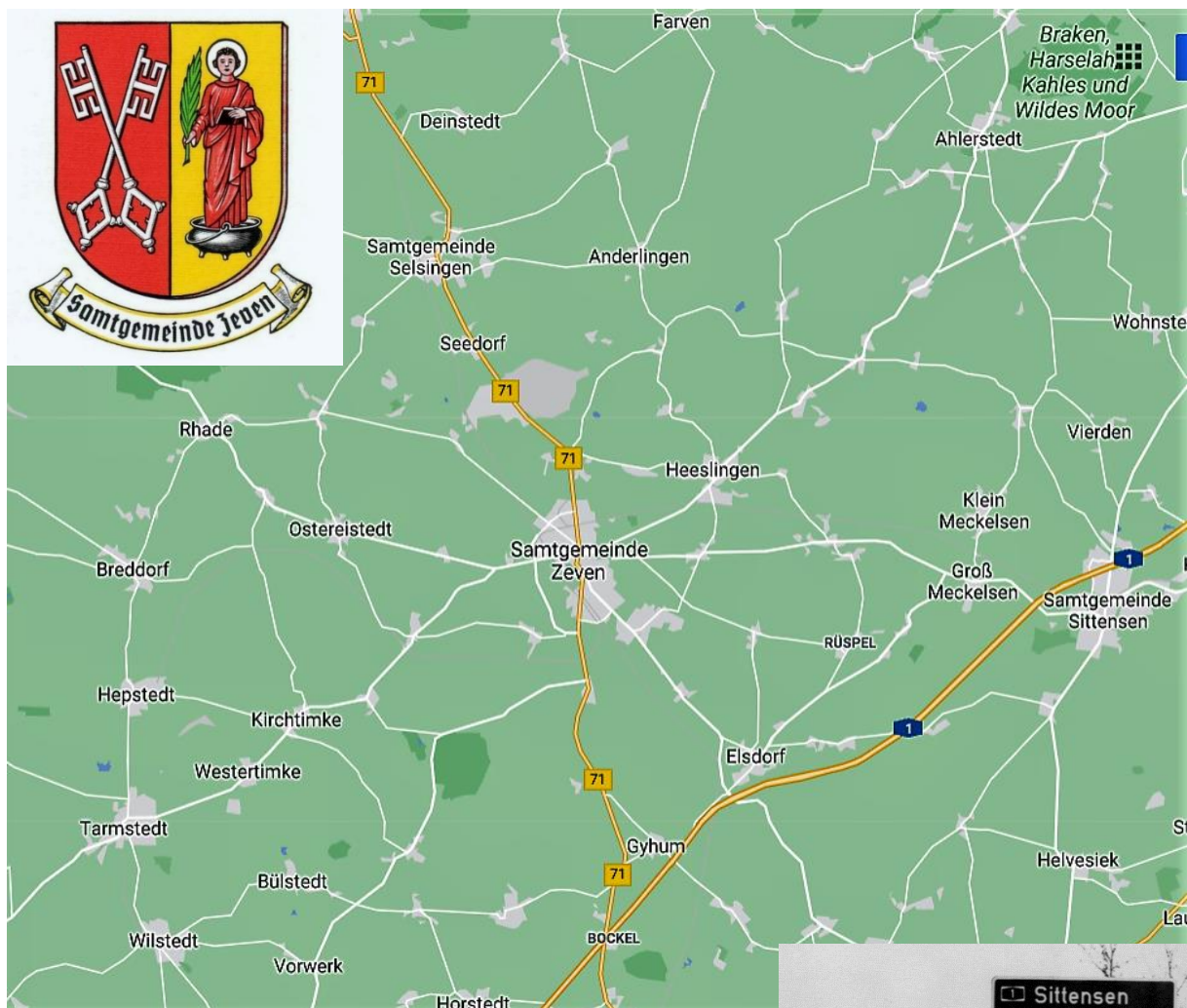

Deze genoot. Dit was de eerste inzet van deze, voor hen nieuwe, tank. En direct werden ze uitgeschakeld door een ingegraven vijand. De scheidsrechter kroop achter zijn radio en de tanks werden verloren verklaard. De gladiolen waren binnen. Maar de vreugde was van korte duur. Onze Amerikaanse burens waren dermate geschrokken dat zij het hazenpad kozen. Niet veel later brak er een enorme overmacht aan vijandelijke gevechtsvoertuigen door bij het 2^e peloton. Daar zowel onze linker als rechter flank open kwam te liggen moesten we terugvallen. Op vier kilometer achter ons was een US-doorlaatpost. We brachten al rijdend onze signalering aan. Euforisch naderden we de doorlaatpost. Helaas waren de Amerikaanse GI's ernstig nerveus en triggerhappy. Ze openden het vuur op ons. Zo zie je maar dood en gladiolen liggen soms maar enkele kilometers uit elkaar.

Kazerne SEEDORF en STADT ZEVEN, wonen en werken

De Samtgemeinde Zeven is een gemeente in de Duitse deelstaat Nedersaksen. Het is een samenwerkingsverband van vier kleinere gemeenten in het midden van Landkreis Rotenburg. Het bestuur is gevestigd in het stadje Zeven:

1. Elsdorf, 2.004 inwoners, inclusief Rüspel en 8 overige gehuchten;
2. Gyhum, uit te spreken als "Jeem"; 2.357 inwoners; inclusief Bockel, Nartum en nog enkele andere kleine dorpen en gehuchten;
3. Heeslingen, 4.812 inwoners, incl. 10 omliggende dorpen en gehuchten, waarvan Wense met ruim 300 inwoners het belangrijkste is;
4. Zeven, 13.809 inwoners; incl. de omliggende dorpen en gehuchten zoals Badenstedt, Bademühlen, Brauel, Brüttendorf, Oldendorf.

In Zeven -Aspe zijn enkele tamelijk grote fabrieken gevestigd (100-500 werknemers), waaronder:

- MAPA, een fabriek van rubber producten, zoals rubberhandschoenen, NUK zuigspenen voor baby's en condooms. Het bedrijf exporteert ook naar Nederland;
- Nordmilch, een grote zuivelfabriek met merken zoals Milram, maar die ook allerlei producten met eieren als grondstof maakt. De onderneming heeft afnemers in geheel Europa.

De Hoofdpoot (Poort Zuid). Legerplaats Seedorf

Hoewel 103 in de begintijd in Hohne werd gelegerd focussen wij ons in dit boekwerk op het wonen, leven en werken op de kazerne Seedorf en de Stad Zeven. De reden daarvoor is dat we daar het langst gelegerd zijn geweest. De kennismaking met de kazerne Zeven kwam voor de meesten van ons na de opleiding op het OCC in Amersfoort. Op het moment van plaatsing in Seedorf was het de bedoeling dat de “nieuwelingen” zich de eerste keer per touringcar naar Seedorf verplaatsten. Deze bussen vertrokken meestal vanaf de noordzijde van het station Zwolle. o.l.v. een “buscommandant” naar Seedorf. Er was een rust halverwege. Eenieder kan zich waarschijnlijk de gebakken eieren en

Schnitzels nog wel herinneren. De uitbater zorgde altijd dat de buschauffeur en commandant gratis werden voorzien van een “natje en een droogje”. Als er voldoende door de maten werd verteerd kregen de chauffeurs ook nog een footje om zeker te stellen dat de volgende keer zijn etablissement weer zou worden aangedaan.

De verlofbus

Bij de aankomst op de kazerne werd men z.s.m. gelegerd en op de hoogte gebracht van de (on)mogelijkheden hier in Duitsland.

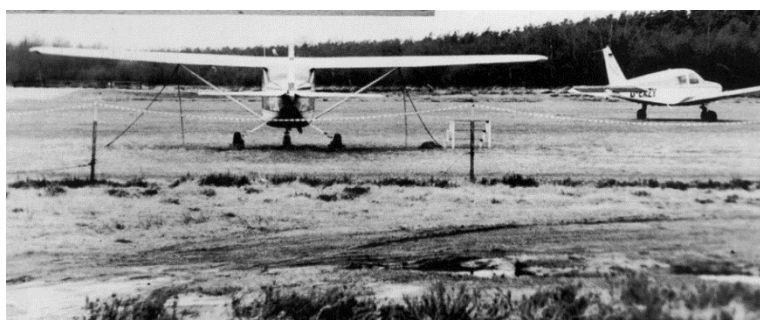
De paraatheidsregeling was anders dan in andere kazernes of legerplaatsen. In ieder geval tot het vallen van De Muur. Het was zeker speciaal om drie weken op de kazerne te moeten verblijven, waarbij op de zaterdagochtenden onderhoud was gepland. Voor ongehuwde militairen gold dat zij per 8 weken recht hadden op een periode van 10½ dag bewegingsvrijheid (de reisdagen inbegrepen), te beginnen op vrijdag 12.00 uur, het zogenaamde lange verlof. Het korte verlof betrof een periode van 4½ dag bewegingsvrijheid (de reisdagen inbegrepen) te beginnen op donderdag 12.00 uur. Voor beide verloven gold dat men op maandag vóór 24.00 uur weer terug moest zijn bij het onderdeel. Op zaterdagavond diende men om 24.00 uur binnen te zijn. Op zondag moest men zich om 12.00 uur melden op de dagkamer.

Het aardige was dat ook het beroepspersoneel zich kwam melden en meestal was er koffie met gebak in de onderdeelsbar. Het werd vaak een gezellige boel waarbij de saamhorigheid vele malen leuker was dan op kazernes in Nederland. Ook de families van de in Duitsland wonende beroeps collegae waren hier vaak bij aanwezig. Na de eerste drie weken was er een vierdaags verlof waarna er weer een drieweekse werkperiode aanbrak. Hierna kon men genieten van een tiendaags verlof.

De kazerne Seedorf in 1987 vanuit vogelperspectief

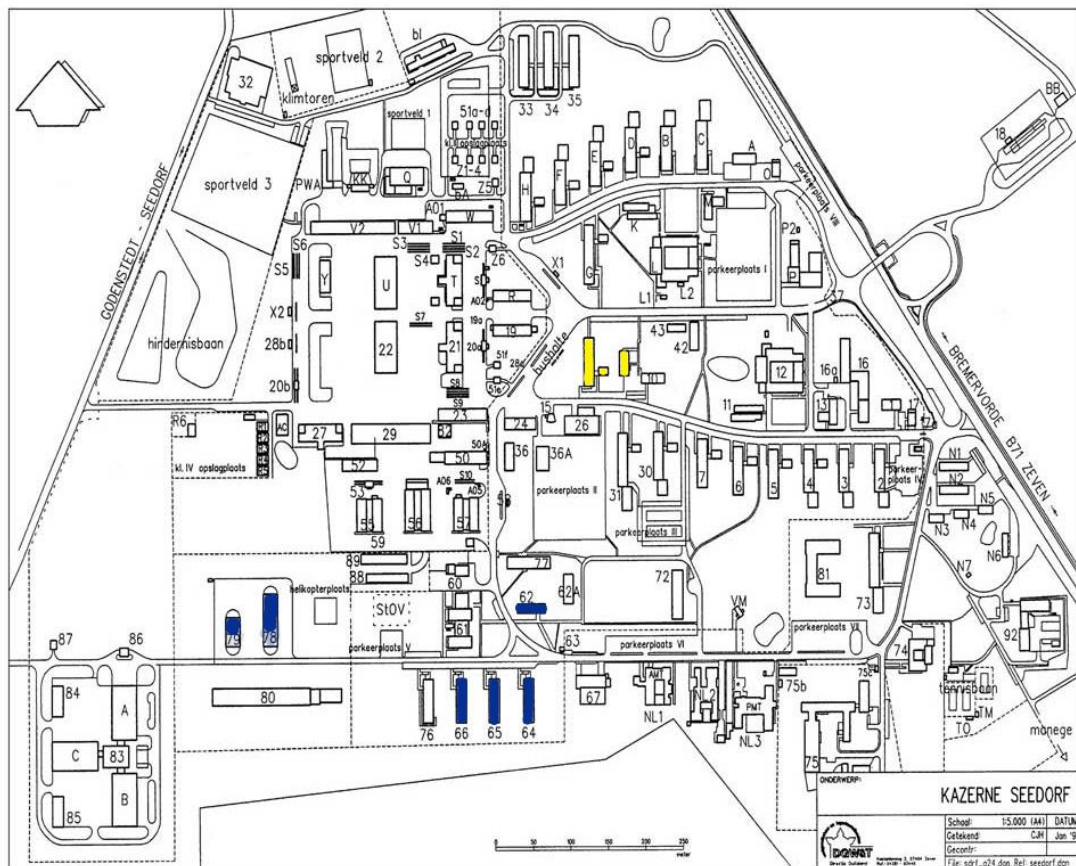
Maar ook in de vrije tijd hoefde men zich op de kazerne niet te vervelen. Er waren natuurlijk de Eskadronsbars, de kantines voor manschappen, onderofficieren en officieren, maar ook de drie militaire tehuizen; HMT, PMT en KMT. Verder kon men in de vrije tijd lid worden van diverse

hobbyclubs, zoals de modelbouwhobbyclub, hout- en metaalbewerking, fotohobby club en computerhobby club. Verder leren paardrijden op manege het Seepaard, leren parachutespringen bij TU Zeven, leren duiken bij duikvereniging de Seester in het eigen zwembad, of leren schieten bij de schietvereniging. Bovendien

waren er talloze studiefaciliteiten aanwezig zelfs met studiebegeleiders. Menigeen heeft hier zijn duik- of parachutebrevet gehaald. Ook was er een mogelijkheid om met WZZ-vervoer het watersportcentrum Bederkesa See te bezoeken om daar te gaan kanoën, zeilen, windsurfen of te gaan roeien. Wat betreft mogelijkheden om de vrije tijd nuttig te besteden kon geen kazerne in Nederland tippen aan de mogelijkheden in Seedorf. Alle chauffeurs konden bij hun afzwaaien tegen een gering bedrag hun militair rijbewijs laten overschrijven naar een burger B-E rijbewijs, de chauffeurs op een vrachtauto kregen ook nog het felbegeerde vrachtwagenrijbewijs.

Wegwijzer Seedorf

Burelen

Staf NSU Seedorf
Bureau IMD NSU.
Bureau IVZ NSU.
Bureau PZ/AZ NSU.
SIH
MID
Pel KMAR
Staf NASAG

GEVO
MDD
Controller NASAG
Brig KMar

Eenheden 41 Mechbrig

Staf 41 Mechbrig geb. 64
Staf stafcie 41 Mechbrig geb. 42
41 Gnkie geb. 42
Controller 41 Mechbrig geb. 62A
Sie Aut 41 Mechbrig geb. 62
Staven 41 Afdva geb. 65
Staven 101 Tkbat geb. 66
Staven 42 BLJ geb. 76
41 BVE geb. 33
41 Briggpagnie geb. 34
41 Bevocie geb. 35
41 DVC geb. 33
41 Briggpagnie geb. 34
41 Bevocie geb. 35

41 Hrtstcie

Verzorging / diensten

Bureau Gemeentezaken
Kassier
Veldpost civiel
Dutch Army Shop
Productgroep VOKA
Repro
Video- en bibliotheek
Kapper
Arbodiens
Multi funct gebouw/kerk
Gezondheidscentrum
Tandarts
Bospomp
Educatief Centrum
Bedrijfschool
Transportbureau
Bedrijfsbrandweer
Lijndienst/DVVO
Wasserij
Veldpost militair
DTO

Eetzaalen/kantines/ militaire tehuizen

Eetzaal Noord geb. L
NATO Restaurant geb. L
Eetzaal West geb. 61
Eetzaal Noord geb. L
NATO Restaurant geb. L
Eetzaal West geb. 61

geb. 83

geb. A
geb. A
geb. 0
geb. K
geb. L
geb. M
geb. 12
geb. 12
geb. 12
geb. 13
geb. 15
geb. 16
geb. 16
geb. 28
geb. 36
geb. 36
geb. 56
geb. 57
geb. 57
geb. 79
geb. 62
geb. 62

Officierscasino

Kpl mess
BLJ bar
AMT
PMT

geb. 74
geb. 11
geb. 12
geb NL 1
geb NL 3

● 1961 - 1972 Staf- en legeringsgebouwen
103e Verkenningbataljon

● 1972 - 1999 Staf- en legeringsgebouwen
103e Verkenningbataljon. Gebouwen
78 en 79 voertuigen en materieel
mobilisabel C-Esk.

De staf- en legeringsgebouwen van 103 in Seedorf in de jaren 80 en 90. V.l.n.r.: Stafgebouw, SSV-Esk, het A-Esk en het B-Esk

Ook was men regelmatig aan de beurt om wacht te lopen of men had brandpiket. In principe duurde deze diensten twaalf uur. Behalve de dienst van Officier Kazerne Piket (OKP) die duurde vierentwintig uur. Wacht draaien deed je bij de diverse poorten of je liep patrouille. De wachtcommandant en de korporaal van aflossing deelden de wachten in. Eén van de taken van de wachtcommandant was het insluiten van degene die met verzwaard of zwaar arrest waren gestraft. Degenen met licht arrest dienden zich regelmatig te melden.

Iedere morgen werd de wacht geïnspecteerd door de brigadecommandant. Als dat, naar de mening van de brigadecommandant niet goed genoeg was moest dit over. Een fikse reprimande werd dan ter plekke uitgedeeld en de bataljonscommandant werd hierover geïnformeerd.

Voorinspectie van de wacht en daarna wachten op het oordeel van de generaal...

Er gebeurde tijdens zo'n wacht genoeg. Militairen die te laat binnen kwamen en probeerden over de hekken te klimmen. Militairen die stiekem probeerden om hun nieuwste Duitse vlam binnen te smokkelen. Maar ook het beteugelen van kleine vechtpartijtjes bijvoorbeeld of het ondersteunen van de wachtmeesters of sergeanten van de dag die wat woorden hadden met binnen slapende maten. In de tijd van dreiging door bijvoorbeeld de Rote Armee Fraktion (RAF) werd de wacht verdubbeld. Ook werden er pantservoertuigen bij de poorten gereedgezet.

Wachtlopen werd niet als een leuke bezigheid gezien. Men kreeg 24 uur geen slaap, tenzij men een wachtcommandant trof die een oogje toekneep door de wachthebbers bij een vrije wacht even te laten slapen in een lege cel. Zoals gezegd werd de wacht geleverd bij de diverse poorten, bij de doorgang naar de Militaire huizen maar ook bij het munitiedepot. Het munitiedepot lag ergens buiten de kazerne midden in een bos en daar werd men een jeep naar toegebracht. Een huzaar die daar wacht had gedraaid zei het volgende daarover: 'Als je daar dan midden in de nacht alleen de wacht hield was het heel donker en sinister stil en af een toe hoorde je een krakend takje. Na twee uur was je blij dat je werd afgelost!'

Kortom vervelen hoefde je je niet als je wacht had.

Poort "West" de ingang tussen de gebouwen van 103 en het zwembad en de Militaire Tehuizen

Om de zoveel tijd had een eskadron in Seedorf een week piketdienst. Dat betekende naast wachtlopen ook brandpiket, corveedienst in de eetzaal en meer van dat soort dingen. Het brandpiket had een leuke bijkomstigheid. Zij moesten elke avond naar de filmzaal i.v.m. het eventueel uitbreken van brand en konden dus gratis film kijken. Corveedienst in de eetzaal hield in: aardappels schillen, tafels schoonmaken, afwassen en wat nog meer op je pad kwam.

Behalve de wacht- en piketdiensten werden de huzaren ook geacht hun eigen kamers en gebouwen in een schone staat te houden. Buiten de reguliere schoonmaakbeurten werd de donderdagavond besteed aan het groot onderhoud. Onder leiding van de opperwachtmeester en het pelotonskader werd het gebouw en omgeving

gepoetst en geschrobd. Nadat de leiding de diverse objecten schoon genoeg had bevonden konden de mannen aan hun verdere avondprogramma beginnen. Los daarvan werden buiten ook periodiek dekens geklopt. Dat zo iets heel erg nodig was bleek wel uit de stof- en zandwolken die dan vrijkwamen. De legeringskamers van de officieren en onderofficieren werden door zorg van het kazernecommando schoongemaakt.

Ook het bataljonsstafgebouw werd keurig schoongehouden door de vaste interieurverzorgster, Frau Sauer. In haar taakomschrijving stond niet dat zij verantwoordelijk was voor het afwassen van de koffie- en theekopjes in de koffiekamer, maar bij tijd en wijle deed zij dat wel. Eerlijk gezegd was er genoeg te doen voor haar in die paar uur die daarvoor stonden. Er was een schema door de sectie S1 opgesteld wanneer welke sectie verantwoordelijk was voor de afwas en het ophalen van de koffiekopjes. De BC was hiervan vrijgesteld. Heel wat stafleden hebben daar leren afwassen.

103 maakte gebruik van eetzaal West. Dit omdat er in voorgaande periodes regelmatig strijd werd geleverd tussen 103 en andere eenheden en dan vooral met 42 Bataljon Limburgse Jagers (BLJ). Het gebruik van een eigen eetzaal verminderde de kans op slaags raken aanzienlijk.

Eetzaal West en kantonnements Ziekenverblijf (KZV)

Het is tegenwoordig bijna niet voor te stellen dat in 1970 het zendbereik van de Nederlandse radio-omroep en tv-zenders zo'n beetje bleef steken bij onze landsgrens. Dat gold zéker ook voor de populaire zeezenders. Iedere dag werden in Nederland videobanden opgehaald om de

Seedorfgangers van o.a. het nieuws van de vorige dag te voorzien. Bij belangrijke voetbalwedstrijden werd op eigen initiatief naar Nederland afgereisd. Men was aangewezen op de klanken van de Duitse radiostations met een voorkeur voor Schlager muziek. Bijna elke kamer op de kazerne beschikte over een 'pick-up'. Veruit de populairste albums van het jaar 1970 waren "Bridge Over Troubled Water" van Simon & Garfunkel, "American Woman" van The Guess Who en "Led Zeppelin II" van Led Zeppelin.

Er waren ook financiële voordelen. Bijvoorbeeld de belastingvrije sigaretten (200 stuks voor 8 DM) en een pilsje dat in de compagniesbar voor 30 Pfennig van de tap kwam. Later werd dat wel wat duurder, maar toch waren de prijzen aanzienlijk lager dan op andere plekken.

Rechts achter de oude legeringsgebouwen van 103 stond het gebouw van de WZZ. Hier kon je van alles kopen zoals fototoestellen, stereoapparatuur en elektrische artikelen.

Alles tegen gereduceerde prijzen. Verder grammofoonplaten met een korting van zo'n 50%, dus die kostten dan tussen de 2,50 en 10 DM. In de loop der tijd werden de langspeelplaten vervangen door cd's.

De "WZZ-winkel"

In een eskadronsbar kon je alle soorten muziekstromingen tegenkomen. Er werd gewoon een willekeurige langspeelplaat op de draaitafel gelegd, waarbij de keuze kon variëren van James Last tot Fats Domino. De sluitingstijd werd in de jaren zeventig vaak aangekondigd met het plaatje "Oh, wann kommst du?" van zangeres Dalia Lavi. Erg populair bij de barbezoekers.

Omdat de legerplaats Seedorf over een afgeleide NAVO-status beschikte hadden de bewoners recht op een aantal belastingvoordelen.

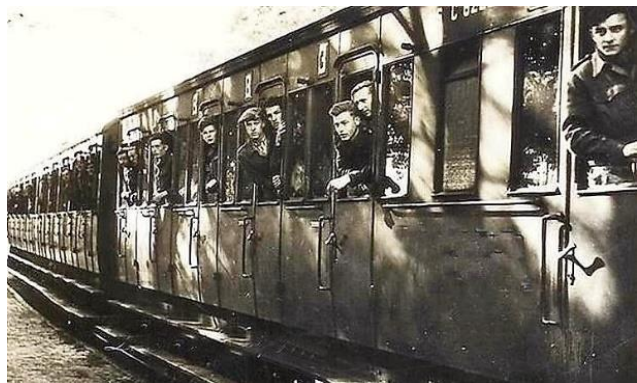
De gerechtigden waren de beroepsmilitairen, KVV'ers waaronder ook de korporaals Technisch Specialisten en het burgerpersoneel en hun gezinsleden, mits minimaal 2 jaar geplaatst en buiten de kazerne wonend. Een dienstplichtig militair was in deze dus geen rechthebbende maar mocht wel 10 pakjes sigaretten per week belastingvrij aanschaffen. De belastingvrije drank werd geacht in de onderdeelbars te worden genuttigd.

De eerder genoemde gerechtigden moesten het ook doen met 10 pakjes sigaretten per week en voor de partner en de inwonende kinderen vanaf 16 jaar respectievelijk 30 en 20 pakjes per maand. Zij waren ook gerechtigd om Mehrwertsteuer-vrij (BTW vrij) inkopen te doen m.u.v. levensmiddelen. Deze aankopen werden vooral gedaan in het grote warenhuis 'Dodenhof' gelegen in het plaatsje Posthausen. Het bureau PANT, gevestigd in het WZZ-gebouw, zorgde voor de financiële afhandeling.

Verlofreis naar Nederland; de belevenissen van een smokkelaar

Gezien het feit dat we in Seedorf tabak en sigaretten belastingvrij konden inkopen was het een uitgemaakte zaak dat er gesmokkeld werd. Je mocht per week vijf pakjes tabak (gratis vloeit) of 1 slof sigaretten (10 pakjes) kopen. Ik kocht vijf pakjes tabak waar ik zes weken van kon roken. Dus in de volgende vier weken kocht ik per week een slof sigaretten. Wanneer ik met verlof ging had ik vier sloffen sigaretten. Deze smokkelde ik dan mee in de militaire trein. Gewapend met schroevendraaiers werden in de coupé waar je zat met je dienstmakkers, alle mogelijke panelen losgeschroefd en de smokkelwaar verstopt.

Een behoorlijk stuk voor de grens stapten steevast douanebeambten op de trein. Deze waren vaak heel tolerant en stelden alleen de vraag of je nog iets aan te geven had en daarmee was de kous af. Ze hadden zelf ook meestal in het leger gezeten en wisten hoe het zat. Bij de grens stapte de douane weer van de trein, de panelen werden weer losgeschroefd en de smokkelwaar verdween in onze tassen. Maar het ging ook wel eens mis. Waarschijnlijk door een hele fanatieke douanecommandant die, denk ik, een stapje hogerop wilde komen.

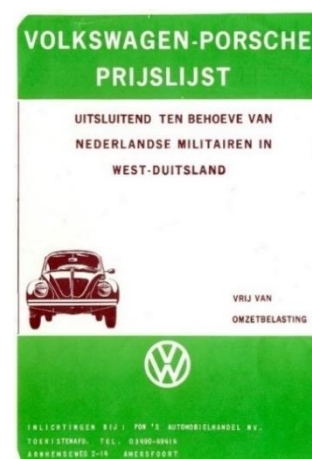

Zo maakte ik dus mee dat de douane eerder instapte dan normaal. Gewapend met schroevendraaiers en ander gereedschap werden in alle coupés de panelen losgedraaid en de smokkelwaar in beslag genomen. Niemand in de coupés wist hoe de smokkelwaar achter die panelen terecht was gekomen. Iedereen deed of zijn neus bloedde. Als je zou zeggen dat het van jou was riskeerde je een fikse boete en was je je smokkelwaar toch ook kwijt. Zwijgen was het devies. Toen we in Oldenzaal arriveerden stonden we langer stil dan normaal. Er verschenen karren op het perron en alle smokkelwaar werd hierop geladen. Honderden sloffen waaronder ook de mijne...

De Plaats. Hier stonden eskadronsgewijs de voertuigen opgesteld en ook vond hier het onderhoud plaats

De meeste beroepsmilitairen woonden in het officiers- of onderofficiershotel. Als zij getrouwd waren woonden ze met hun families in de omgeving. In Zeven waren er zelfs een drietal wijken -de Siedlungen- speciaal voor de Nederlandse militairen en hun gezinnen. Er was een speciale winkel, de Cadi-winkel, met specifieke Nederlandse producten. Er waren ook Nederlandse scholen, met Nederlandse leerkrachten en er was een Nederlandse polikliniek. De Nederlandse militairen mochten belastingvrij kopen, zoals hiervoor al beschreven. Voor de beroepsmilitairen waren er zoals gezegd nog ruimere mogelijkheden. Dat was o.a. te zien aan de normaal gesproken te dure auto's die werden aangeschaft. Er was dan ook geen ander Duits stadje in de grootte van Zeven met zoveel autodealers. Van de mogelijkheid om belastingvrij een auto aan te schaffen werd uitgebreid gebruik gemaakt. Naast de VW-kevers werden ook Mercedessen (fa. Lange), Volvo's (fa. Haack) en meerdere sportieve Amerikaanse auto's op de legerplaats waargenomen. Een collega was begin 80'er jaren wel geïnteresseerd in een Mercedes 250 combi en bezocht de plaatselijke dealer "firma Lange". Daar werd hem te verstaan gegeven dat hij een verzoek voor een proefrit moest indienen. Zo ging het in die tijd. Het verzoek werd beoordeeld alvorens men toestemming voor die proefrit gaf. De Duitsers reden toen niet in een Mercedes maar in een "Daimler", de naam van de overkoepelende organisatie.

Een rechthebbende op belastingvrij kopen kon maandelijks ook een rantsoen belastingvrije benzine- diesel- of gasbonnen kopen, waardoor het autorijden een stuk goedkoper werd. Nadat de dienstplicht op 1 augustus 1996 werd opgeschort werden in voorkomend geval ook de huzaren en anderen op de legerplaats Seedorf woonachtigen rechthebbend. Dit leidde in toenemende mate tot misbruik van het privilege om belastingvrij te kopen. De Nederlandse militairen hadden ook wel wat te verteren. De beroepsmilitairen kregen een (belastingvrije) toelage die zo'n 50% van het basissalaris bedroeg.

In verhouding met zijn in Nederland gestationeerde collega kwam de dienstplichtig militair in Seedorf met 300 mark per maand er ook niet slecht vanaf. Sowieso deed de middenstand goede zaken. Zij zagen de Nederlanders graag komen en het verdriet was dan ook groot toen de Nederlanders Seedorf gingen verlaten.

Zeven is een mooi Noord Duits stadje met een prachtig klooster en de St Viti kirche, centraal gelegen tussen Hamburg en Bremen. Zeven ligt in een gebied wat gekenmerkt wordt door een glooiend landschap, afgewisseld met bosschages. Mooie vakwerkhuisen en boerderijen domineren het gebied. Kleine riviertjes zoals de Aue en de Oste doorsnijden het landschap. De ligging tussen twee grote Duitse steden (Hamburg en Bremen), met de daarbij behorende culturele instellingen, was een extra pluspunt. Nog een pluspunt; alles wat je maar zou willen kopen was voorhanden.

Die Klosteranlage Zeven

De meeste (beroeps)militairen hebben met veel plezier gediend bij 103 Verkenningbataljon. Dat niet alleen vanwege het uitdagende programma. Maar zeker ook door de secundaire arbeidsvoorwaarden. Het mooie wonen, het belastingvrij leven, de lange periodes van vrije tijd na de parate weken en de “way of Life”. Vaak was het ook een hard gelag als men weer naar Nederland moest verhuizen. Soms was dat omdat je financieel erop achteruitging, maar meer nog omdat de mentaliteit en kameraadschap binnen de gelederen van 103 Verkenningbataljon zich met geen enkele andere eenheid liet vergelijken. Dat ook de dienstplichtigen bij de inwoners in de smaak vielen, bleek uit het feit dat er gemiddeld alleen in het stadje Zeven 15 huwelijken per jaar plaatsvonden tussen een Nederlandse militair en een Duits meisje (peildatum 1983).

Niet alle beroepsmilitairen verlieten na hun plaatsing Zeven. Zij bleven na hun dienstverlating daar wonen of namen tijdens hun diensttijd ontslag om in Zeven een bedrijf te beginnen. Bij 103 was dat de owi Karel Kernebeek (1961-1967 owi SSV, A en B-Esk). Deze nam in 1968 het bekende Chinees-Indisch restaurant ‘Slamat Datang’ in Zeven over van Harry Lemmens, die tot 1966 als Smi werkzaam was op de legerplaats. Harry werd daarna assuradeur in Zeven en verstreekte aan de beroepsmilitairen persoonlijke kredieten en sloot voor hen verzekeringen af. Hij werkte vooral voor de verzekeringmaatschappij ‘Ons Belang’. Harry werd later opgevolgd door zijn zoon Frans.

Harry Lemmens, een bekende Nederlander in Zeven

Ook de owi Harold (Harry) Schuurman (1974-1977 Opc 3 A-Esk en 1986-1987 owi SSV) hing zijn uniform aan de wilgen en begon een cafetaria in Zeven. De Aooi Louis Peters (BI 1992-1993) volgde hem en begon een meubel- en inrichtingszaak gericht op de Nederlandse smaak.

Het leven in Duitsland moest voor ons, Nederlanders, natuurlijk niet te veel van de situatie thuis afwijken. Dus ook specifieke Nederlandse tradities vermengden zich al snel met de Duitse. Zo kon het natuurlijk niet uitblijven dat ook onze “Goedheiligman” zich vertoonde in het Duitse straatbeeld. Sinterklaas bezocht uiteraard de “gelovige” kinderen van de beroepsmilitairen, thuis en op school. Maar ook bezocht hij, in vele gedaanten de diverse eskadrons en het bataljon tijdens het ochtendappel. Soms kwam hij te paard, dan weer in een paardentrailer, een andere keer in een M113. Een keer met zijn tweelingbroer en zelfs op een avond in de eskadronsbar wist hij iedereen te verbazen door te veranderen in een striptesedanseres. Vaak bleek Sinterklaas toch ook wel een bekende stem te hebben als hij de mannen bij zich riep. Dat ging vaak gepaard met plaagstootjes.

5 december 1985; Sinterklaasappel met wmr 1 Ruud de Lange

De overste Selles kreeg op het appel een pet met twee klaphandjes overhandigd omdat hij bij bijna ieder appel wel iets of iemand in het zonnetje wilde zetten. Maar ook huzaren werden soms verrast, bijvoorbeeld met een familiepak condoms ter voorbereiding op een bezoek aan de beruchte Reeperbaan.

Ook waren er regelmatig optredens van Nederlandse artiesten in de filmzaal. Zeker gedurende de paraatheidsweken rond Kerst en Oud en Nieuw. Zo traden in de jaren 70 Ria Valk en Jerney Kaagman op. Deze laatste maakte deel uit van de succesformatie Earth & Fire. Ze was toen gekleed in een strak leren sexy zwart pakje. In de jaren 80 traden beroemde “meidengroepen” zoals de “Dolly Dots” en Centerfold op. Het optreden van deze dames had dan wel weer als “nadeel” dat dit het testosterongehalte van de aanwezige militairen tot ongekende hoogte opjoeg. Bij het optreden van Centerfold gooide een huzaar zijn zwarte baret op het podium. Deze werd opgezet door één van de dames. Toen vervolgens ook een soldaat van 42BLJ zijn blenco baret op het podium gooide en deze werd teruggeschopt door één van de andere dames waren de rapen gaar. Dit ontaarde in een ordinaire matpartij, die zich voortzette tussen de gebouwen van 103 Verkbat en pas stopte toen de KMAR zich er massaal mee ging bemoeien.

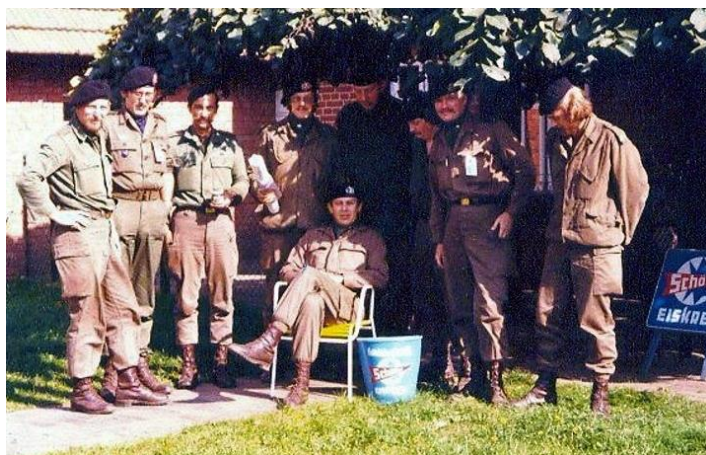
Optreden van de populaire “Dolly Dots” in de filmzaal

Briefkaart van MUTTI MÜLLER, in Seedorf. Voor velen de uitgaansgelegenheid. Disco op loopafstand van de Kazerne. Daaronder dochter Inge Müller

Mutti Müller zelf (zij is te zien in het verhaal van Jan Schuurman op pagina 90) werd, na gelang de avond vorderde, met het kwartier knapper en kon dus na een paar uur wedijveren met haar dochter.

Niet alle feesten werden op de legerplaats gehouden. De onderofficieren bijvoorbeeld, hielden hun Koninginnedag lange tijd in Brüttendorf. De koks van de oo-mess hadden dan weer hun beste beentje voorgezet door het buffet te voorzien van de mooiste sculpturen gehakt uit een ijsklomp. De officieren van het bataljon hielden hun jaarlijks terugkerend Trakehnerbal ook weleens buitengaats. Op dat bal werden ook Duitse collega's uitgenodigd.

Het bataljon was zeker ook goed in "het regelen en ritselen". Als de naam Leo van Offeren wordt genoemd dan gaan bij vele beroepsmilitairen die toen dienden een licht op. Leo diende in de jaren '70 als KVV-sergeant menagemeester. In de gastronomische geneugten van het bataljon regelde hij van alles en had daarin een tamelijk vrije hand. Feest geslaagd? Leo gevraagd!

Deel staf, o.a. 2^e v li Leo van Offeren, ritm Henk Nix, zittend maj Vredevoogd en staand de elnt Dick Visser

Naast het vertier en vermaak kreeg ook het geestelijk welzijn alle aandacht. In de diverse militaire tehuizen of op hun bureaunkamers was altijd wel een militaire dominee, pastoor, raadsman en later ook een rabbijn en imam te vinden.

Ook het bataljon hield een oogje in het zeil. Iedere week kwam de Sociale Coördinatie Commissie bijeen waar o.l.v. de S1 (personeelszaken) een oecumenisch opererend geestelijke verzorger, de desbetreffende Eskadronscommandant en de bataljonsarts bij aanwezig waren. Aldaar werden voor opgetreden personeelsproblemen oplossingen gezocht en gevonden.

Het personeel werd ook in de gaten gehouden. De S2 (inlichtingen en veiligheid) had een dossier met gesignaleerde militairen, dat zijn militairen die minder betrouwbaar zouden kunnen zijn.

Ook bij de wacht hing soms een lijst met gesignaleerde personen die de legerplaats niet mochten betreden. Heden ten dage is dat anders geregeld. De Militaire Inlichtingen en Veiligheids Dienst (MIVD) had een dependance net buiten de poort.

De legerplaats Seedorf beschikte ook over een Bureau Voorlichting. Die was gehuisvest net buiten de poort in een van de "Feldwebelwohnungen". Het bureau gaf periodiek het blad "Griffioen" uit, waarin het wel en wee van de legerplaats en daarbuiten werd omschreven en waarin gebeurtenissen werden verhaald.

Ons bataljon kwam vele malen in het nieuws en het was dan ook een graag gelezen blad dat op de legerplaats en bij de gezinnen in Zeven werd bezorgd. Ook de bij de brigade behorende tankbataljons in Hohne en in Langemanshoff werden voorzien in deze lectuur.

De oplage was in 1968 1.500 exemplaren en groeide in de loop van de jaren naar 3.600 exemplaren.

De eerste Griffioen werd uitgegeven in stencilvorm. Eind jaren tachtig zag de Griffioen er opeens heel anders uit. Het formaat was groter, de foto op de voorkant had plaatsgemaakt voor tekst. Kortom, de Griffioen was meer een echte krant geworden.

In 1992 werd de Lichte Brigade opgericht waardoor het brigade-embleem opnieuw werd vormgegeven. Hiermee kreeg ook het blad een complete restyling.

Wat het dienstplichtige leger, dat alleen uit mannen bestond, ook met zich meebracht, was een andere benadering van vrouwen in de Griffioen. Het was de normaalste zaak van de wereld dat op de voorkant een foto van een aantrekkelijke vrouw werd afgebeeld. Er stonden advertenties in het blad van nachtclubs en stripteasebars. Iets wat later "not done" was.

De Griffioen was zeer afhankelijk van adverteerders en vaak hing het voortbestaan aan een zijden draadje. Dankzij het doorzettingsvermogen van de toenmalige redacteurs bleef het blad bestaan. Ook door het benaderen van potentiële adverteerders. Met het opheffen van de kazerne viel ook in 2003 voor De Griffioen het doek. Eén bijzonderheid valt nog wel te vermelden; één van de reünie commissieleden, de majoor b.d. Melchior (Mel) van Ommen Kloeke, heeft zich ook jaren ingezet voor het voortbestaan van De Griffioen.

Een Hof of Gut bij Zeven. Zo'n boerderijencomplex was voor de eskadrons owi een mooie locatie om tijdens een oefening het eskadron gedurende een weekend in onder te brengen. De bevolking stond tijdens de "Koude Oorlog" zeer welwillend tegenover de aanwezigheid van Nederlandse militairen

Alcoholgebruik

Nog een veiligheidsaspect uit de 60'er en 70'er jaren. Alhoewel het verboden was om tijdens de dienst alcohol te nuttigen werd daar niet altijd de hand aan gehouden. Ook niet tijdens de vele oefeningen. Later, in de 70'er jaren werd hier krachtig tegenop getreden en werden tijdens oefeningen niet alleen door het eigen kader controles op de aanwezigheid van alcohol uitgevoerd maar werd daartoe ook de marechaussee ingezet. Deze maatregelen kwamen de verkeersveiligheid in grote mate ten goede.

Voor het gebruik van alcohol op de kazerne stonden in het VS 2-1500 (Reglement inwendige dienst) o.a. de volgende artikelen: 'De kazernecommandant zorgt dat in de kazerne, met uitzondering van de messes en kantines, geen alcoholhoudende dranken aanwezig zijn' en 'Hij draagt zorg dat tijdens de werkdag, de lunchpauze inbegrepen, geen alcoholhoudende drank wordt verstrekt'.

1985-1986 B-Esk; ZelfHulp en KameradenHulp. Gelukkig stond er altijd wel een emmertje of helm paraat

Alcohol was relatief goedkoop en het verblijf op de legerplaats Seedorf was van langere duur. Daardoor werd er regelmatig behoorlijk ingenomen. Het gebeurde dan ook met regelmaat dat men onder invloed van alcohol achter het stuur plaatsnam. Menig aangeschoten of zelfs dronken bestuurder schatte bijvoorbeeld 'de bocht van Brauel' daardoor verkeerd in. Op 1 november 1974 ging de campagne 'Glaasje op, laat je rijden' van start. Op die dag ging ook de anti-alcoholwet in en vanaf die dag werd er in Nederland op gecontroleerd.

Een anekdote uit die tijd na het invoeren van het alcoholverbod:

Tijdens een bataljonsoefening in 1983 werd er door de stafofficieren en onderofficieren 8 uur op en 8 uur af continudiensten gedraaid. Toen een wisseling van dienst had plaatsgevonden, vond een kaderlid dat hij wel een beloning had verdiend voordat hij zich ter ruste begaf. Nog gezeten in de bureauwagen trok hij een blikje cola open, nam daaruit een slok en vulde de cola heimelijk aan met een fikse scheut rum. Om de lucht van de rum te maskeren werd daarbij een sigaar op gestoken. Toen hij wilde gaan genieten van zijn beloning kwam de bataljonscommandant binnen en zag de cola. Hij vroeg of hij daar even een slokje van kon nemen en zonder een reactie af te wachten nam hij een ferme slok. Hij vroeg van wie de cola was en toen de bezitter zich meldde, keek hij deze indringend aan en zei alleen maar dat het een bijzondere cola was...

Weer even een nabrander over alcohol, in letterlijke en figuurlijke zin.

Tijdens een langdurige oefening werden tijdens de weekenden (noodgedwongen) rustpauzes ingelast om de rust van de Duitse bevolking niet te veel te verstoren. Dat kwam ook wel goed uit want na het noodzakelijke onderhoud waren de eskadrons vrij van dienst, maar moesten wel op locatie blijven. De plaatselijke kroeg deed dan zeer goede zaken en het kader verplaatste zich dan regelmatig met de Laro naar een verder gelegen 'Kneipe', zoals een Duitse kroeg wordt genoemd.

Men trof daar natuurlijk ook de plaatselijke (mannelijke) bevolking die altijd zeer geïnteresseerd was in den Holländer. Het viel wel op dat in de gesprekken de Duitse bargoenoot soms zei in de oorlog dienst te hebben gedaan, maar dan wel altijd als Sanitäter (Hospik).

Na een aantal biertjes gaf 'Herr Wirt' aan dat hij een rondje van het huis gaf en hij vertelde dat het een bijzonder drankje was. Men stond altijd open voor nieuwe belevenissen. 'Herr Wirt' schonk de glaasjes vol en deed voor hoe je dat moest drinken. Hij stak met een aansteker de inhoud aan en een

blauwe gloed was zichtbaar. Daarna blies hij krachtig de vlam uit en sloeg de inhoud naar binnen. Daarna waren de kaderleden aan de beurt. Het resultaat was dat velen hun snorren, tongen en lippen verbrandden. Het bleek om Ratzeputz te gaan. Het spul is met 58% alcohol inderdaad brandbaar.

Nadien werd toch met dubbele tongen en verbrande lippen het lied 'Prost, prost, Kamerad! Prost, prost, Kamerad! Wir woll'n noch einen haben. Prost-prost, prost, prost...' gezongen.

1983 SSV-Esk 103 Verbat; geneeskundig peloton 'Het barre leven'...

Een anekdote over een opmerkelijke opperwachtmeester. Owi B, een vrolijke vent die vaak liep te mopperen en regelmatig commentaar had op commandanten. Tijdens een oefening was er weer tijd voor een weekend-break. De oefening werd op de zaterdagavond na het onderhoud stilgelegd en het personeel mocht zich verpozen in de plaatselijke kroeg. De opper zat met wat collega kaderleden aan een tafeltje in een stampvolle Gaststätte en betrokkene zat weer eens zijn gal te spuien over alles en nog wat en wond zich ook zichtbaar op over het gedrag van een luitenant. Die betreffende luitenant zat aan de bar met zijn rug naar zijn tafel. De collega's wisten wel hoe zij de betreffende opper konden 'opnaaien' en dat bereikte het hoogtepunt toen zij hem erop wezen dat de luitenant zich op zeer korte afstand van hem bevond. Ook hij zag dat en hij wond zich zo op dat hij een fles curry ketchup pakte en deze uitkneep over de rug van de luitenant. De luitenant merkte daar niets van want hij was in een diepgaand gesprek gewikkeld.

Na enige tijd kwamen er een tweetal zeer net geklede Duitse echtparen binnen die aan de waard vroegen waar zich de gelegenheid bevond waar zij verwacht werden. De waard verwees hen naar een ander vertrek in de Gaststätte waarna zij zich tussen het tafeltje van de opper en de bar moesten manoeuvreren.

De behoorlijk corpulente Duitse heer drong zich tussen de menigte door en schuurde daarbij met zijn buik tegen de besmeurde onderrug/achterwerk van de luitenant. De gevolgen lieten zich raden, maar de Duitser had toen nog niets door. De opper vond het daarna ook nog nodig om de luitenant de schuld te geven. De vertoning deed een beetje denken aan Mister Bean in Steak Tartare.

Wonen en werken in SEEDORF, gezien door de ogen van een kornet...

Martin Evers (PC Tweede peloton, Bravo Eskadron 1986):

Mijn 8 maanden bij 103 Verkbat.

Nadat ik, als beste van mijn klas, was geslaagd voor het SROC, werd ik – tegen mijn wil, ik wilde niet in het buitenland geplaatst worden – in maart 1986 geplaatst in Seedorf. Ik werd PC 2-B-103 Verkbat. Het is nog waard te vermelden dat ik op het SROC was voorbestemd als pc-wielverkenning bij de infanterie, zodat ik nog 2 maanden een blanco baret en 'Nulli Cedo' heb gedragen. Na die 2 maanden werd ik naar de cavalerie 'omgekat'. Dat kon en mocht allemaal. Kom daar nu eens om binnen het 'flexibel personeelssysteem'....

Mijn eerste belevenis: met twee plunjebalen naar Nunspeet om daarvandaan via Zwolle met de "verlof bus" naar Seedorf te reizen. Een eindeloze dag in maart, onderbroken door de mogelijkheid wat te eten onderweg. Maar niemand had verteld dat het wel handig zou zijn om, voor onderweg, DMarken mee te nemen. Het toeval wilde dat de chauffeurs dat wel wisten en die hadden zo, behalve de gratis maaltijd van de uitbater in de keuken, hun eigen wisselkoersen. Rekenen was de meeste huzaren niet gegeven. De aankomst was na 20.00 uur lokale tijd, dus in volledig duister.

Dat brengt me direct op de eerste thuisreis, ook met de verlof bus, want dat was de eerste keer verplicht. Als oudste kornet aan boord was ik natuurlijk 'bus commandant'. Er gingen plunjebalen onderin die vierkant waren van de belastingvrije stereotorens die erin zaten. Rugzakken waren gevuld met drank, sigaretten of autoradio's. Zo kwamen we bij Zwartemeer bij de grensovergang en douanecontrole, want die had je toen nog. Douane en KMar aan boord: "Kornet, we vragen dadelijk of iemand iets heeft aan te geven. Als niemand reageert, dan pikken we er tien uit om te controleren. Vinden we iets, dan wordt iedereen gecontroleerd". Aldus geschiedde. Hoe het mogelijk is dat men toen niets aantrof, is mij tot op de dag van vandaag een raadsel.

1986-1988 Deel van het B-Esk; o.a. owi Pedro Haans, EC ritm Harm Beute en Plv EC elnt Michiel Dulfer

De volgende ochtend was de kennismaking met de eskadronsstaf. De EC was de ritmeester Beute en de plaatsvervanger eerste luitenant Dulfer. Al snel mochten we hen, als er geen derden bij waren, Harm en Chiel noemen. Beiden waren kleurrijk, ieder op hun eigen manier. Met beide heb ik nog onregelmatig contact dus het klopte dat er banden voor het leven werden gesmeed. Om het rijtje kleurrijke figuren nog uit te breiden: PC-1 was Frits de Zwart. Tijdens een verplaatsing gedurende de oefening 'Entre-Nous' zie ik hem nog door een dorpje rijden.

Staan in zijn M113 C&V een snorgebaar met de linkerhand en een groet met de rechterhand brengend, dat mocht weliswaar niet, maar het kon wel, en Frits zat er niet echt mee! Voor ons jonge kornetten was het een voordeel dat Harm een binnen slaper – en –drinker – was. Ik herinner me dat we bij terugkomst op de kazerne na een oefening van twee weken direct de officiersmess bezochten. Om er, na 2 weken nauwelijks slaap en 3 biertjes en wat sterkers verder, rollend en reeds half slapend weer uit te rollen. Gelukkig lag de legering aan de andere zijde van de straat. Ik heb nooit begrepen trouwens waarom dat buiten de hekken van de kazerne was. Veiligheid technisch nu ondenkbaar en dat had het toen ook moeten zijn.

In het officierscasino werden we keurig geholpen door de dames van de StoV, de Standort Verwaltung. Als je een schaal omhooghield en vroeg: "Genädiges, ich möchte gerne Käse", dan was het antwoord steevast: "Ja, das glaube ich, dass möchten Sie allen gerne, nicht?" "

Tijdens het gebed voor de maaltijd, de ritmeester was tafelpresident, zwaaide de deur open en kwam de nieuwe dienstplichtig tandarts binnen. Waarop de tafelpresident zeer hoorbaar verzuchtte: "Kun je (profaan scheldwoord door scribent weggelaten) niet zien dat we zitten te bidden?" Deze tandarts had handen als kolenschoppen, dus je zocht wel uit welke tandarts je wilde. Overigens viel in de stoel je mond, ik was 23, vanzelf wel open. Tegen het plafond hing de centerfold van de meest recente Playboy. Ook ondenkbaar tegenwoordig.

In mijn peloton had ik de huzaar Van E. Hij was voorbestemd om plv. Groepscommandant van de Golfjes (niet het merk auto maar de tirailleurs) te worden. Van E. was een onversneden Hagenees met, uit protest tegen de opkomstplicht, zijn haren tot ver op zijn rug. Pogingen hem te kortwieken waren gestrand dus hij bleef er onkrijgshaftig en 103-onwaardig bij lopen. Tot er onderhoud voertuigen moest plaatsvinden en er dus gewerkt moest worden met draaiende delen.....zijn keuze: haarnetje of kortwieken. Zijn voorbestemde positie heeft hij nooit behaald. Van huzaar 1 werd hij weer gedegradeerd nadat hij feitelijke insubordinatie had gepleegd. Tijdens een exfiltratieoefening in de

Harz weigerde hij nog één stap te zetten: "Geen punt Van E., wij gaan door en geef je strepen maar hier!" Die strepen heb ik ter plaatse aan een geschikte huzaar overhandigd. Dat mocht niet, dat kon niet, maar het gebeurde wel.

1986 B-Esk; exercitie o.l.v. owi Pedro Haans, voor de wmr Rotmans en de latere Int Lammerse

Een andere bijzondere huzaar, ook een tirailleur, was de huzaar W. uit

Amsterdam. We verdachten hem er al eerder van het niet zo nauw te nemen met het 'Mein und Dein'. Tijdens de controle van zijn kast, de MIO was daar een mooie gelegenheid voor, bleek al snel dat hij toch echt meer PSU had dan rechtmatig. Maar dat was hem allemaal in bruikleen gegeven, was zijn zwakke verweer. Op 15 december werd hij echter op heterdaad betrapt in de NAAFI-shop met een CD-speler (die waren toen gloednieuw en erg duur) onder zijn jas. Op 18 december zou onze lichting afzwaaien, nog net voor de feestdagen naar huis dus. Behalve voor W., want dit vergriep diende strafrechtelijk te worden afgedaan. Nu was de ritmeester ook een tijdje kapitein bij de KMar geweest, dus met een kort belletje kreeg hij het voor elkaar de zaak tuchtrechtelijk af te doen. W. zat dus met Kerst en Oud & Nieuw 'achter de wacht' om zijn 14 dagen verzwaard uit te zitten.

Later hebben we gehoord dat zijn moeder op oudejaarsdag nog heeft geprobeerd de wachtcommandant om te kopen en haar zoon mee te krijgen. "Helapidaka" (Helaas Pindakaas)!

Dan was er nog de munitiewerker, de huzaar C., op de Hotel-bak. Een stille jongen, niet al te slim, ik druk mij dan nog voorzichtig uit. Tijdens oefeningen lag hij veelal te slapen. Behalve als er eten werd opgevoerd. Het is hem eens gelukt om alle eieren te verorberen voordat de bemanning daar erg in had. Tijdens een MIO had de ritmeester hem laten uittreden om zijn zolen te laten controleren op slijtage en aanwezigheid van grind. C. moest zijn rechterschoen optillen, dat bleek een maat 43 small te zijn. Geen slijtage, geen grind in het profiel. "Andere been C.!"

Waarop hij, met één been reeds omhoog gebogen, probeerde ook het andere been in te trekken..... hilariteit alom. Maar dat bleek nog niet alles: dit was schoenmaat 42 breed!!! Waarop het hele eskadron laarzen en reservelaarzen moest controleren op verwisseling

MIO-inspectie op de Middenbaan legerplaats Seedorf

Het ging steeds meer bergafwaarts met C. Op een gegeven moment kwam hij bij mij klagen omdat hij zijn legeringskamer niet meer op mocht. Ik ging erop af, want zo kon dat natuurlijk niet! Bleek dat zijn kamergenoten een fles shampoo en een legergroene handdoek voor de deur hadden gelegd. Verdraaid, C. verspreidde inderdaad een nogal onwelriekende puberjongenslucht. Bleek dat hij zich al een week niet had gedoucht. Een week of twee later bleek hij last van haaruitval te hebben. Op een toch al kort koppie kroeshaar valt dat direct op, hele lokken haar bleken verdwenen. C. werd doorverwezen naar de militair psycholoog en afgekeurd op S5. Daarmee leek de kous af, maar dat was het niet. Twee maanden later belde zijn vader. Internationaal vanuit Nederland, dat was destijds niet niks. "Mijn zoon is door jullie bestraald, daarom verliest hij zijn haar!"

Tijdens mijn lichting was er het lustrum van de Patenschaft met 3e PanzerAuklärung uit Lüneburg. De oudste Patenschaft binnen de NAVO met een Duitse eenheid. Ik mocht met mijn peloton de Gefechtsvorführung verzorgen. Zoals beschreven in het jubileumboek 'Contact, wacht uit!', eindigde deze met het door mij over de radio in Hoch-Deutsch gerapporteerde: 'Feind im Kiefernwald geworfen!' Op de Theodor Körner Kaserne kwamen we wel vaker, zoals na afloop van mijn eindoefening Resolute Rider. Nadat de BC mijn peloton was vergeten terug te nemen bij de achterwaartse doorschrijding over het Elbe-Seitenkanal, bleek de trein die door de S4 was besteld precies 1 eskadron te kort te zijn. Als oudste eskadron moesten wij blijven wachten op busvervoer, om maandag over de weg met het

eskadron terug te verplaatsen. Een van mijn huzaren was het wachten beu en ging de stad in naar de disco. Hij werd daar door de Feldjäger opgepikt, met zijn persoonlijk wapen nog op de man. De maandag daarop werd door ons eskadron van het ochtendappel afgemarcheerd onder het geluid van een stoomtrein. De BC in verwarring achterlatend.

In 1986 was het nog volop Koude Oorlog, de plannen voor snelle alarmering lagen klaar en waren vuistdik. Niet omdat oorlog te scripten valt, maar wel omdat we serieus genomen wilden worden. Tijdens een Operational Readiness Test, waarvan je als kornet tevoren wist wanneer die plaats zou vinden, kwam ik al snel aan bij het gebouw. Ook mijn 2^e beroeps, de wachtmeester der 1^e klasse Van de L. was reeds aanwezig. Verder wat huzaren met een kater in de kop en slaap in de ogen.

“Kornet, naar de plaat en de Golf-bak halen, die duurt het langst om te beladen!” “Maar wachtmeester, ik heb helemaal geen rijbewijs voor de M113.” “Dat dondert niet kornet, in een oorlog vraagt daar ook niemand naar en als je chauffeur of schutter uit de voeding is geschoten, dan moet je ook zelf rijden!” Dat mocht niet, maar dat gebeurde wel. Gelukkig oefenden we het rijden ook op de battlerun banen op Truppenübungsplatz Bergen, dus de M113 kende geen geheimen voor deze kornet.

Diezelfde wachtmeester der eerste klasse nam tijdens een pelotonsoefening de proef op de som of een beekje, ik denk dat het de Dusbach was, pantser remmend of pantser stoppend was. De beek bleek pantser remmend en dat kwam de wachtmeester trots met zijn Alfa-bak bij mij melden. Keurig in de houding voor mij, tilde hij zijn baret op en daar stond een groene pad op zijn kortgeschoren koppie! Die bleek uit de beek te komen en was in een rookgranaatbus

vervoerd. Wereldvent deze wachtmeester, helaas hebben we alle contact verloren, ik zou hem toch graag nog eens spreken.

Het was niet alleen Koude Oorlog, in de hoofden van veel lokale bewoners speelde de Tweede Wereldoorlog ook nog steeds een rol. Zo maakte ik het in ons oefen- en oorlogsgebied mee dat een knaapje van een jaar of 8 mij vroeg: “Wenn kommen die Leoparden?” Toen ik hem vroeg hoe hij wist dat er Leopards zouden komen, legde hij uit dat hij aan het eenheidsherkenningssteken kon zien dat die in de buurt moesten zijn! In hetzelfde dorp werd ik aangesproken door een oude man met een slecht been en een zwaar beschadigd oog. “Im Krieg war ich Sanitäter.” Na een paar minuten keuvelen over Kühchen und Kalbchen moest ik door. Toen riep hij mij na: “Stalingrad war eine schöne Schiesserei!” Op dat moment vroeg ik mij wel af waarom ik zijn dorp zou willen verdedigen.

Al in april, ik was nauwelijks begonnen, vroeg ik via een rekest aan om per 1 oktober ontheven te worden vanwege mijn maatschappelijke loopbaan. Dat was toen een mogelijkheid en ik zat in het aanstellingstraject voor de opleiding tot brandweerofficier. Dus naar de S1, waar de ritmeester mij verraste door de suggestie te doen om na te dienen en het daaropvolgend jaar aan de KMA te beginnen. “We hebben genoeg van je gezien voor een positieve aanbeveling kornet”. Maar mijn eerste liefde bleef trekken, dus heb ik het rekest doorgezet.

1986 B-Esk lipl 85-6 Appel B-eskadron

Om wat vrije dagen te verzamelen, deed ik wat extra diensten zoals Officier van Brigadealarm en vooral Officier Kazernepijket (OKP). In plaats van mijn UZI, kreeg ik dan van de ‘rit’ zijn Browning FN met KMar holster. Dat scheelde een hoop gesjouw.

Vooral op zaterdag- en zondagavond was er altijd wel reuring. Auto’s met draaiende motor en beslagen ramen voor de poort controleren, “Hau mal ab du Scheissdreck!” En tijdens een dienst moest ik eens het brandpijket inzetten, want er was weer eens een vuilcontainer in de fik gestoken. Met mijn brandweervaring wist ik dat die met de middelen van het brandpijket niet te blussen was, maar ik heb toch maar een poging gewaagd. Terug op mijn kamer heb ik toen de consignes geraadpleegd. Ik moest de Officier van Kazernepijket, een grootmajoor, direct bellen. Het was 3 uur ’s nachts, dat leek me voor dit onschuldige brandje iets te gortig, dus ik belde pas de volgende ochtend ietsje na 7 uur. De majoor was blij dat ik hem zijn nachtrust had gegund, het brandpijket was inmiddels weer ter plaatse voor een nieuwe bluspoging.

Als net opgevoede kornet noteerde ik deze feitelijkheid in mijn rapport. Naderhand, toen ik na buitengewoon verlof bij de eenheid terugkeerde voor mijn bevordering tot tweede luitenant en mijn beëdiging, moest ik eerst bij de S1 komen. Het bleek dat de kazerneadjutant een buitengewoon kazernerapport tegen mij had ingesteld. Ik had mij niet aan de consignes gehouden en dat vroeg om een bestraffing. “Wat gaat er nu gebeuren ritmeester?” vroeg ik de S1 met enig ongeloof. “Ik heb de adjudant laten weten dat betrokkene inmiddels een studie aan de brandweeracademie begonnen is. Vanaf dat moment gunde de kazerneadjutant mij geen blik meer waardig.”

MIO en CI-Inspecties

De kornet Evers keek in zijn verhaal nog even terug op de gevreesde MIO-inspectie waar door een speciale ploeg het materieel van het eskadron nauwkeurig op aanwezigheid en onderhoud werd geïnspecteerd. Gelukkig werd zo’n inspectie tijdig aangekondigd zodat men nog tijd genoeg had om de uitrustingen, de voertuigen, de wapens en instrumenten en de daarbij behorende documentatie aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Voor het controleren van de aanwezigheid werd gebruik gemaakt van de OTAS, een boekwerk, waarin precies werd omschreven over welke uitrustingsstukken de eenheid moest beschikken. Niet zelden werd er naarstig gezocht in de OUS-kelders naar een gevraagd uitrustingsstuk dat nog nooit was gebruikt.

Foto: De ritmeester Renie Meeder houdt een MIO-voorinspectie

Rond de MIO heerste een oplopende bedrijvigheid waarbij de plaatsvervangend EC, het eskadronskader en de opper behoorlijk aan de bak moesten. Een van de knelpunten die de EC de meeste zorgen baarde was de keukenwagen. Aangezien de MIO altijd maar één eskadron betrof, werd, nadat de kentekens waren verwisseld, de best onderhouden keukenwagen van het bataljon ter inspectie aangeboden. Na de inspectie kon men weer opgelucht ademen. Overigens gebeurde datzelfde ook niet zelden met de waterwagens. Bij een goede MIO werd doorgaans een dag buitengewoon verlof verleend, dus eenieder deed zijn uiterste best.

Hieronder de OTAS van de Geestelijke Verzorgers en ja, ook zij beschikten over een wapen en in de 80'er jaren over een DAF 66 die weleens in terrein bleef steken. Hulp van de EOG of BOG was dan niet altijd nodig, want een schietgebedje wilde ook weleens helpen.

Dominee Kees bleef eens met zijn DAF in de blubber steken en zijn DAF werd door een AMX-tank aangehaakt. Bij aankomst bleek dat de gehele bodemplaat ontbrak. De dominee, die in zijn DAF zat, verklaarde wel dat hij op een gegeven moment als "Fred Flintstone" moest meelopen. En ook het verhaal van de aalmoezenier of dominee die tijdens het schieten bij een willekeurige schietserie het voorterrein kruiste komt de meeste beroepsmilitairen vast wel bekend voor.

GVGP											
DV											
GEBRUIKSARTIKELN											
=====											
CTG	ARTIKELNUMMER	NAAM ARTIKEL	MG	IDN	SGM	TOEGEW	UM	UIT VORD	IN OPLEG	PROJNR DMKL	
1	1005-17-108-0559	GEW 5,56 MM C7	40	J	0	1					1 006770
1	1005-17-108-0559	GEW 5,56 MM C7	40	J	-	1					006770
0	1005-21-912-8998	MAG PATROON V/DIEMACO	47	N	0	6				6	
4	1080-12-164-0622	CAM NET KUNSTST BLADEREFF 6,8X3,4 MTR	65	N	0	2				2	002552
4	1080-12-164-0622	CAM NET KUNSTST BLADEREFF 6,8X3,4 MTR	65	N	-	2					002552
3	1080-17-105-4293	ONDERSTEUNINGS-UITR CPL	65	N	0	2				2	004601
3	1080-17-105-4293	ONDERSTEUNINGS-UITR CPL	65	N	-	2					004601
7	2320-17-104-6586	VAU 5 KN MB 290GD AD	30	J	0	1				1	904400
7	2320-17-104-6586	VAU 5 KN MB 290GD AD	30	J	-	1					904400
7	2541-17-056-4434	UP VAU 5 KN MB 290GD AD EN LESVTGN	30	N	0	1				1	005003
7	2541-17-056-4434	UP VAU 5 KN MB 290GD AD EN LESVTGN	30	N	-	1					005003
8	4230-17-036-7348	GASONTSMETTINGSUITR DS2	50	N	0	2				2	006392
4	5660-17-620-1810	PRIKKELBANDUITR M/LEG-TORDEERAPP	65	N	0	2				2	002554
0	6230-00-264-8261	LANTAARN ZAK MX-991/U	24	N	0	3				3	002203
0	6230-00-264-8261	LANTAARN ZAK MX-991/U	24	N	-	1					003555
4	6545-17-017-3711	GNK UITR EH MVTG KLEIN MODEL	95	N	0	1				1	003555
4	6545-17-017-3711	GNK UITR EH MVTG KLEIN MODEL	95	N	-	1					003555
2	6665-17-033-8236	METER RDL IM-4126	50	J	0	1				1	000929
2	6665-17-033-8236	METER RDL IM-4126	50	J	-	1					000929

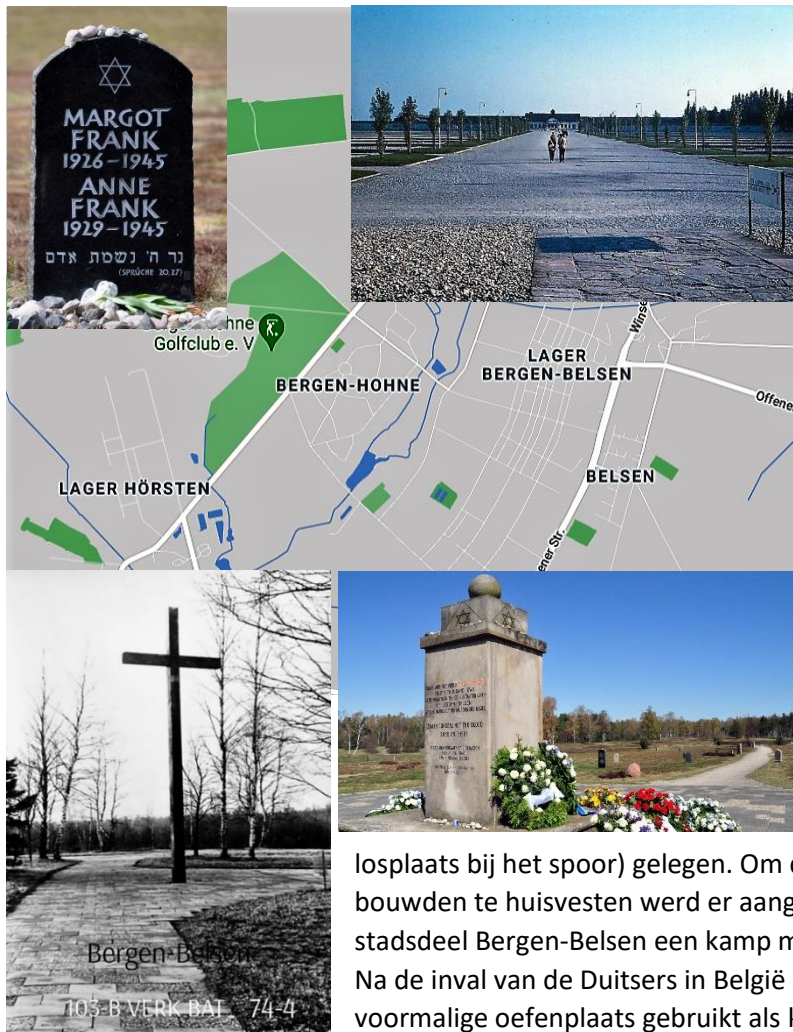
Een ander hoogtepunt was de Commandanten Inspectie (CI-inspectie). Deze werd maar kort voor aanvang aangekondigd door de naast hogere eenheid en dat was voor ons bataljon de 4e divisie. De CI-inspectie was gericht op de inzetbaarheid van het bataljon en het resultaat hiervan kon wel van invloed zijn op de verdere carrières van BC en EC.

De CI ging voor het grootste deel aan de huzaar voorbij, totdat iemand werd aangewezen om een test te ondergaan hoever zijn kennis reikte voor het vervullen van zijn (oorlogs)taak.

Bergen Belsen, Sandbostel en Seedorf

Bezoek concentratiekamp

Alle lichten werden geconfronteerd met de redenen waarom we in Duitsland gelegerd waren. Dat gebeurde o.a. door de bezoeken aan de Innere Deutsche Grenze (IDG), en het indrukwekkende bezoek aan Gedenkstätte "Kamp Bergen-Belsen". In het voormalig concentratiekamp werden de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog indrukwekkend zichtbaar. De aanblik van de massagraven van ruim 70.000 slachtoffers, waaronder Anne en Margot Frank, deed beseffen dat deze oorlog verschrikkelijk was en oorlogen te allen tijde voorkomen moesten worden.

Mede door de vele oefeningen en natuurlijk ook de schietseries die in de omgeving van Bergen-Hohne plaatsvonden hebben vele lichten, maar ook militairen op eigen initiatief, een bezoek gebracht aan dit voormalige concentratiekamp. De afbeelding linksonder van het B-Esk lichting 1974-4 is daarvan een voorbeeld.

De geschiedenis van dit concentratiekamp

Bij de stad Bergen werd in 1935 een kazerne met oefenterrein voor de Panzertruppschule van de Duitse Wehrmacht aangelegd. In die stad was ook de voor munitieaanvoer gebouwde Rampe (laad- en

losplaats bij het spoor) gelegen. Om de arbeiders die de kazerne bouwden te huisvesten werd er aangrenzend aan het zuidoostelijke stadsdeel Bergen-Belsen een kamp met dertig barakken gebouwd. Na de inval van de Duitsers in België en Frankrijk in juni 1940 werd de voormalige oefenplaats gebruikt als krijgsgevangenenkamp voor zeshonderd Belgische en Franse soldaten. Na de inval in Rusland in

1941 zaten er al snel 21.000 Russische krijgsgevangenen opgesloten.

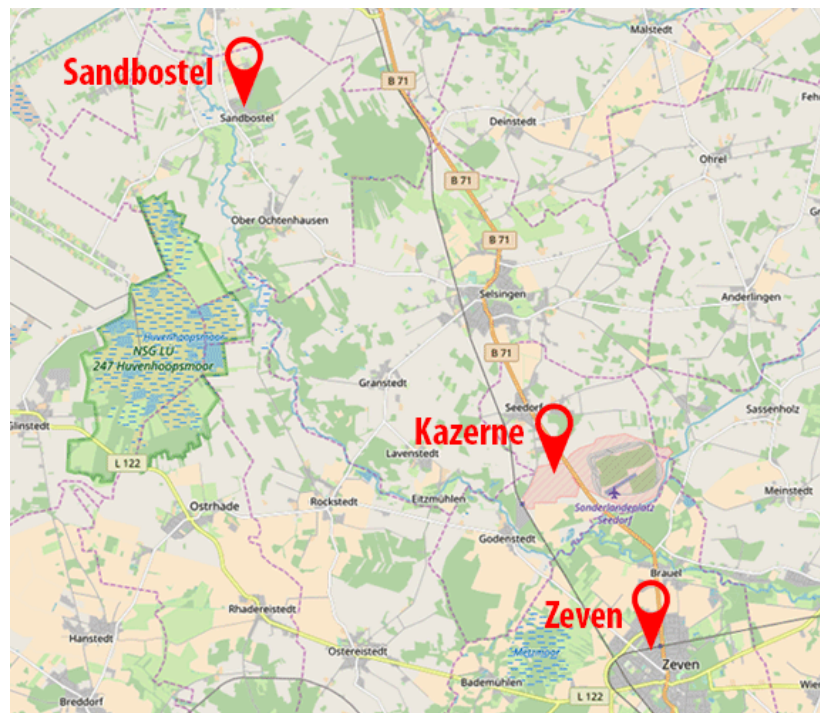
Begin 1942 waren daarvan al 18.000 Russen omgekomen door dysenterie en vlektyfus. In april 1943 werd Bergen-Belsen overgenomen door de SS. Er waren geen gaskamers in Bergen-Belsen. Niettemin zijn daar meer dan 70.000 geïnterneerden om het leven gekomen waaronder 25.000 Russen, 15.000 Polen, tienduizenden verzetsstrijders uit de bezette gebieden, alsmede enige duizenden Joden. De Britten bevrijdden Bergen-Belsen op 15 april 1945. Zij troffen massagraven aan en duizenden onbegraven lichamen. Er waren ongeveer 60.000 overlevenden, waarvan er rond de 14.000 alsnog bezweken in de daaropvolgende dagen en weken, door uitputting, ondervoeding en uitdroging.

De overlevenden werden op de dag van de bevrijding overgebracht naar de twee kilometer verderop gelegen kazerne.

Het kamp Bergen-Belsen werd na de bevrijding met de grond gelijkgemaakt en afgebrand, vanwege het zeer hoge risico van besmetting met tyfus en luizen. De laatste barak werd op 24 mei 1945 in het bijzijn van de voormalige gevangenen met een kleine plechtigheid verbrand.

Op korte afstand van de Kazerne Seedorf lag ook een concentratiekamp.

Dat was concentratiekamp Stalag X B, bij het dorp Sandbostel op 15 kilometer noord van de kazerne Seedorf. In september 1939 richtte de Duitse Wehrmacht het krijgsgevangenenkamp Stalag X B Sandbostel op. Stalag is een Duitse afkorting voor Stammlager. Op het 35 hectare grote terrein met meer dan 150 verblijfs- dienst- en administratie- gebouwen werden tot het einde van de Tweede Wereldoorlog, meer dan 300.000 krijgsgevangenen, burger- en militairen uit meer dan 55 landen geïnterneerd.

De meesten van hen werden ingezet in de meer dan 1.100 arbeidscommando's van het kamp in Noordwest-Duitsland, vooral in de landbouw, maar ook in fabrieken en wapenindustrie. Zo ook in de in 1940 opgerichte munitiefabriek in Zeven-Aspe. Er werden daar maandelijks 20.000 tot 40.000 granaten geproduceerd en tevens vlammenwerpers. Vooral de Sovjet-krijgsgevangenen en Oost-Europese dwangarbeiders werden daar aan het werk gezet. Velen stierven door uitputting, honger en ondervoeding. Veel van de in het totaal van 659 op 1 en 2 oktober 1944 uit Putten gedeporteerde mannen, kwamen in dit kamp terecht. In april 1945 kwamen ongeveer 9.500 gevangenen van het concentratiekamp Neuengamme en zijn buitenkampen naar Sandbostel. Meer dan 3.000 van hen overleden tijdens het transport.

Op 24 april 1945 werd Zeven door het Britse leger ingenomen en de munitiefabrieken in Zeven-Aspe ontmanteld. De gebouwen werden later in de jaren zestig gebruikt als opslag voor de 2^e pantserdivisie uit

Buxtehude en nog 4 andere Duitse bataljons alsmede een reserveveldhospitaal. Ook werd een gebouw door de 41^e Herstelcompagnie als onderhoudsruimte gebruikt. Na het vallen van De Muur in 1989 werden de gebouwen weer ontruimd.

Velen die Sandbostel nadien bezochten waren verwonderd over de vervallen staat van het voormalige concentratiekamp. Geen enkel gedenkteken of zelfs maar een tekstbordje was te vinden dat naar de gebeurtenissen tijdens de Nazi-overheersing verwees. Slechts een in de beplanting wegzinkende

steen gaf aan dat op deze plaats het gevangenenkamp Stalag X B Sandbostel had gestaan. Op het door mos en onkruid overwoekerde terrein bevonden zich nog een aantal zwaargehavende barakken als stille getuigen van het leed dat er had plaatsgevonden.

Pas sinds 1992 werd er een begin gemaakt om van Sandbostel een echte herdenkingsplaats te maken en werden de nog bestaande barakken onder monumentenzorg geplaatst. De Stiftung Lager Sandbostel kreeg delen van het voormalige kampterrein in bezit, waaronder elf historische barakken en gebouwen van het krijgsgevangenenkamp en enkele gebouwen uit de naoorlogse periode. Vijf houten verblijfsbarakken, een latrine en een keukengebouw werden tot

monument gerestaureerd. In 2007 werd de 'Gedenkstätte Lager Sandbostel' opengesteld voor het publiek.

Vanaf 1995 werd daar door Nederlanders vaak op 4 mei een "dodenherdenking" gehouden

Kamp Seedorf

Nog voordat de legerplaats Seedorf eind jaren '50 van de vorige eeuw werd gerealiseerd, had dit terrein al een militaire bestemming. De bouw begon in 1939 en was toen bekend als Kamp Godenstedt. Begin mei 1945 nam de Britse militaire bestuur het kamp over en was de naam inmiddels gewijzigd in Kamp Seedorf. Aanvankelijk werden hier ongeveer 1.500 Russische krijgsgevangenen uit het voormalige gevangenenkamp Sandbostel ondergebracht. Ze zouden tot juli 1945 naar hun geboorteland zijn vrijgelaten en werden gevolgd door ongeveer 10.000 Polen, voor wie dit kamp ook een doorgangstation was. In maart 1946 kwamen er 2.100 mensen uit Litouwen, 1.700 uit Letland en 200 uit Estland in Lager Seedorf. De meesten daarvan weken uit naar andere landen dan hun eigen land omdat ze daar niet meer welkom waren. Maar zelfs in het zicht van de haven bezweek een aantal van hen aan de gevolgen van het oorlogsgeweld en vonden hun laatste rustplaats iets ten noorden van de kazerne Seedorf.

De “InnerDeutsche Grenze (IDG)”

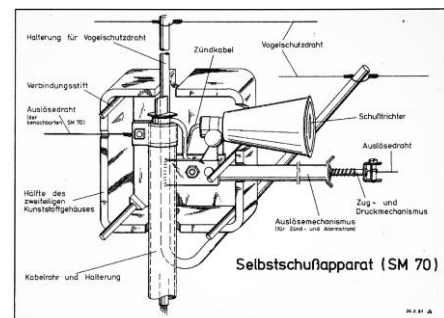

controlepost van de DDR Volkspolizei (Vopo). Zodra wij daar arriveerden kwamen de Vopo's uit hun wachttorens gerend, de sirenes begonnen te loeien en de Vopo's naderden met de wapens in aanslag. Zo'n bezoek was wel aan een aantal voorwaarden verbonden. We werden altijd begeleid door de Bundesgrenzschutz (BGS). Het bezoek diende in burgerkleding plaats te vinden en men werd op het hart gedrukt om de VoPo's niet uit te dagen. Het fysieke hek of muur was niet de echte grens. Deze lag een tiental meters meer in westelijke richting. Deze echte grens werd aangegeven met duidelijk herkenbare grenspalen. Deze grens mocht absoluut niet worden overgestoken.

Het bezoek aan de grens maakte altijd diepe indruk. Bijvoorbeeld De Muur die dwars door een dorp liep en burens en families scheidden. Maar ook de wachttorens, het scheermessscherpe ijzeren hek en

de Selbstschussanlagen. Over een grenslengte van 447 km werden tussen 1971 en 1984 71.000 Selbstschussanlagen geplaatst. Niet bedoeld om een inval te voorkomen, maar om het vluchten van DDR-burgers naar de BRD te voorkomen. Het bezoek aan deze grens maakte iedereen duidelijk wat de reden van onze aanwezigheid in Seedorf was.

Het ouderweekend

Ook bij 103 Verkenningsbataljon was het een goede gewoonte om de ouders en relaties van de dienstplichtige huzaren en soldaten een keer kennis te laten maken met het leven van hun stoere zonen, verloofden, verliefden of broers. In tegenstelling tot de in Nederland gelegeerde troepen werd daarvoor een heel weekend uitgetrokken. De relaties werden doorgaans verwacht op de vrijdagmiddag rond 16.30 uur. Zij kwamen met eigen vervoer of met een gecharterde bus of bussen.

Voor de overnachting werden de relaties, bokken van de schapen gescheiden, ondergebracht in de gebouwen van de eenheden die op dat moment verlof hadden. Men werd verwelkomd door de eskadronscommandant (EC) die de huishoudelijke mededelingen verder overliet aan de opper. De huzaren namen daarna de begeleiding over. Na de maaltijd werden de diverse barretjes bezocht. Gezien de geschonken goedkope drankjes waren ook de relaties rond sluitingstijd bijna net zo moeilijk, zo niet moeilijker, uit de bar te krijgen als onze huzaren op

normale dagen. De zaterdag begon met een uitgebreid ontbijt. De dag werd gevuld met diverse demonstraties zoals een “static show”, waar materieel stond opgesteld. Dit mocht soms onder toezicht ook door de bezoekers worden beklommen en aangeraakt. Vaak volgde een spectaculaire demonstratie met tanks en andere gevechtsvoertuigen op een oefenterrein tegenover de legerplaats en een exercitieshow. Natuurlijk kon het platrijden van een burgerauto door een rupsvoertuig, meestal een Leopard (bergings)tank niet ontbreken.

Er werd groots uitgedapt bij de avondmaaltijd, mede gefinancierd uit de inkomsten van de eskadronsbar. De maaltijd werd genoten in een grote feesttent of in de buitenlucht. Buiten was er dan een enorme barbecue met een speenvarken aan het spit, begeleid door grote schalen salades.

Na zo’n copieuze maaltijd volgde wederom een hoogtepunt; de feestavond! Die kon plaatsvinden in de filmzaal, kantine of in een locatie in de omgeving, zoals in een “Schützenhalle”. Zo’n avond werd opgeluisterd door een bandje, artiesten, militaire modeshow of doldwaze optredens door de militairen. De vaders en ook de partners, deden op zo’n feestavond vaak niet onder voor de huzaren. Op zondagochtend was er gelegenheid om een kerkdienst te volgen in een van de militaire tehuizen en men kon beperkt belastingvrij winkelen. Na de brunch gingen de relaties terug naar huis. De huzaren konden daarna aan de gang met het corvee. Iedereen kon weer terugkijken op een geslaagd ouderweekend.

Een oudere commandant verzuchtte eens tegen een collega: “Een van de tekenen van het ouder worden blijkt wel uit feit dat ik vroeger bij ouderdagen altijd met belangstelling keek naar hoe de vriendinnen van de huzaren er uitzagen. Tegenwoordig merk ik dat mijn belangstelling meer uitgaat naar de moeders van de huzaren.”

De avondvierdaagse van Zeven

De militairen in Seedorf waren zeer verbonden met de Duitse burenen, maar andersom was dat net zo. U heeft dat al meerdere keren kunnen lezen. Nederlandse gezinnen woonden en werkten tussen de autochtone bevolking. Zoals goede burenen betaamd neem je dan ook gewoontes van elkaar over. Het “Kaffee und Kuchen” was voor ons Nederlanders een uitgelezen situatie om te pas en te onpas gebak te kunnen nuttigen. Denk bijvoorbeeld aan de combinatie van enerzijds melden op de zondagmiddag en anderzijds de aanwezige “Bienenstich” in de eskadronsbar. Maar ook heeft u kunnen lezen dat in Zeven een Indonesisch restaurant werd gevestigd en dat was toentertijd in Duitsland echt een uitzondering. Ook Sinterklaas werd door ons

Nederlanders in Zeven en omgeving geïntroduceerd. Ook nu nog, vele jaren na het vertrek van de Nederlandse troepen uit Seedorf, is Sinterklaas nog steeds een graag geziene gast bij sommige Duitse gezinnen.

Een ander voorbeeld van het overnemen van elkaars cultuur was de introductie van de avondvierdaagse van Zeven. In 1968 werd deze, van oorsprong Nederlandse mars, gelopen. In eerste instantie alleen voor Nederlandse militairen en gezinsleden, maar later ook voor de Duitse burenen. Dit evenement werd steeds groter. Duitse scholen gingen, net zo als bij de avondvierdaagses in Nederland, deelnemen. Ook de US troepen uit de omgeving Bremerhaven lieten zich verleiden, net als de Duitse in de buurt gelegerde troepen. Het werd ook steeds professioneler. Zo werd er ook beoordeeld op de wijze waarop de eenheden zich verplaatsten. Ook daar waren prijzen aan verbonden.

Herbert Kuin, de latere bataljonsadjutant zat meermaals in de interservice jury. Hij wist te vertellen dat van de buitenlandse eenheden de “Pioniere” uit Osterholz er regelmatig met de eerste prijs vandoor gingen. Dat dit evenement goed werd ontvangen blijkt ook uit het feit dat de avondvierdaagse Zeven, nog steeds ieder jaar in juni plaats vindt. Overigens door Corona het laatst in 2019.

Herinneringen van Peter van den Aker, voormalig eskadronscommandant

Peter van den Aker, was van 1979 tot 1987 als luitenant en ritmeester geplaatst bij 103 Verkenning bataljon, de laatste drie en een half jaar als C-AEsk en C-SSVEsk. Hij kwam binnen als PC bij Ikol van Lingen en ging weg als C-SSVEsk bij Ikol Selles. Het 'zwaartepunt' van zijn eskadronscommando heeft zich afgespeeld onder Ikol Ruurd Reitsma. Hij vertelt daarover:

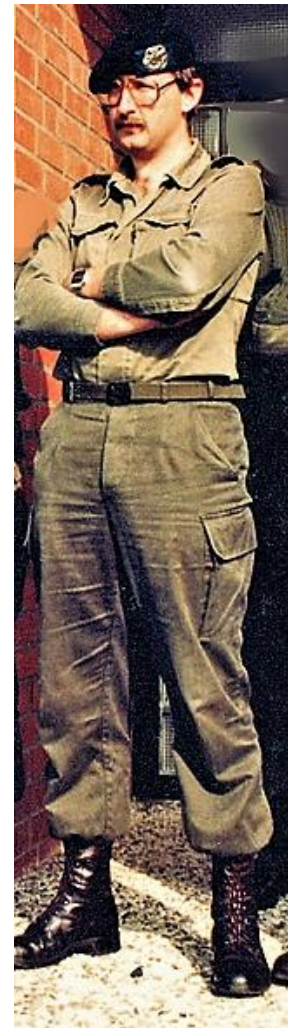
"Na mijn periode op de KMA mocht ik samen met mijn jaargenoot Harm Beute tijdens de oefening Wildbaan als stagiair kennismaken met het A-Esk, waarover elnt/ritm Ruud Pruyssenaere de la Woestijne het waarnemend commando voerde, met elnt Jan Beekman als zijn plaatsvervanger. Ik mocht als schutter 25 mm mee in het voertuig van wmr1 Pedro Haans. Daar zag ik dat, in tegenstelling tot de KMA-kaderleden, iedereen meedeed en dat je wellicht alleen sneller bent, maar samen verder komt.

Beroepsofficieren en -onderofficieren die dicht tegen het IJzeren Gordijn in het oosten van de Bondsrepubliek Duitsland hun werk moesten doen, behoorden evenals de rest van het personeel overigens, niet tot de slechtsten. Ze waren meestal professioneel en avontuurlijk ingesteld. Er werd serieus en vaak hard gewerkt. Daar kreeg men dan een goed salaris voor met een buitenlandtoelage en belastingvrijstellingen. De aanschaf van een nieuwe belastingvrije auto werd in de bataljonskoffiekamer door de officieren gevierd met een zilveren 'glaasje' Drambuie, uiteraard al tijdens de dienst! Er was ook veel humor in het bataljon. Ik kan me nog een periode onder, de helaas te vroeg overleden, Ikol Ruurd Reitsma herinneren waarin veel officieren parachutesprongen bij de plaatselijke militaire paravereniging TU-7. Dit onder deskundige begeleiding van Jan de Graaf. Velen waren 'wingspringer' (automatische opening), enkelen sprongen ook nog vrije val. Voor het pakken van de parachute was een zg. "Pull-up-koordje" nodig. Het was in die tijd in de officierskoffiekamer een 'running-gag' dat de vrije-val-springer in het bijzijn van de 'wing-springer' zijn zakdoek uit zijn zak trok en quasinonchalant zijn Pull-up-koordje demonstratief toonde. In die koffiekamer ontmoette je iedere dag bijna alle officieren van het bataljon. Je kon over alles praten en lachen. Dat schiep een geweldige band en droeg bij aan een grote teamgeest binnen het bataljon. Daar wilde ik wel langer dienen! Ik besloot dus als tweede luitenant de stoute schoenen aan te trekken en aan de toenmalige BC, Ikol George Eleveld, formeel te zeggen dat ik hier wel EC wilde worden. Die keek streng maar enigszins geamuseerd op van mijn openbaring en vertelde mij op serieuze toon het in overweging te nemen. Met de aansporing eerst mijn peloton maar netjes af te leveren en met 'klein verlof' te sturen stond ik even later weer buiten het stafgebouw, me afvragend of dit nu wel een verstandige zet was geweest.

Bataljonscommandant Ikol G.H. Eleveld met zijn plaatsvervanger maj. R.R.R.E. Meeder

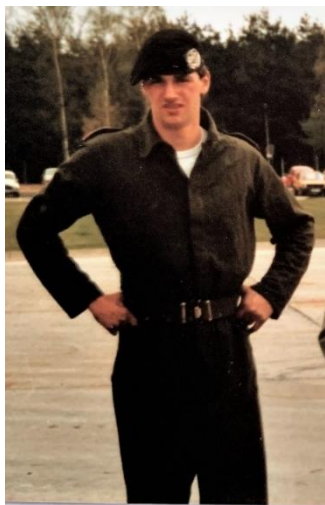
Dienstplichtige officieren kwamen op als kornet en zwaaiden af als tlnt en onderofficieren kwamen op als wmr titulair en gingen als wmr effectief.

Vergeleken met de huzaren dienden zij twee maanden langer. Zij waren veelal hoog opgeleid (o.a. om daarmee meer overwicht te verkrijgen over het personeel aan wie zij leidinggaven) en maakten vaak een betrekkelijk steile leercurve door. In tien maanden zag je ze van schuchtere en verlegen jongens uitgroeien tot jeugdige zelfbewuste adolescenten die je om een boodschap kon sturen. Hoewel zij toch hun diensttijd moeten hebben gezien als een hinderlijke onderbreking van hun maatschappelijke carrière, was dat in de praktische omgang niet vaak te merken. Integendeel! Velen waren positief kritisch maar ook leergierig, betrokken en enthousiast.

Korporaals-TS en KVV waren (meestal) specialistisch opgeleide korporaals die een premie konden krijgen als dank voor hun specialisme of langjarige dienverplichting van vier tot zes jaar. De meesten kochten daarmee een geweldig mooie belastingvrije auto. Een minderheid deed daar andere verstandige dingen mee.

Voor dienstplichtige huzaren gold eigenlijk hetzelfde als voor de dienstplichtige kaderleden. Maar zij zagen en voelden vooral ook de belemmering van hun

toekomstplannen, waarbij het er ook van afhing welke functie iemand vervulde. Een man als mijn eerste C&V-bestuurder, kpl John Emmen, was zeer positief en bleef dat ook omdat hij wellicht beter achter de schermen van een PC kon kijken. Bovendien speelde bij John Emmen mee dat hij al eens Nederlands kampioen boksen was geweest, waardoor hij misschien beter kon geven en nemen dan de gemiddelde jeugdigen van toen.

Dat gold niet voor een tirailleur die de hele nacht in de stromende regen in de veiligheidsbezetting bij een brug moest liggen en waarbij de foerier pas bij het kriecken van de ochtend de koud geworden warme maaltijd kwam brengen.

1980 A-Esk 103 Verkbat 79-4; Deelname Boeselager, John Emmen

Echtgenotes, vriendinnen hoorden er helemaal bij. Hoewel mijn echtgenote in het begin enorm moest wennen aan de militaire cultuur met zijn eigen jargon en de vermenging van beroeps- en privéleven, wist zij op het eind net zo goed het personeelsplan te reproduceren als ik. Aan het einde van een werkdag, kwamen partners 'hun' kaderlid ophalen in de eigen eskadronsbar, tegenwoordig helaas ondenkbaar. Maar ook het "Frühschoppen" tijdens een 'parate zondag' met koffie en gebak en een drupje alcohol was bijzonder gezellig. Ook hierbij waren de partners van harte welkom. Een hoogtepunt was de wintersportweek in Kappl, waar het beroepskader en hun partners tegen gereduceerd tarief te gast waren in een blokhut van het Unteroffiziersheim van ons Paten Bataillon. Hierna mochten we onszelf voortaan "Die Kappl Tigers" noemen. Een uitermate sportief, gezellig en sociaal moment om elkaar nog beter te leren kennen!

Feesten en partijen hoorden bij de vorming van rechtgeaarde Trakehners en hun partners. En er waren genoeg feestjes, of dat nu bij de Nederlanders was of bij de Duitse (PzAufklBtl 3) of Belgische (2^e Jagers te Paard) bondgenoten! Natuurlijk had ieder land zo zijn eigen culturele eigenaardigheden. Bij de Duitsers was het gebruikelijk op feesten plaats te nemen aan lange tafels. Vervolgens werd je dan geacht achtereenvolgens 'stijlvol' te dansen met alle dames die aan die tafel zaten. Dat duurde dan tot ongeveer middernacht, waarna men een punt zette achter het formele gedeelte en de disco openging. Bij onze Belgische vrienden ging men al veel eerder over tot het in Atilla dansen van de 'kuskesdans'. Ons eigen Koninginnebal werd naar goed Nederlands gebruik opgefleurd door een ware pracht aan bloemen en typische 'Nederlandse specialiteiten' als zoute haring, gerookte paling, saté, bakpao en uiteraard de niet weg te denken bitterballen, nasi- of bami hapjes en andere snacks uit de frituur.

Op het Koninginnebal dat in 1984 aan 103CV werd gedelegeerd, werd de gasten door de officieren een tableau vivant gepresenteerd dat deed denken aan een moderne uitvoering van de Nachtwacht. Zij het met hier en daar een vroeg vetrolletje vaag zichtbaar.

Officieren en onderofficieren hadden ieder hun eigen feesten en partijen. Zo waren daar Trakehnerbal, Koninginnebal, bataljonsdiners, parate feestdagen (het ene jaar Kerst, het andere Oud&Nieuw), parate zondagen (Frühshoppen), BBQ'en en kleinere evenementen in de eskadronsbar. Deze eskadronsbar werd gerund door de opper met een aantal beroepskaderleden en dienstplichtigen en was voor iedereen toegankelijk. Hoewel consumpties zeer betaalbaar waren, een biertje koste belastingvrij maar DM 0,25, werd er meestal een grote omzet en grote winst gehaald. Hiermee

werden dan evenementen ondersteund, zoals het ouderweekend voor ouders, familie en vrienden van vooral dienstplichtige wachtmeesters, korporaals, trompetters en huzaren.

1979 - 1980 A-Esk 103 Verkbat; 79-4 kornet Arends, ritm Visser, elnt Beekman en elnt v.d Aker

Er gebeurden natuurlijk ook ernstige dingen, waarvan ik er één de lezer niet wil onthouden. Op een normale kazerne dag had ik samen met de eskadronstaf regelmatig PC-bespreking. Zo'n bespreking werd op een dag door een kaderlid 'verstoord' met de mededeling dat dienstplichtig tirailleur B. op zijn legeringskamer was gevonden in een plas bloed. Onmiddellijk toegepaste ZHKH en noodhulp door de arts van het KZV bleken niet meer te baten. B. overleed later in het ziekenhuis. Uiteindelijk bleek dit het zelfverkozen einde te zijn van een tragisch verlopen jong leven. Een vertegenwoordiging van het eskadron, waaronder PC en EC, was aanwezig bij de uitvaart in Rotterdam.

Het dagelijkse leven van een EC op de kazerne bestond verder voornamelijk uit personele, operationele en administratieve verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Het handhaven van de discipline en de daarmee vaak gepaard gaande straf- of krijgstuuchtelijke afdoening legde relatief veel beslag op mijn beschikbare werktijd en de levensvreugde van de huzaren. Hierbij dient te worden vermeld dat wij in Duitsland helemaal niet mochten klagen over de instelling van onze dienstplichtigen, die hier toch wel vaak op vrijwillige basis voor hadden 'gekozen'.

Gemiddeld had ik als "tot straffen bevoegde meerdere (tsbm)" per dienstplicht periode van tien maanden zo'n 120 krijgstuuchtelijke afdoeningen. In absolute zin was dit afnemend door

toename van de ervaring van de kaderleden. Afdoening van (lichte) strafbare feiten was duidelijk minder. Bestrafing van beroeps- en dienstplichtig kader was uiterst zeldzaam.

Het contact met de brigade Seedorf van de Koninklijke Marechaussee was regelmatig en goed. Dat gold ook voor de overige eenheden van het Commando Nederlandse Troepen Seedorf, Hohne en Langemanshof (C-NL Tr S-H-L). Omdat 103 Verkbat onder bevel stond van 4Div in Nederland was het contact met C-41 PaBrig/C-NL Tr S-H-L natuurlijk anders dan voor de brigade-eenheden, die veel meer direct contact, hulp of last hadden van 'de brigade'. Wij hadden gelukkig samen met 41 ZVE/BVE ons eigen cavaleriehoekje rondom de Chaffee-tank, begrensd door de keuken, het Onderofficiershotel, het zwembad, de drie Militaire Tehuizen en de KV-loodsen. Er werd regelmatig enthousiast gesport -ja, ook door mij- als compensatie voor de saaie administratieve en onderhoudswerkzaamheden. Na de dienst onderhielden we sociale contacten met vrienden en familie in de buurt of elders in Nederland.

Overzicht aangeboden door de Ritmeester R. H. Sandee C-AEsk 1 september 1980 - 1 mei 1982

Stafpeloton: A3 (EC) Arakan, A4 (plvEC) Arizona, A50 (radar) Albacore, A51 (radar) Avenger.

1^e Pel: A10 (PC) Arras. Verkenners: A11 Amiens, A12 Albancourt, A13 Argonne en A14 Aisne. Leopards A15 (OPC) Agincourt en A16 Artois. Tirailleur A17 Alvin C. York en Mortier A18 Arlon.

2^e Pel: A20 (PC) Afrika. Verkenners: A21 Alam-Halfa, A22 Agedabbia, A23 Algiers, A24 Alamein. Leopards A25 Agheila en A26 Alexandrië. Tirailleur A27 Argylls en Mortier A28 Aberdeen.

3^e Pel: A30 (PC) Aachen. Verkenners A31 Ardennen, A32 Arromanches, A33 Avranches en A34 Antwerpen. Leopards A35 Anzio en A36 All-American. Tirailleur A37 Arnhem en Mortier A38 Auderville.

De opleiding was gestructureerd volgens een aantal algemene en functionele syllabi. Alle opleiding en training was door ervaren hoofden van de Sectie Drie (zoals majoors Frans Brackel, Renie Meeder en Sjaak Jacques Bogmans) van de bataljonsstaf, gericht op de voorbereiding van de opdracht van 103 Verkbat en de eskadrons in het General Defense Plan (GDP). We beoefenden dan ook regelmatig en intensief alarmering, tactische en colonne- verplaatsing, uitwijk-, verzamel-, en afwachtingsgebied, veiligheidsbezetting, (flank)beveiliging en vertragend gevecht. Maar ook opmars, aanvallend gevecht en amfibische overgang kwamen veelvuldig aan bod. Het beoefenen van het verdedigend gevecht gebeurde voornamelijk bij het tijdelijk standhouden in het kader van het vertragend gevecht.

Slechts bij hoge uitzondering werd een verkenningsekskadron echt in het verdedigend gevecht geoefend. Zo'n uitzondering betreft bijvoorbeeld mijn laatste internationale oefening "SPEARPOINT" in 1984 als EC, waar met een Brits legerkorps werd geoefend met drie volledige divisies op de Duitse openbare weg. De oefening zou volgens plan na verdediging eindigen met tegenaanval op de DDR-stad Magdeburg aan de andere kant van de Inner Deutsche Grenze (IDG). Dit deel van de oefening werd gelukkig niet uitgevoerd. De linkse media spraken er schande over.

1983-1984 A-esk "Entre Nous" EC ritmeester van den Aker.

Het oefenprogramma begon vrij kort na de opkomst met de oefening "ENTRE-NOUS" vanuit een Duits oefengebied bij Wendisch Evern in de omgeving van Lüneburg. Die oefening ging naadloos over in "STAP-OP", waar het accent lag op ploeg- en groepsoptreden in pelotonsverband. In het weekend werd door de dienstplichtigen een bezoek gebracht aan het IJzeren Gordijn en was er tegelijkertijd een evenement voor het beroepskader en hun

partners in het bivak in Wendisch Evern. Na enkele weken volgde oefening "KLEINE-CROSS" (optreden op pelotonsniveau). Enige tijd daarna kwam "GROTE-CROSS", waar werd getoetst op pelotonsniveau in eskadronsverband. Hierop volgde dan oefening "WILDBAAN" waar het eskadron door het bataljon werd geoefend en getoetst. Waar ruimte was in het programma werd ook nog de oefening "ZEVENSPRONG" voor CP en gevechtstrein gedaan. Hierna werd het eskadron gereed geacht voor het grotere werk in de vorm van één of meerdere (inter)nationale 'vrije' of 'meer partijen' oefeningen.

Daarnaast moest de schietvaardigheid op de verschillende wapensystemen worden beoefend en getest tijdens twee schiet- en oefenserie Bergen/Münster Süd (SOB/SOMS), waar de amfibische voertuigen, vaardigheden en procedures en passant in Tiefwatbecken Eitze ook nog even werden getest en beoefend.

Als er ruimte in het oefenprogramma zat of kwam, omdat bijvoorbeeld een grotere oefening van een hoger niveau plotseling uitviel, was er ruimte om extra aandacht te besteden aan het 'kleine werk' in het kader van in- of exfiltreren.

Ik vroeg dan meestal de OWI om samen met de OPC'n daartoe een oefening "KLEINE OORLOG" voor te bereiden en als oefenleiding uit te voeren. Zo hadden onderofficieren een nuttige en leuke tijd en konden de officieren, korporaals en huzaren weer de puntjes op de fysieke i zetten en zich verder trainen in Handboek Soldaat en andere algemene infanteriezaken. De partners van de kaderleden fungeerden als 'partizaan' of vervulden een ander rolletje midden in de nacht ergens in een diep, donker en vochtig bos, wachtend op de contactdrill en de daarbij behorende eerste strofe van ons volkslied Het Wilhelmus. Een toen nog in Seedorf gelegerde eenheid van 42BLJ trad vaak op als oefenvijand.

Bijzondere aandacht kregen de inspecties van het hoger niveau zoals omschreven in het hoofdstuk op

pagina 125. Ik heb daarbij eens één van de door mij meegemaakte vijf BC'n aan een OPC op de plaat horen vragen "(...) of op de Leopard2 tank nu al dat 120mm kanon zat of dat dit nu nog het 105mm kanon was ...?" Maar zelf zal ik een OPC ook wel eens iets 'doms' hebben gevraagd! Intussen heb ik gemerkt hoe snel je parate kennis verouderd dus, overste, het zij u vergeven!

1983 Schietbaan Bergen-Hohne; v.l.n.r. wmr I Fred Kerkhof, wmr Willem Sinderdinck, tlnt Michiel Dulfer en ritmeester Peter van den Aker.

In het laatste jaar als commandant van een verkenningsskadron waren wij meer dan dertig weken van dat jaar op oefening. Al die tijd deden onze echtgenotes en partners hun zaken in de omgeving van Zeven, Heeslingen, Sittensen en Seedorf in hun eentje. Bij alle huiselijke problemen stonden ze er alleen voor. Alleen als de problemen groter werden, konden kaderleden uit de oefening worden gehaald om thuis bij de springen. Ik spreek hiervoor nadrukkelijk mijn grote waardering uit!

Ten slotte: Ik heb het geluk gehad meer dan veertig jaar interessante, relevante en mooie, meestal operationeel getinte (commando)functies te mogen vervullen of functies op de KMA en de Faculteit Militaire Wetenschappen. Ik ben twee keer uitgezonden naar Bosnië en Kosovo. Maar achteraf gezien waren de jaren als Trakehner bij 103 Verkenningssbataljon het mooist. Niet alleen vanwege de aard van het werk. Maar vooral door de samenwerking en intensieve sociale omgang met interessante mensen van hoog tot laag, die hun vak verstonden en daarenboven bereid waren altijd nog iets extra te doen. Maar ook personen die als mens interessant waren, omdat ze authentiek bleken en iets toe te voegen hadden aan wat ik nog niet wist of kon. Mensen die ruimhartig lachten en hard werkten, maar die zich ook konden wentelen in de saamhorigheid die binnen de Cavalerie en de zogenoemde Duitslandeenheden in het algemeen en Trakehners in het bijzonder aanwezig was. Bedankt voor de gedreven betrokkenheid. Bedankt voor die mooie tijd!"

Met Trakehnergroet, drs. Peter J.E.J. van den Aker, kolonel b.d. der Cavalerie

Het Interbellum, tussen Koude Oorlog en opheffing van het bataljon

Het bestaansrecht, dus het lot, van 103 Verkenningsbataljon was onlosmakelijk verbonden met de situatie op het wereldtoneel en met de heersende Defensiedoctrine. Zo was de oprichting van 103 Verkenningsbataljon in 1961 verbonden aan de Berlijn crises. Met het vallen van De Muur op 9 november 1989 veranderde ook eigenlijk de situatie in Europa. De situatie met aan de westkant de NAVO en met het Warschaupact aan de oostzijde wijzigde significant. En dat hield ook in een verandering in onze doctrine. Maar dat voltrok zich langzaam. Zo bleef de paraatheidsregeling nog tot 1996 in stand.

Vernietigde tanks en pantservoertuigen in voormalig Joegoslavië

Het heersende idee was dat de wereld veiliger was geworden. De vraag is of dat ook zo was. In de “Koude Oorlog” was het voor ons militairen eigenlijk vrij overzichtelijk; de boze vijand bevond zich in het oosten, en wel achter de Elbe, namelijk het Warschaupact. Met het vervallen van deze dreiging kreeg de doctrine van het duidelijk bevechten van een vijand uit één richting, door het uitvoeren van dan wel het vertragend-, het verdedigend- of het aanvallend gevecht een andere lading.

Wat in 1989 nog niet gelijk duidelijk was, was dat men vanaf nu veel meer rekening zou moeten houden met een hybride vijand. Echter er moest eerst nog heel wat water door de Elbe vloeien voordat men daarvan overtuigd was. Nee, men stak in op een ander concept. Van een krijgsmacht die geschikt was voor grootschalig optreden gingen we over naar een peacekeeping en soms tot een peace-enforcing leger.

In plaats van “groen” optreden (in de vorm van militair groen, dus robuust) werd massaal om gedacht naar “blauw” (de kleur van de Verenigde Naties) optreden. Het bij 103 Verkenningsbataljon volprezen “zien zonder gezien te worden” moest plaats maken voor zichtbaar optreden. Het grootschalig optreden werd nog wel beoefend, maar de nadruk kwam meer te liggen op presentie van vredestroepen.

Het vallen van het IJzeren Gordijn bracht natuurlijk ook voordelen met zich mee. Zo kon er geoefend worden op voormalige oefenterreinen van het Oostblok. Er werd geoefend op de oefenterreinen Kietz, Guz Altmark en Nochten, oefenterreinen in de voormalige DDR. Maar ook werd er geoefend in Hongarije en Tsjechië.

Echter, het ineensstorten van het Warschaupact bracht helaas niet alleen maar stabiliteit. Zo brak in 1991, in de republiek Joegoslavië, de burgeroorlog uit. Het begon eigenlijk vrij rustig met de afscheiding van Slovenië op 25 juni 1991. Toen Kroatië zich op dezelfde dag ook onafhankelijk verklaarde werd hen dat niet in dank afgenomen. Dit was de spreekwoordelijke lont in het kruitvat. De vlam sloeg pas echt in de pan toen in Bosnië Herzegovina achtereenvolgens de Kroaten (18 november 1991), gevolgd door de Serviërs (9 januari 1992) en de Bosniakken (5 april 1992), zich onafhankelijk verklaarden. Een grootschalige bloedige burgeroorlog begon in september 1992 en deze zou pas eindigen in 2001.

West-Europa zag dit met lede ogen aan en de VN besloot om een vredesmacht United Nations Protection Force (UNPROFOR) op de been te brengen. Dat deze vredesmacht eigenlijk geen goed mandaat meekreeg en dus eigenlijk een papieren tijger bleek te zijn is gevoeglijk bekend. Ook Nederland (Dutchbat) nam met diverse eenheden vanaf februari 1994 deel aan deze vredesmacht. Na de aanval op Srebrenica werd het blauwe VN optreden, wat niet tot het gewenste effect had geleid, vervangen door groen optreden onder leiding van de NAVO. IFOR (Implementation Force) en later SFOR (Stabilisation Force) waren een feit. Ook 103 Verbat speelde hierbij een rol. Individueel waren er al meerdere militairen uitgezonden geweest, maar in juni 1997 mocht het A Eskadron zich o.l.v. 42 NLD Mechbat ontplooiën.

Het bataljon bevond zich in Sisava en het A-Eskadron kreeg als A-team 42 Mechbat kamp Knezevo als uitvalsbasis toegewezen, met één peloton aan de andere zijde van de berg in Obodnic (zie kaart).

Sisava, locatie van de hoofdmacht van het Nederlandse bataljon. Het bataljon was gelegerd in het voormalige hotel en de naastgelegen vakantiewoningen in de schaduw van de Olympische springschans

Het gebied van verantwoordelijkheid of Area Of Responsibility (AOR) lag zuidoost van de stad Banja Luka. Het A Eskadron werd in december 1997 afgelost door het B Eskadron, o.l.v. 11 NLD Mechbat. Na deze uitzendingen werd overgegaan naar “de orde van alledag”.

Op 11 juni 1999 verhuisde het bataljon naar de Dumoulinkazerne te Soesterberg. Veel personeel van 103 dat verknocht was aan het Duitse leven, ging over naar 101 Tankbataljon. 101 Tankbataljon werd in Seedorf geplaatst en veel tankers, die Nederland boven Duitsland prefereerden gingen over naar het verkenningsbataljon.

De uitzendingen waren nog niet ten einde. In eerste instantie zou het B Eskadron in september naar Cyprus gaan, maar dat ging niet door. Wel werd er gesproken over ontplooiing in Bosnië of Kosovo. In december mocht het A-Eskadron alsnog naar Cyprus. Dit was dan ook gelijk de laatste echte operationele opdracht voor de Trakehners. Na de millenniumwisseling in 2000 en wat opdrachten in het kader van Nationale Operaties zoals de inzet bij de mond- en klauwzeerepidemie, ging men zich opmaken voor de opheffing van het bataljon. Aan een roemruchtig bataljon kwam op 5 november 2001 een einde nadat het A-Eskadron en het B-Eskadron overgingen in het 42 BVE en 43 BVE.

De Dumoulinkazerne Soesterberg in vogelperspectief

Hoe het verder ging...

In juni 2003 stond de brigade opeens volop in het nieuws. Zowel de Nederlandse als de Duitse media hadden alle aandacht voor het bericht dat de Nederlanders op korte termijn de kazerne in Seedorf zouden gaan verlaten. De lokale bevolking was ook geschokt en begon spontaan te protesteren tegen het vertrek van de Nederlanders. Het mocht niet baten. De plannen werden concreet en uiteindelijk werd besloten dat in 2006 alle Nederlanders dan echt de kazerne zouden gaan verlaten.

Wapenoudste bereidt zich voor...

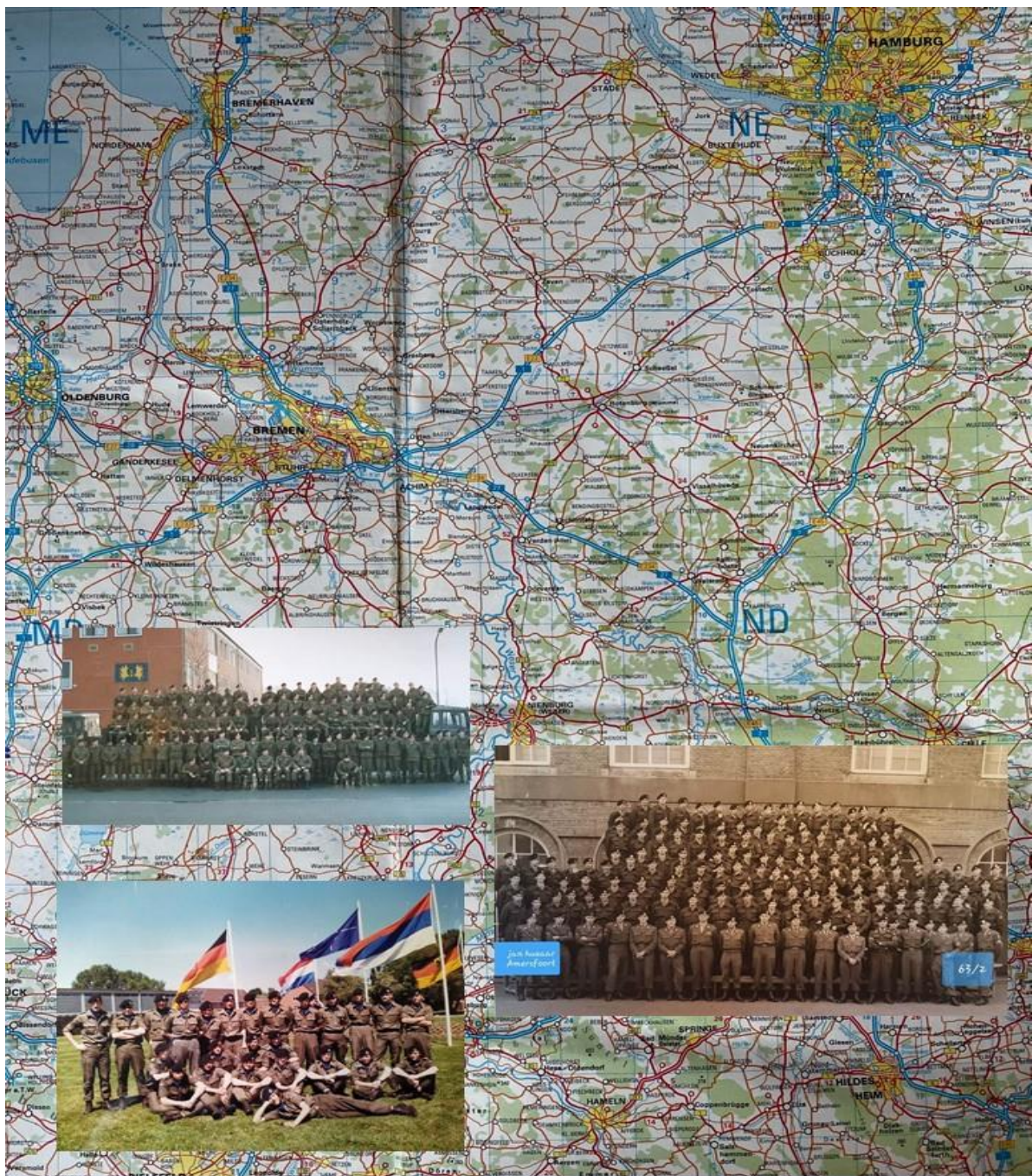
Het laatste tankschot door de Wapenoudste

Het laatste schot van de Leopard II A 6 op 18 mei 2011

Het laatste schot van de Nederlandse Leopardtank klonk op 18 mei 2011 in het Duitse Bergen Hohne. De 350 militairen van het 42e tankbataljon uit Havelte waren bij het historische moment op dit schietterrein, net als hun collega's uit Oirschot. De eer om het laatste schot af te mogen vuren was aan de wapenoudste van de Cavalerie, genmaj Harm de Jonge.

11 mei 2011
Generaal-Majoor
Harm de Jonge
neemt de
hulsbodem van
het laatste schot
van de
Nederlandse
Leopard II in
ontvangst

103 Verkenningsbataljon Het beroepskader, wie zat waar?

Onderstaande personeelsoverzichten bevatten de namen van de vaste staf-en kaderleden alsmede het dienstplichtig personeel vanaf de rang van kornet/vaandrig in de periode 1961 tot 2002. Het overzicht is niet volledig en pretendeert ook niet altijd juist te zijn. Aanvullingen en of wijzigingen zijn welkom via foto103verkbata@gmail.com.

BATALJONSSTAF 1961 T/M 1972 deel 1

	BC	PBC	BI/BA	S1	S1 toeg	APZ	S2	S2 toeg	IO	NBC oo	S3	S3 toeg	VBDO	Ritm OPN	OWI vbdo	LSO	LSO
1961	15/6 Maj JLM vd Bergh		Aooi vd Berg	1/8 Ritm HJ Taal			Knt Kuipers	Owi Vels			15/7 Ritm AC Floor	Wmr l vd Zwaan	Knt Oudemans			Tint Leuver	Knt Jhr den Boer Portugael
1962	1/2 Lkol vd Wall Bake	6/2 Maj PJ v Splunter	Aooi vd Berg	Ritm HJ Taal	Wmr l Spits		Tint WPS v Lingen	Owi Vels			6/2 Maj DJ v Splunter 1/9 Maj JC Kaptein	Wmr l vd Zwaan	1/7 Tint C Leerling			Tint Reuver tot 1/2	Knt Jhr den Boer Portugael
1963	1/8 Lkol JD Backer	1/2 Maj DH Abbenes	Owi Vels	Ritm HJ Taal	Wmr l Spits	Owi J Brüning	Elnt WPS v Lingen	Owi Vels v Owi Lodder			Maj JC Kaptein	Owi Brunschot	1/2 Elnt t Poorten 1/10 Wmr l Obdeijn		1/4 Wmr l Jim AM Obdeijn	Knt de Paauw	Knt Verhoef Knt Teding v Berkhout
1964	Lkol JD Backer	Maj DH Abbenes	Owi Vels	1/1 Ritm Valstar 1/9 Ritm Mathon	Wmr l Spits	Owi J Brüning	Elnt J Rijkers	Owi Leijder Haver- stroom			10/1 Kaptein + Maj AC Floor	Owi Brunschot	Wmr l Jim AM Obdeijn		Wmr l JAM Obdeijn	Knt Gerlach	1/9 Knt Dury van Beest Holle
1965	1/5 Lkol JH Bos	Maj DH Abbenes	Aooi John Pistorius	Ritm HJ Taal	Wmr l Spits	Owi J Brüning	Elnt Joop Valstar	Owi Leijder Haver- stroom		Wmr vd Broek (KVV)	Maj AC Floor	Owi Brunschot	1/2 Elnt Baudoin		Wmr l JAM Obdeijn	Knt Knaap	Knt Bos Knt Hendriks
1966	Lkol JH Bos	Maj DH Abbenes	Aooi J Pistorius	Ritm HJ Taal	Owi Werk- hoven	Owi J Brüning	1/11 Elnt George H Eleveld	Owi Piet Neder- meijer		Wmr vd Broek (KVV)	Maj AC Floor	Owi Leijder Haver- stroom	1/7 Ritm Cees A Kuipers		Wmr l JJ Mans- handen	Knt Hanrath	Knt Kraayen- hagen
1967	Lkol JH Bos	1/9 Maj Jhr FEM vd Pol	Aooi J Pistorius	7/9 Ritm A Rens	Owi Werk- hoven		Ritm GH Eleveld	Owi Neder- meijer		Wmr vd Broek (KVV)	15/7 Maj Jan Buenk	7/9 Owi l Berend Beekman	Ritm CA Kuipers		1/1 Wmr l Beerink	1/7 Knt Arnold Kriesch	Tint Kraayen- hagen
1968	15/1 Lkol PJ v Splunter	Maj Jhr FEM vd Pol	Aooi J Pistorius (manege)	Ritm A Rens	Owi Werk- hoven		Ritm GH Eleveld	Owi Neder- meijer			Maj J Buenk	Owi B Beekman	Elnt Frans Brackel		1/4 Wmr l Rien Ooster-	Tint A Kriesch	Tint Kraayen- hagen
1969	Lkol PJ v Splunter	1/5 Maj Kay Gramberg	1/7 Owi Wil Klems	Ritm Kymmell	Owi Rietdijk	1/1 Aooi Jos Hordijk	1/4 Elnt v Swelm	1/7 Wmr l Joop Kloprogge			Maj J Buenk	Owi B Beekman	Ritm F Brackel		Wmr l R Ooster- wijk	6/7 Knt Bv Blokland Knt Coert	Tint Kraayen- hagen
1970	8/1 Lkol Jhr Arie vd Goes	1/9 Maj Blussé v Oud Alblas	Owi W Klems	Ritm Kymmell	Owi Rietdijk	1/9 Owi Wil FW Klems	Tint N de Groot	Wmr l J Kloprogge			Maj J Buenk	Owi B Beekman	Elnt Arnold Kriesch		19/5 Owi J Kremers	1/3 Tint Chille Knt Nachte-	Tint Kraayen- hagen
1971	1/11 Lkol Raoel P Hoondert	Maj Blussé v Oud Alblas	Aooi Scheffer (manege)	Ritm Willem Plink	1/9 Rietdijk 1/11 Owi Hoefnagel	Owi Wil FW Klems	Tint N de Groot	Owi J Kloprogge			Maj WF Anthonijsz	Owi B Beekman	1/9 Ritm Lippe		Owi J Kremers	1/7 Knt vd Vosse	Tint Kraayen- hagen
1972	Lkol RP Hoondert	1/8 Maj WF Anthonijsz	1/11 Aooi Piet Neder- meijer	Ritm W Plink	Owi Pierre Hoefnagel	Owi FW Klems	Elnt Coster v Voorhout 1/12 Elnt JMM Bosch	Owi J Kloprogge		Wmr Cor vd Walle	1/8 Maj Penasse Vierdag	15/12 Owi Joop Kloprogge	1/9 Elnt Bosch 1/11 Ritm Hoogen- doorn		Owi J Kremers	26/6 Knt Mutsaerts	Knt O Kuipers

1971 Commando-overdracht lkol jhr. A. van der Goes aan lkol R. Hoondert

BATALIONSSTAF 1961 T/M 1972 deel 2

	OCV	S4	S4 toeg	C bevoel vdpel	C bevoegp	C TGP	SM Matbeh KL 1 + II	OO beh munitie	OO beh KL III	OO beh PSU	OO beh resdl	OO behandel- laar resdl	C onhpel (MO)	C BOG	C Werkpl/ wvtgn	OO mnt AMX/LEO onderstel	Koepel geschut
1961		Ritm Gramberg		Ritm Hopperus Buma						Wmr Scheringa		Wmr Huizinga	Ritm RJ de Roo	Aooi P Dijkstra	Owi JW Leusink		
1962		1/7 Ritm Dolleman		Eint de Ruiter 1/19 Lnt de Jong						Wmr Scheringa		Wmr Huizinga	1/9 Ritm PAF Cavadino	Aooi P Dijkstra	Owi JW Leusink		
1963		1/6 Maj Floor	Owi P vd Heijden	Ritm H de Jong	13/1 Aoomb Vermeer		Wmr I de Gorter	Owi D Nedermeijer	Wmr I AAJ Haverman s	Wmr I v Goor	Wmr I Gorter (bevo alg)	Wmr Huizinga	1/7 Ritm J Valstar 13/11 Eint Schouten	Aooi P Dijkstra	Owi JW Leusink		24/9 Wmr I ACA v Eekelen
1964		10/1 Ritm Taal	Owi P vd Heijden	1/9 Eint MGH Kwintin	Aoomb Vermeer	Wmr I Jhr Sandberg	Smmb JJ Groeneburg	Owi D Nedermeijer	Wmr I AAJ Haverman s	Wmr I v Goor	Wmr I Gorter Wmr I P Allers	Wmr I Huizinga	Eint Schouten	Aooi Leusink	1/5 Owi JH de Geus	Smmt H Donderwinkel	Wmr I ACA v Eekelen
1965		Maj Jhr vd Poll	Owi Mensink	Ritm MGH Kwintin	Aoomb Vermeer	Wmr I Jhr Sandberg	Smmb JJ Groeneburg	Owi D Nedermeijer	Wmr I AAJ Haverman s	1/12 Wmr I C v Campen	Wmr I Gorter Wmr I P Allers	1/8 Wmr I Wouda	Eint F Brackel	1/5 Aooi Scheffer	Owi JH de Geus	Smmt H Donderwinkel	Wmr I vd Zwaané
1966		Maj Jhr vd Poll	Owi Mensink	1/7 Eint Baudoin	Aoomb Vermeer	Wmr Burghout	Smmb JJ Groeneburg	Wmr I Gorter	Wmr I Jhr v Sandberg	Wmr I C v Campen	Wmr Smorenburg	Wmr I Wouda	Ritm PAF Cavadino Ritm Witteveen	Aooi Scheffer	Owi JH de Geus	Sgt Meijer	1/6 Wmr I ACA v Eekelen
1967		1/11 Maj Gramberg	Owi Mensink	Ritm Baudoin	Aoomb Vermeer	Owi Lodder	Smmb JJ Groeneburg	Wmr I Gorter	Wmr I Jhr v Sandberg	Wmr I C v Campen		Wmr I Wouda	Witteveen 1/11 Ritm H de Jong	Aooi Scheffer	Owi JH de Geus	Sgt Meijer	Wmr I ACA v Eekelen
1968		Maj Gramberg	Owi Mensink	1/9 Ritm Ohler	13/7 Smmb BH Dimmers	Sgt I Visscher	Smmb C Matser	Wmr I W vd Kooy	Wmr I Ruskus	Wmr I C v Campen		4/12 Wmr I D v't Hooft	24/7 Ritm MGH Kwintin	Aooi Scheffer	Wmr I Jonkers	Sgt I Meijer	15/3 Wmr I Buitink
1969		Maj Gramberg	Owi Mensink	Ritm Ohler	Smmb BH Dimmers	Sgt I Visscher	Smmb C Matser	Wmr I W vd Kooy	Wmr I Ruskus	Wmr I C v Campen	Wmr I Willemse n	Wmr I D v't Hooft	Ritm MGH Kwintin	1/5 Aooi Guntlis-bergen Holleman	Smmt Holleman Wmr I Jonkers	Sgt I Meijer	Wmr I Buitink
1970		Maj Blussé v Oud Alblas	1/7 Owi Peeren	Eint G Janse	Smmb BH Dimmers	Sgt I Visscher	Smmb C Matser	Wmr I W vd Kooy Wmr I JG Vermeule	Wmr I Ruskus	Wmr I C v Campen	Wmr I P Duckers	Wmr I D v't Hooft	Ritm Kwintin Eint P Bruinink	Aooi Guntlis-bergen	Smmt Holleman Wmr I Jonkers	Sgt J Corbee	15/7 Sgt v.d. Loo
1971		Maj Gramberg	Owi Peeren	Eint G Janse	Smmb BH Dimmers	Smmt Bergman	Smmb C Matser	Wmr I W vd Kooy	Wmr I Ruskus	1/7 Wmr I K Willemse n		1/7 Wmr I P Duckers	1/11 Eint Agasi	1/7 Smmt Gulik	Smmt Holleman	Sgt J Corbee	Sgt I vd Loo
1972	2/9 Tint HMGv Rijk	Maj Witteveen	1/3 Owi J Muntenaar	Eint G Janse	Smmb BH Dimmers	Smmt Visscher	Smmb C Matser	Wmr T Seinstra	1/6 Wmr I F Haagen-doorn	1/6 Wmr I H Haagen		Wmr I P Duckers	Eint J de Klippelaar	8/8 Smmt Gulik 1/12 Smmt	Smmt Holleman	Sgt J Corbee	Sgt I vd Loo

1971 103 SSV-Verkbat; buitengewone vlaggenparade; BC Ikol jhr. A. v. d. Goes bij de medaille uitreiking voor eerlijke, trouwe en langdurige dienst aan de smmt Gullik

BATALIONSSTAF 1973 T/M 1985 deel 1

	BC	PBC	BI/BA	S1	S1 toeg	APZ	S2	S2 toeg	IO	NBC oo	S3	S3 toeg	VBDO	Ritm OPN	OWI vbdo	LSO	LSO
1973	1/8 Lkol PAF Cavadino	Maj WF Anthonijsz	Aooi P Neder-meijer	1/7 Ritm Hans Pel	Owi P Hoefnagel	Aooi FW Klems	1/8 Elnt Kees Zeelenberg	Owi J Klopogge		Wmr Cvd Walle	Maj Penasse Vierdag	1/7 Owi Cees v Campen	Elnt W Hoogen-doorn		Owi J Kremers	Tlnt Kool	vacant
1974	Lkol PAF Cavadino	Maj WF Anthonijsz	Aooi P Neder-meijer	Ritm Pel	Owi P Hoefnagel	Aooi FW Klems	10/11 Tlnt Cornegoor	Owi J Klopogge		1/7 Wmr I Henk Ouwehand	Maj Penasse Vierdag	Wmr I Kate Owi Kuin Wmr I Henk Ouwehand	1/ Ritm G Janse		1/7 Wmr I AGM Stoop	1/7 Tlnt Kool Knt Kok	Knt R Oost Knt Peterse
1975	21/6 Lkol Joop Valstar	20/6 Maj Hein de Jong	Aooi P Neder-meijer	Ritm Pel	1/8 Owi Herbert Kuin	6/5 Aooi John H de Geus	6/5 Elnt JMJ Bos	1/8 Owi T Jordaan		1/8 Wmr I Piet vd Meeren	1/5 Maj Cees A Kuypers	1/7 Owi Fred vd Leij	1/8 Ritm HAG Nix		Wmr I AGM Stoop	1/8 Tlnt Kool WJP Knt Notten	Knt Peterse Knt WH Hogerzeil
1976	Lkol J Valstar	Maj H de Jong	Aooi P Neder-meijer	1/7 Ritm Bosch 1/4 Elnt A Kriesch	Owi H Kuin	Aooi JH de Geus	10/2 Tlnt Cornegoor 15/6 Elnt J Attema	vanaf 1/2 vacant		Wmr I P vd Meeren	Maj CA Kuypers	Owi F vd Leij	Ritm HAG Nix	Ritm H Karssink (vbdo) toeg	1/4 Owi v Zwamen	Tlnt Kool	Knt Jos Hartmans Knt vd Zwaag
1977	12/8 Lkol WFS v Lingen	Maj H de Jong	Aooi P Neder-meijer	Elnt Arnold Kriesch	1/7 Owi Teun Jordaan	Aooi JH de Geus	Ritm J Attema	1/7 Wmr I P vd Meeren		Wmr I P vd Meeren	Maj CA Kuypers	Owi F vd Leij Wmr I Bergman	1/6 Ritm Renie RRE Meeder	Karssink vanaf 1/7 vacant	Owi v Zwamen	Knt Engelsman	Tlnt Hartman
1978	Lkol WFS v Lingen	1/5 Maj CA Kuypers	1/7 Owi Jan v Zwamen	1/6 Elnt Tom JM Zoomers	Owi T Jordaan	Aooi JH de Geus	28/1 Elnt Lancee > Ritm JA Bogmans	1/9 Wmr I Dries Eleveld		15/6 Wmr I Huub AF Willemse	1/5 Maj Frans Brackel	15/11 Owi Anton GM Stoop	1/5 Ritm AH Wolters	1/5 Tlnt Portera (vbdo) toeg	15/6 Owi Jan v Beek	Knt P Kleijwegt	Tlnt Hartman Knt vd Berg
1979	1/11 Lkol George H Eleveld	27/8 Maj Piet Bruinink	Owi J v Zwamen	1/5 Ritm HAG Nix	Owi T Jordaan	Aooi JH de Geus	1/5 Elnt RH Sandee	1/7 Wmr I JW Bergman		Wmr I HAF Willemse	Maj F Brackel	Owi AGM Stoop	Ritm J Attema Elnt T Zoomers		Owi J v Beek	Tlnt P Kleijwegt	Tlnt Hartman Knt Jhr Roël
1980	Lkol GH Eleveld	Maj P Bruinink	Aooi Herbert Kuin	1/6 Elnt TJM Zoomers	1/7 Owi Hans JCT Kuipers	Aooi JH de Geus	1/7 Ritm Jelle Attema	17 Owi Henk Ouwehand		Wmr I HAF Willemse	15/6 Maj Renie RRE Meeder	Owi Stoop Wmr I de Graaf	1/6 Elnt J Cremers 1/11		Owi J v Beek	Tlnt P Kleijwegt	Knt Jhr PA Roël
1981	20/6 Lkol Rob E Abbas	Maj P Bruinink	Aooi H Kuin	Ritm TJM Zoomers	Owi JCT Kuipers	Aooi JH de Geus	1/6 Ritm Roy H Sandee	Owi H Ouwehand		15/6 Wmr I L v Surksun	Maj RRRE Meeder	Owi AGM Stoop	Elnt R di W 1/7 Elnt Jan Beekman	Elnt Rinus v Dungen	Owi J v Beek	Knt Botterweg	Knt Oosterhuis
1982	Lkol RE Abbas	1/11 Maj MGH Kwinten	Aooi H Kuin 1/7	Ritm TJM Zoomers	Owi JCT Kuipers	Aooi JH de Geus	Ritm RH Sandee	Owi H Ouwehand		tot 1/5	Maj RRRE Meeder	1/5 Owi Jan Willem Bergman	1/8 Elnt Ad Koevoets	Elnt v Dungen	1/7 Wmr I Leen v Surksun	Knt Veenman Knt Maarten	Knt Stobbelaar
1983	18/6 Lkol Ruurd. Reitsma	3/9 Maj Renie RRE Meeder tot 1/6	1/7 Aooi Jim AM Obdeijn	1/7 Ritm Ben RM Wolters	Owi JCT Kuipers	1/7 Aooi Herbert Kuin	1/12 Elnt R Meijer	1/7 Owi Piet vd Meeren		1/2 Wmr I E Viane	1/10 Ritm JA Bogmans	Owi J Bergman	Elnt A Koevoets	Elnt v Dungen	1/11 Owi Frits v Swelm	1/8 Knt Mark Blokhuis	Knt Stobbelaar tot 1/8
1984	Lkol R Reitsma	15/12 Maj FW Piekema	Aooi JAM Obdeijn	Ritm BRM Wolters	Owi JCT Kuipers	Aooi H Kuin	Ritm R Meijer	Owi J Klopogge		1/7 Wmr I LJ de Graaf	Ritm JA Bogmans	15/7 Owi F Buitzman	9/7 Elnt Piebinga 1/11 Elnt Bozuwa	1/7 Elnt Bozuwa	28/2 Wmr I de Klepper	Knt Heeze	
1985	6/7 Lkol Pier E Selles	Maj Frits W Piekema	1/5 Aooi Kuin 1/7 Owi Kim	Ritm BRM Wolters	Owi JCT Kuipers	Aooi H Kuin	5/10 Tlnt HF Westhof	Owi Piet vd Meeren	28/5 Knt R Kuipers	Wmr I LJ de Graaf	Maj JA Bogmans	Owi F Buitzman	1/10 Knt Lasschuit 1/12 Ritm Beute	Elnt Bjorn Bozuwa tot 1/10	Wmr I de Klepper	1/10 Elnt Bozuwa	8/1 Knt Lasschuit

1983 Deel Staf 103 Verkbat: V.l.n.r: Knt Blokhuis, Owi Kuipers en v. Swelm, Ritm Koevoets, Wmr I Viane, Owi vd Meeren, Aooi Obdeijn, Elnt Meijer, Kap v. Riel, Maj Meeder, Ritm Wolters, Maj Bogmans, Aooi Kuin, Elnt v. Dungen, Ritm Sandee, Maj Nix, Sma Heemskerk, Owi Teurlings, Knt Spaninks en Sgt v. Vroonhoven.

BATALIONSSTAF 1973 T/M 1985 deel 2

	OCV	S4	S4 toeg	C bevoel vdbpel	C bevoegp	C TGP	SM Matbeh KL 1 + II	OO beh munitie	OO beh KL III	OO beh PSU	OO beh resdl	OO behandel- laar resdl	C onhpel (MO)	C BOG	C Werkpl/ wvtgn	OO mnt AMX/LEO onderstel	Koepel geschut
1973	Tlnt HMG v Rijk	Maj Overbeek	Owi J Muntenaar	Elt G Janse	Wmr I W vd Kooy	Smmt Visscher	Wmr I F Ruskus	Wmr T Seinstra	Wmr I F Haagen- doorn	Wmr I H Haagen		Wmr I P Duckers	Ritm J de Klippelaar	Smmt Spijker	Smmt Bergman	Sgt J Corbee	Sgt I vd Loo
1974	Tlnt HMG v Rijk	Maj de Ruiter	Owi J Muntenaar	Elt v Veen / Elnt Coster v Voorhout	1/11 Smmb Scheringa	Smmt Visscher	Wrm I F Ruskus	11/1 Wmr I AGM Stoop	Wmr I F Haagen- doorn	1/7 Wmr I J P Meijers		1/8 Wmr I Avd Teems	Ritm J de Klippelaar	Smmt Spijker	5/3 Smmt Vermeulen	25/7 Sgt A Bos	1/7 Sgt I de Cates
1975	Tlnt HMG v Rijk	Maj de Ruiter	Owi J Muntenaar	Elt v Veen	15/11 Smmb K Limonard	1/8 Smmt v Dijk	1/7 Sgt I Nienhaus	Wmr I AGM Stoop	Wmr I F Haagen- doorn	1/8 Wmr I H Haagen		Wmr I Avd Teems	Ritm J de Klippelaar	Smmt Spijker	Smmt Vermeulen	Sgt A Bos	Sgt I de Cates
1976	Tlnt HMG v Rijk	Maj J Vredevoogd	1/6 Owi Cj v Campen	Elt H Bos	Smmb K Limonard Smmb Scheringa	Smmt v Dijk	Sgt I Nienhaus	1/7 Wmr Fester Bos	Wmr I F Haagen- doorn	Wmr I H Haagen		Wmr Heijmans	1/7 Elnt v Veen	Smmt Spijker	Smmt Vermeulen	Sgt A Bos	Sgt I de Cates
1977	9/8 Knt JK Janse	Maj J Vredevoogd	Owi Cj v Campen	Elt H Bos	1/7 Sgt I H v Beek	15/4 Sm WG Gooren	1/7 Sgt I vd Vlucht (mun)	Wmr I Tv Wenum	1/11 Wmr Bv Someren	Wmr I H Haagen		Wmr Heijmans	Ritm v Veen	Smmt Spijker	1/7 Smmt Hilhorst	1/7 Sgt HAB Venmans	1/7 Sgt I Wierda
1978	5/6 Knt Mulder	Maj J Vredevoogd	1/7 Owi B Beekman	1/10 Elnt Bv Ingen	Smmb H v Beek	SM WG Gooren	Sgt I vd Vlucht (mun) Sgt I	Wmr I Tv Wenum	Wmr Bv Someren	1/7 Wmr I J Koolstra		Wmr I Tv d Berg	22/5 Ritm AA Kriesch	1/8 Owi Jan de Graaf	Smmt Hilhorst	Sgt HAB Venmans	Sgt I Wierda
1979	Knt Glastra	15/6 Maj R v Essen	Owi B Beekman	Kap Bv Ingen	Smmb H v Beek	SM WG Gooren Wmr I Billekam	8/1 Wmr I J Koolstra	1/7 Sgt I vd Vlucht	Wmr Bv Someren	8/1 Sgt I P de Meijer		Wmr I Tv d Berg	Ritm AA Kriesch	Owi J de Graaf	Smmt Hilhorst	Sgt HAB Venmans	Sgt I Wierda
1980	Knt Struijs	Maj R v Essen	Owi B Beekman	Kap Bv Ingen	Smmb H v Beek	SM WG Gooren	Wmr I Fester Bos	1/7 Sgt I Heuveling	1/3 Wmr Douma 26/8 Sgt Visscher	Sgt I P de Meijer	Wrm I J Koolstra	Wmr I Tv d Berg	Ritm AA Kriesch	Owi J de Graaf	Smmt Hilhorst	1/7 Sgt I Huijs	1/7 Sgt I PAC Janssen
1981	Knt v Dijk	1/11 Maj Bours (inf)	1/7 Owi F Tuerlings	Kap Bv Ingen	Smmb H v Beek	1/7 Smmt J Sarink	1/9 Sgt I Heuveling	Sgt I Paul de Meijer (Libanon)	Sgt Visscher	Wmr Tv Eijk Wmr Souverijn		1/7 Wmr Edu Vieane	1/7 Ritm CA Mulders	Owi J de Graaf	Smmt Hilhorst	Sgt I Huijs	Janssen 1/7 naar Kazco vacant
1982	1/2 Knt AF Oversberg	1/3 Maj v Essen 1/7 Maj HAG Nix	Owi F Tuerlings	15/7 Kap v Riel	1/2 Sgt I Ben Heuveling	Smmt J Sarink	1/7 Sgt I Helt	Wmr I CM v Veen (bas)	Sgt Visscher	4/12 Sgt vd Broecke		Wmr I E Vieane	Ritm CA Mulders	Owi J de Graaf	Smmt Hilhorst	Sgt I Huijs tot 15/6	15/6 Sgt I Dobber
1983	Knt Jules Nijst	Maj Henk AG Nix	Owi F Tuerlings	Kap v Riel	Smmb B Heuveling	Smmt J Sarink	Sgt I Helt	Sgt I de Meijer	Visscher (Libanon) Sgt Kruik	Sgt vd Broecke		Wmr I Ben Polak 14/4 Sgt Visscher	1/7 Elnt JJM Cremers	Owi J de Graaf	1/11 Sgt I Jan v Loenhout	4/8 Sgt I Maurits	Sgt I Dobber
1984	Knt vd Pols	Maj HAG Nix	1/7 Owi J de Graaf	1/12 Elnt Mv Dungen	Smmb B Heuveling	Smmt J Sarink	Smmb Helt	1/5 Sgt vd Broecke	1/10 Wmr Toon v Eijk Sgt Kruik	3/4 Sgt Killaars	OO beh resdl	Sgt I Visscher	Ritm JJM Cremers	1/7 Sm Spruijt	Sm J v Loenhout	Sgt I Maurits	Sgt I Dobber
1985	18/3 Knt MIM Beelen	1/7 Ritm Willem F Marting	Aool J de Graaf 1/11 OWI CM v Veen	Elt Mvan Dungen	1/7 Smmb C Helt	1/4 Smmt JGM Meiland	1/7 Sgt I R Lensink	Sgt vd Broecke	1/3 Sgt I Visscher	Sgt Killaars	1/3 Sgt I Visscher	1/3 Sgt Feeburg	Ritm JJM Cremers	Sm Spruijt	Sm J v Loenhout	Sgt I Maurits	Sgt I Dobber

Oef 'Steunzool' met de ritmeesters Bogmans en Sandee, het weer rechtzetten van de Leopard bij het station Godenstedt, de BOG aan het werk met o.a. de Sgt Maurits en het BOG-personeel in 1972

BATALIONSSTAF 1986 T/M 2002 deel 1

	BC	PBC	BI/BA	S1	S1 toeg/ STOO OPZ	APZ	S2	S2 toeg	Knt GI / STOO GI	S3	Ritm Opleidingen OPN	S3 toeg / STOO OPN	Owl Opleidingen / Stoo S3	St OO S3/ Vou Leop/YPR	VBDO / S6	OWI vbdo	LSO	LSO	NBC oo
1986	Lkol PE Selles	Maj FW Pieckema	Owl Gez Kim	Ritm Michiel Duffer	1/7 Owl Leen van Surksom	Aool Herbert Kulin	Ritm Riens Westhof	1/7 Owl J vd Enden	2/4 Knt RA Sijm	Maj JA Bogmans	Ritm Willem v den Bos	1/7 Owl Joop Snellen			26/2 Ritm W vd Bos	Wmr I de Klepper	Eint Bozuwa Knt Plum (bas)		1/5 Wmr v Schep- pingen (KVV)
1987	1/7 Lkol Piet Bruinink	Maj FW Pieckema	Aool Gez Kim	Ritm Michiel Duffer	Owl L van Surksom	Aool Herbert Kulin	Ritm Harry Eggens	Owl J vd Enden	Knt H. Lodders	Maj Dick Brunt	1/6 Eint D J Echten	Owl Joop Snellen			(tjijd) Eint Erwin Vonk	Owl John Stal	1/11 Tint Frank Overdiek		1/9 Wmr A C Koot
1988	Lkol Piet Bruinink	Maj FW Pieckema	Aool Gez Kim	Ritm Michiel Duffer	Owl L van Surksom	Aool Herbert Kulin 1/9	Ritm Harry Eggens	Owl J vd Enden	Knt H. Lodders	Maj Dick Brunt	Eint D J Echten	1/6 Owl Johann Breukelman 1/9	1/9 Owl Pedro Haans			Owl John Stal	Eint Ron Verseveld ?		1/7 Wmr1 Ger Hauser
1989	Lkol P Bruinink 19/6	1/6 Maj Dick Brunt	Aool Gez Kim	1/7 Ritm Ron v Verseveld	Owl Jan vd Enden	Aool Lou Peters	Ritm Harry Eggens	1/7 Owl Arie Jonker	Knt Masselink ?	1/7 Maj Hans vd Burg		Owl Harry Schuurman	Owl Pedro Haans	Owl Ruud de lange		1/7 Owl Rob Lansink			Wmr1 Ger Hauser
9 november 1989 Val van de Berlijnse muur																			
1990	Lkol Peer de Vries	Maj Dick Brunt	1/7 Aool Lou Peters	Ritm Ron v Verseveld		1/7 Aool Gez Kim	1/7 Ritm Frits de Zwart	Owl Arie Jonker	Knt Kennedy	Maj Hans vd Burg	Ritm Michiel vd Laan	Owl Harry Schuurman	Owl Pedro Haans	Owl R de lange	Eint Erwin Volk	Owl Rob Lansink			1/7 Wmr I Henk Bosman
1991	Lkol P.de Vries 8/7	Maj Dick Brunt	Aool L. Peters	1/7 Ritm Tony Keijzers		Aool Gez Kim	Ritm Frits de Zwart	Owl Arie Jonker	Knt Kennedy	1/7 Maj Bob Meijer	Ritm Michiel vd Laan	1/3 Owl Johann Breukelman	1/4 Owl Lau v Vlokhoven 1/11	1/7 Wmr1 Hans Oosterholt	Eint Erwin Volk	1/7 Owl Arie Jonker			Wmr I H Bosman
1992	Lkol Tony v. Diepeningen	1/7 Maj Hans vd Burg	Aool L. Peters	Ritm Tony Keijzers		Aool Gez Kim	1/7 Eint Ben EP Doomernik	1/7 Owl Ben Jordaan		Maj Bob Meijer	Ritm Rik Pleasant	Owl Johann Breukelman	Owl Ruud de Lange	Wmr1 Hans Oosterholt	1/7 Ritm Noel de Vries	Owl Arie Jonker		Lt Opl Tint Radius 1/7 (>8gr)	1/7 Wmr1 Carlo Kalkman
1993	1/7 Lkol Jack Johan	Maj Hans vd Burg	1/7 Aool Piet Bakker	Ritm Tony Keijzers	1/7 Owl Henk v Loon	1/7 Aool J vd Enden	Ritm EP Doomernik	Owl Ben Jordaan	Knt v Dinter	Maj Bob Meijer	Ritm Rik Pleasant	Owl Johann Breukelman	Owl Ruud de Lange	Wmr1 Hans Oosterholt	1/7 Eint Hulsebos	Owl Arie Jonker		Lt Opl Tint Radius 1/7 (>8gr)	Wmr1 Carlo Kalkman
1994	Lkol Jack Johan	Maj Hans vd Burg	Aool P Bakker	Ritm Renze de Vries	Owl Henk v Loon	Aool J vd Enden	Ritm EP Doomernik	Owl Ben Jordaan		1/6 Maj Ad Koevoets	Ritm Rik Pleasant	1/7 Owl Lou v Vlokhoven	1/6 Owl Henk vd Laan	Wmr1 Jack v Egmond	Kap Bart Omlo	1/7 Owl Jan Pol	Ritm Harm Hulsebos ?		Wmr1 Carlo Kalkman
1995	Lkol Jack Johan	Maj H. Meekers	Aool P Bakker	Ritm Renze de Vries	Owl Henk v Loon 1/11	Aool Jan vd Enden (>BA)	1/2 Ritm Harold Koblemans	Owl Herman Jansen		Maj Ad Koevoets	Ritm Harm Hulzenbos	Owl Lau v Vlokhoven	Owl Henk vd Laan 1/5	Wmr1 Jack v Egmond	Kap Bart Omlo	Owl Jan Pol	Eint Bart Pronker ?		1/6 Wmr1 Frank Hanemaaijer
Overgang Dienstplicht naar beroeps / Reorganisatie Staf capaciteit / Bevoel > Bevoel / BOG > Hrstcie																			
	BC	PBC	BI/BA	Vtg Cdt BC	S1	STOFF OPZ	STOO OPZ	STOO BEN Perkin	Hid Sie 2/3	STOFF GI	STOO GI/NBC	STOO GI	STOO GI	STOO NBC	StalOff OPN	STOO OPN	Hid VSCC	FAC VSCC	S6
1996	1/6 Lkol Willem v. d. Bos	Maj H. Meekers	1/4 Aool Jan. v d Enden		1/7 Ritm Hans Kik		Owl Cor vh Hooft	Owl Jan Bouma	Maj Ad Koevoets	Ritm Harold Kelemans	Owl Herman Jansen	Wmr		Wmr1 Frank Hanemeijer	Ritm Nico Boom	1/7 Owl Martin Schimmel	Kap Harick		Kap Edwin Salboo
1997	Lkol Willem v.d. Bos	Maj Meekes / Koevoets	Aool J. v d Enden		Ritm Hans Kik		Owl Cor vh Hooft	Owl Jan Bouma	Maj Ad Koevoets	1/7 Ritm Joris Legein	1/7 Owl Eric Steiger	Wmr1 Julian v Drunen		Wmr1 Frank Hanemeijer	Ritm Nico Boom / Martin Bonn	Owl Martin Schimmel	Kap Harick	Owl Wim Joha	Kap Edwin Salboo
1998	Lkol Willem vd Bos 11/9	Maj R. de Vries Maj Ad Koevoets	1/7 Aool Johann Breukelman	Owl Harry v Bergen	1/7 Kap Ton Witkamp	Eint Desiré Maassen	Owl Cor vh Hooft	Owl Jan Bouma	1/10 Maj Renze de Vries	Ritm Joris Leguin	Owl Eric Steiger (> GI 41BVE)	Wmr1 Julian v Drunen	Wmr1 Mike de Jong	1/2 Wmr1 Mike Helms	1/3 Ritm Joel Smit	Owl Martin Schimmel	1/7 Kap Hoekstra	Owl Wim Joha	1/7 Kap Joris Vierboom
Seedorf 1999 Soesterberg	Lkol Sybren v Klaarbergen	Maj Ad Koevoets	Aool Johann Breukelman	Owl Harry v Bergen	Kap Ton Witkamp	Eint Desiré Maassen	Owl Cor vh Hooft 1/9		Maj Renze de Vries (> 41BVE) / Maj Hans Kooy	Ritm Joris Leguin	Owl Eric Steiger (> GI 41BVE) 1/4 Owl Ron vd Bossche	Wmr1 Julian v Drunen 1/7 Wmr1 Johan vd Veen	Wmr1 Mike de Jong	Wmr1 Mike Helms 1/4 (> 41BVE) ?	Ritm Henk Ouweland	Owl Martin Schimmel 1/6 Owl Jurrie vd Zwaan	Kap Hoekstra	Owl Wim Joha	Kap Joris Vierboom
2000	15/7 Lkol Michiel Duffer	Maj Noel de Vries	1/3 Aool Jos Claessen	Owl Harry v Bergen 1/5	1/7 Ritm H Kok				Maj Hans Kooy	1/2 Ritm Haran Gorissen	1/5 Owl Harry v Bergen	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr1 Mike de Jong		Ritm Henk Ouweland	Owl Jurrie vd Zwaan	Kap Hoekstra	?	Kap Joris Vierboom
2001	Lkol Michiel Duffer 15/9	Maj Noel de Vries	Aool Jos Claessen		Ritm H Kok				Maj Hans Kooy	Ritm Haran Gorissen 1/6	Owl Harry v Bergen	Wmr1 Johan vd Veen				Owl Jurrie vd Zwaan 1/6			
2002			Aool Jos Claessen 7/1		Ritm H Kok				Maj Hans Kooy										

1998-1999 Staf 103 Verbat; o.a. BC Lkol Sybren van Klaarbergen. PBC maj Ad Koevoets en BI aool Johann Breukelman

BATALJONS STAF 1986 T/M 2001 deel 2

	OCV	S4	S4 toeg	C bevoepel vbdpel	C bevoepg	C TGP	SM Matbeh KL 1 + II	OO beh Kl III/V	OO beh PSU	OO beh resdin	OO behandel-laar resdin	C onthppl (MO)	C BOG	C Werkpl wtdgn/Rups	OO mnt LEOPARD onderstel	C-GWI gp	Koepel geschut GWI	Bat wpm hrst	Wmr ROG	OO berging	OO berging LEO2
1986	20/1 Knt vd Heuvel	Maj Cees Mulders	Owi CM v Veen	1/7 Ritm Bjorn Bozuwa	Smmb Cor Heit	Smmt JGM Meiland	Sgt I R Lensink	Sgt1 Eric vd Broecke	Sgt1 Peter Killaars	Sgt1 Ronald Visscher	Sgt1 Feenburg	1/7 Eln Roel v Velsen	Sm Marcel Spruijt	Sm Jan v Loenhout	1/7 Sgt Roy v Draanen	vacant	Sgt I Dobber	Wmr I B Polak	Wmr1 Ruud de Lange	24/3 Sgt1 JH Pustjens	
1987		1-7 Maj Willem Marting	1/7 Owi Nio. Troost	Ritm B. Bozuwa	Smmb Cor Heit	Smmt JGM Meiland	SM Rob Lensink	1/7 Sgt1 Peter Killaars	1/7 Sgt Jan Waltmans	Sgt1 Ronald Visscher	Sgt1 Bart Feenburg	Kap Roel v Vels	Sm Marcel Spruijt	SM Jan v Loenhout	Sgt Roy v Draanen	SM Harry Dobber	Sgt1 Martin Loos	Wmr1 Ben Jordaen	1/7 Wmr1 Andries Oeben	Sgt1 JH Pustjens	
1988		Maj Willem Marting	Owi N. Troost	Ritm B. Bozuwa	SMMB Watte Zijstra	SM Eijben	SM Rob Lensink	Sgt1 Peter Killaars	Sgt Jan Waltmans	Sgt1 Ronald Visscher	Sgt1 Bart Feenburg	Kap Roel v Vels	Sm Marcel Spruijt	SM Jan v Loenhout	Sgt Roy v Draanen	SM Harry Dobber	Sgt1 Martin Loos	Wmr1 Ben Jordaen	1/7 Wmr1 Cor vH Hooft	1/7 Wmr1 Rob Welbie	
1989		Maj Willem Marting	Owi N. Troost 2/7	1/7 Ritm Renee de Vries	Aoo Watte Zijstra	SM Eijben	1/7 SM Henk Caris	1/7 Jan Waltmans	1/7 Sgt Richard Schaap	1/7 Sgt1 Bart Feenburg	1/7 Sgt1 Peter Killaars	1/7 Kap Rob de Vries	Sm Marcel Spruijt	1/7 SM Paul Delmeere	1/7 Sgt Simon Verlaet 1/12	SM Harry Dobber	Sgt1 Martin Loos	Sgt1 Marcel de Bont	1/8 Wmr1 Mike Verhees	Wmr1 Rob Welbie	
9 november 1989 Val van de Berlijnse muur																					
1990		1/7 Maj Hans Mulder	2/7 Owi Piet Bakker	Ritm Renee de Vries	Aoo Watte Zijstra	SM Eijben	SM Henk Caris	Sgt1 Jan Waltmans	Sgt Richard Schaap	Sgt1 Bart Feenburg	Sgt1 Peter Killaars	1-7 Kap Joey Logtenberg	1/7 Aooi Mat Schakenraad	SM Paul Delmeere	Sgt1 Ron Vermeere 1/6 Sgt1 John de Blom	1/7 Sm Perry v Swelm	Sgt1 Martin Loos	Sgt1 Marcel de Bont	Wmr1 Mike Verhees	Wmr1 Fred Franken	
1991		Maj K Mulder	Owi P Bakker	1/7 Ritm Broks	Aoo Watte Zijstra	SM Eijben	SM Henk Caris		Sgt Richard Schaap	1/7 Sgt1 Peter Killaars	Sgt1 Bart Feenburg	Kap Joey Logtenberg	Aooi Mat Schakenraad	SM Paul Delmeere	Sgt1 John de Blom	Sm Perry v Swelm		1/7 Wmr Nick Horstman	Wmr1 Rob vd Gaast	Wmr1 Fred Franken	
1992		Maj K Mulder	Owi P Bakker	Ritm Broks 1/11 (>C-B)	Aoo Watte Zijstra	SM Ron Huijzer	1/7 SM Rik van Rijswijk	Sgt1 Hub Zwartjens		Sgt1 Peter Killaars	Sgt1 Hans Mennes	Kap Joey Logtenberg	Aooi Mat Schakenraad	1/7 SM Rob Houtzagers	Sgt1 John de Blom	Sm Perry v Swelm		Wmr N Horstman	1/9 Wmr1 Jack v Egmond	Wmr1 Fred Franken	
1993		1-7 Maj Ron v Verseveld	1/7 Owi Thijs Everaerts	Kap Johan v Hulst	Aoo Watte Zijstra	SM Ron Huijzer	SM Rik v Rijswijk	Sgt Kamp	Sgt Boswinkel	1/7 Sgt1 Hans Mennes	1/7 Sgt1 John Kleuskens	1/7 Kap Harry Corstens	1/7 Aooi Peter v Heumen	SM Rob Houtzagers	Sgt1 John de Blom	Sm Perry v Swelm	Sgt1 Mattie Krebbs	Wmr N Horstman 1/7	Wmr1 Jack v Egmond	1/2 Sgt1 Erik Rutten (instr Buffel)	Sgt1 Bert Kemmerling
1994		Maj Ron v Verseveld	Owi Thijs Everaerts	Kap Johan v Hulst	Aoo Watte Zijstra		SM Rik v Rijswijk			Sgt1 Hans Mennes	Sgt1 John Kleuskens	Kap Harry Corstens	Aooi Peter v Heumen	SM Rob Houtzagers	Sgt1 Willem Bouwmeester	SM Martin Loos	Sgt1 Mattie Krebbs	Sgt1 Hans Wijers	Wmr1 Jack v Egmond	Sgt1 Erik Rutten (>A)	Sgt1 Bert Kemmerling (>C)
1995		Maj Ron v Verseveld	Owi Thijs Everaerts	Kap Johan v Hulst	41 Bevoicie							41 Hrstcie/Herstpel 103									
Overgang Dienstplicht naar beroeps / Reorganisatie Staf capaciteit / Bevoepel > Bevoicie / BOG > Hrstcie																					
		S4	S4 toeg	STOO LOG																	
1996		1-7 Maj R van den Dungen	1/7 Owi Henk vd Laan	Sm Gjaltema																	
1997		Maj R van den Dungen	Owi Henk vd Laan	Sm Gjaltema																	
1998		Maj Willem de Jong	Owi Henk vd Laan	Sm Gjaltema																	
Seedorf 1999 Soesterberg		1/7 Maj Noel de Vries	1/7 Owi Rob Welbie	1/7 SM Gerard v Veen																	
2000		Maj Noel de Vries	Owi Rob Welbie	SM Gerard v Veen																	
2001		Maj Ruud Willemsen	Owi Rob Welbie	SM Gerard v Veen																	

SSV; Bevelsuitgifte tijdens oef Wildbaan, stafvoertuigen, bergingstank en onderhoud aan de Laro

STAF- STAF-VERZORGINGS ESKADRON 1961 T/M 1974

	C SSV	PlvC SSV	Owi SSV	SMA	Sgt adm	C EOG	Wmr radio onh	Sgt onh rvtgn EOG	Bat wpm hrst	OO berging	Aalmoeze nier	Dominee	Arts	Vdg BHP	Sgt BHP	Manege	Sgt Menage meester
1961	15/6 Elnt JN de Groot		Owi Kernebee k						Wmr Heijnsber gen		Aalm Thelen	Ds J Schiebaan	Drs Elnt Kunst				
1962	2/10 Elnt A Maj FHD Dorsser 1/3 Maj AC Floor	Elnt MGH Kwinten	Owi Kernebee k						Wmr Heijnsber gen		Aalm Thelen	1/9 Ds A Dondorp	1/7 Drs E Bos	Vdg JJ Dekelder			
1963	12/6 Ritm HJ Huijts	Elnt MGH Kwinten	Owi Kernebee k	Sma Donder- winkel		Wmr I C Stokje	Wmr I J Wouda		Wmr Heijnsber gen	Sgt I PG Buemer	1/9 Aalm Rijkers	1/5 Ds D Heslingen	1/2 Drs Elnt Galjaard 1/8 Drs J	Vdg Knaap			
1964	10/2 Ritm H de Jong 10/7 Maj FHD Dorsser	Elnt MGH Kwinten	Owi Kernebee k	Sma Donder- winkel		Wmr I C Stokje	Wmr I J Wouda		1/11 Wmr I ACA v Eekelen	Sgt I PG Buemer	Rijkers I 1/9 Aalm W Leeman	1/6 Ds H Kronenbur g	Drs J Veldkamp	Vdg Gerlach			
1965	Maj FHD Dorsser	Elnt MGH Kwinten	Owi W Lodder	Sma Groenevel t		Wmr I C Stokje	Wmr I Jack Manshand en		Wmr I ACA v Eekelen	Sgt I PG Buemer	Leeman I 1/12 Ds FGJ Weersink	Ds S Meijburg	Drs Elnt v Bekkm	Vdg Gerlach	Sgt Smeets		
1966	Ritm Kwinten Maj Mathom Ritm Rens	1/11 Elnt Ohler	Owi W Lodder	Aooi Palit		Wmr I Chomyzyn	Wmr I Andre Vork		17/7 Wmr I J de Graaf	Wmr I ACA v Eekelen	1/11 Aalm D Hendriks	Ds S Meijburg	1/8 Drs Elnt Griede	Vdg Visser	Sgt Smeets	Aooi J Pistorius	
1967	7/9 Ritm MGH Kwinten	Elnt F Brackel	Owi Werkhove n	Aooi Palit		Wmr I Chomyzyn	Wmr I Leo Riemens		Wmr I Jan de Graaf	Wmr I ACA v Eekelen	Aalm Hendriks	Ds S Meijburg	Drs Elnt Griede	11/5 Vdg Ruijs	Smt I Smeets	Aooi J Pistorius	
1968	24/7 Maj PA Blussé van Oud Alblas	Elnt HAG Nix	1/3 Wmr I Willem Molenaar	Sma FL Bühling		Wmr I B Jonkers	Wmr Jan Willem Bergman		Wmr I J de Graaf	Sgt Oldersma	Aalm Hendriks	Ds S Meijburg	Drs Elnt Bos	3/9 Vdg Sonnenbe rg	Sgt I Smeets	Aooi J Pistorius	
1969	4/11 Maj JE Witteveen	1/4 Elnt A Kriesch	Owi W Molenaar 1/12 Owi Peeren	Sma FL Bühling		1/7 Sgt I M Oldersma	Wmr I Louis PL Boog		Wmr I J de Graaf	Sgt Oldersma	Aalm Hendriks	Ds S Meijburg	Drs Elnt Visser	Vdg Fikker	Sgt I v Kempen	Aooi J Pistorius	
1970	Maj JE Witteveen	Elnt G Janse	Owi Peeren	Sma FL Bühling		Sgt I M Oldersma	Wmr I ATHM Boog		Wmr I J de Graaf	Wmr I Bertus Jonkers	Aalm Hendriks	1/5 DS Weggema ns	Drs Elnt Visser	1/3 Vdg G Jansen	Sgt I G v Kempen	Pistorius 14/8 UKW	Sgt L van Offeren (KVV)
1971	15/7 Ritm CA Ruiter	Elnt G Janse	1/1 Wmr I B Jonkers 1/11 Owi F v Hulzen	Sma JDAF Westra		Sgt I M Oldersma	Wmr I ATHM Boog		1/11 Wmr Keijzer	Sgt I Oldersma	Aalm Hendriks	Ds Weggema ns	Drs Elnt Bruinink	1/7 Vdg J Brongers	Sgt I G v Kempen	1/7 Aooi Scheffer	Sgt L van Offeren (KVV)
1972	Ritm CA Ruiter	Elnt G Janse	1/11 Owi B Jonkers	Sma JDAF Westra		Sgt I A Bergwerf	Wmr I ATHM Boog		Wmr I Keijzer	Sgt I Schreuder	Aalm WAM Pompe Aalm	Ds Weggema ns	Drs Elnt vd Woude	2/9 Tint J Brongers	Sgt I G v Kempen	Aooi Scheffer	Sgt L van Offeren (KVV)
1973	Ritm CA Ruiter	Elnt Zeelenber g	1/11 Owi C v Campen	Sma JDAF Westra		Sgt I A Bergwerf	Wmr I ATHM Boog		Wmr I Keijzer	Sgt I Schreuder	tot 1/8 laatste aalm	Ds Weggema ns	Drs J v Leeuwen	Tint J Brongers	Sgt I v Schijndel	1/7 Owi Bertus Jonkers	Sgt L van Offeren (KVV)
1974	Ritm P Bruinink 1/11 Ritm F Agasi	10/11 Elnt Coster v Voorhout	Owi Cv Campen	25/2 Sma PJ Poels		Sgt Rep	Wmr I ATHM Boog		22/11 Wmr I Dries Fleveld	Sgt I Schreuder		9/9 Ds L vd Born	1/4 Drs vd Woude	Tint J Brongers	Sgt I v Schijndel	Owi B Jonkers	Sgt L van Offeren (KVV)

1980-07-01 SSV-Esk 103 Verkat; o.a. aftredend C ritm Jelle Attema, owi Fons Tuerlings, EC ritm Jos de Klippelaar, elnt Ruud Pruijsenaere de la Woestijne

STAF-STAF-VERZORGINGS ESKADRON 1975 T/M 1989

	C SSV	PlvC SSV	Owi SSV	Toeg Owi	SMA	Sgt adm	C EOG	Sgt onh rvtgn EOG	OO elektro techniek	Dominee	Arts	Vdg BHP	Sgt BHP	Manege	Sgt Menage meester
1975	Ritm F Agasi	11/8 Elnt A Kriesch	Owi C v Campen		Sma PJ Poels		Sgt Rep			Ds Lvd Born	5/3 Drs Elnt Tondus 22/10	23/6 Vdg WH Jansen	Sgt I v Schijndel	Owi B Jonkers	Sgt L van Offeren (KVV)
1976	Ritm F Agasi	Elnt JH Visser	1/7 Owi D v Geugten		Sma PJ Poels		Rep tot 1/7 2/2 Sgt AJ Visser			Ds Lvd Born	Drs Elnt v Oel Drs Elnt L Hanssen	Elnt WH Jansen	Sgt I Gitz	Owi B Jonkers	Sgt L van Offeren (KVV)
1977	1/6 Ritm HAG Nix	Elnt JH Visser	1/2 Owi TJM Jordaan 1/5 Owi J v Beek		Sma PJ Poels	Sgt Wildeman (kvv)	Sgt AJ Visser			Ds Lvd Born	Drs Elnt L Hanssen	Tlnt WH Jansen	Sgt I Gitz	Owi B Jonkers	Sgt v Kleef
1978	Ritm HAG Nix	Elnt JH Visser	15/6 Owi F vd Leij		Sgt I Henri Heemskerk	Sgt Wildeman	Sgt AJ Visser			Ds Lvd Born	Drs Elnt Breesnee	Tlnt WH Jansen	1/7 Sgt Tops	Owi B Jonkers	28/6 Sgt L v Offeren
1979	8/1 Ritm J Attema	8/1 Elnt R Lancee	1/7 Owi F Tuerlings		1/7 Sma Bert vd Kruk	22/3 Sgt Schenkelaars	11/6 Sgt I JGA v Rooy			1/8 Ds Vaatstra	15/3 Drs Elnt H v Vechel	Tlnt WH Jansen	Sgt I Tops	Owi B Jonkers	tot 1/7 (laatste sgt KVV)
1980	1/7 Ritm JP de Klippelaar	Elnt Pr de la Woesteijne 1/11 Elnt Cremers	Owi F Tuerlings		Sma B vd Kruk	1/7 Sgt LHJ v Vroonhoven (kvv)	Sgt I JGA v Rooy			17/9 Ds JD Cremer	20/12 Drs Elnt Dijkgraaf	Vdg WJ Timmer	Sgt I Tops	Owi B Jonkers	
1981	Ritm JP de Klippelaar	Elnt Jan Cremers	1/7 Owi JW Bergman		Sma B vd Kruk	Sgt LHJ v Vroonhoven	Sgt JGA v Rooy			1/8 Ds P 't Hoen	Drs Elnt J Grootenhuis	Vdg Noteboom	Sgt I Tops	Owi B Jonkers	
1982	Ritm JP de Klippelaar	Elnt Cremers	1/5 Wmr I v Surksom 1/7 Owi v Swelm		29/3 Sgt I Henri Heemskerk	Sgt LHJ v Vroonhoven (kvv)	Sgt I JGA v Rooy			Ds P 't Hoen	Drs Elnt v Gils	15/6 Vdg Zadelhof	Sgt I Leemput	Owi B Jonkers	
1983	3/6 Ritm C Mulders	1/6 Elnt Wetters	1/11 Owi L Peters		Sgt I H Heemskerk	Sgt LHJ v Vroonhoven (kvv)	Sgt I JGA v Rooy		3/1 Sgt Faes	1/9 Ds CB v Harten	Drs Elnt P Karper	19/4 Vdg de Boer 1/8 Vdg Tours	Sgt I Leemput	Owi B Jonkers	
1984	Ritm C Mulders	23/7 Tlnt Harry Eggers	Smi Sarink Wmr I v Surksom		Sma H Heemskerk	Sgt LHJ v Vroonhoven (kvv)	Sgt I JGA v Rooy	6/8 Sgt Verlinden (kvv)	Sgt Henk Faes	Ds CB v Harten	Drs Elnt Ament	Vdg Tours Vdg Miedema	Sgt I Leemput	Owi B Jonkers Sm J Keijzer	
1985	Ritm C Mulders	Elnt Eggens Tlnt W Janse (bas)	Owi v Surksom		Sma H Heemskerk	tot 4/6 29/11 Sgt R Lustig	Sgt I JGA v Rooy	Sgt Verlinden (kvv)	Sgt Henk Faes	Ds CB v Harten	Drs Elnt Vrolijk	Vdg Kunst 12/10 Vdg Stalman	1/7 Sgt I JPJ Bakker	Sm Jaap Keijzer	
1986	1/6 Ritm vd Dungen Ritm Beute	1/7 Elnt Wim Janse	1/7 Owi Harry Schuurman	Wmr Rindert v Dijk	15/6 Sgt I vd Heuvel	Sgt1 Rene Lustig	Sgt I JGA v Rooy	Sgt Verlinden (kvv)	Sgt Henk Faes	Ds CB v Harten	Drs Elnt Hesse	Vdg Stalman	Sgt I JPJ Bakker	Sm J Keijzer	
1987	Ritm Wolters Ritm vd Aker Ritm Wim Meijer	Elnt Wim Janse	Owi Harry Schuurman	Wmr Rindert v Dijk		Sgt1 Rene Lustig (twg A-esk)	Sgt1 Hans Verlinden			Ds vd Berg			Sgt I JPJ Bakker		
1988	Ritm Wim Meijer	Elnt Wim Janse	1/7 Owi John Stal	Wmr Rindert v Dijk	1/7 Huisman	Sgt1 Rene Lustig (twg A-esk)	Sgt1 Hans Verlinden			Ds vd Berg			Sgt1 Dick Langendijk		
1989	Ritm J.D. van Rossen	1/7 Frits de Zwart	Owi John Stal	Wmr Rindert v Dijk	SMA Huisman	Sgt1 Rene Lustig (twg A-esk)	Sgt1 Hans Verlinden	1/4 Sgt Patrick Rupert		Ds vd Berg			Sgt1 Dick Langendijk		Wmr De Leeuw van Weenen

Het album van Allert Goossens (1)

SVV 103 Verkenningsbat. Gnk-pel., li. 86/6

Voor Allert ving de dienstplicht aan in het najaar van 1986, en na zijn opleiding werd hij ingedeeld bij het Geneeskundig Peloton van het SVV-103 Verkenningsbataljon in Seedorf. Uiteindelijk mocht hij de rode streep van soldaat1 op zijn tenue bevestigen, maar ondertussen bekleedde hij als commandant pantserrupsvoertuig gewondentransport wel een korporaal functie! Hoe het ook zij, in de praktijk blijkt Allert vaker in de LARO (Land Rover) dan in de M113 te hebben doorgebracht.

Namen die hij zich nog weet te herinneren uit die tijd: maatje en chauffeur Arnold Rodenburg, pelotonscommandant Vaandrig Spiekerman van Wezenburg en diens rechterhand Sgt1 Bakker. Dan was er nog zijn slapie Jos, waarvan hem alleen de voornaam te binnen viel schieten, en het trieste feit dat Jos kort na de diensttijd bij een motorongeval om het leven is gekomen...

Het album van Allert Goossens (2)

SVV 103 Verkenningsbat. Gnk-pel., li. 86/6

STAF-STAF-VERZORGINGS ESKADRON 1990 T/M 2001

	C SSV	PlvC SSV	Owi SSV	Toeg Owi	SMA	Sgt adm	C EOG	Sgt onh rvtgn EOG		Dominee	Arts	Vdg BHP	Sgt BHP	Manege	Sgt Menage meester
9 november 1989 Val van de Berlijnse muur															
1990	Ritm J.D. van Rossen	Elnt Frits de Zwart	Owi John Stal	Wmr1 Rindert v Dijk	SMA Huisman	Sgt1 Rene Lustig (twg A-esk)	Sgt1 Karel v Gemert	Sgt Patrick Rupert		Ds Klaas Spoelstra			Sgt1 Dick Langendijk		
1991	Ritm Renze de Vries	Elnt Harm Hulzebos	1/7 Owi Rob Lansink	1/3 Wmr1 Gerrit Borghuis	1/7 SMA Ed Ronda	1/7 Sgt1 Andre Weijman (twg A-esk)	Sgt1 Karel v Gemert	Sgt Patrick Rupert		Ds Klaas Spoelstra	Drs Kap Jos Joosten		Sgt1 Wim Blaauwendraa t		
1992	Ritm Renze de Vries	Elnt Harm Hulzebos	Owi Rob Lansink	Wmr1 Gerrit Borghuis	SMA Ed Ronda	Sgt1 Andre Weijman (twg A-esk)	Sgt1 Karel v Gemert	Sgt Patrick Rupert 1/9		Ds Klaas Spoelstra	Drs Kap Jos Joosten		Sgt1 Wim Blaauwendraa t		
1993	1/7 Ritm Noel de Vries	1-7 Tint Meino Jongma	Owi Rob Lansink	Wmr1 Gerrit Borghuis	SMA Ed Ronda	Sgt1 Andre Weijman (twg A-esk)	Sgt v Os			DS Henk vd Berg	Drs Kap Jos Joosten		Sgt1 Wim Blaauwendraa t		
1994	Ritm Noel de Vries	Elnt Meino Jongma	1/7 Owi Eric Steiger	Wmr1 Gerrit Borghuis	SMA Ed Ronda		Sgt v Os			DS Henk vd Berg	Drs Kap P Karper	Tint B Kuipers (3e vrouw)			
1995	1/7 Ritm R Versleijen	Elnt Meino Jongma	Owi Eric Steiger	1/7 Wmr1 Chris Goudsmit			Sgt v Os			DS Henk vd Berg	Drs Kap P Karper	Tint B Kuipers			
Overgang dienstplicht naar beroeps															
	C SSV	PlvC SSV	Owi SSV	Toeg Owi	SMA	Sgt adm	SMOD	SOT	Lt Log	Sgt Distr	Arts	Vdg BHP	Sgt BHP	Dominee	
1996	Ritm R Versleijen	1/9 Elnt Joel Smit	Owi Eric Steiger	Wmr1 Goudsmit 1/7(>C)			SM John de Blom	Sgt1 Ron v Broeckhuijsen		Sgt1 Hans Mennes	Drs Kap P Karper	Tint B Kuipers			
1997	1/7 Ritm Harald Keldermans	Elnt Joel Smit	1/5 Owi Jan Pol				SM John de Blom	Sgt1 Ron v Broeckhuijsen	Elnt Ralph Manders	Sgt1 Hans Mennes		Tint Bas Veenvliet	Sgt1 Boeijenga		
1998	Ritm Harald Keldermans	1/3 Elnt Jos Bremer	Owi Jan Pol		SM Adri Schrage		SM John de Blom (>BVE)	Sgt1 Ron v Broeckhuijsen	Elnt Ralph Manders	Sgt1 Hans Mennes		1/9 Tint Sander Rutten	Sgt1 Boeijenga		
Seedorf 1999 Soesterberg	1/5 Ritm Meino Jongma	Elnt Jos Bremer	Owi Jan Pol						Elnt Ralph Manders			Tint Sander Rutten	Sgt1 Boeijenga		
2000	Ritm Meino Jongma	Elnt Jos Bremer 1/4										Elnt Sander Rutten			
2001															

1987 Deel van het SSV-Esk 103 Verkbat o.l.v. de EC ritm P.J.E.J. van de Aker (niet op de foto), plv EC elnt W. Jansen met links de Eskowi Harry Schuurman

ALFA ESKADRON 1961 T/M 1976

	C A-Esk	Plv C A-Esk	Owi A-Esk	PC I A-Esk	OPC I A-Esk	Wmr I A-Esk	PC 2 A-Esk	OPC 2 A-Esk	Wmr 2 A-Esk	PC 3 A-Esk	OPC 3 A-Esk	Wmr 3 A-Esk	Wmr radar	Wmr radar	Wmr mortier	Wmr Hfd vbdn	C EOG A-Esk	
1961	Ritm J Hopperus Buma 1/8	Elnt SW Schouten	Owi Kluitenburg Wmr I Piet	Knt H v Riessen	Wmr Rob Tiboel		Tint Jhr Hooft Graveland	7/8 Wmr I ACA v Eekelen		Knt Lippe	Wmr I Heijnsber gen					vacant		
1962	Ritm Huijts	Elnt SW Schouten	Owi K Kernebee k	7/4 Knt Oostveen 4/8	Wmr Tiboel	Wmr M Otten	Knt Holst	Wmr I ACA v Eekelen		Knt Louet Feisser	1/7 Wmr HB Esser				1/7 Wmr I Heijns- bergen	vacant		
1963	1/4 Ritm CAJ Mathon	19/9 Elnt Brackel	Owi Leyder Haverstro om	Knt Jongblut	Wmr I Gaastra	Wmr M Otten	Knt JW de Jong	Wmr Rob JF Tibboel	1/4 Wmr Jim Obdeijn	Knt Dammers	Wmr HB Esser				Wmr I Heijns- bergen	Wmr I ACA v Eekelen	Wmr I Gerrit Raatgeve	
1964	1/9 Ritm H de Jong	1/5 Elnt JB Meijer	Owi Leyder Haverstro om	1/9 Knt MA Ullers	Wmr I Gaastra	Wmr M Otten	Tint TW de Jong	1/12 Wmr I Willem Molenaar	Wmr Obdeijn	Knt ESA Meijer Wiersma	Wmr I HB Esser				Wmr I Heijns- bergen	tot 24/9	Wmr I G Raatgeve	
1965	Ritm H de Jong	Elnt Brackel 1/11	Owi Leyder Haverstro om	1/9 Knt Roupe vd Voort	Wmr I JAM Obdeijn	Wmr Lvd Plas	Knt Stalenhoe f	Wmr I W Molenaar	Wmr Floor (kvv)	Knt Hang	Wmr I HB Esser	24/6 Wmr Gerz Kim				Wmr I Menno Gaastra	Wmr I G Raatgeve	
1966	1/11 Ritm Ties Kwinten	Elnt Henk AG Nix	1/9 Owi Brunschot	Tint Ruud Reitsma	Wmr I JAM Obdeijn	1/9 Wmr H de Waard (kvv)	1/9 Tint RRRE Meeder	Wmr I W Molenaar	Wmr Floor (kvv)	1/9 Knt Leersum?	Wmr I HB Esser	1/7 Wmr vd Plas (kvv)			1/7 Wmr Gez Kim	Wmr I M Gaastra	Wmr I G Raatgeve	
1967	7/9 Ritm Schouten	Elnt HAG Nix	Owi Brunschot	1/7 Tint PE Selles	1/4 Wmr I Ap v Venetiën	Wmr H de Waard (kvv)	1/9 Knt Helleman s	1/11 Wmr Gez Kim	Wmr Floor (kvv)	Knt Frits Deiters / Knt Kleijn	Wmr I Dolf v Geugten	Wmr vd Plas (kvv)			Wmr G Kim	Wmr I M Gaastra	Wmr I G Raatgeve	
1968	1/9 Ritm Baudoin	1/9 Elnt Selles	1/2 Owi J v Hulzen	Tint Schoollan d	Wmr I v Venetiën	Wmr Lvd Plas (kvv)	3/9 vacant	Wmr I G Kim	Wmr Floor (kvv)	3/9 vacant	Wmr I D v Geugten	Wmr vd Plas (kvv)				Wmr Louis Boog	Wmr I G Raatgeve	
1969	Ritm Frans Brackel	Elnt Selles	Owi F v Hulzen	Tint Hans Karssing	Wmr I v Venetiën	Wmr Lvd Plas (kvv)	18/6 Knt PC Bos	Wmr I G Kim tot 15/12	1/7 Wmr JW Bergman	Knt J v Griethuijs en	Wmr I D v Geugten	Wmr vd Plas (kvv)				Wmr I Boog	tot 1/7	
1970	1/9 Ritm Ohler	Elnt H Karssing	1/11 Owi Jhr Sandberg	Knt Vullings	Wmr I Bonne ten Kate	Wmr Lvd Plas (kvv)	Knt Gruijters	Wmr I Geert Fokkens	1/7 Wmr v Dijk	11/9 Tint Bosch	Wmr I D v Geugten	vacant				1/7 Wmr I Henk Ouwehan	Sgt HC Peer de Haas	
1971	1/9 Ritm R Meeder	1/9 Elnt Bosch	1/11 Owi Joop Stein	1/7 Knt Gerard CJJ Schopman	Wmr I ten Kate	Wmr Lvd Plas (kvv)	1/6 Knt Ruud Schets	Wmr I Joop Meijers	Wmr v Dijk	10/9 Tint Kees Zeelenber g	Wmr Cor W vd Walle	Wmr Maarten Korting	Wmr I Albert vd Teems			Wmr I H Ouwehan d	Sgt HC de Haas	
1972	7/9 Ritm Hans Lippe	1/9 Elnt Zeelenber g	Owi J Stein	Tint AJM v Abeelen	Wmr I ten Kate	Wmr Lvd Plas (kvv)	1/9 Knt Holger de Kat	Wmr I J Meijers	Wmr v Dijk	Tint Kees Zeelenber g 21/11	Wmr I CV vd Walle	Wmr M Korting	Wmr I Avd Teems			Wmr Jakma	Wmr I H Ouwehan d	Sgt HC de Haas
1973	29/8 Ritm Ruud Schoollan d	Elnt G Jansse tot 15.7.75 (bas)	1/4 Wmr I Henk Ouwehan	2/9 Knt Jan Godschalk	Wmr I Ruud de Kort	Wmr Lvd Plas (kvv)	21/11 Knt Kok	Wmr Rob Hoogvliet	Wmr v Dijk	Tint Peer de Vries 1/9	Wmr I AGM Stoop	Wmr M Korting	Wmr I Avd Teems			Wmr Jakma	1/7 Wmr I Bonne ten Kate	Sgt HC de Haas
1974	Ritm Hoogendo orn	6/12 Elnt A Kriesch	1/10 Owi H Kuin 4/11 Owi B Bultink	Knt Kool	Wmr I Piet vd Meeren	1/4 Wmr JW Snelle	Knt Metzger	Wmr R Hoogvliet	15/7 Wmr Jongenele n	1/4 Knt Enno D vd Zee	15/7 Wmr I Harry L Schuurma	15/7 Wmr Jan vd Ende	Wmr Seinstra	15/7 Wmr v Wenum		Wmr Jakma	1/8 Wmr I R de Kort	Sgt HC de Haas
1975	Ritm Hoogendo orn	tot 1/8 1/11 Elnt v Abeelen	Owi Bert Bultink	3/9 Knt GH Willems	1/8 Wmr I Snelleman	6/11 Wmr Bos	25/4 Knt JMG Verschuer en	14/7 Wmr Jongenele n	14/7 Wmr Nico Troost	1/4 Knt JH Meesters	Wmr I HL Schuurma n	14/7 Wmr LJ de Graaff	1/6 Wmr Olthof	1/5 Wmr Piet Bakker	1/8 Wmr Jan vd Ende	Wmr I Ruud de Kort	Sgt HC de Haas	
1976	1/5 Ritm AH Wolters	Elnt v Abeelen	Owi B Bultink	Knt TJ Boersma	Wmr I Snelleman	Wmr Bos	Knt vd Pluijm Knt Senger	21/5 Wmr I Piet Bakker	Wmr N Troost	Knt A Grupper	Wmr I HL Schuurma n	Wmr LJ de Graaff	Wmr Olthof	13/5 Wmr I Jansen	Wmr I vd Ende	Wmr I Rob C Hoogvliet	Sgt Senden	

1967 A-Esk Seedorf; Vooraan opper Brunschot bij een parade en de huzaren rechts wachten op hun beurt in het onderkomen van de handgranaatbaan voor het gooien van een scherpe handgranaat

A-Esk; 1 november 1971 opmarcheren voor de commando-overdracht van de lkol jhr A. v.d. Goes aan lkol R.Hoondert. O.a. de wmr's Bonne ten Kate en Joop Meijers. De EC ritmeester R.R.R.E. Meeder rijdt parade

ALFA ESKADRON 1977 T/M 1985

	C A-Esk	Piv C A-Esk	Owi A-Esk	PC1 A-Esk	OPC1 A-Esk	Wmr I A-Esk	PC2 A-Esk	OPC2 A-Esk	Wmr 2 A-Esk	PC3 A-Esk	OPC3 A-Esk	Wmr 3 A-Esk	Wmr radar	Wmr radar	Wmr mortier	Wmr Hfd vbdn	CEOG A-Esk	C Distrgp 'D'
1977	Ritm AH Wolters	1/7 15/4 Elnt TJM Zoomers	1/4 Owi Jan de Graaf	22/4 Knt Rijnders	1/7 Wmr I Ron J Boom	Wmr v Somers	22/4 vacant	Wmr I P Bakker	1/7 Wmr JCMB vd Berg	22/4 Knt de Boer	Wmr I J vd Ende	Wmr E Vieane	15/6 Wmr de Waart	Wmr I JC Jongenele n	Wmr LJ de Graaff	Wmr I HL Schaarma n	Wmr Leo de Graaff Sgt Senden	
1978	1/2 Ritm Jelle Attema	1/7 Elnt Pr dl Woesteijn e	1/8 Wmr I Jan vd Ende 20/11	Knt vd Berg 14/12 1/9 Tint	Wmr I RJ Boom	15/6 Wmr Kees J Dekkers	Knt v Drunen tot 14/12	1/7 Wmr JacquesC MB vd	15/6 Wmr Ben Polak	Knt CH v Doorn tot 14/12	15/7 Wmr I Edu Vieane	Wmr Mullers	28/8 Wmr Nico Troost	Wmr I JC Jongenele n	Wmr LJ de Graaff Wmr vd Ende	Wmr I HL Schaarma n	1 Sgt Bert vd Does	
1979	8/1 Ritm Dick JH Visser	Elnt JW Beekman	Owi Hans JCH Kuijpers	2/10 Tint vd Aker	1/7 Wmr I Leo J de Graaf	Wmr KJ Dekkers	vacant tot 25/10 Knt DA Allessie	Wmr I JCMB vd Berg	Wmr B Polak	Knt H v Voorden	Wmr I E Vieane	15/6 Wmr Pedro Al Haans	15/6 Wmr I Piet Ellens	1/7 Wmr I Hochsten bach	1/7 Wmr JHM Mullers	1/7 Wmr CM v Veen	11/6 Sgt I WJ Kreugel	
1980	1/9 Ritm Roy Sandee	Elnt JW Beekman	1/7 Owi Piet vd Meeren	Elnt vd Aker	13/6 Wmr I Ben Polak	Wmr KJ Dekkers	Knt H v Voorden	Wmr I KJ Dekkers	Wmr B Polak	Knt J Arends	15/1 Wmr I P. Haans	15/1 Wmr Ben polak	Wmr I P Ellens	Wmr J v Someran	Wmr J de Kreij	Wmr I CM v Veen	Sgt I WJ Kreugel Sgt I Schrijvers	
1981	Ritm R Sandee	Beekman KMAR 1/7 Elnt vd Aker	Owi P vd Meeren	1/7 Tint de Hartog	Wmr I B Polak	Wmr G Westland (kvv)	Tint A Koevoets 1/7 Knt Wehrens	1/12 Wmr Hochsten bach	Knt J Osse 1/7 Knt Valken	Wmr I P, Haans	6/11 Wmr I Fred Kerkhof	Wmr v Schepping en	Wmr I Ronda	15/6 Wmr Fred Kerkhof 6/11	Wmr J de Kreij	Wmr I Jacobs	Sgt I WJ Kreugel Sgt I Jos Schrijvers	
1982	1/5 Ritm Lancee	Elnt vd Aker	Owi P vd Meeren	Elnt de Hartog	Wmr I Hochsten- bach	Wmr G Westland (kvv)	1/7 Knt v Dongen	1/5 Wmr I Leo J de Graaff	Wmr I de Kreij	Knt vd Goes	Wmr I Fred Kerkhof	Wmr v Schepping en	Wmr I Ronda	dpl functie	Wmr v Schepping en	Wmr I Mullers	tot 15/6	
1983	1/12 Ritm PJEM vd Aker	1/12 Elnt Hartog	25/5 Wmr I Martin CM v Veen	3/1 Tint Piebinga	1/3 Wmr I Lansink	1/3 Wmr Chris v Neerbos	Knt Moerman tot 1/11	Wmr I de Kreij	Wmr Joop Sinderdinc k	Tint Hartog	Wmr I F Kerkhof	1/7 Wmr Smit	Wmr I Vluggen		Wmr I Ronda	Wmr I Mullers	1/7 Sgt PJJM v Houtum	
1984	Ritm PJEM vd Aker	burger per 1/11 Elnt Piebinga	Owi CM v Veen	tot 9/7 5/11 Tint Janse	Wmr I Lansink	Wmr Cv Neerbos	9/2 Wmr Eggers 22/7 Tint Duffer	Wmr I de Kreij	Wmr J Sinderdinc k	Knt Hartog burger per 8/11	Wmr I F Kerkhof	13/9 Wmr Cor J vh Hooft	Wmr I Vluggen		Wmr I Ronda	Wmr I Mullers	Sgt PJJM v Houtum	1/6 Wmr J vd Zwaan (stagiair) 1/6
1985	Ritm PJEM vd Aker	Elnt Piebinga	1/11 Owi Joop LAM Snellen	26/8 Tint DJ Echten	1/7 Wmr I Chris v Neerbos	1/7 Wmr Helms	27/5 Knt de Cock 26/8 Tint Keijzers	1/7 Wmr Sinderdinc k	1/7 Wmr Harry Zonneveld	Knt Haaker 5/9 Knt G Schrouff	Wmr I F Kerkhof	1/9 Wmr Hans Oosterhol t	1/7 Wmr Welbie	Wmr Charles Greiner.	1/7 Wmr I Jordaan	1/7 Wmr I Lansink	Sgt I PJJM v Houtum	Wmr J vd Zwaan (stagiair) 1/6

1980 A-Esk; demonstratie tijdens ouderweekend en het "naar rechts richten!"

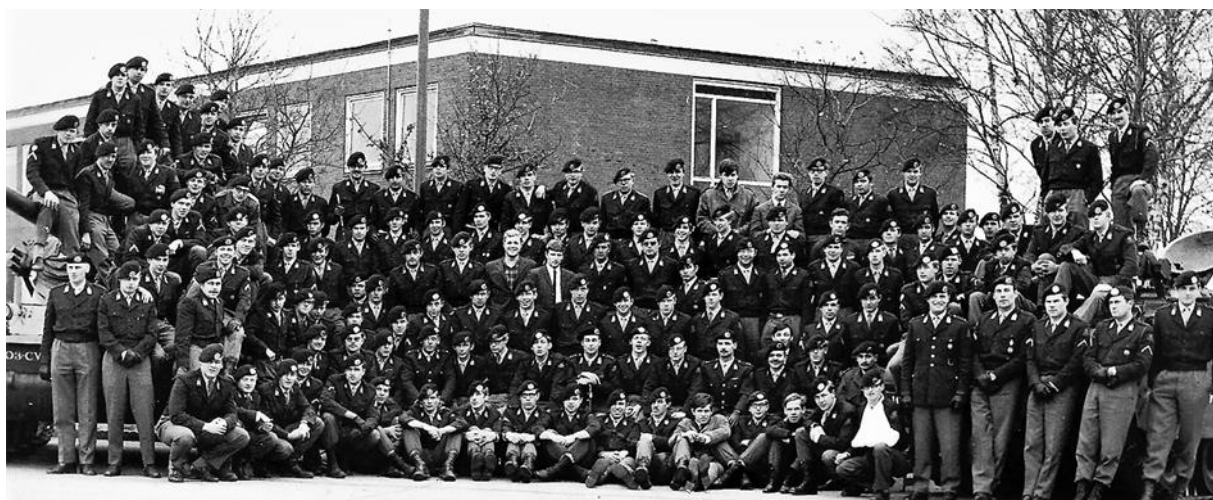
ALFA ESKADRON 1986 T/M 2001

	C A-Esk	Piv C A-Esk	Owl A-Esk	Wmr Hld vbdn	Toeg Owl	CEOG A-Esk	PC I A-Esk	OPC I A-Esk	Wmr I A-Esk	PC 2 A-Esk	OPC 2 A-Esk	Wmr 2 A-Esk	PC 3 A-Esk	OPC 3 A-Esk	Wmr 3 A-Esk	Wmr radar	Wmr radar	Wmr mortier
1986	1/7 Elnt Piebinga 1/11	1/7 Elnt Eggers	Owl Joop Snellen	Wmr1 Rob Lansink		1/7 Sgt1 Ton Maurits	1/7 Tint Ben Doomernik	Wmr1 Chris v Neerbos	Wmr Mike Helms	Elnt Tony Keijzers	1/7 Wmr1 Harry Zonneveld	1/7 Wmr Richard Bosman	1/7 Knt Miedema	1/7 Wmr1 Cor vh Hooft	1/7 Wmr1 Mike Verhees	Wmr Rob Welbie	dpl functie	Wmr1 Ben Jordaan
1987	Ritm Rinus v Dungen	1/5 Elnt Tony Keijzers	1/7 Owl Henk de Klepper	1/6 Wmr1 Chris v Neerbos	1/4 Wmr Walter v Ingen	Sgt1 Ton Maurits	Knt ?	1/5 Wmr1 Mike Helms	1/5 Wmr1 Henk de Lange	1/5 Knt Polderman	1/7 Wmr1 Rob Welbie	Wmr1 Richard Bosman	1/5 Knt Wijnands	Wmr1 Cor vh Hooft	Wmr1 Mike Verhees	1/7 Wmr Hans Oosterholt	dpl functie	1/5 Wmr1 Henk de Lange
1988	Ritm Michiel Duffer	Elnt Frank Overdiek	Owl Henk de Klepper	Wmr1 Chris v Neerbos	Wmr Walter v Ingen	Sgt1 Ton Maurits	1/3 Elnt Overdiek / Knt Wientjes	Wmr1 Mike Helms	1/3 Wmr Hans Oosterholt	Tint Michiel vd Laan	1/7 Wmr1 Richard Bosman	1/7 Wmr1 Harry v Bergen	1/3 Knt Wientjes / Elnt Frank Overdiek	1/7 Wmr1 Mike Verhees	1/7 Wmr Arwin Dubbeldam	1/7 Wmr Pierre Muurling	dpl functie	Wmr1 Henk de Lange
1989	Ritm Michiel Duffer	Elnt Michiel vd Laan	1/7 Owl Jos Vluggen	1/7 Wmr1 Mike Helms	Wmr Walter v Ingen	1/7 Sgt1 Roy v Draanen	Tint Versleijen 1/11	1/7 Wmr1 Hans Oosterholt	1/7 Wmr1 Erik Hendriksen	Elnt Michiel vd Laan	Wmr1 Richard Bosman 1/10	Wmr1 Harry v Bergen	Knt Blokland 1/11	1/7 Wmr1 Arwin Dubbeldam	Wmr Fred Goossens / Wmr Jan v Stam	Wmr Pierre Muurling	dpl functie	Wmr1 Henk de Lange
9 november 1989 Val van de Berlijnse muur																		
1990	1/9 Ritm Tony Keijzers	1/8 Elnt Roel Versleijen	Owl Jos Vluggen	Wmr1 Mike Helms	Wmr1 Fred Goossens	Sgt1 Roy v Draanen	Knt Wijnands 1/9 Tint	Wmr1 Hans Oosterholt	Wmr1 Erik Hendriksen	Knt vd Brande 1/9	Wmr1 Harry v Bergen	1/7 Wmr1 Pierre Muurling	Tint Harm Hulzebos 1/9	Wmr1 Arwin Dubbeldam		Tijd Wmr1 Fred Goossens	dpl functie	Wmr1 Henk de Lange
1991	Ritm Tony Keijzers	Elnt Roel Versleijen	1/5 Owl Chris v Neerbos	Wmr1 Mike Helms	1/7 Wmr1 Harry v Bergen	Sgt1 Roy v Draanen	Martin Bonn 1/7 Tint Radius	1/7 Wmr1 Erik Hendriksen	1/7 Wmr1 Alf Basten	Knt Holthus Knt Vrienden	Wmr1 Harry v Bergen	Wmr1 Pierre Muurling	Knt Schouten Knt Nuyten	Wmr1 Arwin Dubbeldam	?		Ingeleverd	
Reorganisatie naar Verkpel / Tankpel / Tirailleurlpel (Omwisseling M113 A1 voor YPR765PRI bij Tirpel)																		
POSO	C A-Esk	Piv C A-Esk	Owl A-Esk	Wmr Hld vbdn	Toeg Owl	C-EOG Esk	PC Verk A-Esk	OPC Verk A-Esk	Wmr Verk A-Esk	Wmrs Verk	PC Tk Pel Esk	A- OPC Tk Pel Esk	Wmrs Tank	PC Tir A-Esk	OPC Tir Esk	Wmrs Tir		
1992	1/2 Ritm Michiel vd Laan	Elnt Roel Versleijen	Owl Chris v Neerbos	1/3 Wmr1 Arwin Dubbeldam	Wmr1 Harry v Bergen	Sgt Peters	Tint Bart Pronger	1/10 Wmr1 Alf Basten	1/10 Wmr Jaap van Schaik	Wmr v Stam Wmr Jsseldijk	Knt v Hoof	Wmr1 Erik Hendriksen	Wmr Markhorst	Knt Uzerman	Wmr1 Bert Martini 1/7 Wmr1 Jan van Stam	Wmr Mus		
1993	Ritm Michiel vd Laan	1/7 Elnt Robert Verbrugh	1/10 Owl Lau v Vlokhoven (>S3 Toeg)	Wmr1 Arwin Dubbeldam	Wmr1 Harry v Bergen ?	Sgt1 Boersma	Tint Robert Verbrugh 1/8	Wmr1 Alf Basten	Wmr1 Jaap van Schaik	Wmr Markhorst Wmr Dorst	Knt Wilwink	1/7 Wmr1 Nick Horstman	Wmr Mus	Vdg Mark Hassink	Wmr1 Jan v Stam	Wmr Jsseldijk		
1994	1/7 Ritm Ruud Willemsen	Elnt Robert Verbrugh	1/6 Owl Leslie v d Toorn	Wmr1 Arwin Dubbeldam		Sgt1 Boersma	Tint Jos Bremer	Wmr1 Alf Basten	Wmr J van Schaik 1/8	Wmr Schoemaker Wmr Mus Wmr Kies	Elnt Joris Legelin	Wmr1 Nick Horstman	Wmr Jsseldijk Wmr Anema	Vdg v Zwienen	Wmr1 Jan v Stam	Wmr Markhorst Wmr Schwöder		
1995	Ritm Ruud Willemsen	1/8 Elnt Henk Ouwehand	Owl Leslie vd Toorn	1/7 Wmr1 Mike Helms	Wmr1 Rens Korebrits	1/4 Sgt1 Erik Rutten	Elnt Joris Legelin	1/9 Wmr1 Jan-Jaap Euving		Wmr Schröder	Elnt Jos Bremer	Wmr1 Nick Horstman	Wmr Machette Wmr Kies	Tint JP v Ouderkerk	1/7 Ron vd Ley	Wmr1vd Ley Wmr Puts		
1996 (Laatste lichting dpl)	Ritm Ruud Willemsen	Elnt Henk Ouwehand	Owl Leslie vd Toorn	Wmr1 Mike Helms	Wmr1 Rens Korebrits	SM Erik Rutten	Elnt Andy Bos	Wmr1 Jan-Jaap Euving			Elnt Hein Jan Kapper	Wmr1 Nick Horstman	Wmr De Bree	Elnt Lenny Hazelbach	Wmr1 Ron vd Ley	Wmr Kies		
Reorganisatie 2x Verkpel / 1x Tirailleurlpel (Dienstplicht naar Beroeps / Inleveren Leopard 2 / Wisseling M113 C&V naar YPR 765 PRI) (Uzi/Fal naar Diemaco)																		
Beroeps	C A-Esk	Piv C A-Esk	Owl A-Esk	Wmr Hld vbdn / STOD OPN	Toeg Owl / STODGI	Lt Wrm	Wrm	Lt Log Esk	A- C-Distrge Esk	A- C-Gnkafvpp A-Esk	CEOG / SMOD A-Esk	SOT Esk	A- PC1 A-Esk	OPC1 A-Esk	Wmrs1e A-Esk	PC2 A-Esk	OPC2 A-Esk	Wmr2e A-Esk
1996	1/7 Ritm Rob v Zanten	Elnt Henk Ouwehand	1/6 Owl Nico Brumliel	Wmr1 Mike Helms	Wmr1 Rens Korebrits	Elnt Andre v Wijk	Wmr1 Pierre Meilhac	Elnt Jos Bremer	Sgt1 Harry Krans	Sgt Chris Gril	SM Erik Rutten	Sgt1 Jerry Kraus	Elnt Andy Bos	Wmr1 Jan-Jaap Euving	Wmr Bomenan Wmr Borculo Wmr Blanckert	Elnt Jan Hein Kapper	Wmr1 Richard Klasema	Wmr1 v Beek Wmr de Jongh Wmr Grandjean Wmr Bruyns Wmr Reusel Wmr Meester
1997 SFOR 2 Jun-Dec	Ritm Rob v Zanten	Elnt Henk Ouwehand	Owl Nico Brumliel	Wmr1 Mike Helms (>S2 NBIC)	Wmr1 Rens Korebrits	Elnt Heiko Blokpoel	Wmr1 Pierre Meilhac	Elnt Jos Bremer	Sgt1 Harry Krans	Sgt Chris Gril	SM Erik Rutten	Sgt1 Jerry Kraus	Elnt Andy Bos	Wmr1 Jan-Jaap Euving	Wmr Rikken (4 Wmr Hopstaken Wmr Bomenan Wmr Borculo Wmr Blankenstein	Elnt Jan Hein Kapper	Wmr1 Mark Gomez	Wmr1 v Beek Wmr de Jongh Wmr Grandjean Wmr Bruyns Wmr Reusel Wmr Meester
1998	1/7 Ritm Robert Verbrugh	1/2 Elnt Jan Hein Kapper	Owl N Brumliel (>W2 v4v5)	1/2 Wmr1 Bert Rutgers	Wmr1 Rens Korebrits	Elnt Heiko Blokpoel	Wmr1 Pierre Meilhac	1/4 Elnt v Kemenade	Sgt1 Harry Krans	Sgt Chris Gril	Sgt1 Jerry Kraus		1/3 Tint Niels Roelen	Wmr1 Jan-Jaap Euving	Wmr Hopstaken Wmr Bomenan Wmr Borculo Wmr Stokelendburg	1/6 Tint Peter v Poll	Wmr1 Mark Gomez	Wmr1de Jongh Wmr Grandjean Wmr Bruyns Wmr Reusel Wmr Meester
1999 Sdrf-Sb UNFICYP	Ritm Robert Verbrugh	Elnt Jan Hein Kapper	1/7 Owl Arwin Dubbeldam	Wmr1 Bert Rutgers				Elnt Klaas Meijer	1/3 Sgt1 Mario Steenbakker	Sgt Marc Kieboom	SM Roy v Draanen	Sgt1 Ron de Ruyter	Tint Niels Roelen (MFR)	Wmr1 Ger Dorst (MFR)	Wmr Posthumus Wmr Teggeleer Wmr Bruyns Wmr vd Endt Wmr Ossendijk	Tint Peter v Poll	Wmr1 Frank Schröder	Wmr1 Kuipers Wmr Overdijk Wmr Bomenan
nov 99-jun UNFICYP 2000	1/4 Ritm Joris Legelin	Elnt Jan Hein Kapper	Owl Arwin Dubbeldam	Wmr1 Bert Rutgers				Elnt Klaas Meijer	Sgt1 Mario Steenbakker	Sgt Marc Kieboom	SM Roy v Draanen	Sgt1 Ron de Ruyter	Tint Niels Roelen (MFR)	Wmr1 Ger Dorst (MFR)	Wmr Posthumus Wmr Teggeleer Wmr Bruyns Wmr vd Endt Wmr Ossendijk	Elnt Peter v Poll	Wmr1 Frank Schröder	Wmr1 Kuipers Wmr Overdijk Wmr Bomenan
Terugkomst UNFICYP nieuwe start in Soesterberg																		
2000 -Juli Soesterberg	Ritm Joris Legelin	Elnt Jan Hein Kapper	Owl Arwin Dubbeldam	Wmr1 Ger Dorst				Elnt Klaas Meijer	Sgt1 Mario Steenbakker		SM Roy v Draanen	Sgt1 Ron de Ruyter	1/7 Tint Paul v Oeckel	Wmr1 Corne Boessen	Wmr Senteur Wmr v Rooden	1/7 Tint vacant	Wmr1 Corne Boessen	Wmr1 Snoek Wmr v Es Wmr Booy Wmr Lunge
2001	Ritm Rob v Zanten	Elnt Arjan v Daalen	Owl Arwin Dubbeldam	Wmr1 Ger Dorst	Wmr1 Harry v Bergen			1/10 Elnt Niels Roelen	Sgt1 Mario Steenbakker		SM Roy v Draanen	Sgt1 Ron de Ruyter	Tint Paul v Oeckel	Wmr1 Corne Boessen	Wmr Senteur Wmr v Rooden	Tint Robert Hol	Wmr1 Corne Boessen	Wmr1 Snoek Wmr v Es Wmr Ruter Wmr Booy Wmr Lunge

BRAVO ESKADRON 1961 T/M 1976

	C B-Esk	Piv C B-Esk	Owi B-Esk	Wmr 1 Hfd vbdn	C-EOG B-Esk	PC 1 B-Esk	OPC 1 B-Esk	Wmr 1 B-Esk	PC 2 B-Esk	OPC 2 B-Esk	Wmr 2 B-Esk	PC 3 B-Esk	OPC 3 B-Esk	Wmr 3 B-Esk	Wmr radar	Wmr mortier
1961	Ritm PAF Cavadino	Eltn CFAM de Ruiter	Wmr I Brunschot			Tlnt JJM Baudoin	Wmr Jhr Sandberg	Wmr Cor Muijs	1/8 Elnt v Lingen		Wmr Koetsdijk	Knt Jhr A Sandberg	Wmr vd Zwaan	Wmr Basten		Wmr Hennie Strijker (kvv)
1962	1/7 Ritm Kaptein 1/9 Ritm de Roo	Elnt v Lingen	Wmr I Brunschot	Wmr I Leo AP Riemens		tot 1/5 vacant	Wmr I Jhr Sandberg	Wmr C Muijs	1/5 Knt Heijss		Wmr Koetsdijk	tot 7/4	Wmr vd Zwaan	Wmr Basten		1/7 Wmr C Dekker
1963	Ritm de Roo	19/9 Tlnt GH Eleveld	20/3 Owi JH de Geus	Wmr I AP Riemens	Wmr Jan de Graaf	1/3 Knt v Dam	tot 1/3 vacant	Wmr C Muijs	1/3 Knt Irish Stephenson	Wmr Koetsijk	Wmr vd Broek	Knt JJ Heijse	Wmr I vd Zwaan	Wmr AAJ Havermans		Wmr I Heijnsberge n
1964	1/9 Ritm Valstar	Elnt GH Eleveld	1/5 Owi Nedermeijer	Wmr I AP Riemens	Wmr J de Graaf	Knt Dammers Knt Werninck	Wmr C Dekker	Wmr Keppel (kvv)	1/7 Knt Slugen?	Wmr Koetsijk	Wmr vd Broek	Knt GJ v Wijk	24/9 Wmr I Basten	Wmr AAJ Havermans		Wmr I Heijnsberge n tot 15/12
1965	1/3 Ritm v Lingen	Elnt GH Eleveld	Owi Kernebeek	Wmr I AP Riemens	Wmr J de Graaf	Tlnt Haartlijn	Wmr I J v Zwanen	Wmr Keppel (kvv)	Knt MAF de Haas	Wmr C Dekker	Wmr vd Broek	Knt RM Kasteel	Wmr I Basten	Wmr Frits v Swelm (dpl)		
1966	Ritm v Lingen	1/9 Tlnt RRRE Meeder	Owi Kernebeek	Wmr I AP Riemens	Wmr J de Graaf	1/3 Knt C v Lamsweerde	Wmr I J v Zwanen	Wmr Jacobs (kvv)	1/3 Knt T Wernink	Wmr I C Dekker	Wmr vd Broek	1/3 Tlnt HAG Nix	Wmr I Andre Vork			
1967	Ritm v Lingen	Tlnt GWJ v Swelm	Wmr I Basten	Wmr I Zwier Heuver	7/7 Sgt Schreuder	1/3 Knt FC Fontein	Wmr I Joop Vermeulen	Wmr Jacobs (kvv)	1/2 Knt LAH Boeye	Wmr I C Dekker	Wmr JW Keppels (kvv)	1/3 Knt JAM Kok	Wmr I Bert Buitink			
1968	Ritm Cees A Kuijpers	Elnt GWJ v Swelm	1/11 Owi Rietdijk	Wmr I Z Heuver	Sgt Schreuder	1/3 Knt JC v Hilleke	Wmr I J Vermeulen	Wmr Jacobs (kvv)	1/3 Knt NJD André de la Porte	Wmr I John Timmermans	Wmr JW Keppels (kvv)	1/3 Knt HKM Lugtmeijer	1/3 Wmr I AJP Numan			
1969	1/4 Ritm George H Eleveld	1/4 Elnt Renie RRRE Meeder	1/11 Owi Dekker	Wmr I Z Heuver	1/7 Sgt I Koos Kerkvliet	1/3 Knt GAM Maas	Wmr I J Vermeulen	1/7 Wmr JCT Kuijpers	1/2 Knt de Boer	Wmr I J Timmermans	Wmr JW Keppels (kvv)	1/3 Knt N de Groot	Wmr I AJP Numan			
1970	1/5 Ritm W Plink en wnd Elnt RRRE Meeder	1/5 Knt Gert Niezing	1/11 Owi Hoefnagel	Wmr I Numan	1/3 Wmr I Hans Kuijpers Sgt K. Kerkvliet	Knt GR Kraayenhof	1/5 Wmr I Hans JCT Kuijpers	1/5 Vacant	1/3 Knt de Braauw	1/7 Wmr I Wietse vd Kooy	15/7 vacant	1/3 Knt Koster Knt Reijnders	Wmr I F vd Meer	Wmr Jan Willem Bergman		15/7 Wmr Geert HT Snellen
1971	Ritm Willem Plink / Ritm v Romondt Vis	1/9 Elnt JA Coster v Voorhout	1/12 Owi J Muntenaar	Wmr I Geert H Fokkens	Sgt Koos Kerkvliet	Knt Niesink	Wmr I JCT Kuijpers	15/6 Wmr CM v Veen	1/3 Knt HP Levert	15/7 Wmr I Geert HT Snellen	Wmr Henk Pasman	1/3 Knt ER Schotman	Wmr I Gerard v Brussel	Wmr Jaap Keijzer		Wmr Hoogvliet
1972	1/2 Ritm Piet Bruinink	Elnt JA Coster v Voorhout	1/2 Wmr I H Kuijpers (Owi Stokje T)	Wmr I GH Fokkens	Sgt K Kerkvliet	Knt v Driel 4/3 Knt GH Timmer	1/2 Wmr CM v Veen	Wmr Servaes	4/3 Knt Hans v den Hove	Wmr I Geert HT Snellen	Wmr H Pasman	4/3 Tlnt Cornegoor	Wmr I G v Brussel	Wmr J Keijzer		Wmr Hoogvliet
1973	Ritm P Bruinink	1/9 Elnt PH de Vries	1/2 Wmr I ? 1/7 Owi Herbert Kuin	Wmr I Gerard v Brussel	Sgt Westra	15/2 Knt Hoogstraten	Wmr CM v Veen	Wmr Servaes	15/2 Knt Hogezeil	Wmr I Christiaans	Wmr H Pasman	1/7 Knt Henkes	Wmr I GHTh Snellen	Wmr J Keijzer		Wmr I Piet Bakker
1974	Ritm Agasi	Elnt PH de Vries	15/7 Owi Dolf A vd Geugten	15/7 Wmr I Nienhaus	Sgt Westra	Knt André van Abeelen	Wmr CM v Veen	Wmr Nijenhuis	28/10 Knt Jan v Wulfften Palthe	Wmr I Jan Servaes	1/11 Wmr JLAM Snellen	28/10 Knt J. Gertjan Kroon	Wmr I GHTh Snellen	Wmr v Wenum		Wmr I Piet Bakker
1975	Ritm Hans JR Karsing	3/11 Elnt JH Visser	Owi Avd Geugten	1/5 Wmr I v Brussel	Sgt I Westra	Knt Hogerzeel 21/10 Tlnt JRC Mulder	Wmr I CM v Veen	Wmr Fester Bos	31/10 Knt G Wijman	1/8 Wmr I Koolstra	1/8 Wmr T vd Berg	31/10 Knt Wiiten	1/8 Wmr I D Eleveld	Wmr v Wenum	4/8 Wmr JA Servaes	14/7 Wmr I Kees vd Ham
1976	Ritm JMI Bos	Elnt JH Visser 1/11	15/6 Owi Berend Beekman	31/5 Wmr I Nienhaus	Sgt I Westra	1/11 Tlnt RH Sandee	1/7 Wmr I Nijenhuis	Wmr Engeman	21/10 Knt JWA v Dijk	1/8 Wmr vd Berg	1/8 Wmr L Beeke	21/10 Knt E Post	Wmr I D Eleveld	Wmr Olthof (kvv)	Wmr I JA Servaes	Wmr I K vd Ham

1967 B-Esk li 66-5. O.a. midden EC ritm v. Lingen, 4e li van EC, kornet Frans Fontein, 3e re van EC elnt v. Swelm, uiterst li wmr 1 Dré Vork, rechts staand v.l.n.r. kornet Arnold Kriesch, wmr 1 Bert Buitink, wmr's Zwier Heuver, Jacobs (KVV) en Jacobs (KVV). Bovenaan met stok huz Harrij Cannoo

BRAVO ESKADRON 1977 T/M 1988

1986-1988 B-Esk; EC ritm Harm Beute, owi Pedro Haans en Plv EC elnt Dulfer.

1989 B-Esk 3e Pel; PC elnt Menno Lodders, Opc wmr 1 Henk Bosman en 2e ber. wmr Jack v Egmond

	C B-Esk	Plv C B-Esk	Owi B-Esk	PC I B-Esk	OPC I B-Esk	Wmr 1 B-Esk	PC 2 B-Esk	OPC 2 B-Esk	Wmr 2 B-Esk	PC 3 B-Esk	OPC 3 B-Esk	Wmr 3 B-Esk	Wmr radar	Wmr radar	Wmr mortier	Wmr Hfd vbdn	C EOG B-Esk
1977	Ritm JMJ Bos	Elnt JRCM Mulder	Owi B Beekman	Tint R H Sandee	Wmr I Nijenhuis	Wmr I Engeman	18/8 Tint Ruid Pr dl Woesteijn	Wmr I Louis JR Beeke	Wmr L Beeke	18/8 Knt Boegborn	Wmr I v Wenum	Wmr Bert G J Bouwman s	1/7 Wmr JLAM Snellen	Wmr Jos Engeman	Wmr Billenkam p	Wmr I Koolstra (bas)	1/5 Sgt Jos Schrijvers
1978	2/1 Ritm JA Bogmans	1/7 Elnt R Sandee	15/6 Wmr I Fons Tuerlings	Knt Nanninga	1/6 Wmr I Bert Boumans	1/10 Wmr Smit	Knt HAN Engelsen	Wmr I JR Beeke	Wmr L Beeke	22/6 Knt L Jansen	Wmr I Nico Troost	1/6 Wmr R de Lange	Wmr JLAM Snellen	Wmr J Engeman	Wmr Billenkam p	Wmr I vd Ham	Sgt J Schrijvers
1979	1/5 Ritm JA v Diepenbru gge	Elnt Lancee	Owi F Tuerlings	1/5 Knt Koppelman	Wmr I B Bouwman s	15/6 Wmr HJ Rijkeboer	1/5 Knt Smit	Wmr I Billenkam p	Wmr MWA Smit (kv)	1/5 Knt J Verkamm en	Wmr I N Troost	15/6 Wmr CJM Bullens	1/7 Wmr I Engeman	Wmr GA Kayen	15/6 Wmr J Vluggen	1/7 Wmr I Louis Beeke	Sgt J Schrijvers
1980	1/11 Ritm Kees Mulder	1/3 Elnt Harm J Beute	Owi Jan Willem Bergman	Tint H Beute 1/3	Wmr I B Bouwman s	Wmr HJ Rijkeboer	Knt Koreman	Wmr de Lange	Wmr MWA Smit (kv)	29/2 Knt Blom	Wmr I N Troost	1/6 Wmr Vluggen	1/6 Wmr I Engeman	dpl functie	Wmr Thoen	Wmr I L Beeke	15/7 Sgt v Arsen
1981	Ritm Mulder	Elnt HJ Beute	1/7 Wmr I Bruitzman	Knt vd Bos	1/7 Wmr I Bullens 1/10 Wmr Willemse	Wmr HJ Rijkeboer	Tint W vd Bos	Wmr I de Lange	Wmr MWA Smit (kv)	Knt Kokkelkor en	Wmr I Jos Vluggen	vacant	Wmr I Engeman		15/6 Wmr Braun	1/7 Wmr Engeman	Wmr Westland 1/7 Sgt Driessen
1982	1/8 Ritm Ruid Pr de la Woestijne	1/7 Elnt Willem vd Bos	Owi Bruitzman bas Boeselage	Tint Westhof	1/12 Wmr Braun	Wmr I HJ Rijkeboer	Tint Wetters	1/12 Wmr Rob Thoen	1/7 Wmr Lau v Vlokhoven	Knt Hoogstrat en	Wmr I J Vluggen	1/7 Wmr Bralen 1/12 Wmr MWA Smit	1/12 Wmr I Rijkeboer		1/7 Wmr v Vlokhoven	1/12 Wmr I de Lange	Sgt Driessen
1983	Ritm Pr de la Woestijne	Elnt vd Bos	Owi Bruitzman	5/9 Tint Dulfer	Wmr Braun	15/8 Wmr J Pol/ Wmr Lau v Vlokhoven	Tint Wetters	Wmr I R Thoen	Wmr Lv Vlokhoven	1/8 Knt Loosbroek	1/8 Wmr I Ruid de Lange	Wmr MWA Smit	1/7 Wmr PF Scheppin gen		Wmr I vd Pol	Wmr I Ton A Nellesteij n	Sgt I Schrijvers
1984	26/8 Ritm Willem vd Bos	Elnt Koevoets	4/2 Wmr I J vd Ende	3/7 Tint Westhof	Wmr Braun	Wmr J Pol	Knt Hoeve	Wmr I R Thoen	Wmr Lv Vlokhoven	Knt v Kaam	Wmr I R de Lange	Wmr Oeben	Wmr PF Scheppin gen (kv)		Wmr I vd Pol	Wmr I A Nellesteij n	Sgt Huppel schoten
1985	Ritm W vd Bos	27/5 Elnt Dulfer	Owi J vd Ende	6/5 Tint Frits de Zwart	6/5 Wmr I Pol	14/11 Wmr CD Lammerts e	7/5 Knt Berkel	1/9 Wmr I Lau v Vlokhoven	1/7 Wmr Rob v Langenber g	7/5 Knt Frederiks	6/5 Wmr A Oeben	1/7 Wmr GL Hauser	Wmr PF Scheppin gen (kv)		1/7 Wmr Henk Bosman	15/7 Wmr I Braun	Sgt Huppel schoten 1/9 Sgt Kaalverve
1986	26/2 Ritm Harm J Beute 16/12	Elnt Dulfer	Owi Pedro Haans	23/6 Tint D J Echten	Wmr I Pol	Wmr CD Lammerts e 1/6	20/2 Knt M Evers	Wmr I L v Vlokhoven	Wmr v Langenber g	3/2 Knt PJ Verweij	Wmr I A Oeben	Wmr I GL Hauser	1/7 Wmr Lvd Toorn		Wmr H Bosman	1/7 Wmr I Fred Kerkhof	Sgt Huppel schoten
1987	Ritm Jos van Grinsven	Elnt D Echten	Owi P Haans	1/1 Tint Frank Overdiek	1/6 Wmr I Jurry v d Zwaan	Wmr I Jurry v d Zwaan 1/6		1/8 Wmr I Henk Bosman	Wmr v Langenber g 1/7 Wmr H. Bosman		Wmr I A Oeben	Wmr I GL Hauser	Wmr Lvd Toorn 1/6		Wmr Mortier G. Borghuis	1/7 Wmr I F Kerkhof	Sgt Ron Vermeer
1988	Ritm J van Grinsven	Elnt Erwin Vonk	1/9 Owi Johann Breukleim an	Tint F Overdiek	Wmr I J v d Zwaan	1/7 Wmr Andre C Koot		1/7 Wmr Menno Lodders	Knt/Elnt Henk Bosman	1/7 Wmr I Henk Bosman	Wmr Jack v Egmond				Wmr Mortier G. Borghuis 1/7	1/6 Wmr I Lesley vd Toorn	Sgt R Vermeer

1972 B-Esk Oef 'Juno Catch'. Keuken en kader; sgt 1 Kerkvliet en de wmr's 1 Geert Snellen, Hans Kuijpers en

Geert Fokkens

BRAVO ESKADRON 1989 T/M 2001

	C B-Esk	Plv C B-Esk	Owi B-Esk	Wmr 1 Hfd vdbn	Toeg Owi	C-EOG B-Esk	PC1 B-Esk	OPC1 B-Esk	Wmr 1 B-Esk	PC2 B-Esk	OPC2 B-Esk	Wmr2 B-Esk	PC3 B-Esk	OPC3 B-Esk	Wmr3 B-Esk	Wmr radar	Wmr mortier	Start functionarissen				
1989	1/6 Ritm Bjorn Boswa	Elt Erwin Volk	Owi J Broukman	Wmr1 Lesley vd Toorn	Wmr Martin Toerenliet	Sgt R Vermeer	Tint Bart Bruurnijn	Wmr1 Jurrie vd Zwaan	Wmr1 Andre Koot	Knt Korving	Wmr1 Gerrit Borghuis	Wmr1 Henk Veenema	Elt Menno Lodders	Wmr1 Henk Bosman	Wmr1 Jack v Egmond	Wmr Rob vd Gaast	?	Wmr Sloops WmrZoombelt				
9 november 1989 Val van de Berlijnse muur																						
1990	1/5 Ritm Dirk Jan Echten	1/5 Elt Menno Lodders	Owi J Broukman	1/5 Wmr1 Jurrie vd Zwaan	Wmr Martin Toerenliet	1/9 Sgt1 Simon Verlaet	1/5 Knt Arendhals	1/5 Wmr1 Andre C Koot	1/5 Wmr1 Erik Versteegh	1/5 Elt Rien Buitink	Wmr1 Gerrit Borghuis	Wmr1 Henk Veenema	1/5 Knt Jeroen Ouweland	1/5 Wmr1 Jack v Egmond	1/5 Wmr1 Rob vd Gaast	Ingeleverd	Ingeleverd		Wmr Regi Wmr Knecht Wmr Goudsmid			
1991	1/12 Ritm Erwin Volk	Elt Menno Lodders	1/3 Owi Roud de Lange 1/11	Wmr1 Jurrie vd Zwaan	Wmr Martin Toerenliet 1/5	Sgt1 Simon Verlaet	Knt Savelberg	Wmr1 Andre Koot	Wmr 1 Erik Versteegh	Elt Buitink	1/7 Wmr1 Henk Veenema	Wmr1 Erwin Smeets	1/3 Knt Elco Roelands	Wmr1 Jack v Egmond	Wmr1 Rob vd Gaast	Ingeleverd	Ingeleverd	Wmr Balus Wmr Ekens				
Pre-Reorganisatie naar 2x Verkpel / 1x Tirailleurlpel/ 1x Tankpel																						
	C B-Esk	Plv C B-Esk	Owi B-Esk	Wmr 1 Hfd vdbn	Toeg Owi	C-EOG B-Esk	PC1 B-Esk	OPC1 B-Esk	Wmr 1 B-Esk	PC2 B-Esk	OPC2 B-Esk	Wmr2 B-Esk	Wmrs Verk	PC Tlr B-Esk	OPC Tlr B-Esk	Wmrs Tir	PC Tlr Pel B-Esk	OPC Tlr Pel B-Esk	Wmr Tlpel			
Junij 1992	Ritm Erwin Volk	5/4 Remco Radtus	Owi Lau v Vlokhoven	Wmr1 Jurrie vd Zwaan		Sgt1 Simon Verlaet	Knt ?	Wmr Frans Erkelens	Wmr George Baltus	Tint Meino Jongma	Wmr1 Henk Veenema	Wmr1 Erwin Smeets	Wmr Mulder	Tint Bart Pronger	Wmr1 Rene de Boer	Wmr1 Jan-Jaap Ewing	Wmr1 Jack v Egmond	Wmr1 Koot	Dpl Wmrs Slahya v Eiel			
Reorganisatie naar Verkpel / Tankpel / Tirailleurlpel (Omwisseling M113 A1 voor YPR765PR) bij Tirpel)																						
	C B-Esk	Plv C B-Esk	Owi B-Esk	Wmr 1 Hfd vdbn	Toeg Owi	C-EOG B-Esk	PC Verk B-Esk	OPC Verk B-Esk	Wmr Verk 2e B-Esk	Wmr Verk B-Esk	PC Tlr Pel B-Esk	OPC Tlr Pel B-Esk	Wmr Tlpel	PC Tlr B-Esk	OPC Tlr B-Esk	Wmrs Tir						
1992 Juli	Ritm Erwin Volk 13/11	Remco Radtus	Owi Lau v Vlokhoven	Wmr1 Jurrie vd Zwaan		Sgt1 Simon Verlaet	Tint Meino Jongma	Wmr1 Henk Veenema	Wmr1 Erwin Smeets	Wmr Kamminga	1/10 Knt Bernard	Wmr1 Koot	Wmr Mulder	1/8 Knt Tonnear	Wmr1 Rene de Boer	Wmr Heemes						
1993	Ritm Dj Broks	Elt Martin Bonn	1/6 Owi Cor van 't Hooft	1/9 Wmr1 Andre Koot	1/7 Wmr1 Henk Veenema	Sgt1 Simon Verlaet	1/8 Tint Henk Ouweland	1/7 Wmr1 Erwin Smeets	Wmr Engelenberg	Wmr Mulder	Knt Kleijbers	1/6 Wmr1 Julian v Drunen	Wmr Heemes Wmr Kammiga	1/7 Knt Touwen	Wmr1 Rene de Boer	Wmr v Berthom Wmr Homan	Wmr Knt/Tint Michiel Leerkes					
1994	Ritm Dj Broks	Elt Martin Bonn	Owi Cor van 't Hooft	Wmr1 Andre Koot	Wmr1 Ron vd Ley	Sgt1 Jerry Krauss	Elt Henk Ouweland	Wmr1 Erwin Smeets	Wmr1 Mark Gomez	Wmr Homan Wmr Anema Wmr Heemes	1-6 Elt Chris Slevers	Wmr1 Julian v Drunen	Wmr v Berthom	Knt F. Otto (1)	1/8 Wmr1 Jaap v Schaik	Wmr Kles Wmr Mulder	Wmr Knt/Tint Marco Vos					
Wisseling M113 C&V naar YPR																						
1995	Ritm Harold de Jong	1/7 Elt Joris Legin	Owi Cor van 't Hooft 1/11	Wmr1 Andre Koot		SM Roel Pesman	Elt Andre Katoen	1/6 Wmr1 Mark Gomez			Elt Henk Ouweland 1/8 (p-w-A)	Wmr1 Julian v Drunen 1/9	Wmr Mejer Wmr Homan	Knt Otto (2)	Wmr1 Jaap v Schaik							
Reorganisatie 2x Verkpel / 1x Tirailleurlpel (Dienstplicht naar Beroeps / Inleveren Leopard 2 / van Uzi en Fal naar Diemaco)																						
	C B-Esk	Plv C B-Esk	Owi B-Esk	Wmr Hfd vdbn / STOD OPN	Toeg Owi / STOD GI	Lt Wmr	Wmr	Lt Log B-Esk	C-Disgrg B-Esk	C-Gnkafpp B-Esk	SMOD B-Esk	SOT B-Esk	PC1 B-Esk	OPC1 B-Esk	Wmr1e B-Esk	PC2 B-Esk	OPC2 B-Esk	Wmr2e B-Esk	PC Tir B-Esk	OPC Tir B-Esk	Wmrs Tir B-Esk	
Laatste Dpln Jan-jun 1996	Ritm Harold de Jong	Elt Joris Legin	Owi Ger Hauser	1/6 Wmr1 Bert Rutgers		Tint Heiko Blokpoel					SM Roel Pesman		Elt Chris Lammertsen	Wmr1 Mark Gomez	Dpl + Wmr3	Elt Andre Katoen	Wmr1 Julian v Drunen	Wmr Mejer Wmr Schröder	Elt Paulus van Pauwliet	Wmr1 Jaap v Schaik		
Overgang van laatste dienstplichtige lichte naar volledige beroeps																						
Jul-dec 1996	Ritm Harold de Jong	Elt Joris Legin	Owi Ger Hauser	Wmr1 Bert Rutgers		Tint Heiko Blokpoel		Elt Jos Bremer 1/4			SM Roel Pesman		Elt Chris Lammertsen	Wmr1 Mark Gomez	Wmr vd Kamp Wmr v Hees Wmr Snook Wmr Ciemers Wmr Baas	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr Mejer Wmr Schröder	Elt Paulus van Pauwliet	Wmr1 Jaap v Schaik		
1997 SFOR 3 Dec	Ritm Hans Kik	1/7 Elt Haran Gorissen	Owi Ger Hauser	Wmr1 Bert Rutgers		Tint de Groot ?		Elt Andre Katoen	Sgt1 v Bergen		SM Roel Pesman	Sgt1 Leo Roos	Elt Pascal Limpen	Wmr1 Paping	Wmr vd Kamp Wmr v Hees Wmr Snook Wmr Ciemers Wmr Baas	1/4 Tint Klaas Meijer	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr Puts (p-84) Wmr Schröder Wmr Anema	Elt Randy Derks / Elt Luuk Verhoef	1/3 Wmr1 Willem Markhorst	Wmr Anema Wmr Vosser	
Jan SFOR 3 - 1998	Hans Kik	Elt Haran Gorissen	1/7 Owi John Coppens	1/7 Wmr1 Ron vd Leij			Wmr1 Vos	Elt Andre Katoen	Sgt1 v Bergen		SM Roel Pesman	Sgt1 Leo Roos	1/9 Elt Iwan Bos	Wmr1 Paping	Wmr Snook Wmr vd Kamp Wmr v Hees Wmr Ciemers Wmr Baas	Tint Klaas Meijer	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr Meester Wmr v Es	1/9 Tint Theunissen	Wmr1 Willem Markhorst	Wmr Anema Wmr Vosser	
Seedorf 1999	1/7 Ritm Ben Doomernik	Elt Haran Gorissen	Owi John Coppens	Wmr1 Ron vd Leij			Wmr1 Vos	1/2 Elt Peters			SM Leo Roos		Elt Iwan Bos	Wmr1 Fred vd Kamp	Wmr Snook Wmr vd Kamp Wmr v Hees Wmr Ciemers Wmr Baas	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr1 Johan vd Veen	Wmr Meester Wmr v Es Wmr vd Baard	Elt Roud Theunissen 1/2 (p-8VE)	Willem Markhorst 1/4 (p-8VE)	Wmr Anema Wmr Vosser	
Verhuizing Seedorf naar Soesterberg medio juli 1999																						
1999 Soesterberg	Ritm Ben Doomernik	Elt Haran Gorissen	Owi John Coppens	Wmr1 Ron vd Leij				Elt Peters			SM Leo Roos		Elt Iwan Bos	Wmr1 Fred vd Kamp	Wmr de Haan Wmr Jongman Wmr Simon Wmr Hessels	1/8 Tint Pot	1/7 Wmr1 Frank Kneffel			Wmr Conrad Wmr Jansen		
2000	Ritm EP Doomernik	1/3 Andre Elt Katoen	Owi John Coppens	Wmr1 Ron vd Leij				Elt Peters			SM Leo Roos		1/9 Tint Docters v Leeuwen	Wmr1 Fred vd Kamp	Wmr Jongman Wmr Simon Wmr Hessels	Tint John Leijh	Wmr1 Frank Kneffel					
2001	1/7 Ritm Harm Hulzebos	Andre Katoen	Owi v d Zwaan	Wmr1 Johan vd Veen				Elt Peters			SM Leo Roos		Tint Docters van Leeuwen	1/7 Wmr1 Timo vd Streek	Wmr1vd Streek Wmr Jongman Wmr Simon Wmr Hessels	Tint John Leijh	Wmr1 Turkan					

Technisch Specialisten

Voorgaande personeelsoverzichten zijn beperkt tot het noemen van de namen van de vaste staf- en kaderleden alsmede het dienstplichtig personeel vanaf de rang van kornet/vaandrig in de periode 1961 tot 2002. Het opnemen van de namen van de vele duizenden dienstplichtigen die bij het bataljon gediend hebben is een onmogelijke opgave omdat die namen niet te achterhalen zijn. Echter een belangrijke groep beroepsmilitairen voor bepaalde tijd, namelijk de korporaal TS respectievelijk KVV, wordt in de personeelsoverzichten ook niet genoemd. Helaas zijn deze namen nooit bijgehouden tijdens de parate periode van het bataljon en in het kader van de wet op de privacy zijn ze nu ook niet meer te achterhalen. Deze groep, die mede belangrijk en verantwoordelijk was voor de inzetbaarheid van het bataljon, wordt hieronder verder belicht.

Bij de Koninklijke Landmacht, en dan in het bijzonder bij de wapens en dienstvakken waar een grote toename was van gecompliceerd materieel, ontstond een tekort aan ervaren onderhoudspersoneel. Het dienstplichtig personeel kon niet aan deze specialistische behoefte voldoen. Ook 103 Verkenningsbataljon kampte met dat probleem. Derhalve werd een oplossing gezocht en gevonden. Het project Technisch Specialisten (TS) werd in samenwerking met het bedrijfsleven in 1966 opgezet door de toenmalige staatssecretaris van Defensie Joop Haex. Vanaf de leeftijd van 16 jaar kon men zich aanmelden voor dit project en zich met een contract van 4 tot 8 jaar, met inbegrip van zijn dienstplicht, verbinden aan de Koninklijke Landmacht of een ander krijgsmachtdeel. De te halen eindrang was korporaal der 1e klasse.

De TS'er begon zijn loopbaan met een algemene militaire opleiding (AMO) van 6 maanden, bestaande uit een basisopleiding en een elementaire bijzondere kaderopleiding (EBKO) in één van opleidingscentra: TSOC-N in Appingedam, TSOC- M in de Ripperda Kazerne te Haarlem of TSOC-Z in de Ernst Casimir Kazerne te Roermond.

1980 A-Esk 103 Verkbat. Mio Inspectie; Kpls 1 TS Kees van Eendenburg, Willy Freriks, Theo Bos en René Lodder

De basisopleiding liep synchroon aan dat van de dienstplichtige: algemene militaire kennis en vaardigheden; gevechtvaardigheid; schietvaardigheid (FAL en UZI) en militaire lichamelijke opleiding.

Ook volgde de TS'er een voortgezette bijzondere kaderopleiding (VBKO) en iedere TS'er ontving als

kaderlid een rijopleiding DAF YA 328/ 4440, inbegrepen het terreinrijden. De Algemene Rij Opleiding (ARO). Later werd die opleiding op het ROC gevolgd. Het militair rijbewijs kon omgezet worden in een burgerrijbewijs.

Voor de vervolgoopleidingen stonden ook andere opleidingscentra garant: het opleidingscentrum cavalerie (OCC) in Amersfoort en het opleidingscentrum Technische Dienst (OCTD) op de Kromhout kazerne te Utrecht.

De vakopleiding als Technisch Specialist betrof bijvoorbeeld de vakken monteur/hersteller voertuigen, machinist, radiomonteur, (pantser)chauffeur of berger. De nadruk lag steeds op de samenwerking met, en terugkeer in, de burgermaatschappij.

Gedurende de contractduur ontving de contractant, naast een marktconform salaris ook in diensttijd, op kosten van het rijk, een opleiding die kon worden afgesloten met een gecertificeerd diploma. Na het beëindigen van het contract ontving de TS'er een premie die afhankelijk was van het aantal gediende jaren.

Aanvankelijk liep de instroming naar wens, maar na een tijdje stagneerde deze. Het animo werd zo gering dat bij de landmacht bij lange na niet kon worden voorzien in de behoefte aan technisch bedienings- en onderhoudspersoneel. Van het streefgetal van achtduizend specialisten, werd tot 1969 nauwelijks de helft gehaald en dat is tot het einde zo gebleven. Oorzaken waren de toenemende tendens in de burgermaatschappij tot verder studeren en de leerplichtverlenging.

Voor de studiebegeleiding waren diverse functionarissen en instanties beschikbaar. In de eerste plaats moet de Officier Civiele Vakopleiding (OCV) worden genoemd. Een dergelijke functionaris, in de rang van vaandrig of luitenant, werd bij elke eenheid ingedeeld waar meer dan 25 TS'ers werkzaam waren. Alhoewel bij 103 Verkenningsbataljon door het jaar heen naar schatting zo'n 10 TS'ers tegelijkertijd werkzaam waren, werd er toch een OCV onder bevel van 103 Verkbat geplaatst. Deze was ook verantwoordelijk voor de TS'ers van een aantal andere onderdelen, waaronder die van 41 Herstelcompagnie.

1970-1972 SSV-Esk 103 Verkbat; Korporaalsvereniging. Inzender: (Kpl 1 TS) Jan Smit.

Achteraan staand; Kpl's 1 Frans Mulders, Jan Hellings, ? , ? , Klaas Krol, Kornet Janssen, Ed Schriek, Karel Schoonus, Tlnt ? , ?, Rob Muller, Ben van der Ham, Gerrit ?.

Vooraan zittend v.l.n.r. Ed Lautenslager, Leo Schoonhoven, Ton Ducardus, Willem Vonk, Koos Sportel, ? , Jan Smit, Hans van Haren, Bertus Wassen, Willem Haak en Dirk Blonk.

De Kpl's 1; Jos Vos, Luud Smulders, Eugene Swarts staan niet op deze foto

De studieruimte bevond zich aan de linkerzijde van het stafgebouw 103, alwaar de TS'er zich in de avonduren aan het studeren van de schriftelijke lessen kon wijden en de daarbij behorende opgaven kon uitwerken. Voorts werd hij gemiddeld vier halve werkdagen per maand in de gelegenheid gesteld dit tijdens de diensturen te doen. De commandant bepaalde dit, in overleg met de OCV, aan de hand van het oefenprogramma. De TS'er moest een redelijke kans geboden worden om met succes het examen af te leggen die hun later een betere baan in de burgermaatschappij zou moeten bezorgen. De bij 103 Verkenningbataljon geplaatste TS'ers werden meestal ingezet in de Bataljons- en Eskadronsonderhoudsgroepen, als bergingsspecialist of als AMX-Leopard I / II, M577, M578 of M113 bestuurder.

Terug naar de burgermaatschappij

Zes maanden vóór dienstverlating werd ten behoeve van de TS'er wiens contract eindigde, een bijeenkomst georganiseerd door het Bureau Overgang Burgermaatschappij (BOB).

Aan de hand van de inschrijfgegevens werd de TS'er dan opgenomen op een lijst, waarop zijn gegevens en competenties werden vermeld. Deze lijst werd iedere 7 weken aan het bedrijfsleven gepresenteerd.

De besteding van de premie was voor de meesten géén probleem. Maar dat kon dit wel worden als dit niet zorgvuldig gebeurde. Ook hier gaf bureau BOB veelal advies.

De voormalig korporaal TS Eugene Swarts, lichting 1966-6 weet zich nog het navolgende uit zijn dienstitijd te herinneren:

“Na 5 jaar op de vaart te hebben gezeten (Ik ging op mijn 15e naar zee) vond mijn vader dat ik maar mijn broer moest volgen die beroepsmilitair was en ook wat discipline zou goed voor me zijn. Dus werd ik in november 1966 opgewacht in Roermond en naar de kazerne gebracht. Daar heb ik de opleiding van 6 maanden met vallen en opstaan (en 2 maanden langer dan gebruikelijk) volbracht. Het viel niet mee voor een zeeman om te moeten exerceren en schuttersputten te graven, koper te poetsen en ja en amen te zeggen. Na de rijopleiding ben ik naar Amersfoort gegaan voor de pantserrups opleiding van 2 maanden en werd dus in die tijd huzaar. Na de opleiding ging het hele bataljon met de M113 C&R op de (stoom)trein naar Seedorf. Daar aangekomen was er een huisvestingsprobleem. Wij waren de eerste TS'ers bij 103 en werden uiteindelijk in de generaalsuite gelegd. Er werden stapelbedden in gezet en de ruimte ernaast werd onze bar.

1967-1968 A-Esk 103 Verkbat; De generaalsuite, onderkomen van o.a. inzender Kpl 1 TS Eugene Swarts

Er waren enkele beroepskorporaals die op de Antars (TROPCO) reden en in Zeven woonden. Deze korporaals hadden de bar al in gebruik en kwamen op zondag met het gezin daar gezellig samen, totdat enkele nieuw geplaatste TS'ers er een andere gedragscode op na hielden en deze beroeps wegbleven. Ik had als civiele opleiding CCV-B gekozen maar dat was een grote flop want ik had totaal geen geduld. Als je een leerling in je auto hebt die je na het maken van drie keer eenzelfde fout wel kunt wurgen, dan moet je toch een ander beroep kiezen.

Die opleiding ging dus van de baan en ik kon me helemaal richten op het verkennen, oefenen en huzaar zijn. De oefeningen bij 103 Verkbat konden me niet lang genoeg duren”.

1967-1968 A-Esk 103 Verkbat; multifunctioneel inzetbaar; (Kpl 1 TS 66-6) Eugene Swarts achter de mitrailleur .50 inch

“Als TS’er ging je voor je civiele opleiding naar Nederland en ik dacht dat te combineren zou zijn met mijn huwelijk tijdens deze 2 maanden.

Tot mijn grote schrik mocht ik niet meer terug naar Seedorf want defensie ging geen gehuwde TS’ers huisvesten in Duitsland. Dat was balen want ik had het erg naar mijn zin bij 103 Verkenningsbataljon. Ik werd overgeplaatst naar 11 Tankbataljon in Oirschot waar ik helemaal mijn draai niet kon vinden. Daar werd ik geplaatst bij het SSV-eskadron en werd chauffeur van de commandant. Dat wilde zeggen, ik reed de commandant naar party’s in de Peugeot en tijdens oefeningen in de M577, de M113, de Munga en in de VW bus.

Ik miste de oefeningen bij 103 Verkbat, o.a. in de Harz, heel erg en ook de kameraadschap met de verkenners. Niet meer lekker eten bij de boer, houthakken, slapen op een hooizolder en andere fijne dingen zoals ik die had ondervonden bij het Trakehnerbataljon. Maar nu altijd correct gekleed, auto gepoetst en tot vervelens toe wachten, wachten en nog eens wachten.

Als TS’er bevonden wij ons vaak in een moeilijk parket. Wij werden, zeker in de beginfase, door de dienstplichtigen uitgemaakt voor matennaaiers en door het kader werden wij gezien als veredelde dienstplichtigen met een premie in het vooruitzicht. Eind 1971 kwam er een eind aan het huzarenleven, lonkte de vrijheid en hing ik de vlag uit.

Het laatste jaar bij 11 tank heb alles op een rijtje gezet en wist dat ik graag onderweg was en heb toen beide chauffeursdiploma’s gehaald. Die waren toen nog niet verplicht, maar je hebt een pré bij sollicitaties en zo kwam het dat ik na twee weken vakantie op de oplegger zat naar Portugal.

Ik heb 10 jaar internationaal gereden en ben daarna bij een bedrijf begonnen met één overnachting per week. Ik heb nooit een fijnere civiele werkgever gehad.

Ik ben nu 14 jaar met pensioen en vermaak mij opperbest met mijn vrouw waar ik in 1968 mee ben getrouwd. Mijn tijd bij 103 Verkbat kan ik me heel goed herinneren. Het was een prachtige tijd terwijl 11 Tankbat slechts met flarden voorbijkomt.

Het houthakken werd gedaan tijdens een oefening ergens in 1968. Het was toen zo heet dat de oefening werd stilgelegd omdat het asfalt aan de tracks bleef plakken. ‘Ijskast’ heette dat geloof ik. Ik was ook getuige van het dodelijk ongeval met de AMX-bestuurder die bekneld raakte tussen luik en koepel. Ik stond schuin naast de AMX die zogenaamd was afgeschoten en voor ons dekking bood. Ik ben ook nog naar de uitvaart geweest.

103 Verkenningsbataljon heeft een onuitwisbare indruk op me achtergelaten, zo lang geleden maar regelmatig komen er weer beelden naar boven. Ik kap er mee want sentimenten komen naar boven”.

EENS HUZAAR, ALTIJD HUZAAR!

Tijdens het bestaan van 103 Verkenning bataljon, maar ook in de jaren daarna zijn er Trakehners om het leven gekomen. Velen zijn een natuurlijke dood gestorven, anderen door noodlottige ongevallen. Het is onmogelijk om al die overledenen hier te benoemen. Hooguit kunnen we ze herdenken.

Eén uitzondering willen we hier noemen: **Menno Lodders (1963 – 1992, op foto als cadet KMA)**. Zijn toenmalig Eskadronscommandant Erwin Vonk omschrijft dit als volgt:

“Aan het eind van de Koude Oorlog, in januari 1992, kreeg ik als EC -B eskadron in het dagelijkse postboek een vreemd telegram onder ogen. Het Ministerie van Defensie zocht Russischsprekend personeel. Wat was er aan de hand? De USSR maakte een economische revolutie door, en dat ging met enorme schaarste gepaard. Om deze instortende grootmacht te helpen, want bij een instabiele grootmacht had niemand baat, werd door de Europese Unie een missie opgetuigd. De European Community Task Force (ECTF). Het doel: ‘Help de Russen de winter door!’

Door het interne subsidiesysteem van de Europese Unie waren er in het Vrije Westen grote overschotten ontstaan. Men sprak in die tijd van een “melkmeer” en een “vlees- en boterberg”. Deze overschotten werden gratis aan de prille Russische Federatie verstrekt. Maar dan moest wel voorkomen worden dat deze voedselhulp op de zwarte markt zou belanden.

Mijn plv EC Elnt Menno Lodders, kende ik al vanaf de KMA. Voor de KMA was hij, net als ik, dienstplichtig officier geweest. Maar niet bij de cavalerie. Na zijn middelbare school twijfelde hij of hij economie zou gaan studeren. Zijn vader, beroepsmilitair, adviseerde hem eerst zijn dienstplicht te vervullen. Hij werd geselecteerd voor het ondervragen van krijgsgevangenen en volgde de opleiding Russisch van de Militaire Inlichtingendienst in Harderwijk. Dat beviel hem zo goed dat hij koos voor de Koninklijke Militaire Academie in Breda en het wapen der cavalerie. Tijdens de opleiding aan de KMA was hij diverse keren van de opleiding geëxcuseerd geweest om een herhalingsoefening bij te wonen om zo zijn talenkennis op peil te houden. Dat wist ik allemaal toen ik dat telegram uit Den Haag onder ogen kreeg.

Gedurende deze academietijd leerde hij Petra Schat, cadet van de Koninklijke Luchtmacht, kennen. In de Amersfoortse Bernhardkazerne volgde hij zijn praktijkjaar, waarna hij cum laude afstudeerde.

Beëdiging van o.a. de tlnt Menno Lodders

Hij werd als eerste luitenant geleverd bij 103 Verkbat in Duitsland. Daar huurde hij met andere militairen een zomerhuisje in Plönjeshausen.

Menno en ik hebben destijds overlegd. Ik vond het vreemd dat Den Haag kennelijk geen database had met daarin opgenomen de specialistische kennis die haar personeel bezat. Hij had wel oren naar een korte uitzending. Ik raadde hem aan telefonisch contact op te nemen en wat mij betrof kon hij zich aanmelden als hij dat wilde. Voor het B-eskadron stond voor de komende weken niet veel schokkends op het programma, dat konden wij ook wel zonder hem. Het zou een half jaar gaan duren. Hij werd aldus uitgekozen om deel te nemen aan deze missie.

Zijn taak was het om de grootschalige voedseltransporten die arriveerden in de haven van Sint-Petersburg, te begeleiden naar distributiecentra, en uiteindelijk naar de winkels.

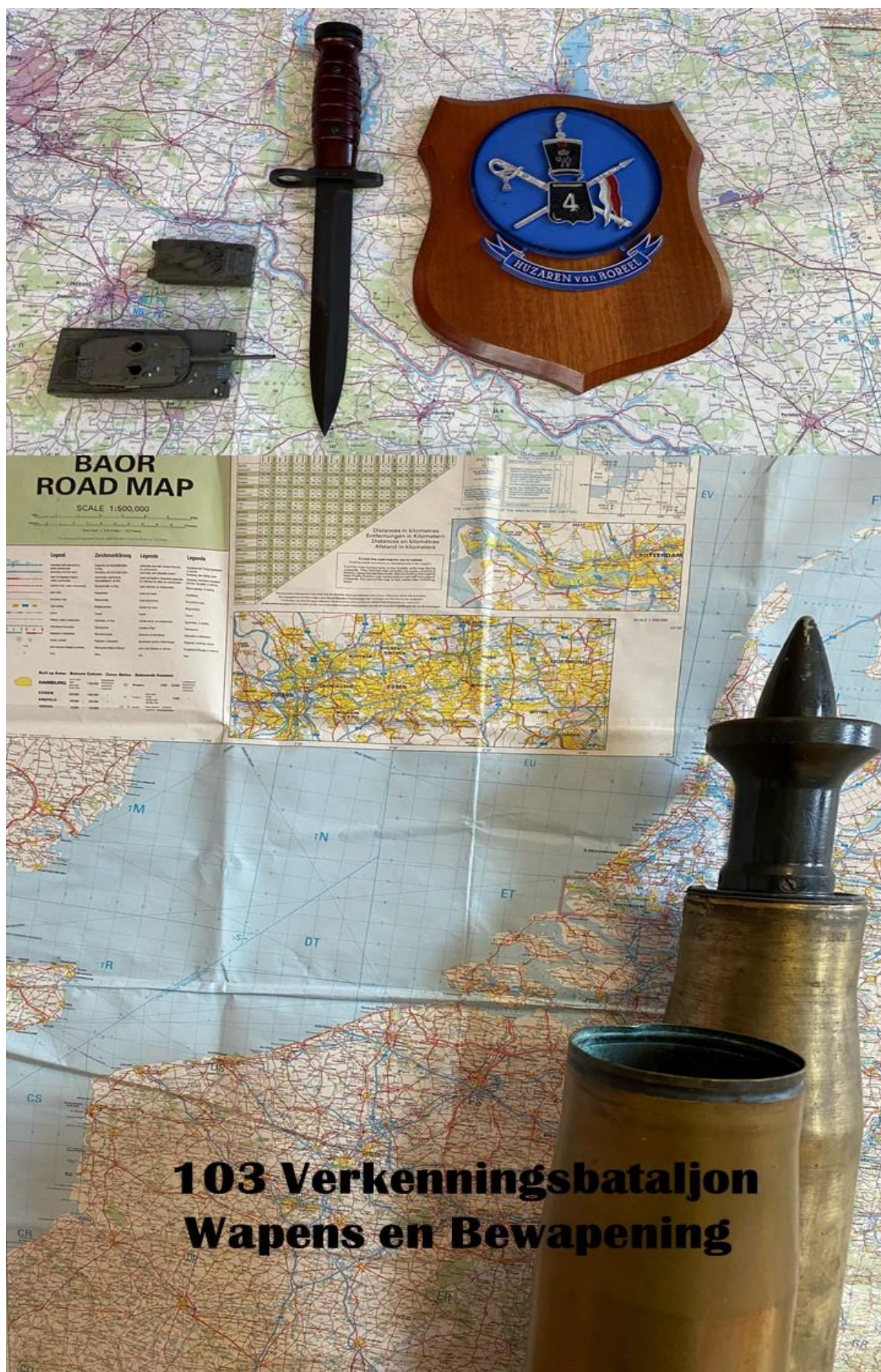
Petra, inmiddels kapitein van de Koninklijke Luchtmacht, kwam hem daar een weekendje bezoeken. Menno nodigde Petra uit voor een korte vakantie in Rusland, en onderdeel van de trip was een vlucht met een helikopter boven Sint-Petersburg. Helaas crashte de helikopter in slechte weersomstandigheden in de Finse Golf, net buiten de haven (5 april 1992). De reden van de crash is nooit helemaal opgehelderd, maar het vermoeden bestaat dat de piloot in het slechte weer het onderscheid niet meer kon maken tussen zee en lucht en daardoor recht het ijzige water in is gevlogen. We zullen het nooit helemaal precies weten. Wat we wel weten is dat bij de crash alle inzittenden om het leven kwamen, waaronder Menno en Petra.

Terwijl de families treurden, dreigde er een diplomatieke rel. Wat deden twee NAVO-militairen met stadskarten en een videocamera in een helikopter boven strategisch belangrijk gebied? Tot verdriet van de families gaf de KGB pas na tien dagen hun lichamen vrij voor repatriëring.

Menno Lodders diende bij 103 en dus gaf 103 Verkenningsbataljon leiding aan het militaire gedeelte van de uitvaart. Veel officieren, onderofficieren en huzaren waren hierbij betrokken. Het peloton van Menno is, ik denk door deze gedeelde ervaring, nog steeds een hechte eenheid. Menno en Petra werden samen begraven op een plek tussen de woonplaatsen van hun ouders, Alkmaar en Harderwijk. Semper Fidelis staat al bijna 25 jaar boven aan de grafsteen op Rusthof te Amersfoort. Veel te kort konden ze het Nederlandse leger trouw zijn”.

1989 B-Esk 103 Verkbat 3e Pel; o.a. PC elnt Menno Lodders, Opc wmr I Henk Bosman en 2e beroeps wmr Jack v Egmond

103 Verkenningsbataljon Wapens en Bewapening

Bewapening door de jaren heen

HANDVUURWAPENS:

- **.38 Revolver**

- Kaliber .38 inch
- Trommel met 6 patronen
- Land van herkomst: USA

- **Pistool Browning FN 9 mm**

- Kaliber 9 mm
- Magazijn 10 patronen
- Land van herkomst: UK

- **Pistool Glock 17**

- Kaliber 9 mm
- Magazijn 17 patronen
- Land van herkomst: Oostenrijk

- **Garand**

- Kaliber .30 inch
- Clip met 8 patronen
- Land van herkomst: USA

- **Karabijn .30 inch M1**

- Kaliber .30 inch
- Magazijn met 15 patronen
- Land van herkomst: USA

- **Uzi M61**

- Kaliber 9 mm
- Magazijn met 32 patronen
- Land van herkomst: Israël

- **Fal 7,62 NATO**

- Kaliber 7,62 mm
- Magazijn met 20 patronen
- Land van herkomst: België

- **Diemaco C7/C8**

- Kaliber 5.56 mm
- Magazijn met 30 patronen
- Land van herkomst: Canada

GROEPSWAPENS:

- **Mitrailleur .303 inch (Brengun)**

- Kaliber .30 inch
- Luchtgekoeld
- Magazijn met 28 patronen
- Land van herkomst: UK
- Loop wissel na 10 magazijnen

- **Mitrailleur MAG 7,62 mm**

- Kaliber 7,62 mm
- Luchtgekoeld
- Patroonschakelband met 230 patronen per kist
- Land van herkomst: België
- Loop wissel na 4 banden snelvuur

- **Mitrailleur 5.56 mm MINIMI**

- Kaliber 5,56 mm
- Luchtgekoeld
- Patroonschakelband met 100 patronen per tas of houder met 200 patronen
- Land van herkomst: België

- **Mitrailleur .30 inch**

- Kaliber .30 inch
- Luchtgekoeld
- Patroonschakelband met 230 patronen per kist
- Land van herkomst: USA

- **Mitrailleur .50 M2 HB**

- Kaliber .50 inch (12,5 mm)
- Luchtgekoeld
- Patroonschakelband met 100 patronen per kist
- Land van herkomst: USA
- Loop wissel na 3 banden snelvuur

ANTI-TANK WAPENS:

- **Bazooka M18 2,36 inch Raketwerper**
 - Raket HEAT type
 - Land van herkomst: USA
 - Max effectieve dracht 200 m
 - Doordringingsvermogen 15 cm pantserstaal

- **Raketwerper 3,5 inch**
 - Raket HEAT type
 - Land van herkomst: USA
 - Max effectieve dracht 400 m
 - Doordringingsvermogen 30 cm pantserstaal

- **Garl Gustav**
 - Kaliber 84 mm
 - Land van herkomst: Zweden
 - Max effectieve dracht 500 m
 - Doordringingsvermogen 40 cm pantserstaal
 - Vuursnelheid 6 a 7 schoten per minuut
 - Max effectieve dracht 1000 m
 - Doordringingsvermogen 46 cm pantserstaal

- **Anti-Tank raketsysteem 66 mm LAW**
 - 1 schots wegwerpwapen
 - Raket HEAT type
 - Land van herkomst: USA
 - Max effectieve dracht 200 m
 - Doordringingsvermogen 30 cm pantserstaal

- **Geweergranaat Energa ATB nr. 4**
 - Land van herkomst: USA
 - Max effectieve dracht 100 m
 - Doordringingsvermogen 25 cm pantserstaal

- **AT-wapen Dragon M47**
 - Raket draad gestuurd
 - Land van herkomst USA

TANKS:

- **TANK M4 Sherman**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 5
- Bewapening 75 mm kanon, .30 mm coax, .30 boegmitr, .50 HB torendakmitr
- Gewicht 31,554 ton
- Snelheid op de weg 42 km/h
- Vermogen 500 pk
- Radius 136 km tankinhoud 662 l benzine

- **TANK Centurion 20 ponder (KL tot 1986)**

- Land van herkomst: UK
- Bemanning 4
- Bewapening 20 pounder, later 105 mm kanon, .7,62 mm coax, later .50 inch RMG, rookgranaatwerpers, .50 inch torendak mogelijkheid.
- Gewicht 51,82 ton
- Snelheid op de weg 34,6 km/h
- Rolls-Royce 12 cilinder benzine 650 pk
- Radius 150 km tankinhoud 540 l benzine

- **TANK M24 Chaffee**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 4/5
- Bewapening 75 mm kanon, .30 mm coax, .30 boegmitr, .50 HB torendakmitr, mortier voor rookgranaten
- Gewicht 18,37 ton
- Snelheid op de weg 54 km/h
- Vermogen 2 X cadillac 16 cylinder 220 pk
- Radius 160 km tankinhoud van 2 x 210 l

- **TANK AMX 13**

- Land van herkomst: Frankrijk
- Bemanning 3, met automatische laadinrichting
- Bewapening 105 mm kanon, 7.62 mm coax en torendakmitr, rookgranaten.
- Gewicht 15 ton, 60 km/h
- Vermogen SOFAM 8-cil 250 pk benzine
- Radius 400 km

TANKS VERVOLG:

• TANK Leopard 1

- Land van herkomst: BRD
- Bemanning 4
- Bewapening 105 mm kanon, 7,62 mm coax, 7,62 mm torendakmitr, rookgranaatwerpers
- Gewicht 40 ton
- Snelheid op de weg 65 km/h
- Vermogen 830 pk
- Radius 600 km tankinhoud van 985 liter diesel
-

• TANK Leopard II

- Land van herkomst: BRD
- Bemanning 4
- Bewapening 120 mm kanon, 7,62 mm coax, 7,62 mm torendakmitr, rookgranaatwerpers
- Gewicht 55,15 ton
- Snelheid op de weg 72 km/h
- Vermogen 1500 pk
- Radius 550 km, tankinhoud 1200 liter diesel

OVERIGE PANTSERVOERTUIGEN:

• M3 Halftrack (tirailleurs/mortier)

- Land van herkomst: USA
- Bemanning max 11
- Bewapening .50 Mitrailleur 81 mm mortier (mortieruitv.)
- Gewicht 9,072 ton
- Snelheid op de weg 72 km/h
- Vermogen 147 pk

• M113 A1 (tirailleurs)

- Land van herkomst: USA
- Bemanning max 11
- Bewapening .50 Mitrailleur, mitr MAG 7,62mm, Garl Gustav, 6 maal LAW 66mm, 4 maal AT mijn, springmiddelen
- Gewicht 10,9 ton
- Snelheid op de weg 68 km/h
- Vermogen 215 pk

OVERIGE PANTSERVOERTUIGEN VERVOLG:

- **M113 A1 (radar)**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 4
- Bewapening .50 Mitrailleur, Grondradar RASURA of ZB 298
- Gewicht 10,9 ton
- Snelheid op de weg 68 km/h
- Vermogen 215 pk

- **M106 A1 (mortier)**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 6
- Bewapening .50 Mitrailleur, mortier 4.2 inch (106,8 mm) 6 maal LAW 66mm
- Gewicht 11,6 ton
- Snelheid op de weg 65 km/h
- Vermogen 209 pk

- **M577 (commandovoertuig)**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 5
- Bewapening mitr MAG 7,62mm, Garl Gustav, 6 maal LAW 66mm, Gewicht 11,6 ton
- Snelheid op de weg 60 km/h
- Vermogen 209 pk

- **M113 C&V**

- Land van herkomst: USA
- Bemanning 3
- Bewapening .50 Mitrailleur(electrisch bediend), mitr MAG 7,62mm
- Gewicht 8,775 ton
- Snelheid op de weg 70 km/h
- Vermogen 215 pk

OVERIGE PANTSERVOERTUIGEN VERVOLG:

- **M113 C&V Oerlikon**
 - Land van herkomst: USA
 - Bemanning 3
 - Bewapening 25mm snelvuurkanon Oerlikon, mitr MAG 7,62mm
 - Gewicht 9 ton
 - Snelheid op de weg 67 km/h
 - Vermogen 215 pk

- **YPR 765 PRI**
 - Land van herkomst: USA
 - Bemanning max 11
 - Bewapening 25 mm snelvuurkanon, mitr MAG 7,62mm
 - Gewicht 13,5 ton
 - Snelheid op de weg 65 km/h
 - Vermogen 267 pk

BERGINGVOERTUIGEN:

Sherman berging M74

- Voertuig op basis van de Sherman M4, zonder koepel, met dozerblad, lier en kraan

Centurion berging

- Voertuig op basis van de Centurion, zonder koepel, met dozerblad, lier en kraan. Bewapening mitrailleur Mag

BERGINGVOERTUIGEN VERVOLG:

AMX 13 berging

Leopard 1 Berging

- Voertuig op basis van de Leopard 1, zonder koepel, met dozerblad, lier en 270 graden draaibare kraan, bemanning 4-5, bewapening 7,62 mm boegmitrailleur en 7,62 mm torendak

M578 berging

- Voertuig op basis van de M107, opbouw draaibaar met kraan 360 graden en lier. Motor 405 pk.

Leopard 2 berging (buffel)

- Voertuig op basis van de Leopard II, zonder koepel, met dozerblad, lier en kraan

YPR 806 Berging

- Voertuig op basis van de YPR 765, hydraulische kraan, bewapening mitr. .50inch. Motor 265 pk.

BERGINGSVOERTUIGEN WIEL:

DAF YB 626

DAF 3300

WIELVOERTUIGEN:

DKW MUNGA 4X4 (0,25 ton)

NEKAF M38A1 (Verkenningssuitvoering)

NEKAF M38A1

NEKAF M38A1 (Ziekentransport)

WIELVOERTUIGEN VERVOLG:

GMC CCKW 353 6X6 (2,5 ton)

DAF YA 328

DAF YA 314

DAF YA 126 (Telex)

Landrover 88 4X4 (0,5 ton)

DAF YA 4440

WIELVOERTUIGEN VERVOLG:

Landrover 106 4X4 (0,75 ton)

DAF YAS 4442 (40KN) Shelter

DAF YA 4442 (met aanhanger)

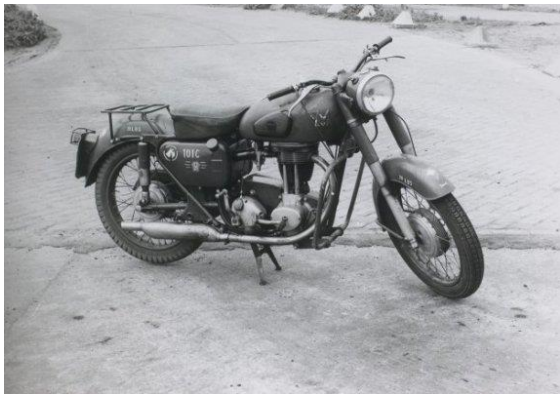

DAF YF 4442 BDM (Brandstof Distributie Middel) Klasse III

Commandopost te velde (Sie 1 en Sie 4)

MOTOREN:

Matchless G3 350cc 16PK

Harley Davidson Liberator 2 cyl

Triumph 3 TA

Moto Guzi V50 III 500cc

OVERIG MATERIEEL:

Mobiele Veldkeuken (MVK)

MVK in tijdelijke opstelling ter bereiding voedsel

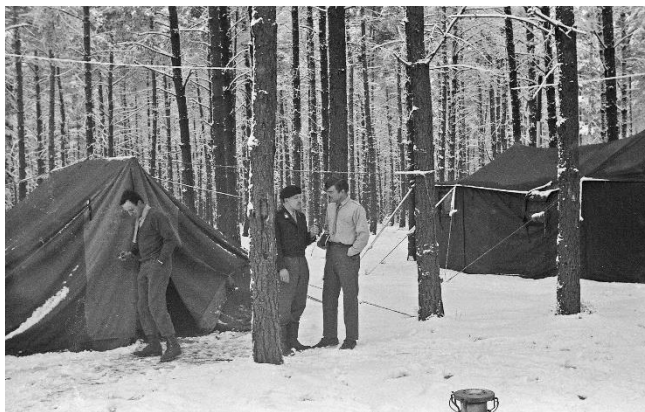
OVERIG MATERIEEL VERVOLG:

Waterwagen

Boogtent

Bivak CP-tent

Gevechtsveldbewakingsradar RASURA

Bivak PUP-tent

Gevechtsveldbewakingsradar ZB298

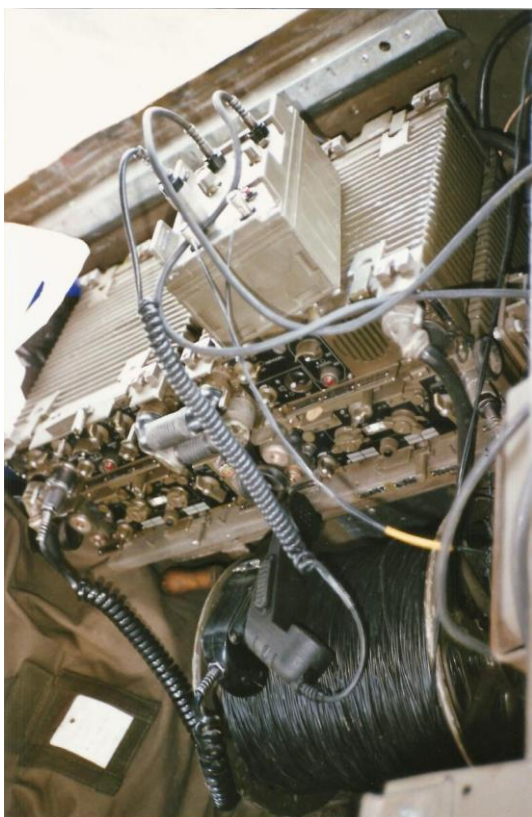
OVERIG MATERIEEL VERVOLG:

Persoonlijke bepakking

Verkenningboot

Verbindingen RT 3600 met Drum 8, RL 39 en Afstand-Bedienings-Apparaat (ABA).

Drievatensysteem

Latrinetent

OVERIG MATERIEEL OPTIEK:

Kompas Askania

Kijker 7 X 50

Kompasrichttoestel (Korito)

- Werd gebruikt voor het in de hoofdrichting zetten van de mortier of gevechtsveldbewakingsradar.

Kijker 6 X 30

20 maal kijker (latere versie)

Kijker richt recht (AI 62) FAL

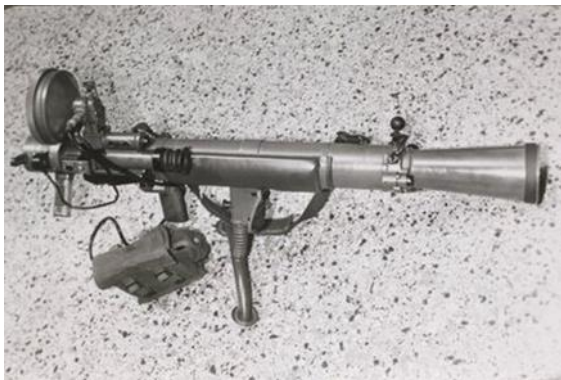
- Werd gebruikt voor de schutter lange afstand (tirailleur) als richtmiddel op de FAL. Deze was de voorloper van "de scherpschutter".

OVERIG MATERIEEL OPTIEK:

HV (helderheidsversterker) handkijker

- Deze kijker maakte gebruik van restlicht. De voorloper van deze kijker was de infrarood kijker, deze werkte slechts in combinatie met een infrarood lichtbron.

Infra Rood kijker TLV Carl Gustav

Infrarood of HV-bril (latere versie)

- Deze bril werd door de bestuurders gebruikt om met restlicht of infrarood licht bij duisternis te kunnen verplaatsen.

Nachtkijker Leopard 1 (bestuurder)

Infrarood zoeklicht MAG

Mijndetector

NBC MATERIEEL CHEMISCH:

Gasmasker K met HOP-bus

Gasmasker latere versie (FM 12) met toebehoren

NBC (CBRN) pak ontsmetten met HOP (huidontsmettingspoeder)

Detectiepapier

Noodontsmetting met DS2 apparaat

12 LITER apparaat t.b.v. ontsmetting met chloorkalk

Gasverkenningssuitrusting

NBC MATERIEEL RADIOLOGISCH:

Pendosimeter (residueel en tactisch)

Laders pendosimeters

Verkenningmeter (verkenning radiologisch)

Besmettingsmeter (nabijlevende straling)

De ontsmettingsstraat

TENUEN EN ONDERSCHIEDINGEN:

Bij ceremoniële gelegenheden, maar vaak ook na de dienst werd het veldtenue (VT) of het dagelijks tenue (DT) gedragen. Tot 1967 bestond het VT uit wollen kledingstukken. Het was een heel gedoe om de broeken te persen totdat er een acceptabele vouw ontstond. Ook op de rug, ter hoogte van de schouders, moest zo'n persstreep te zien zijn. De huzaren van ons bataljon waren daar behoorlijk mee bezig. Gelukkig werd dit uniform in 1967 vervangen door het veldtenue VT 67. Dit uniform bestond uit een kort uniformjasje in een bruingroene wollen stof met daaronder een kaki broek en bruine gevechtslaarzen.

Het korte jasje werd met behulp van twee knopen aan een elastische band aan de achterzijde van de broek vastgemaakt. Tijdens een paradeopstelling werden de broekspijpen naar binnen omgeslagen en een paar weckringen droegen er zorg voor dat de broek op de gewenste omgeslagen hoogte bleef zitten. De broek werd vervolgens net over de hoge schoenen gedrapeerd en vervolgens moest men niet te veel meer te bewegen. Maar ja, dan kwam de aanwijzing dat de broek niet goed over de schoenschacht was bevestigd. De gelukkige moest vooroverbuigen om gehoor te geven aan de opmerking. Bij de buiging vloog het jasje boven uit de paradekoppel en met een beetje pech vlogen de knopen ook nog van de elastieken die de broek en het jasje bij elkaar hielden. Een heel gedoe.

Op de kraag van dit jasje waren zogenaamde kraagspiegels met embleem bevestigd. De rangonderscheidingstekens waren voor de rangen tot adjudant/kornet initieel op de bovenarm bevestigd, maar eind jaren tachtig kwamen de onderscheidingstekens op de epauletten. Op de mouw van de linkerarm prijkte de Nederlandse oranje leeuw met daaronder de spreuk "Je maintiendrai" (Ik zal handhaven) en op de rechter mouw het onderdeelsteken, bijvoorbeeld 1LK of 4Div.

De officieren, beroepsonderofficieren en korporaals droegen i.p.v. het korte VT-jasje een langer DT-jasje en in plaats van gevechtslaarzen lage bruine schoenen.

Bij het DT hoorde ook een platte pet. Er is nog nooit een cavalerist waargenomen die een platte pet droeg. De TD-ers mochten bij uitzondering dan ook de zwarte baret dragen. Dat t voorrecht was meerdere eenheden toegestaan, bijvoorbeeld de groene baret bij de commando's

Het 'nette pak' was echt 'basic'. Zeker in vergelijking met militairen uit andere landen. Slechts de oudere militairen met gevechtsservaring, zoals de politionele acties in Nederlands-Indië of de oorlog in Korea hadden door hun onderscheidingen een pak dat meer weg had van een militair uniform.

Buiten de verdiende onderscheidingen en medailles werd er door de gerechtigden ook vaak de Amerikaanse "Combat Infantry Badge" (CIB) gedragen. Deze werd boven de rechterborstzak van het DT gedragen. Het recht om deze te dragen was voorbehouden aan hen die persoonlijk aanwezig en onder vuur lagen bij met actieve grondgevechten. Veelal ging het hier om Korea-veteranen.

Om toch het uniform meer cachet te geven kon men vaardigheidselementen halen welke op het uniform gedragen konden worden. De bekendste is de MLV speld. Deze was voor de meesten nog wel te halen. Als je ook nog kon zwemmen in overall/hoge schoenen met een dummy geweer, dan kreeg je die in het blauw. De echte sportievelingen mochten na de geslaagde test 'Zware Militaire Vaardigheden' de ZMV speld op hun borst laten prijken.

Bij het meerdere malen met goed gevolg afleggen van de MLV of ZMV test werd een nummer toegekend. De 10 werd als een Romeinse X afgebeeld. Op de blauwe MLV prijkt een 6.

Voor het behalen van het MLV-speldje diende men de volgende proeven te doorstaan: touwbaan catcrawl 20 meter, hindernisbaan binnen 5 minuten, touwklimmen minimaal 6 meter, lopen met richtgewicht en helm 1.000 meter binnen 5 min en 10 sec, granaatwerpen minimaal 20 meter, zwemmen 200 meter in minimaal 5 min en 25 sec. Tot slot 5 kilometer hardlopen binnen 27 min en 45 sec. Deze tijden golden voor 16 tot 30-jarigen.

De huzaren van het eerste uur bij het 103 kijken hier wellicht ietwat meewarig naar. In hun tijd golden extra eisen. In 1965 moest men bovendien 100 meter snelloop, 100 meter lastdragen, 2 km duurloop en 10 km sprintmars in overall, koppel, helm en geweer afleggen binnen 55 minuten.

Veel van de Trakehners probeerden hun parachutewing te behalen. Uiteraard voor de kick van het springen, maar vooral ook om zich te onderscheiden van anderen. In 1969-1970 liep bijna het gehele B-Esk met een wing.

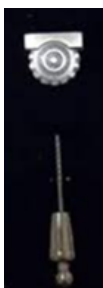
Door het dienen in Duitsland was er veel contact was met Duitse en Amerikaanse eenheden. Dat bood de mogelijkheid om het uniform te verfraaien met buitenlandse vaardigheidselementen.

Hier bijvoorbeeld de US-parachutewing

De scherpschutters mochten ook hun bewezen vaardigheid tonen op hun kledij. Je had scherpschuttersspelden in diverse gradaties en voor de diverse handvuurwapens. Er was ook een speld voor geoefende handgranaatwerpers. En uiteraard werd het uniform opgeleukt met de hanger van het onderdeel 103 Verkenning bataljon.

Later werden er ook vaardigheidsspelden uitgegeven voor schutters eerste klasse, maar ook indien men vaardigheden bezat op het gebied van duiken of klimmen.

Bestuurders die in een bepaald tijdsbestek ongevalvrij en veilig hadden gereden konden in aanmerking komen voor de chauffeurspeld.

Zij die over een EHBO-diploma beschikten mochten ook een vaardigheidspeld dragen.

Het ponceaurode erekoord.

Militairen ontvingen een erekoord wanneer zij zich onderscheidten door bijzondere gedragingen, buitengewone inspanning, toewijding of loffelijk handelen. Bij bevordering verloor de 'ontvanger' het recht op het dragen. Deze regel werd in de jaren negentig herroepen. Ook bij bevordering mocht het erekoord worden gedragen.

In 1983 ontving kpl I Siepman uit handen van ritmeester Lancee het rode erekoord.

De Duitse uitmonstering zoals het Deutsche Sport Abzeichen (DSA), het Deutsche Leistungs Abzeichen (DLA) werd veelvuldig gehaald om op het uniform te mogen dragen.

Deze Duitse onderscheidingen had je in Brons, Zilver en Goud. Uiteraard afhankelijk van de geleverde prestatie.

Ook het Duitse Schützenschnur werd door menig militair bij 103 gedragen. Bij het schieten om het Schützenschnur werd door 103 ook wel bij de Marine Ordnungsschule in Bremerhafen geschoten. De reden was dat het Marine Schnur blauw was i.p.v. zilverkleurig. Veel schutters schoten bewust een schot mis om de zilveren plaat i.p.v. de gouden te krijgen. Ja, er gebeurde veel om je te kunnen onderscheiden.

Dat onderscheid was ook weggelegd voor de eskowi, hij was gerechtigd tot het dragen van de owi stok/knuppel.

De cursus voor opperwachtmeester werd ook wel de 'knuppelcursus' genoemd. Later werd dat de cursus voor Hogere OnderOfficiëren (HOOS)

**De opperwachtmeesters
Henk de Klepper, Pedro
Haans en Harry Schuurman**

De Officier Kazerne Piket (OKP)

Ook voor de officier van kazernepiket (OKP) gold een bijzondere regeling voor de eigenzinnige cavaleristen. De OKP droeg ter herkenning als uitmonstering een metalen ringkraag. Maar voor de traditiegetrouwe cavaleristen werd een uitzondering gemaakt. Zij droegen een giberne, dit

tot groot genoegen van alle opperwachtmeesters en eerste-luitenants van 103 die in aanmerking kwamen de OKP-dienst in Seedorf te vervullen.

Er waren regels voor het dragen van het zomer- en wintertenuue. Zo kon het voorkomen dat bij een temperatuur van 25 graden de mouwen niet opgestroopt mochten worden, omdat het op dat moment nog wintertijd was. Gelukkig gold in een hete zomermaand soms de tropendienst. De baret kon dan in de broekzak blijven en de diensturen werden aangepast.

Er is op enig moment bij de cavalerie, met name onder de cavalerieofficiëren, de gewoonte ontstaan om aan het DT/VT een boerenzakdoek toe te voegen. Deze zakdoek werd dan in de broekzak opgeborgen maar zodanig dat een deel zichtbaar bleef. De 'Friese' Ritmeester Jelle Attema was naast Verbindingsofficier, S2, C-AEsk, C-SSVEsk en 'vertegenwoordiger' van Beerenburg herkenbaar aan de boerenzakdoek.

De roodbonte boerenzakdoek

Uit onderstaande anekdote over de boerenzakdoek, blijkt dat het genoemde 'enig moment' een lange voorgeschiedenis had.

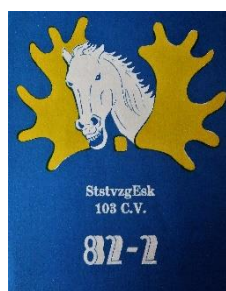
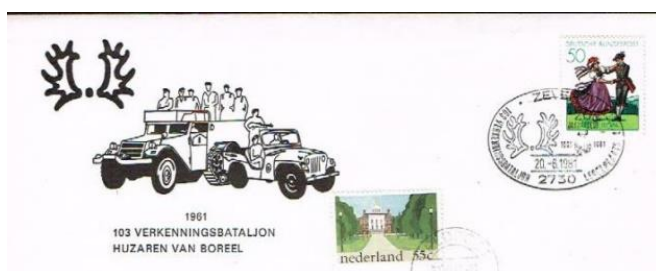
De boerenzakdoek werd in het verleden door mensen van boerenafkomst gebruikt. De kleine uitvoering als zakdoek en de grote als halsdoek. Bij een receptie werd de aandacht van de generaal-majoor der cavalerie en toenmalig hoofd van het Militaire Huis van Z.M. de Koning Henk Morsink, getrokken door een rode zakdoek in de broekzak van een Zeeuwse genodigde.

Hij toonde zich bijzonder geïnteresseerd in de in Zuid-Bevelandse klederdracht gestoken genodigde en wilde er graag alles over weten. Aan het eind van zijn verhaal haalde hij een rode boerenzakdoek tevoorschijn en vertelde; "Kijk zo'n zakdoek dragen alle mannen van de cavalerie nog steeds bij zich. Vroeger werden boerenjongens gerekruteerd voor de cavalerie die goed met paarden konden werken. En als teken dragen wij nog steeds een boerenzakdoek bij ons".

Tot besluit van dit hoofdstuk: De ouderen onder ons bedienden zich weleens van de uitdrukking: "Sta niet te emmeren". Deze uitdrukking is zo'n honderd vijftig jaar geleden ontstaan, toen soldaten met hun paarden (huzaren) eenzaam op de hei zaten. Voor nadere toelichting verwijzen we naar internet.

Tegels en overige memorabilia (1)

Het was bij 103 Verkenningsebataljon een goede gewoonte om bij de meeste lichten een herinnering aan de diensttijd uit te reiken. Hierbij kun je denken aan een eskadrons- of pelotonsfoto, maar ook werden er stickers, schildjes en tegeltjes geproduceerd. Dat is niet zo vreemd als je bedenkt dat het gros van de "Trakehners" gek was op "kraaltjes en spiegeltjes". Ook werd het Duitse 103 Aufklärungs-bataillon niet voor niets verbasterd in 103 Aufkleberbataillon. In dit boek zag u al een aantal voorbeelden van foto's en hieronder vindt u nog enige voorbeelden van deze herinneringen in de vorm van tegeltjes etc.

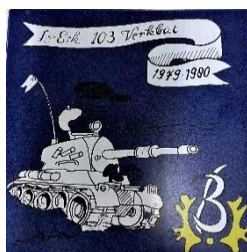
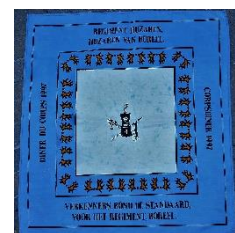
Tegels en overige memorabilia (2)

Tegels en overige memorabilia (3)

Tegels en overige memorabilia (4)

TRADITIES EN EMBLEMEN

103 Verkenningsbataljon maakte deel uit van de cavalerie en nog specifieker van het Regiment Huzaren van Boreel.

De cavalerie onderscheidt zich, als bereden wapen, van andere eenheden van de Koninklijke Landmacht. Zo wordt er bijvoorbeeld een zwarte baret gedragen. Maar ook de rangen en standen worden anders benoemd dan bij andere wapens of dienstvakken. Bij de cavalerie kennen we geen soldaten, maar huzaren. De onderofficieren worden geen sergeant genoemd, maar wachtmeester of opperwachtmeester. En een kapitein heet bij de cavalerie ritmeester. Dit alles om aan te geven dat de cavalerie van vroeger uit een zogenaamd bereden wapen was. Een bereden wapen is een onderdeel van de krijgsmacht dat zich oorspronkelijk te paard verplaatste.

Dezelfde benaming van de onderofficiersrangenvan kom je ook tegen bij de artillerie en de Koninklijke Marechaussee.

De kleur zwart van de baret stamt uit de Tweede Wereldoorlog. De baret werd door het tankpersoneel vaak gebruikt om de handen na het sleutelen aan af te vegen. Derhalve lag het voor de hand om de cavaleristen te voorzien van zwarte baret.

Emblemen en symbolen:

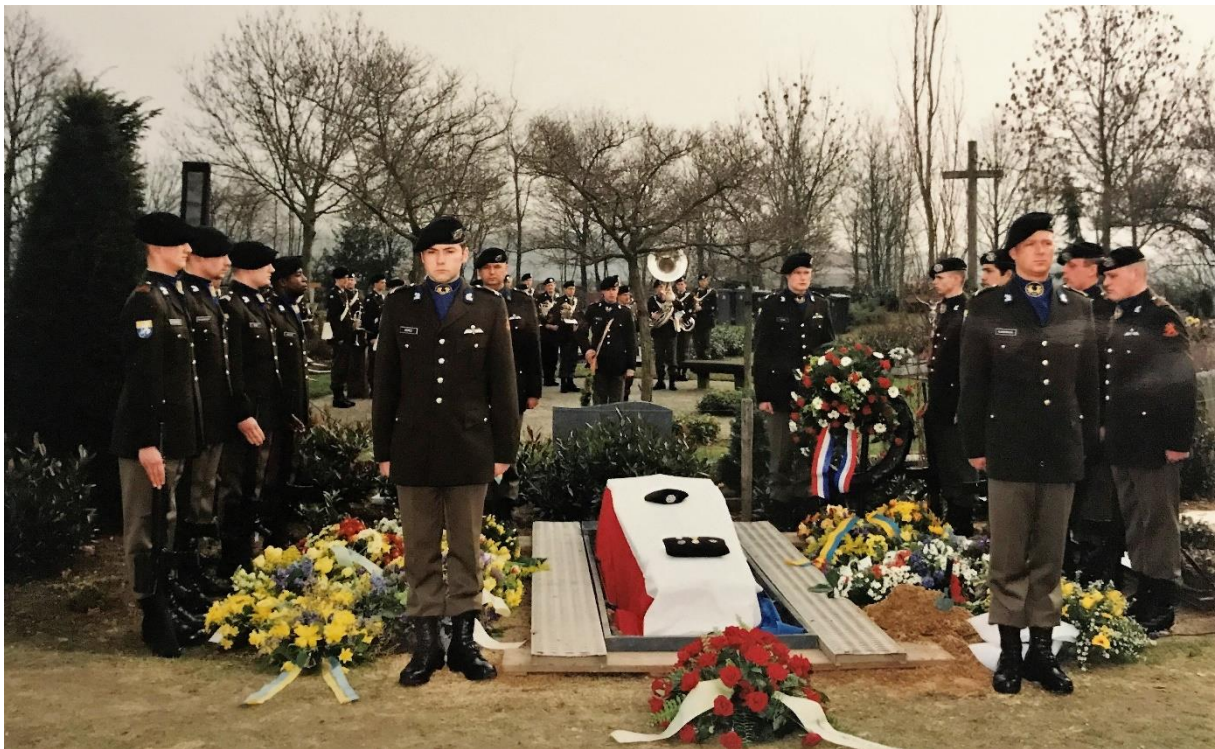
Het ondergrondje van de baret is cavalerieblauw met boreelblauwe randen. Echter bij de verkenningseenheden werd dit embleem vaak ingeknipt. Het zogenaamde “zwaluwstaartje”. Dit baretondergrondje symboliseert de fanions die vroeger werden meegevoerd. Bij het hoofdstuk Boeselager staat zo’n fanion afgebeeld (zie pag. 64).

Het baretembleem stelt Sint-Joris en de draak voor. Omstreeks het jaar 1000 n.C. is de legende van Sint-Joris ontstaan. Joris redde de stad van een vraatzuchtige draak. Hij liet de beloningen verdelen onder de armen en hij vertelde over de God van de christenen. Sint-Joris is in 1222 heilig verklaard. Hij is de schutspatroon van de Nederlandse cavalerie. Maar ook van 10 landen, 11 steden, scouting en nog veel meer. Aangenomen wordt dat deze heilige nooit echt heeft geleefd. Het verhaal van Sint-Joris en de draak is dan ook hoogstwaarschijnlijk een legende. De naamdag van Sint-Joris valt op 23 april. Zijn optreden zou staan voor moed, krijgshaftigheid en het bestrijden van onrecht.

 	Het Regiment Huzaren van Boreel. 103 Verkenningsbataljon maakte deel uit van het Regiment Huzaren van Boreel. Het regiment werd opgericht op 25 november 1813. De oprichter was Willem François Boreel. De reden was de nederlaag van Napoleon en de voorgenomen terugkeer van Prins van Oranje op 30 november van dat jaar. Op 30 december 1814 bestond het Regiment uit 982 officieren, onderofficieren en manschappen met paarden en reservepaarden.
 	Ieder regiment heeft van oudsher een vaandel of een standaard. Een standaard heeft een kleiner formaat dan een vaandel en wordt gevoerd door de bereden wapenen. Het vaandel of de standaard was op het gevechtveld het teken waar de commandant van de eenheid zich bevond. De troepen konden dan gemakkelijk in welke richting zich moesten begeven in het gevecht. Op de standaard mag het betreffende regiment haar wapenfeiten voeren. In eerste instantie was de standaard voorzien van de slag bij Waterloo en Quatre Bras (1815) en de Tiendaagse Veldtocht (1831). Later kwamen daar Java en Sumatra bij (1946 – 1949). In 2020 werd de standaard voorzien van het opschrift Uruzgan (2006 – 2010). De standaard werd ook gebruikt om militairen te beëdigen op de standaard. Vroeger alleen de officieren, tegenwoordig wordt iedere huzaar van Boreel beëdigd.

	De standaard is een belangrijk ornament. Deze wordt gebruikt bij beëdigingen en andere ceremoniële gebeurtenissen. De standaard wordt gevoerd door de adjudant-standaarddrager (de regimentsadjudant) en wordt bewaakt door de standaardwacht.
DE BOREELMARS: “Wij zijn huzaar, wij zijn huzaren van Boreel Trouw aan elkaar en voor ons is niets te veel En onze Vorst, zullen wij altijd vereren Wij zijn huzaar, wij zijn huzaar, wij zijn huzaren van Boreel”. (318) Huzarenmars (Huzaren van Boreel) - Dutch Marching Song (Dutch Lyrics) - YouTube	Ieder zichzelf respecterende eenheid heeft haar eigen regimentsmars en lied. Zo ook het Regiment Huzaren van Boreel. Iedere huzaar of oud-huzaar kent dit lied uit het hoofd. Wel is de tekst bij het aantreden van Z.K.H. Koning Willem Alexander iets gewijzigd. De zinssnede “Onze Vorstin” is gewijzigd in “En Onze Vorst”.
Ook voor het herdenken van hen die ons ontvielen heeft het regiment een traditie, de traditie van “de ronde tafel”. Tijdens de regimentsdiners van officieren, onderofficieren en sinds 2016 ook van korporaals en huzaren wordt er op bijzondere wijze stilgestaan bij onze gevallen. Dat gebeurt door het plaatsen van een kleine ronde tafel met daarop een aantal attributen en een lege stoel. De tafel en de attributen worden aan het begin van het diner toegelicht. 	<i>De tafel is rond, dit geeft onze eeuwigdurende aandacht voor onze gevallen weer. Het tafellinnen is wit, dit symboliseert de eerzaamheid van hun motieven bij het gehoor geven aan de oproep tot strijd. De enkele rode roos, in een kleine vaas, herinnert ons aan het leven van elk van onze gevallen, hun geliefden en vrienden. Het citroenschijfje op het broodbordje is er om ons te herinneren aan het bittere lot van hen die nooit meer zullen terugkeren. Het snuffje zout staat symbool voor de tranen van de families van hen die het ultieme offer hebben gebracht. Het glas staat op zijn kop, ten teken dat onze kameraden niet meer met ons kunnen toosten. De brandende kaars herinnert ons aan het licht van de hoop dat hun leven niet voor niets is gegeven. De stoel is leeg omdat onze gevallen kameraden niet meer onder ons zijn. De banier op de sokkel ten slotte staat symbool voor de verbondenheid van ons Regiment met onze gevallen kameraden.</i>

Ook een militaire uitvaart gaat gepaard met het nodige ceremonieel.

1997 Uitvaart van Wachtmeester Marc Rikken

Het Trakehner embleem is in dit boekwerk al eerder uitgelegd, dus die wordt hier niet meer meegenomen. Deze bovenstaande emblemen en tradities dragen bij aan saamhorigheid, kameraadschap en eigengereidheid. Iets wat verkenner eigen is.

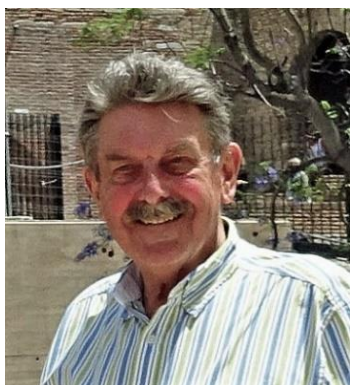
“BOREEL”

De reüniecommissie stelt zich voor

Op 15 juni 1961 werd 103 Verkenningsbataljon opgericht. Het plan was om zestig jaar na dato een reünie te houden. Op initiatief van George Eleveld werd er een reüniecommissie samengesteld. De commissieleden hebben veel tijd gestoken in het organiseren van een reünie op 29 mei 2021. De coronapandemie stak een spaak tussen de loopwielen. De reünie moest daarom worden verschoven naar volgend jaar. Toch wilde de commissie de zestigjarige geboortedag niet zomaar voorbij laten gaan. Het idee werd geboren om een digitaal herdenkingsboek samen te stellen en u dit aan te bieden.

Dit boekwerk geeft veel inzage over die 40 jaren dat het bataljon heeft bestaan. Graag stelt de redactie alle commissieleden aan u voor. Hierbij heeft de redactie gemeend zich niet te moeten beperken tot het slechts noemen van die commissieleden, maar ook inzage te geven in hun dienstverrichtingen bij 103 Verkenningsbataljon -in blauw afgedrukt- of daarbuiten.

George Eleveld (1938) Voorzitter werkgroep reünie 103 Verkbat

1958-1961 Opleiding KMA. 1961 tnt bij C-Esk 102 Verkbat 't Harde. Vervolgens 18 maanden Willem III te Amersfoort. In sept 1963 plaatsing als elnt bij 103 Verkbat, na bijscholing AMX op de RTS Oirschot, (her)plaatsing (met bouwvier) als plv EC B-Esk. Als Ritm: 1966-1969 S2, 1969-1970 EC B-Esk 103, 1970-1972 Hogere krijgsschool. Detachering DPKL. Als Maj: 1 LK Apeldoorn; plv G1, G3-opl en plv-G3 Als Lkol: 1979-1981 C-103 Verkbat. Plaatsing bij Las, COKL en als G3-4Div. Als Kol: Chef Staf 4 Div, C-OCC Als Bgen; 1990 C-KMC 1991-1992 Dep Head of Mission ECMMY Zagreb. C-12 Mechbrig. Leeftijdsontslag als burger 5 jaar bedrijfsleven KPN Dir LNO (Landelijke Network Operations) Dir NEPOSTEL.

Frans Fontein (1945) Secretaris werkgroep reünie 103 Verkbat

Opkomst dienstplicht Willem III 66-4. Basisopleiding, daarna school reserveofficieren SROC, klas 120. Plaatsing in 1967 bij 103 Verkbat als PC 2^e peloton B-Esk bij o.a. plv EC elnt George Eleveld. In 1968 KV bij 103 als S3 toeg. 1977 benoemd tot reserve Ritmeester. Vanaf 1971 tot 2014 bedrijfsleven managementfuncties internationale voedings- en drankenindustrie bij o.a. Heineken, Allied Domecq en Nolet. Was woonachtig in de VS en Curaçao Vanaf 2000 bestuurslid van de VOC. 2015 als vice vz.

Michiel Dulfer (1959)

1983 -1985 PC B-Eskadron, PC A-Eskadron.
1984-1986 PC Boeselager team. 1985-1987 Plv EC B-Eskadron.
1986-1987 Hoofd Sie 1. 1988-1990 EC A-Eskadron.
2000-2002 Laatste bataljonscommandant 103 Verkenningsbataljon.

Hans Kuijpers (1946)

Beheer foto-site van www.103cv.nl en personeelsoverzicht. Tevens medewerker aan deze jubileumuitgave.

1963 KMS in Weert opleiding beroepsonderofficier. 1965 wmr Willem III in Amersfoort. [1969 -1973 B-Esk als wmr verk, Opc I en dd. owi](#). 1973 OPC en GWI bij 42 ZVE Nunspeet 1975 NAVO-hoofdkwartier Brussel. [1978-1987 plaatsing 103 Verkbat als EskOwi A-Esk en Staf](#). 1987 Bernhardkazerne opleider aankomende owi 'n. 1989 SHAPE in Mons België. Bevorderd tot officier van vakdiensten. 1991 1-LK als Hoofd S2/S3 stafcommandogroep.

Laatste functie C- Kazernecommando Bernhardkazerne. In 2001 leeftijdsontslag, 3 jaar parttime nagediend bij het RMC-M. Nadien woonachtig in Praag, Tirana, Geneve en Duitsland.

Geert Snellen (1948)

1966 KMS in Weert opleiding beroepsonderofficier. 1968-1971 Willem III-kazerne Amersfoort. [1971-1976 103 Verkbat: B-Esk wmr mortier 4.2 en verkenner, OPC verkpel, PC-tankpeloton Leopard 1](#). 1976-1980 KMA Breda: instr. Cadettenbataljon. 1980-1982 13 ZVE Oirschot: EskOwi. KMA: csm A-Cadettencompagnie, opleidingsontwikkelaar en didactisch begeleider. 1988-1993 11 Tkbat Oirschot: Bataljonsadj. 1993-1998 Als elnt OTCMAN Bernhardkazerne: hoofd opleidingsontwikkeling en als ritm Hoofd bureau computerondersteund onderwijs. 1998-2000 ILMO Breda: Opleidingsontwikkelaar. 2000-2003 11 Tkbat Oirschot: Hfd Sie 1 (2001 uitzending Bosnië, SFOR 10). 2003 Leeftijdsontslag. Lid bestuur VOC

Johann Breukelman (1956)

1973 KMS in Weert opleiding beroepsonderofficier 1975-1980 OCC: Instructeur Mortier 4.2 (IEV) en verkenning OEV. 1980-1983 43ZVE 't Harde. 1983-1985 104 Verkbat: oo NBC Sie 2. 1985-1988 OCC: instr. en PC Kaderschool. [1988-1994 103 Verkbat: Owi Opleidingen Sie 3, EskOwi B-Esk, toeg Sie 3](#). 1994 OCC instr E-cursus. 1995-1998 PMC Utrecht: Sie 3. [1998- 2000 103 Verkbat: stafadj](#). 2000-2001 USASMA, El Paso Texas: student. 2001-2003 OTCMan: schooladj. 2004-2006 41 Mechbrig: brigadj. Missies in Irak 2006-2008. OTCopn: Schooladj. en missie

Afghanistan 2008-2012 CSM 1GNC in Münster. 2012 leeftijdsontslag. 2012-2019 Vz Aanstelling Advies Commissie oo'n KMS. 1996-2000 Regimentsadj Huzaren van Boreel (HvB). 2017 vz HvB.

Koos Oosterhoff (1949)

Medewerker aan deze jubileumuitgave.

1972 Opkomst dienstplicht Kaderschool Bernardkazerne (72-6). Wmr Radar in 't Harde en in 1973 in Seedorf bij 103 Verkbat als wmr radar A-Esk. In 1974 afgezwaid. Dat jaar begonnen bij V&D als hoofd opleidingen. 1978 V&D afdeling management development in A'dam. Via implementatie van besturingssystemen diverse logistieke managementfuncties vervuld. 2014 na 40 jaar V&D met pensioen (2016 faillissement V&D). Sinds 2020 woonachtig in Leusden, daarvoor 34 jaar in Amersfoort. Samen met de voormalige buurman, cavalerist Mel van Ommen Kloeke (ook commissielid) gaan sporten op de Bernhardkazerne en daardoor weer een beetje militair geworden en in deze commissie terecht gekomen.

Erwin Vonk (1957)

1980 Opkomst dienstplicht op de SROC. 1981 41 ZVE in Seedorf, PC Verkenning. 1982 Opleiding beroepsofficier KMA. December 1986 A-Esk 103 Verkbat. 1988 plv EC B-Esk. 1988-1991 Hfd Vbd 1991-1992 Ec B-Esk. OCC EC SVV Cavallerieschool. Na cursus stafdienst voorlichting van het ministerie van Defensie. Bureau voorlichting Regionaal Commando West (RMC) en RMC-Midden. November 1998 uitzending naar Bosnië. Juni 2000 Adjudant van de BLS. 2003 Plv BC 50 Natresbataljon. 2006 uitzending Afghanistan Deployment Task Force. 2008 Hoofd Operaties van RMC-West. 2010 leidinggevende sectie Nationale Operaties

CLAS. 2014 met FLO. Actief lid museum Cavalerie op de Bernhardkazerne, actief in de vereniging Huzaren van Boreel en via de Commissie Collecties KL en betrokken bij de Traditie Commissie van de KL.

Mel van Ommen Kloeke (1954)

ICT voor de werkgroep Facebook 103 Verkenningsbataljon RHB, Nieuwsbrief, inschrijvingen en homepage www.103cv.nl

1972-6 SROC Willem III KVV'er. Plaatsing Bernhardkazerne Instrgp Centurion en Leopard. 1974-1975 KMA, daarna PC 101 Tkbat. PC Kaderschool Cavalerie. 1977 Aanstelling als beroepselement bij 59 Tkbat als Plv C-SSV, wnd C B-Esk, C A-Esk vervolgens Stafesk. 1984-1986 S1 43Tkbat Langemannshoff. Vanaf 1986 Staf 41Pabrig te Seedorf Hoofd voorlichting (organisator bezoek van HM Beatrix aan de NI troepen S/H/L) Belast met nieuwe opzet van de Griffioen. 1989 1LK Apeldoorn Ops Sie G1 van Staf 1-LK en Kennis Centrum MID. 1995 Uitzending als G2 Unprofor Tuzla Airbase. S2 12 Painfbrig en Staf off EO van 4 Div. Den Haag. Militaire Geografie MID. Plv. Projectleider TACTIS Bernhardkazerne. Na 8 jaar Functioneel leeftijdsontslag, 2 jaar nagediend. Heeft gediend bij de vier cavalerieregimenten. Hobby's: computers en vlotte automobielen (vroeger Trabant tegenwoordig Ferrari). Actief lid van de veteranengroepen: Eemland en de Detmerskazerne (Eefde).

Ed Hagenbeek (1947)

Administratieve ondersteuning

1965 KMS in Weert opleiding beroepsonderofficier. 1967 OCC instr basisopleiding. Willem III; instr Rasura en mortier 4.2. 1970-1976 42 ZVE Nunspeet wmr verk en hoofd vbdn. OCC instr IEV. 1977 OCI/Harskamp boordwapengroep Oerlikon. 1980 Overgegaan van de cavalerie naar de militaire administratie, opleiding sma. Plaatsing in 't Harde 14 Afdveldartillerie en 43 ZVE. 1982-1986 Nunspeet 104 Verkbat. Interne controle bij GA Ermelo en Staf 12 Painfbrig. 1994 geplaatst bij St KMar en in 2002 als elnt de dienst verlaten.

Fred Kerkhof (1953)

Samensteller van deze jubileumuitgave.

1975 Opkomst dienstplicht Kaderschool Bernhardkazerne: sgt PAAT AMX-13, SROKI sgt alg. 1976 't Harde: sgt 425 Infbevcie. 1976-1977 KMS in Weert opleiding beroepsonderofficier. 1978-1979 't Harde 59 Tkbat: tkcdt, OPC, OPC wielverk. 1979-1981 OCC instr Radar/verk Kaderschool. [1981-1988 103 Verkbat A-Esk; Wmr radar, OPC verk en tank. B-Esk, wmr hoofd vbdn.](#) 1988-1990 OCC: PC Kaderschool. 1990 -1992 104 Verkbat Nunspeet: B-esk EskOwi. 1992-1995 Staf 1Div: Sie3. 1995-1998 Seedorf St 41 Ltbrig Sie 3. 1998-2000 43 Mechbrig: Brigadj. 2000-2001 SFOR 9. 2001-2003 101 RPVbt: PC elnt. 2003-2010 Staf OPCO/CLAS bureau NATOPS: ritm/maj. 2010-2013 Staf CLAS stoff coördinator Openbare Orde en Veiligheid: lkol (R).

2006 Reünie ter gelegenheid van de sluiting van kazerne Seedorf

De reüniecommissie kwam op 30 april 2021 op het OCC bijeen voor een feestelijke gebeurtenis. De uitreiking van het eerste exemplaar in hardcopy van dit voor u liggende boek. Het boek wat u aangeboden is ter gelegenheid van de 60^e geboortedag van ons Trakehnerbataljon.

Onderstaande foto's door zorg van onze Regimentsfotograaf, Dennis Boom.

Nawoord laatste commandant 103 Verkenningsbataljon, nu de kolonel Michiel Dulfer

Partir, c'est mourir un peu of hoe de lichte tank M24 'Chaffee' verdween voor het bataljonsstafgebouw.

Met dank aan de redactie van dit herinneringsboek, vanwege de eer om het nawoord te schrijven, begin ik aan het ophalen van mijn herinneringen aan die laatste fase in het bestaan van het grondgebonden verkenningsbataljon. Twijfelachtige eer omdat het verzoek hoofdzakelijk voortkwam uit het zijn van de laatste bataljonscommandant van dit roemruchte bataljon. De bezuinigingen en de daarmee gepaard gaande opheffing voelen nog steeds als het kind met het badwater weggooien.

Het is alweer even geleden dat de beide gevechtsskadrons van 103 Verkenningsbataljon op een druilerige dag eind 2001 met een kleine ceremonie werden overgedragen aan de commandanten van de 43e en 13e brigade en het Staf- en Stafverzorgingseskadron werd opgeheven. 20 jaar!

Het zou dit jaar dan ook een mooi moment zijn geweest om een reünie te organiseren niet alleen in het kader van 60 jaar oprichting 103 Verkenningsbataljon, maar ook 20 jaar na de opheffing ervan. Helaas moeten wij nog even geduld hebben alvorens de mogelijkheid zich aandient om, net zoals in 2013 tijdens de reünie van het regiment Boreel, elkaar weer persoonlijk te ontmoeten. Wellicht denken we bij zo'n ontmoeting met weemoed terug aan de tijd dat je jouw gesprekspartner op het beeldscherm met de muteknop kon dempen.

Een opheffing in 2001 die voorafgegaan werd door een daverende reünie op het plein van de Dumoulinkazerne met een behoorlijke opkomst van reünisten. Het exacte aantal reünisten weet ik niet meer, maar wel dat ik mij in een groot gezelschap tot in de late uurtjes heb vermaakt. Wat ik mij ook nog levendig herinner van die reünie is dat ik de Chaffee-tank die zowel in Seedorf als in Soesterberg al zoveel jaren voor het bataljonsstafgebouw stond, 'overdroeg' aan de historische verzameling cavalerie.

De heren die mij tijdens de reünie onverhoeds in de rug aanvielen en met hun dreigende verzoek tot overdracht overrompelde lieten er trouwens geen gras over groeien want kort na mijn toezegging kwamen ze de tank al ophalen met een dieplader. Dit tot ongenoegen van de toenmalige facilitair manager die hierover zijn beklag kwam doen. Maar dat was gelukkig pas nadat de tank naar Amersfoort was afgevoerd.

Wat ik mij ook nog levendig herinner is de afgelasting van de oefening 'FINAL RECCE'. Mijn voorganger had om de een of andere onverklaarbare reden alle oefeningen de naam 'recce' gegeven. Mijn pogingen om die oefeningen, net als de oefeningen van 41 lichte brigade in mijn tijd als hoofd sectie 3, te hernoemen in veldslagen van Napoleon Bonaparte vond bij Hans Kooy, de S3 van het bataljon geen genade.

Met de uitbraak van het mond- en klauwzeervirus mochten wij ons in eerste instantie kort na aanvang van de oefening nog net vanuit het veld naar Duitse kazernes verplaatsen, maar eigenlijk zat een terug verplaatsing naar Soesterberg er al niet meer in. Gelukkig vonden wij bij de staf van het OOCL in de persoon van de S3 een voorstander om dit alsnog te doen. Die herinnering bracht mij bij die andere oefening die, althans in mijn tijd, ooit werd afgelast. Ik kon de naam niet meer herinneren maar dit boek bracht uitkomst: 'TWIN RIDER'. Het werd uiteindelijk omgevormd tot een Tactische Oefening Zonder Troepen (TOZT).

De door de bataljonsstaf opgedragen verkenningen werden door mij en mijn mede eskadronscommandant van het B eskadron, ritmeester Bjorn Bozuwa, grotendeels aan de 'stammtisch' in de kroeg uitgevoerd. Daarbij waarschuwde ik hem zijn landrover niet zo opzichtig voor de kroeg te parkeren. Ik parkeerde de mijne steevast achter de kroeg. Het in de wind slaan van mijn advies kwam hem op een stevige uitbrander van de bataljonscommandant te staan.

Tot op de dag van vandaag vind ik dat het Bjorn siert dat hij tijdens die uitbrander mij niet verraden heeft, zelfs niet toen de bataljonscommandant aan Bjorn voorhield een voorbeeld aan mij te nemen. Mij zou je niet in een kroeg zien zitten volgens de BC. Alsnog dank daarvoor Bjorn!

In datzelfde jaar van afgelasting lees je bovenaan dezelfde alinea vervolgens over 'een ingrijpende gebeurtenis' die in 1989 plaatsvond en wel het verdwijnen van de mortier 4.2 inch uit de organisatie, en daarmee ook de M 106. Na even graven in mijn memorabilia vond ik het plaatje met het stocknummer van die laatste mortier van 103 Verkenningsbataljon die een schot loste tijdens de schietserie.

Ik hoop dat u veel genoegzame uurtjes van terugkerende herinneringen heeft gehad bij het lezen van dit boekwerk. Ik hoop ook u allen zo snel mogelijk te treffen en te spreken (zonder de muteknop in te drukken). Herinneringen op te halen en te horen hoe het u vergaan is van toen tot nu. Tot dat moment dat wij elkaar weer zien, bij het ophalen van die herinneringen is dit boek een uitstekend hulpmiddel om de hiaten in uw geheugen op te vullen. Veel dank aan de redactie en met name Fred Kerkhof voor de vele uren die erin zijn gaan zitten om het samen te stellen.

Logo 60 jaar(c) copyright R. Vaneke

“Einde Actie. Treffers, kanon stop!”

Met deze woorden werd een actie beëindigd. Een actie die begonnen was met de woorden “Contact wacht uit”. Bij het 25-jarig bestaan startte de actie met het uitbrengen van de kroniek “25 jaar 103 Verkenningbataljon”. Nu, bij de 60-jarige verjaardag, hebben we de actie beëindigd met dit boekwerk. Maar is het dan gereed na de woorden: “Treffers kanon stop”? Of moeten er nog hulzen geraapt worden? Onderhoud na het vuren of onderhoud na het gebruik, worden uitgevoerd? Het laatste hoofdstuk van dit boekwerk willen we vullen met “nabranders”. Wij, de samenstellers, hebben met dit boek beoogd om verhalen en herinneringen los te maken. Bij ons lukte dat. Toen we dachten het boek af te hebben, kwamen er toch weer verhalen naar boven die we nog niet hadden gedeeld. Voor 103 Verbat mag het boek gesloten zijn, maar zolang de herinneringen levend worden gehouden blijft het bataljon in leven. Daarom delen we graag nog enkele herinneringen met u.

De Commandopost van de bataljonsstaf

1. Geluid en lichtdiscipline

Minstens eenmaal in de tien maanden diende het optreden van de gehele bataljonsstaf te velde te worden beoefend. De voorbereiding kostte menig zweetdruppeltje, want er moest heel wat van stal gehaald worden. Voorschriften werden geraadpleegd, de BOG, EOG en de TD werden gemaand om haast te maken met de reparaties van voertuigen en materieel. Maar dan brak het moment aan dat ook de bataljonsstaf zich in volle omvang in de strijd stortte. Dat kwam eerst tot uiting ná de verplaatsing naar het oefengebied dat daarvoor was aangewezen.

De bataljonsadjutant was met de kwartiermakers reeds vooruitgesneld om in dat gebied een geschikte locatie voor de bataljonsstaf te verkennen en voor te bereiden. De kwartiermakers bestonden niet alleen uit de motorordonnansen, maar ook verbindingsspecialisten en andere vertegenwoordigers van de secties wiens expertise bij het verkennen noodzakelijk geacht werd.

Na het arriveren van de bataljonsstaf met zijn vele voertuigen op de verkende locatie, kregen de

secties hun plaats toegewezen. Zo werkte de sectie 1 (personeelszaken) altijd samen met de sectie 4 (logistiek) en de sectie 3 (operatiën) samen met de sectie 2 (inlichtingen). De kwetsbare bataljonscommandopost opereerde tot zo'n 20 kilometer achter de eskadrons. Daarom werd er ook vanuit de bataljons CP vaak een vooruitgeschoven CP ingericht, bestaande uit een M577 met daarin (plaatsvervangende) bevelvoerende officieren. Soms was dit ook noodzakelijk om de verbindingen te optimaliseren, want ondanks de inzet van

relaisstations verliep die niet altijd naar wens. Een heel verschil met de hedendaagse communicatiemiddelen.

Nadat de camouflage zorgvuldig was aangebracht, de verbindingen getest, de wachtposten uitgezet en verder alles in gereedheid was gebracht om met de daadwerkelijke oefening te beginnen, werd ook uitdrukkelijk gewezen op het belang van de geluid- en lichtdiscipline. Er moest rekening worden gehouden met infiltratie van de vijand.

In de bureau-auto's ging bij het openen van de deur de binnenverlichting uit of werd gedimd en er moest in de CP fluisterend met elkaar worden gesproken.

Om te voorkomen dat de motoren van de voertuigen moesten draaien, om zo de voor de nodige stroom voor de radio's en (binnen)verlichting te zorgen, werden aggregaten ingezet. Deze aggregaten, met een capaciteit van 1.9, 3 en 6 KW, werden zover mogelijk buiten de CP opgesteld en ingegraven,

voor zover de bekabeling dat toeliet. Een oefening zonder koffie was tot mislukken gedoemd en ook daarvoor werd er dankbaar gebruik gemaakt van het aggregaat. De sectie 2/3 had de beschikking over 2 aggregaten, de 1.9 en de 6 KW, dus stroom genoeg. Het gebruik van een koffiezetapparaat was niet alleen voorbehouden voor de gevechtstaf, ook de ondersteunende delen van de CP wilden koffie maar beschikten organiek niet over een aggregaat. Heimelijk werd er stroom afgetapt, maar aangezien zo'n koffiemachine 2000 watt gebruikte leidde dit vaak tot een hevig tegensputterend aggregaat.

Door het gebruik van de knetterende aggregaten werd een noodzakelijke en daardoor geaccepteerde inbreuk op de geluidsdiscipline gemaakt, maar dat geluid viel in het niet wanneer een aggregaat overbelast raakte. Dan zwaaide een deur van een bureauauto open en bulderde iemand hoorbaar in de gehele CP: "Zet ... (!) dat koffiezetapparaat uit!"

2. "Gas, gas, gas!"

Iedereen kan zich ongetwijfeld nog het gasalarm tijdens oefeningen herinneren. Oefeningen waarbij de Leopardbemanningen het geluk hadden dat hun tank een overdrukinstallatie en NBC-filters bezat, waardoor zij relatief snel de gasmaskers (formeel NBC-maskers) konden afzetten. Buiten en in de andere voertuigen moesten dan de NBC beschermende middelen

worden gedragen. Wel leek het er wel eens op dat vooral de staf-officiërs en onderofficiërs bestand waren tegen de invloeden van strijdgassen. Zij moesten het gevecht leiden en waanden zij zich met die gedachten alleen al beschermd...

Dit leidde in 1985 tot een zo grote ergernis bij de verantwoordelijk onderofficier dat hij een paar traangaspatroontjes in de commandowagen gooide of liet gooien. Tranen met tuiten werden vergoten. De dader bleef echter anoniem...

Een gasalarm geven was een fluitje van een cent, want de procedure was dat eenieder die maar enigszins het vermoeden had dat er gifgas was gebruikt, gasalarm diende te geven.

Dit gebeurde door luid “Gas, Gas, Gas!” te roepen of met metaal tegen metaal te slaan. De eskadronsopperwachtmeester beschikte organiek over een koperen huls met een ijzeren staaf (alarmapparaat gas) waarmee hij een gasalarm kon aangeven. Men had dan 9 seconden de tijd om het gasmasker in beschermstelling te plaatsen. De procedure “Einde gasalarm” had meer voeten in de aarde. Het duurde ruim 30 minuten tot de

procedure, die o.a. bestond uit een lijfelijke controle door het kader, was afgerond en de gasmaskers weer konden worden afgezet. Bovenstaande was natuurlijk ook (deels) van toepassing op de eskadronscommandoposten tot aan de enkele man.

3. Taakstelling conform het gestelde in de OTAS van het SSV-Esk 103 Verkesk (Bataljonsstaf)

-
- A. ADMINISTRATIEVE ONDERSTEUNING VAN HET BATALJON.
- B. ONDERHOUDEN VAN VERBINDINGEN IN HET BATALJON EN MET HOGERE EN NEVEN COMMANDANTEN.
- C. HET UITVOEREN VAN DE LOGISTIEKE ONDERSTEUNING VAN HET SSVESK OP BEVOORRADINGSGEBIED D.M.V. DISTRIBUTIE VAN KLASSE I T/M V EN WATER.
- D. HET UITVOEREN VAN DE LOGISTIEKE ONDERSTEUNING VAN HET SSVESK OP MATERIEELDIENTSGEBIED D.M.V. BATTLE DAMAGE REPAIR EN DIAGNOSE T.A.V. ONDERSTEL, BEWAPENING EN COMMUNICATIEMOGELIJKHEDEN EN BERGING VAN DEFECT MATERIEEL.
- E. HET UITVOEREN VAN EERSTE-ECHELONS GENEESKUNDIGE VERZORGING VAN HET BATALJON.
- F. COMMANDO- EN BEVELVOERING, DAGELIJKSE LEIDING, CONTROLE EN TOEZICHT OVER HET SSVESK.
- G. COMMANDO- EN BEVELVOERING, DAGELIJKSE LEIDING, CONTROLE EN TOEZICHT OVER (DE SAMENSTELLLENDE DELEN VAN) HET BATALJON.
- H. HET IN VREDESTIJD OPLEIDEN VAN HET ESKADRON VOOR DE ONDERKENDE TAKEN EN HET, VOOR ZOVER MOGELIJK, VOORBEREIDEN VOOR DE OPTIES VAN INZET.
- I. HET VERPLAATSEN, INRICHTEN, BEVEILIGEN EN DOEN FUNCTIONEREN VAN DE BATALJONSCOMMANDOPOST.
- J. HET UITVOEREN VAN VERKENNINGS-, BEWAKINGS- EN/OF BEVEILIGINGSTAKEN MET HET INGEDEELDE VERKENNINGSPELTON.

Opleiding en oefening bij het Eerste Legerkorps, waaronder het 103e Verkenningbataljon

De toekomstige C-103 Verksbat (1979-1981), de toen majoor G.H. Eleveld tezamen met zijn infanterie collega's L C. A. R. van Daalen en W. M. van de Guchte uitten in 1977 in de Militaire Spectator (krijgswetenschappelijk tijdschrift) hun zorgen over de afnemende geoefendheid wegens gebrek aan tijd. Het einde van De Koude Oorlog zou toen nog 12 jaar op zich laten wachten. Hieronder een uittreksel, waarin alleen de cavalerieaspecten worden belicht.

“Onder oefenen wordt in dit verband verstaan het zich (te velde in organiek verband) voorbereiden op de uitvoering van de oorlogsopdracht in de vorm van oefeningen”.

Na indiensttreding werd de dienstplichtige gedurende vier maanden, de adspirant-officier en onderofficier gedurende zes maanden, zoveel mogelijk in het verband van de eenheid waarbij hij paraat zou worden gesteld, opgeleid voor zijn of haar taak. Dit gebeurde voor de cavalerie in haar Opleidingscentrum (o.a. de Bernhardkazerne) behorende tot het Commando Opleidingen Koninklijke

Landmacht (COKL). Deze basisopleiding bestond uit een algemene opleiding (AO) en de functieopleiding (FO) om zodoende opgeleid te worden om op te kunnen treden tot en met het groeps- en overeenkomstig niveau. Daarop volgde bij het Legerkorps de instroming. De verdere vorming van ONDAS-eenheden, bij de cavalerie de gevechtsskadrons, moest in de 10 maanden durende parate periode worden gerealiseerd.

TABEL 1		
Totaal beschikbaar 10/12 × 365		304 dagen
Af: zaterdagen/zondagen	86	
feestdagen (gemiddeld)	7	
diversen (gemiddeld)	60	
		153 dagen
Netto beschikbaar		151 dagen

TABEL 2		
Ceremoniële diensten	2 dagen	
Materieel- en commandanteninspecties	4 dagen	
Sportwedstrijden	2 dagen	
Objectwacht	6 dagen	
Cie/esk van dienst	16 dagen	
Alarmoefeningen	2 dagen	
Vakantieverlof*	15 dagen	
Steunverlening	5 dagen	
Compensatieverlof (oude regeling)	5 dagen	
Reserve	3 dagen	
Totaal		60 dagen

* Geen rekening is gehouden met overige verlofdagen, zoals: overig vakantieverlof, prestatie/waarderingsverlof, eventueel te verlenen sollicitatieverlof, één dag te verlenen extra verlof i.v.m. bloedgeven.

Ingevolge stringente richtlijnen inzake het te verrichten onderhoud aan het materieel moesten daarvoor 58 dagen worden uitgetrokken. De opleiding werd onderverdeeld in de algemene vorming (AV) de wapentechnische vorming (WTV) de onderdeel vorming (OV). De AV had tot doel iedere militair die basis- kennis en vaardigheden te verschaffen die hij nodig had om op het gevechtsveld een redelijke overlevingskans te hebben. De AV was de voortzetting van de eerdergenoemde AO uit de basisopleiding en nam ongeveer 28 dagen in beslag. Zij bestond uit de algemene militaire vorming (30%), de bedrijfsvorming (10%), de geestelijke vorming (20%) en de lichamelijke opvoeding en sport (40%). Uiteindelijk resteerden voor opleiding en oefening circa 86 dagen (58 onderhoud + 28 AV). Magere getallen, vergeleken met het in tabel 1 gesuggereerde aantal van 151 beschikbare dagen. Het doel van de WTV was het verbreden en verdiepen van de in de schoolperiode verkregen

functionele kennis en vaardigheden. De tankschutter bijvoorbeeld, zou behalve het veelvuldig beoefenen van de schiettechniek en de drills samen met de tankbemanning ook nog eens twee keer moeten deelnemen aan de schietseries in Bergen. Dit voorbeeld duidde al aan dat voor WTV bij de cavalerie veel tijd moest worden uitgetrokken, namelijk 37 dagen.

Niveau en aantal te houden oefeningen

Om aan de uitvoering van de oorlogsopdracht te kunnen voldoen was een opleiding tot en met (minimaal) bataljonsniveau vereist. In de praktijk betekende dit dat het bataljon eenmaal per tien maanden aan een door de brigade te leiden oefening moest deelnemen. Ook hierbij was wel degelijk een voorafgaande goede opbouw noodzakelijk.

Er diende dan ook achtereenvolgens aandacht te worden besteed aan de pelotonsvorming, de eskadronsvorming (twee bataljons geleide oefeningen) en de bataljonsvorming (één brigade-geleide oefening). De hiervoor benodigde tijd was 29 dagen, maar er waren maar 22 dagen beschikbaar. Behalve de opleiding tot en met bataljonsniveau moesten ook brigade- en hogere staven regelmatig oefenen door middel van een oefening met troepen (Field Training Exercise of FTX).

Commandant I Legerkorps had beslist dat een brigade eenmaal per drie jaar moest deelnemen aan een door de divisie geleide oefening, terwijl een divisiestaf in principe éénmaal per vijf jaar met troepen door middel van een legerkorps-geleide divisieoefening werd geoefend. De laatstgehouden oefening in dit kader vond plaats in september 1973 en heette BIG-FERRO. Behalve de FTX nam elke brigade- en divisiestaf één-maal per jaar aan een CPX (Command Post eXercise) deel, geleid door het naast hogere niveau. De legerkorpsstaf werd tweemaal per jaar geoefend door middel van een dergelijke CPX geleid door een hoger (NAVO) niveau.

Tijdgebrek was weliswaar de hoofdoorzaak van het niet kunnen voldoen aan de gestelde opleidingseisen aan het einde van de parate periode. Maar er waren ook andere factoren van invloed. Zo werden oefeningen beperkt door het opgelegde “Gemiddeld Toegestaan Rijverbruik” (GTR) per voertuig, dit werd aangegeven door de maximale hoeveelheid draaiuren. Omgerekend bedroeg dit voor bijvoorbeeld een Leopardtank 1.200 km per jaar. Ook stond het toen al vast (1977) dat het komende jaar de opleiding voor tal van wapens en wapensystemen zouden moeten worden uitgevoerd met niet meer dan ten hoogste 50% van de voorgeschreven munitie.

Om opleidingstijd te winnen werden er toentertijd een aantal aanbevelingen gedaan:

- De huidige compensatie-in-tijd moest zo mogelijk worden vervangen door andere maatregelen;
- De beperkte mogelijkheid tot het doen opnemen van vakantieverlof in een vastgestelde periode doordienstplichtigen maakte een sluitende opleidingsplanning moeilijk en diende daarom te worden uitgebreid;
- Kazernediensten, waaruit in de meeste gevallen een verliespost van circa 16 dagen voortvloeide, kon voor een belangrijk gedeelte worden overgenomen door burgerpersoneel. Te denken viel aan bewakings- en portierdiensten en verder aan keuken- en corveediensten;
- Bij steunverlening aan opleidingsinstituten werd al te gemakkelijk uitgegaan van de mogelijkheid tot aankloppen bij het Legerkorps voor personele en materiële steun;
- Het opleggen van oneigenlijke taken, zoals het beschikbaar stellen van personeel en materieel voor niet-militaire doeleinden, diende te worden beperkt omdat de verkregen goodwill en publiciteit de verliezen niet konden compenseren;
- Er moest worden geanticipeerd op technische ontwikkelingen op het gebied van opleidingshulpmiddelen! Datzelfde gold voor de toetsing van nieuw aan te schaffen materieel met het oog op de benodigde opleidingstijd;
- De noodzaak van Geestelijke Vorming in diensttijd was discutabel geworden. Het verhogen van de geestelijke overlevingskans, werd als argument onderschreven. Dat die activiteiten dus in diensttijd plaats diende te vinden, werd met kracht bestreden.

De Lkol R. Reitsma, C-103 Verkbat van 1983-1985, had een vergelijkbaar vooruitziende blik. Hij pleitte toen voor het overhevelen van onderhoudstaken naar de civiele sector. Ook zette hij vraagtekens bij het op grote schaal aanhouden van voorraden klasse 1 (voeding), terwijl bijvoorbeeld Albert Heijn in staat is om dagelijks miljoenen monden te voeden.

Maar zijn vooruitziende blik ging verder. Al in 1986, ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van 103 Verkbat (bron: “Contact wacht uit”) noemde hij een aantal noviteiten die nu alledaags te noemen zijn.

Zo voorzag hij bijvoorbeeld de inzet van drones en onbemande sensoren die als complementaire factor van de mens zouden worden gebruikt. Ook gaf hij zijn visie op een nieuw te ontwikkelen verkenningsvoertuig, waarvan de door hem gestelde eisen bijna geheel zijn terug te vinden in het “Fennek verkenningsvoertuig”.

In een andere toekomstvisie voorzag hij een digitale omwenteling. Hij omschreef een systeem vergelijkbaar met het huidige Battlefield Management Systeem (BMS) en een

digitaal horloge voor de voertuigcommandant. Hierdoor zou de commandant over de meest actuele informatie kunnen beschikken. Let wel, deze zaken waren in 1986 absoluut geen gemeengoed. Het moet hem deugd hebben gedaan dat veel van deze “Jules Verne” visies werden ingevoerd in de periode toen hij als eerste commandant het bevel voerde over het Eerste gecombineerde Duits-Nederlands Legerkorps (1 GE/NL) in het Duitse Münster.

Op 4 juni 2016 is Luitenant-Generaal b.d. Ruurd Reitsma op 73-jarige leeftijd overleden. Hij was al enkele maanden ernstig ziek en behandelingen mochten helaas niet meer baten.

Wachtmeester van de week / van de dag en Krijgstucht

Kent u dit fenomeen nog? Bij toerbeurt werd er een wachtmeester of sergeant aangewezen als onderofficier van eskadronsdienst. Eerst duurde deze dienst een week, later werd dat 24 uur. Herkenbaar aan de koppel met verticale kruisband was hij geconsigneerd in de dagkamer waar hij, voor zover hij daaraan toekwam, ook sliep. Hij werd gedurende de dag bijgestaan door een huzaar of korporaal van dienst. Hij was verder verantwoordelijk voor de orde en netheid van het gebouw.

Hij hield 's morgens reveille op een tijdstip conform de bataljonsorders. Vroeger was dit al om 06:00 uur. De wachtmeester van de week/dag ging hij de legeringskamers af om de maten te wekken door met een luide stem “Opstaan” te roepen gecombineerd met een paar klappen op de corveekast. Dit

optreden werd hem na zijn dienst weleens door mondige huzaren aangewreven, maar na een rondje in de eskadronsbar was de vrede weer getekend.

1990 A-Esk Deze wachtmeester kreeg zijn peloton op tijd op het appel!

Hij nam de VRA's (Verzoek Rapport Aanvraag bezoek arts) in van hen die de arts of tandarts wilde bezoeken. Hij controleerde het dagelijks corvee en zorgde dat het keukenpersoneel op tijd in de keuken aanwezig was. Indien het eskadron aangewezen was als onderdeel van dienst, marcheerde hij de wacht en het brandpiket af naar het wachtgebouw bij de 'Ridderzaal' en nam de oude wacht mee terug. Hoe zoiets verliep staat elders omschreven in deze uitgave.

Hij droeg er zorg voor dat de bar open was voor het ochtendappel en dat er koffie was gezet door het barpersoneel. Na het appel kreeg hij de bijzonderheden van de pelotonscommandanten door die hij verwerkte in de administratie die ook gebruikt werd voor de inkoop van de voeding.

Om 16.00 uur verzamelde hij de huzaren voor het rapport EC, zette hen in de gang voor het bureau in de houding en meldde de huzaren aan de ritmeester. De redenen voor op het rapport verschijnen waren divers; vergrijpen tegen de krijgstucht, zoals een wapen niet goed onderhouden, overmatige alcoholconsumptie, te laat van verlof teruggekeerd of anderszins. Maar ook werden de rapportages afgehandeld waarin de huzaar werd beticht schade aan rijks eigendommen te hebben toegebracht.

Wie deze schilderbeurt van onze Chaffee-tank op zijn geweten had, is tot heden onbekend gebleven

Gedurende de werkuren was hij een beetje manusje van alles. Aanvullende orders ontving hij van de eskadronsopperwachtmeester. Na de diensturen was hij verantwoordelijk voor alles wat zich in het eskadronsgebouw afspeelde. De bar diende op tijd gesloten te worden. Een kwartier voor sluiting werd de laatste ronde aangekondigd zodat de huzaren hopelijk rustig hun slaappleats opzochten en de wasbakken de volgende morgen nog gebruikt konden worden. Hierin werd hij doorgaans gesteund door de officier van eskadronsdienst, doorgaans een van de pelotonscommandanten, op wiens opdrachtenlijst zeker avondcontroles in het weekend stonden vermeld. Bovendien werd de rust en orde ook bewaakt door de officier van bataljonsdienst en tevens door de Officier van Kazerne Piket (OKP). Als deze laatstgenoemde in het eskadronsgebouw een kijkje kwam nemen, was er doorgaans wel iets aan de hand.

Pas als het helemaal rustig was in het gebouw, mocht hij de onderofficier van eskadronsdienst zichzelf te ruste begeben.

Welke straffen konden er worden opgelegd? Vanaf 1951 konden -met enige aanpassingen- tot 1991 o.a. de navolgende (krijgstuchtelijke) straffen door de tot strafbevoegde meerdere worden opgelegd. Men kreeg dan "een douw":

- Een berisping. De berisping kon op drie manieren worden gegeven: mondeling uitgesproken door de ritmeester, schriftelijk of uitgesproken op het appel ten gehore van het gehele eskadron. Bijvoorbeeld: "De huzaar Pieterse bevond zich te fiets op de openbare weg, terwijl hij zijn baret aan zijn stuur gehangen had, in plaats van deze op zijn hoofd te dragen".
- Strafdienst: strafdienst, ten minste één en ten hoogste twee uur per dag, gedurende ten hoogste acht dagen;
- Strafcorvee;

- De verplichting om ten hoogste twee uur voor het avondappel in de kazerne te zijn, gedurende ten hoogste acht dagen;
- Licht arrest van ten hoogste 21 dagen. Na de dienst verplicht op de kazerne blijven. Zich niet ophouden in de kantine of bar.

Voor eensluidend afschrift
De Cdt. B-Esk 103 Verkbat
De Ritmeester der Huzaren,

P. Bruijnink
Straflust van:

Geslachtsnaam:

Voornamen (eerste twee voluit, verder voorletters):

Registratienummer:

L. Form. 2511

Datum strafoplegging	Categorie, rang/stand en onderdeel van gestrafte	Naam, rang, functie en onderdeel van strafoplegger	Straf	Strafreden	Datum aanzegging straf en strafreden	Handtekening strafoplegger
280269	Beroeps Wachtmeester SRV A-Esk.	van Bouwdijk Bastiaanse, V.M.F.C. Majoor Cdt. SRV A-Eskadron.	2 (twee) dagen licht arrest.	Na een oefening in het Oosten van het land in stede van gebruik te maken van het ter beschikking gestelde Mil. vervoer mee gereden in een burger voertuig en zodoende teruggekeerd bij zijn onderdeel. Voorts tijdens het rapport onkrijgstuchtelijk uitgelaten tegenover een officier, door te zeggen "ik houd mijn mond niet".	280269	W.G.

- Verzwaard arrest van ten hoogste 14 dagen. Na de dienst tot aan de reveille in afzondering in een gestraftenkamer
- Streng arrest van ten hoogste 14 dagen achter de wacht in een niet afgesloten cel, geen dienst wel de tijd nadienen (niet voor personen onder de 18 jaar).
- Krijgstuchtelijk voorlopig arrest. Bij ernstige vergrijpen kon voorlopig arrest worden aangezegd. Men werd dan afgevoerd en moest voor verdere juridische afhandeling in een afgesloten ruimte verblijven. Ook wel genoemd; "achter de wacht slingeren".

Na herziening van de wet op de krijgstucht in 1991, die al in 1983 gestalte kreeg, werden de straffen in het tuchtrecht herzien en de militair kreeg ook een veel betere rechtsbescherming. De straffen bestonden toen uit:

- Een berisping, schriftelijk vastgelegd.
- Geldboete. Minimaal Hfl. 2,50 en maximaal Hfl. 100,- met een maximum van Hfl. 200,- per maand.
- Strafdienst. Maximaal 10 dagen à 3 uur per dag, met een maximum van 15 dagen per maand.
- Uitgaansverbod. Maximaal vier aaneengesloten dagen met een maximum van acht dagen per maand.

Voor de zwaardere straffen via de krijgsraad waren in de 60'er en 70'er jaren vooral Veenhuizen (Bankenbosch) en Nieuwersluis bekend en berucht. Militairen, dus ook officieren en onderofficieren, werden na o.a. alcoholmisbruik daar tewerkgesteld (sloten graven en boswerkzaamheden) of ondergebracht. Men sprak dan dat die persoon op .50 cursus was. Gelukkig werden er voor de troep ook vele tevredenheidsbetuigingen uitgereikt, soms gingen die gepaard met een geldelijke beloning.

Patrouille en wachtposten te velde (Het veitono, kent u de afkorting nog?)

Een patrouille werd ingezet voor verkenning- bewakings- en/of beveiligingstaken. Dit ter beveiliging van het eigen optreden. Het SSV-Esk beschikte over een eigen verkenningploeg bestaande uit twee M113 C&V / YPR.

**Mei 1986; B-Esk 103 Verkbat;
Oefening Holtum-Marsch**

Voor dezelfde taak konden ook beveiligingspatrouilles te voet worden ingezet. In opdracht van het bataljon kwam die taak bij de gevechtsskadrons te liggen omdat die over de geëigende middelen beschikten. Zo'n verkenningpatrouille werd doorgaans verricht door de tirailleurgroep.

De voorbereiding bestond uit het in kaart brengen van de opdracht en het bestuderen van de kaart. Het tijdstip van vertrek en terugkeer werd vastgesteld en het gezicht werd gecamoufleerd. Verder werd buiten de bewapening aandacht geschonken aan het voorkomen van rammelende uitrustingstukken, tegen elkaar schurende broekspijpen en/of krakende schoenen. Ook werd het werken met velddiensttekens doorgenomen. Er mocht alleen fluisterend worden gesproken. In voorkomend geval kon ook de vechtpet of baret zonder glinsterend embleem worden gedragen. Eenieder kreeg zijn taak toebedeeld, zo werd er ook iemand aangesteld die de patrouille in de rug moest dekken.

In dichte begroeiing diende men elkaar bij de schouder vast te houden of indien aanwezig, de pionierschop van de voorman vast te houden.

Zo'n patrouille was altijd een spannende aangelegenheid, omdat men er vaak zeker van kon zijn dat conform het oefenprogramma een vijandelijke hinderlaag altijd tot de mogelijkheden behoorde.

Krakende takjes konden al fataal zijn en kuchende koeien zorgden vaak voor de nodige opwindings. Soms werden sloten in het maanlicht aangezien voor paden met alle gevolgen van dien.

Tijdens de patrouille werd telkens een punt

aangewezen waar men op terug diende te vallen als door bijvoorbeeld vijandelijk vuurcontact, de patrouille (tijdelijk) moest worden onderbroken.

Het was een uitdaging voor de patrouille om weer heelhuids via de wachtpost toegelaten te worden tot de eigen eenheid. Dit werd bemoeilijkt door de duisternis en omdat vanwege veiligheidsmotieven de terugreis een andere moest zijn dan de heenreis. Het werd helemaal spannend als de patrouille zich niet aan het tijdschema had weten te houden en een wachtpost moest passeren die ook beducht was op vijandelijke activiteiten.

De wachtpost te velde moest beschikken over een vuur- en zichtdekking, een gedekte naderings- en terugtochtsweg. Deze post moest zich meer dan 500 meter buiten de locatie van de eigen eenheid bevinden en worden voorzien van een ligsleuf of het liefst een schuttersput. Verder bemand met minimaal 2 huzaren, niet ingericht bij markante terreinkenmerken, goede verbindingsmogelijkheden en voorzien van geëigende bewapening en hulpmiddelen voor duisternis en verminderd zicht.

1984 Patrouillegang A-Esk

Ook kon een struikeldraadlichtsein worden geplaatst en werd een afstandsregistratiekaart gemaakt waarbij men zich liet leiden door het **“Veitono”**, de afkorting voor **Vijand, Eigen troepen, Terrein, Opdracht, Nevenposten en Opstelling**. Bij gebrek aan een struikeldraadlichtsein, werd ook wel gebruik gemaakt van een laag gespannen (groen) touwtje met aan de uiteinden een leeg blikje. Huzaren waren zeer creatief!

Bij het verlaten van de wachtpost dienden alle sporen uitgewist te worden.

Bij terugkeer bij de eigen eenheid gold de procedure ‘wachten en posten te velde’. Bij een verwachte nadering van de patrouille of bij het stuiten op een onderkende wachtpost werd een lid van de uitgezonden patrouille naar voren gestuurd alwaar de wachtpost een aanroepwachtwoord fluisterde. Indien het patrouille lid dat herkende beantwoordde hij dat met het passende wederwoord. Bijvoorbeeld een cijfer met een aanvulling tot 13. “5” werd dan beantwoord met “8”. Bij een onjuist of achterwege blijvend wederwoord, werd de onbekende onder schot gehouden.

Bij akkoordbevinding moest de patrouillecommandant een voor een zijn mannen verantwoorden alvorens zij de wacht mochten passeren. Hierdoor werd voorkomen dat vijandelijke troepen heimelijk konden infiltreren. Er werd ook wel een lolletje van gemaakt door te zeggen: “De wachtmeester Jansen, terug van patrouille met 50 man”. Antwoord van de wachtpost: “Kom nader wachtmeester Jansen en verantwoord één voor één uw mensen”

23 juni 1972 B-Esk. Oef Juno Catch. Deze wachtpost is niet ingericht conform het voorschrift...

Oefening Pantserstorm

Over de oefening Pantserstorm is in dit boek al het een en ander verhaald. Hans Kuijpers had er in zijn diensttijd bij het bataljon diverse keren aan deelgenomen. Over deze oefening als opperwachtmeester bij het A-Esk heeft hij de volgende herinnering:

Ons bataljon had de taak om bij een eventuele aanval van het Warschaupact 24 uur weerstand te bieden totdat de hoofdmacht haar posities had ingenomen. Om onze gevechtsekskadrons weerbaarder te maken voor zo'n geïsoleerde opdracht, werd iedere lichter extra getraind door de 14 dagen durende oefening 'Pantserstorm' in Rozendaal, geleid door de commando's. Beroepsmilitairen moesten deze oefening dus met elke lichtingsploeg ondergaan. Het waren 14 dagen waar ik nu niet bepaald naar uitkeek, maar het hoorde er nu eenmaal bij.

In maart 1980 was het weer zover om naar het Korps Commando Troepen in Roosendaal te gaan!

In de kazerne kwam je alleen om je aan en af te melden. Het 14-daagse verblijf speelde zich af in het tentenkamp op een onzalig gelegen stuk ruig natuurgebied. Alles ging in de looppas. Veel schuilbivakken, alarmoefeningen, slotenmarsen, potjes koken op eigen vuurtjes met rauwe producten, hoge hindernisbanen, klimtoren, ontberingen, kou lijden en zo meer. De leiding, bestaande uit een sergeant-majoor en 3 sergeanten, verbleef nadat zij ons even rust hadden gegund, in een behaaglijk verwarmde ruimte op enige afstand van het tentenkamp. Voor het stellen van een vraag aan de leiding hing buiten een bel die dan geluid moest worden. Na enige tijd verscheen dan een van de commando's om de vraag aan te horen. Wanneer het regende duurde het wat langer alvorens men de vragensteller te woord wilde staan. Ik kan mij niet meer herinneren of wij de zwarte baret mochten blijven dragen. Cursisten moesten doorgaans de opgerolde wollen sjaal als muts dragen.

De soldaten voor het tentenkamp zijn geen huzaren (foto hierboven)

De beruchte slotenmars

Tijdens de oefening/cursus werden wij bij duisternis in groepen van 8 personen gedropt in een immens grote rietvlakte in de omgeving van de Biesbosch. De opdracht was om die vlakte over te steken en aan te komen bij een aangegeven punt. Eén man gewapend met een lange stok met daaraan een zaklantaarn met een verduisteringsfilter stapte het rietveld in zodat de kompasstand kon worden geschoten op dat lichtpunt. Na vele herhalingen kwamen wij aan bij de Biesbosch.

Daar wachtten een aantal commando's ons op om ons met rubberboten, waarvan enkele voorzien van een buitenboordmotor, over te zetten naar de Amercentrale Geertruidenberg. De centrale lag aan de overkant te glinsteren in het maanlicht en scheen kilometers van ons verwijderd te zijn...

Toen ik met de mijn groep arriveerde stoven de eerste boten bestuurd door de commando's al in verschillende richtingen de in het duister gehulde Amer over. Toen ik vroeg welke boot voor onze groep was gereserveerd antwoordde de bijbehorende commando dat ik het commando had over de boot en die zelf maar moest voortbewegen richting Amercentrale, want deze boot was niet voorzien van een motor.

Biesbosch maart 1980: De dreigende Amercentrale

“Bedankt, dat heb ik weer”. Ik stapte met mijn groep van 8 man in de boot en we roeiden met de uitgeklapte pioniersschop in het voorgeschreven ritme: ‘Haal op gelijk, haal op gelijk!’

Plotseling hoorden we dat de buitenboordmotor van een reeds vertrokken boot een ander geluid maakte. Kort daarop viel alles stil en maakte plaats voor veel stemmen die om hulp schreeuwden.

Wij voeren in verhoogd tempo in het duister met onze boot naar de plek des onheils. Daar aangekomen zagen we dat de boot te snel was gegaan en dat daardoor de voorplecht omhoog was gekomen. De commando die de boot had bestuurd hees zich als eerste bij ons in de boot en zat kletsnat te jammeren dat het zijn schuld was.

Foto maart 1980: De boten staken ook de Biesbosch over

Gelukkig konden de te water geraakte huzaren zwemmen. Zij zwommen naar onze boot waar ik hen, om overbeladen te voorkomen, buiten boord heb gelaten. Ik nam van een plichtsgetrouwe huzaar zijn FAL over, die hij al watertrappelend boven zijn hoofd hield. We peddelden behoedzaam met de drenkelingen, die zich vasthielden aan de touwen die langs onze boot hingen, naar de Amercentrale. Aldaar wachtten we op de kade totdat eenieder van het eskadron was gearriveerd en er appel werd gehouden. Gelukkig, iedereen compleet! Totdat er een kreet weerklonk.

Een huzaar kwam via een steile kadetrap omhooggeklauterd en meldde zich alsnog als present. Niet goed geteld dus. Later bleek, toen de wapens en andere uitrusting die in de Amer waren achtergebleven werden opgedoken, dat een huzaar kans had gezien zijn geweer FAL te verkopen aan een binnenvaartschipper. Deze schipper lag met zijn rijnaak overdwars in de Amer. Een mooi excuus om pas na het appel boven water te komen. Ook die FAL is uiteindelijk weer terecht gekomen.

“Hier” of “Present”

Het is niet helemaal zeker hoe het ontstaan is dat Cavaleristen zich melden met het woord "HIER" in plaats van "PRESENT". Een van de meest gehoorde verklaringen is dat vroeger op de appels ook de paarden moesten aantreden. De namen van de paarden werden dan ook opgelezen, waarna de verzorgers namens hun paard "Present" riepen.

Om onderscheid te maken tussen mens en paard werd door de cavaleristen bij het oplezen van hun namen "Hier" geroepen. Dat verklaart wellicht waarom huzaren nu nog steeds op appel hun aanwezigheid met een luid “Hier” bevestigen. Dus artilleristen en marechaussees, die ook behoren tot de bereden wapens, wil je niet doorgaan voor een paard of een infanterist, roep dan "Hier" en geen “Present”.

Als de huzaren van het 103^e verkenningsbataljon dit zouden hebben geweten dan hadden zij waarschijnlijk glimlachend opgekeken wanneer eskadronsgenoten niet behorend tot het wapen der cavalerie, een bijna provocerend “Present” lieten horen. Om dit laatste te voorkomen gaven de meeste commandanten toestemming dat de tot het bataljon behorende dienstvakkers de zwarte baret mochten dragen getooid met het eigen embleem. Dwarsliggers die toch de olijfgroene baret wilden blijven dragen moesten het spoedig afleggen en kozen eieren voor hun geld, maar bleven wel “Present” roepen.

Feit of fabel?

Tradities zijn volgens het woordenboek gebruiken en gewoonten die van de ene generatie op de andere worden doorgegeven. Bij de cavalerie koesteren we onze tradities. Wij zijn trots op onze tradities zeker als er een stoer verhaal aan ten grondslag ligt. Maar kloppen die verhalen wel?

Onder Tradities en emblemen in dit boek staat omschreven hoe de huzaren aan de zwarte baret kwamen. De baret werd door het tankpersoneel vaak gebruikt om de handen na het sleutelen aan af te vegen. Derhalve lag het voor de hand om de cavaleristen te voorzien van zwarte baret. Maar er doet ook een ander verhaal de ronde.

De zwarte baret van de cavalerie werd overgenomen van het Britse Royal Armoured Corps; deze baret vond haar oorsprong in de baretten van kostschoolmeisjes, waarmee leden van het Tank Corps (thans Royal Tank Regiment) in 1917 aan het front in Noord-Frankrijk zich uitdosten, maar die pas veel later officieel werden. Toegegeven, de oorsprong klinkt niet zo krijgshaftig, maar dat de oorsprong zou liggen in een vuil geworden hoofddeksel... Aan u de keuze.

Anekdoten uit de oude doos

Een corpus delicti in het bivak

Tijdens een oefening begaf de opper K. van het A-Esk zich naar een bevelsuitgifte. Op weg daarnaartoe kwam hij een wachtpost tegen en vroeg hem of er nog bijzonderheden te melden waren.

De wachtpost, een zeer toegewijde huzaar uit het Noorden des Lands, meldde dat hij een grote drol in het bivak had aangetroffen, waarschijnlijk een mensendrol. K. gaf als antwoord, de ernst daarvan niet zo inziend: "Stel je verdekt op in de buurt van die drol, want een dader keert altijd weer terug op de plaats van de misdaad".

Toen owi K. na vele uren terugkeerde, het was inmiddels 01.00 uur 's nachts stond de plichtsgetrouwe huzaar nog steeds in de buurt van het corpus delicti. K. voelde zich behoorlijk

schuldig en de huzaar werd onmiddellijk vrijgesteld van alle wachten. Bovenstaande foto dient slechts ter illustratie en is niet de betrokken huzaar.

Big spender

Tijdens langer durende oefeningen werd het de huzaren toegestaan om op de zaterdagavond te gaan stappen.

Wanneer zo'n oefening in de buurt van Hamburg plaats vond werd die stad met een bezoek vereerd. Liefhebbers moesten zich vooraf aanmelden. Om op de plaats van bestemming te komen werd er dan dienstvervoer ingezet. Het passagieren vond plaats onder leiding van het kader.

De rit ging naar de meest geliefde plek in Hamburg: de Reeperbahn en in het bijzonder de Herbertstrasse. Dit was het uitgaanscentrum bij uitstek. Kenmerkend waren de vele dames van plezier. Het kader moest soms meerdere malen naspeuringen verrichtten om de huzaren op het afgesproken tijdstip van 00.00 uur weer in de DAF's of bussen te krijgen voor de terugreis naar het bivak. Maar dat lukte niet altijd omdat sommige huzaren werden 'gegijzeld' in een nachtclub. Zij hadden zich laten verleiden dure drankjes, waaronder champagne, te bestellen die toen gauw 150 DM kostten. De rekening van zo'n 300 mark konden zij niet ter plekke ophoesten. De 'big spender' werd dan alleen vrijgelaten als hij een onderpand (bijvoorbeeld zijn militair paspoort of waardevolle eigendommen) achterliet. Het kon dan zomaar

gebeuren dat huzaren zich pas op de maandag weer bij hun eskadron terug meldden. Betrokkene kreeg zijn onderpand terug na het voldoen van zijn schuld. Soms werd door een inzameling van zijn maten, de betrokken huzaar vrijgekocht. Daar ging vaak wel een stukje van de nacht overheen. Door deze ervaringen kreeg het controlerend kader via de opper vaak wat contanten mee uit de bar.

Out of bounds en de paus

Begin zeventiger jaren had men in op veel plaatsen in Duitsland overlast van zich misdragende, vooral Engelse, troepen in cafés en nachtclubs. De horecaondernemers hadden dan ook vaak het bord 'Out of bounds' op hun deur aangebracht. Dat bord gold eigenlijk voor alle mensen die niet welkom waren en gaf aan dat de eigenaar controle wilde op wie wel binnen mocht komen.

Opperwachtmeester Willem ging op een oefening, tijdens een weekend break, naar een nachtclub met gezellige meiden. Het was een besloten club met 'Out of bounds' op de deur. Opper Willem belde aan en hij kreeg door een luikje te horen dat hij niet welkom was. Willem gaf niet op en belde meerdere keren aan met steeds hetzelfde antwoord. Na de zoveelste keer was de portier het zat en stak zijn hand door het luikje om zodoende Willem te raken. Willem sprong opzij, de portier verwondde daarbij zodanig zijn vingers dat ziekenbezoek en marechaussee onderzoek noodzakelijk waren. Er was hier gelukkig sprake van zelfverdediging...

Willem had tijdens een oefening ter voorbereiding van de weekendlocatie, kwartier gemaakt. Het eskadron was of al eerder ter plekke dan verwacht of Willem had zich in de aankomsttijd vergist. In ieder geval stond het voltallige eskadron al een tijdje te wachten op de nabijgelegen Bundesstrasse. De bataljonscommandant kwam zich toevallig op de hoogte stellen toen hij de colonne opgesteld zag staan en vroeg uiteindelijk waar de opper wel was. Een kwartiermaker informeerde de BC dat de opper zich in een woonhuis bevond die hij ook als kwartiermaker had geregeld. De overste betrad het huis en vond de opper, op aanwijzingen van de bewoner, onder de douche. De overste vroeg door de badkamerdeur aan de opper waar hij mee bezig was. De opper vroeg wie de vragensteller wel was. De overste antwoordde: "Uw bataljonscommandant"! Willem dacht dat hij voor de gek werd gehouden en gaf als antwoord: "En ik ben de paus en ik sta onder de douche"! De overste toonde zich "not amused".

1970 B-Esk: wmr 1 Joop Vermeulen ontvangt van ritm George Eleveld de medaille voor 12 jaar langdurige, eerlijke en trouwe dienst. Achter de ritm, elnt Renie Meeder. Rechts owi Willem Dekker

Zoals vele cavaleristen had ook Willem een gehoorprobleem en kreeg hij een modern gehoorapparaat aangemeten. Toen hij weer op het eskadron verscheen vroeg men geïnteresseerd naar zijn nieuwe aanwinst. Hij antwoordde bits: "Klote, gewoon klote, vroeger had ik zo'n ding met draden met een kastje op mijn borst en als iemand weer wat te zeiken had trok ik de draden uit het kastje en dan verstond ik hem verder niet..."

Het soms bijzondere, afwijkende optreden van commandanten en manschappen' droeg bij tot een meer ontspannen sfeer in die toch wel spannende tijd van de Koude Oorlog. Een tijd om nooit te vergeten en om nu met een glimlach op terug te kijken.

Frühschoppen met Drambuie

Oefeningen en soms ook schietseries, die meerdere weken duurden, werden in het weekend stilgelegd. Op zaterdagavond werd ontspanning gevonden in de plaatselijke kroeg of in de slaappleeds. De slaappleeds was meestal een hooisluur. De ontspanning bestond hier op zijn minst uit het nuttigen van een alcoholische versnapering, bijvoorbeeld de in Duitsland befaamde Apfelkorn.

Uitslapen was er op de zondagmorgen niet bij want de plaatselijke pastoor was reeds geïnformeerd over de komst van vele huzaren. Na het appel om 08.00 uur werd aan het eskadron gevraagd wie bezwaar had tegen een kerkdienst.

Degenen die hun hand opstaken werden aangewezen als wachthebbenden en de overigen werden afgezet bij de kerk. Na de kerkdienst werd vaak het kader uitgenodigd voor het Frühschoppen om 11.00 uur op de locatie waar de bataljonscommandant verbleef. Doorgaans was dat een mooie villa of een kasteelachtig optrekje zoals een 'Bauerngut' of een 'Rittergut'. Een voorbeeld van zo'n ontvangst was die van de bataljonscommandant jonkheer Luitenant-Kolonel der Huzaren Aert van der Goes.

Deze, stond op het bordes tezamen met de eigenaar of eigenaresse en de burgemeester. Na een mooie toespraak gericht aan de officieren en onderofficieren op de binnenplaats, liepen de hofmeesters met drankjes rond. Die bestonden hoofdzakelijk uit glaasjes gevuld met 'Drambuie'. Velen hebben zo dit drankje leren kennen.

1972 A-Esk 103 Verkbat; CPX met Ritm Meeder; Elnt Bos, Tint Zeelenberg, Kntn Schopman en Schets

Frühschoppen is de Duitse en Oostenrijkse traditie om 's ochtends, meestal op zondag na de mis, af te spreken in een pub, herberg of taverne. De specifieke gebruiken verschillen van regio tot regio. Frühschoppen is vaak een soort brunch, maar hoeft niet persé om eten te gaan.

Zo kwam splinter door de winter

Het leven was in Seedorf niet goedkoop en een huzaar van 103 Verkbat had in de 70'er jaren een manier bedacht om de vele ritten naar Nederland wat minder financieel zwaar te laten wegen.

Bij de CADI-winkel in Seedorf was een open verzamelplaats van lege flessen, voorzien van een hekwerk en een deur. Toentertijd werd er in Nederland, in tegenstelling tot in Duitsland statiegeld betaald voor lege flessen. Na enig onderzoek werd geconstateerd dat de deur niet op slot was, dus voordat hij weer naar Nederland reed laadde hij zijn kofferbak vol met die lege statiegeldflessen en reed daarmee naar een slijter in Amersfoort. Daar leverde hij al die flessen weer in en dat bracht per keer zo'n 20 gulden op, mooi meegenomen toch?

De dominee als een herder met een fiets

Op de legerplaats was ook een aantal geestelijke verzorgers actief; humanist, katholiek, protestant of joods. De islam of het hindoeïsme was toen bij Defensie nog niet vertegenwoordigd. Iedere geestelijke verzorger kreeg een aantal eenheden toegewezen. De boerse en zeer vriendelijke Cees van Harten was van 1983 tot 1987 als dominee verantwoordelijk voor het geestelijk welzijn van ons bataljon.

Om de conditie te testen werd iedere lichter onderworpen aan een fysieke test, oefening "Marathon" of "Steunzool", onder andere bestaande uit een mars van 15 of 25 kilometer, gevolgd door een speedmars. Het beroepskader moest zich uiteraard ook onderwerpen aan deze test, maar mocht in voorkomend geval individueel de lange afstandsmars afleggen. De toegevoegd S1 (owi personeelszaken) liep eens tijdens een oefening Steunzool samen met zijn collega, de toegevoegd S3 (owi operatiën). Het was al wat donker geworden en zij liepen op een eenzame landweg toen de dominee aankwam fietsen. Hij bood de twee een lift aan op zijn fiets die zij gretig aannamen.

Drie volwassen mannen op de fiets was te veel van het goede, dus ging de verplaatsing op de fiets als volgt: De een fietste met de ander achterop en na een paar kilometer liep de fietser verder en degene die achterop zat fietste weer terug om de achterblijver, die verder was gelopen, weer op te halen. Zo herhaalden zij dat een paar keer totdat de fietsband het begaf. De twee liepen door en beloofden dominee Cees dat zij een jeep zouden sturen om hem en zijn niet meer inzetbare fiets op te halen. Dat gebeurde ook daadwerkelijk, maar Cees heeft wel even op het vervoer moeten wachten. Gelukkig had hij zijn baal shag bij zich. Dit was diezelfde dominee die met zijn DAF 66 in een tankspoor bleef steken. Dit voorval staat beschreven in het hoofdstuk "MIO en CI-Inspecties".

Stuurfout in Lüneburg

In juli 1986 werd het 25-jarig jubileum van ons 103^e Verkenningsebataljon tezamen met het 20-jarige Patentschaft met 3e Aufklärungsbataillon' grootschalig in Lüneburg gevierd. Het werd een groots opgezet spektakel waarbij veel hooggeplaatste functionarissen aanwezig waren. Een van de hoogtepunten was een indrukwekkende demonstratie van een ontplooiende aanval van een aantal Duitse Leopard tanks die op linie optraden. Maar een viertal tanks hield tijdens het oprijden met gesloten luiken niet de juiste richting aan, waardoor zij elkaar raakten.

Hier was er nog geen vuiltje aan de lucht

Maar ja, een tank kan wel tegen een stootje. Of de Duitse tankcommandanten na afloop ook wel tegen een stootje konden is niet bekend, want deze coördinatiefouten vielen zeker niet bij iedereen in goede aarde. Het werd in ieder geval wel duidelijk dat het rijden met gesloten luiken heel wat oefening vergde. Wellicht hebben de tankbemanningen en hun leidinggevendenden dat ook gemerkt wanneer het 103^e Verkenningsbataljon tijdelijk optrad in POSO verband (Pelotons Organieke Samenstelling Opheffen).

Lüneburg juli 1986: De plaatsvervangend bataljonscommandant Majoor Frits Piekema toonde zich een enthousiast toeschouwer bij de festiviteiten. Achter hem de Wachtmeester Welbie

Frits Piekema zou later te zien zijn in een aantal commercials op de tv.

Het kampioenschap Paalzitten

In het nabijgelegen Heeslingen werden toentertijd wedstrijden kampioenschappen paalzitten gehouden. Het werd een waar volksfeest, waar ook huzaren aan deelnamen. Het paalzitten is daar in 2013 weer in ere hersteld. De korporaal Eendenburg van de onderhoudsgroep EOG heeft het in 1982 een week volgehouden.

Heeslingen 6 mei 1982: Paalzitten, ook enkele huzaren en korporaals TS namen deel

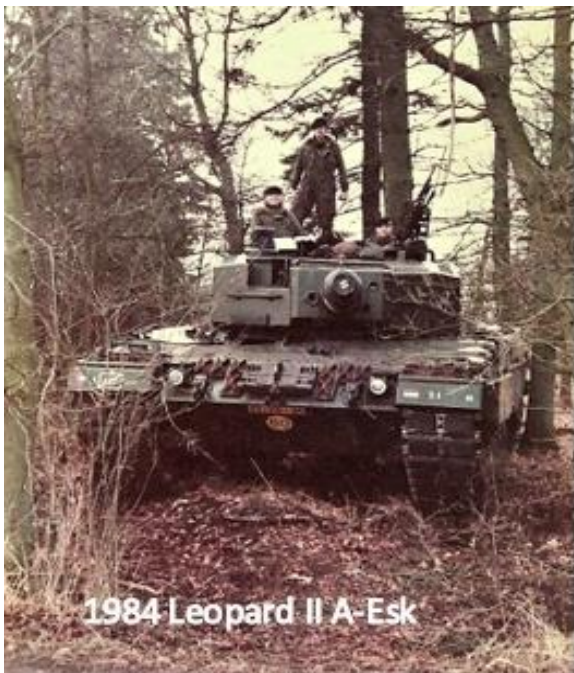
Het paalzitten is oorspronkelijk uitgevonden door de Romeinen. Dit als een variant op dat eeuwige wachtlopen. Het record van deze, in de ogen van velen, zinloze tijdsbesteding stond in 2010 op 388 dagen.

Het gelijk van de hoogste in rang

Het is een gegeven dat vaak de hoogste in rang het gelijk aan zijn kant had staan. Soms vanwege zijn tactisch of strategisch inzicht, maar soms ook omdat er meer op zijn schouder prijkte. Lager gegradueerden, ook de voertuigcommandanten, hielden hier terdege rekening mee. In de jaren tachtig was er een BC waarvan de Leopard-tanks in opstelling exact 50 meter uit elkaar moesten staan. Bij het aantreden van de volgende BC was dat uit den boze en was, logischerwijs, de meest gedekte plaats van belang. En de meeste voertuigcommandanten hielden daar rekening mee. Tijdens een oefening gaf de BC aan dat de gekozen opstelling niet voldoende zicht op het voorterrein had. De tankcommandant bestreed dat en de BC leek genoeg te nemen met het antwoord. Na het invallen van de duisternis meldde de schutter van de tank dat hij rare bolletjes in het voorterrein zag bewegen. Wat was dit? Het bleek een verkenningsboot, met daarin o.a. de BC te zijn die wilde bewijzen dat de tankbemanning onvoldoende waarneming had. Helaas, hier was het gelijk niet aan de zijde van de hoogst gegradueerde, wat de betreffende BC ook ruiterlijk toegaf.

103 Verkenningsbataljon door de jaren heen in beeld

1984 Leopard II A-Esk

1980 barpersoneel

1967 onderhoud te velde

1978 Ritm Henk Nix als
krijgsgevangene

1984

Maj b.d. Frits
Piekema (Pbc
1984-1990)

1967 A-Esk Entre Nous

74-4

1966 Huzaren
in de put?

**Bergingsspecialist
Kpl I Glen weet er
wel raad mee**

1972 103verkbat Officersappel; V.l.n.r. Tlnt PC B-Esk Peer de Vries, Elnt Plv A-Esk Kees Zeelenberg, Ritm C B Esk Piet Bruinink, Bat Arts Elnt v.d.Woude, Ritm C A-Esk Hans Lippe, Aalm Nol Smolders, Elnt Plv C B-Esk John Coster van Voorhout, Maj S3 Max de Penasse Vierdag, Tlnt BHP Hans Brongers, Lkol BC Raoul Hoondert, Ritm S1 Willem Plink, Elnt S2 Hans Bosch, Ritm Onh Pel Jos de Klippelaar, Maj PBC Wim Anthonijsz, Elnt Plv EC SSV-Esk Gideon Jansen, Elnt C-BEVO Pel Felix Agasi, Maj S4 Oscar Overbeek Ritm VBDO-Willem Hoogendoorn. Knielend Knt'n OCV Harry van Rijk, PC A-Esk Jan Godschalk, PC B-Esk Jaap Bos, Knt B-Esk, PC A-Esk Holger de Kat en LSO Jaap Kool.

INTERESSANTE LINKS:

- Website reünie 103 Verkenningbataljon: [103 Verkenningbataljon RHB – Reünie t.g.v. de 60e verjaardag van 103 Verkenningbataljon \(103cv.nl\)](#)
- Website beeldbank Defensie: [Home - Beeldbank Nederlands Instituut voor Militaire Historie \(defensie.nl\)](#)
- Website Seedorf (1980): [Seedorf40 – Alles over de legerplaats Seedorf](#)
- Reünie / sluiting Seedorf 2006: [De reünie van 2006 – Seedorf40](#)
- Herinneringsboekje Seedorf: <https://seedorf40.files.wordpress.com/2016/08/griffioen-special-30.pdf>
- “Contact wacht uit”: [15a. 1986 103 Verkat; ‘Contact, wacht uit’... Kroniek van 25 jaar 103 Verkenningbataljon – 103 Verkenningbataljon RHB \(103cv.nl\)](#)
- Facebook 103 Verkat: [\(7\) 103 Verkenningbataljon RHB | Facebook](#)
- Facebook oud 103 Verkat: [\(7\) Oud 103 Verkenningbataljon | Facebook](#)
- Facebook Regiment huzaren van Boreel: [\(7\) Regiment Huzaren van Boreel | Facebook](#)
- YouTube Regimentsmars, Huzaren van Boreel: [Dutch March: Huzarenmars - YouTube](#)
- De Regimentsmars, Huzaren van Boreel: [Geluid Huzaren van Boreel \(Fanfare Bereden Wapens\) | Geluidsfragment | Defensie.nl](#)
- YouTube, Cavalerie trompetterkorps: [Dutch Military March: Huzaren Van Boreel Mars \(lyrics\) - YouTube](#)
- YouTube, film ouderweekend 1988 van Ab Reuling: [\(6\) Facebook](#)
- YouTube, zo werkt de Cavalerie, Gepantserde Ruiters: [Nimh Gepantserde ruiters, zo werkt de cavalerie - YouTube](#)
- YouTube, film schietserie, diepwaden en IDG door Pieter Pietjouw: [Facebook](#)
- Schietserie 1986: [\(1\) Watch | Facebook](#)
- Altijd Paraat, als de Russen komen: [Altijd paraat! - Andere Tijden](#)
- Het naderende einde van de dienstplicht (Bernhardkazerne): <https://ap.lc/N8ouo>
- Groet van Mutti Müller: [Mutti Müller - Seedorf - YouTube](#)
- Website organigrammen en organisatie van eenheden: [Slagorde van de Strijdkrachten 1985 \(orbat85.nl\)](#)
- Website kazernes [Kampementen, Legerplaatsen en Kazernes in Nederland](#)

COLOFON derde druk 15 april 2022

Samenstelling: Redactiecommissie 103 Verkenningbataljon, Koos Oosterhoff, Hans Kuijpers en Fred Kerkhof.

© Reüniecommissie 103 Verkenningbataljon 15 juni 2021.

Het beeldmateriaal is afkomstig uit privécollecties van voormalig “Trakehners”. Zij hebben belangeloos het beeldmateriaal uit hun diensttijd ter beschikking gesteld van de reüniecommissie. Veel van dit beeldmateriaal is door hen zelf gemaakt, deels door anderen uit hun diensttijd bij 103 Verkenningbataljon. Wij hebben ons uiterste best gedaan om alle rechthebbenden te achterhalen om toestemming te verkrijgen voor publicatie.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnames of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de samensteller.

De moderne versie van de “Trakehner” ontworpen door Timo Haans